

Školní vzdělávací program

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

BEDŘICHA SMETANY

V KARVINĚ

„Najít svůj talent“

Motto: „Každý člověk má talent pro nějakou činnost.
Jde jen o to jej objevit a co nejvíce rozvinout.“

Příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	5
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
2.1. Počet oborů, velikost.....	6
2.2. Historie a současnost.....	6
2.3. Charakteristika pedagogického sboru	7
2.4. Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce	7
2.5. Vybavení školy a její podmínky	8
2.5.1. Odloučená pracoviště školy	9
3. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE	10
4. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	11
5. VZDĚLÁVACÍ OBSAH UMĚLECKÝCH OBORŮ	13
5.1. HUDEBNÍ OBOR	13
5.1.1. SPOLEČNÁ ČÁST	13
5.1.1.1. Hudebně teoretické předměty	14
5.1.1.2. Volitelné předměty	17
5.1.1.3. Přípravné studium	20
5.1.1.3.1. Varianta A – přípravná hudební výchova	21
5.1.1.3.2. Varianta B – hra na nástroj, sólový zpěv.....	22
5.1.1.3.3. Varianta C – přípravný sborový zpěv	26
5.1.2. ODDĚLENÍ KLÁVESOVÝCH NÁSTROJŮ.....	28
5.1.2.1. Studijní zaměření <i>Hra na klavír</i>	29
5.1.2.2. Studijní zaměření <i>Hra na elektronické klávesové nástroje</i>	35
5.1.2.3. Studijní zaměření <i>Hra na varhany</i>	39
5.1.3. ODDĚLENÍ SMYČCOVÝCH NÁSTROJŮ.....	44
5.1.3.1. Studijní zaměření <i>Hra na housle</i>	45
5.1.3.2. Studijní zaměření <i>Hra na violu</i>	49
5.1.3.3. Studijní zaměření <i>Hra na violoncello</i>	53
5.1.3.4. Studijní zaměření <i>Hra na kontrabas</i>	57
5.1.4. ODDĚLENÍ DECHOVÝCH NÁSTROJŮ	61
5.1.4.1. Studijní zaměření <i>Hra na zobcovou flétnu</i>	62
5.1.4.2. Studijní zaměření <i>Hra na příčnou flétnu</i>	66

5.1.4.3. Studijní zaměření <i>Hra na klarinet</i>	70
5.1.4.4. Studijní zaměření <i>Hra na hoboje</i>	74
5.1.4.5. Studijní zaměření <i>Hra na fagot</i>	78
5.1.4.6. Studijní zaměření <i>Hra na saxofon</i>	82
5.1.4.7. Studijní zaměření <i>Hra na trubku</i>	86
5.1.4.8. Studijní zaměření <i>Hra na lesní roh</i>	90
5.1.4.9. Studijní zaměření <i>Hra na pozoun</i>	94
5.1.4.10. Studijní zaměření <i>Hra na tubu</i>	98
5.1.5. ODDĚLENÍ STRUNNÝCH NÁSTROJŮ	102
5.1.5.1. Studijní zaměření <i>Hra na klasickou kytaru</i>	103
5.1.5.2. Studijní zaměření <i>Hra na basovou kytaru</i>	108
5.1.5.3. Studijní zaměření <i>Hra na žánrovou kytaru</i>	112
5.1.5.4. Studijní zaměření <i>Hra na elektrickou kytaru</i>	116
5.1.5.5. Studijní zaměření <i>Hra na drnkací nástroj</i>	120
5.1.5.6. Studijní zaměření <i>Hra na loutnu</i>	125
5.1.6. ODDĚLENÍ BICÍCH NÁSTROJŮ	130
5.1.6.1. Studijní zaměření <i>Hra na bicí nástroje</i>	131
5.1.7. ODDĚLENÍ PĚVECKÉ	136
5.1.7.1. Studijní zaměření <i>Sólový zpěv</i>	137
5.1.7.2. Studijní zaměření <i>Žánrový zpěv</i>	142
5.1.7.3. Studijní zaměření <i>Sborový zpěv</i>	145
5.1.8. ODDĚLENÍ AKORDEONOVÉ	151
5.1.8.1. Studijní zaměření <i>Hra na akordeon</i>	152
5.2. VÝTVARNÝ OBOR	157
5.2.1. Přípravné studium	158
5.2.2. Studijní zaměření <i>Plošná tvorba</i>	159
5.2.3. Studijní zaměření <i>Keramika</i>	165
5.2.4. Studijní zaměření <i>Počítačová grafika</i>	169
5.3. TANEČNÍ OBOR	174
5.3.1. Přípravné studium	175
5.3.2. Studijní zaměření <i>Tanec</i>	177
5.4. LITERÁRNĚ-DRAMATICKÝ OBOR	184
5.4.1. Přípravné studium	185
5.4.1.1. Přípravné studium před I. stupněm základního studia	185

5.4.1.2. Přípravné studium před II. stupněm základního studia	186
5.4.2. Studijní zaměření Dramatická výchova	187
6. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI ...	195
7. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH.....	196
7.1. Mimořádně nadaní žáci	196
7.2. Mimořádně talentovaní žáci	196
7.3. Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin	197
7.3.1. Hudební obor.....	197
7.3.2. Výtvarný obor	198
7.3.3. Taneční obor	198
7.3.4. Literárně-dramatický obor.....	199
8. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY.....	200
8.1. Zásady a způsob hodnocení žáků.....	200
8.2. Oblasti vlastního hodnocení školy	202

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP:

Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Bedřicha Smetany, Karviná-Mizerov

Motivační název:

„Najít svůj talent“

Předkladatel:

Základní umělecká škola Bedřicha Smetany, Karviná-Mizerov, příspěvková organizace

Adresa: Základní umělecká škola Bedřicha Smetany

ul. Majakovského 2217/9

73401 Karviná-Mizerov

IČO: 688 990 92

Ředitel školy: MgA. et Mgr. Kateřina Michlová

Telefon: 596 312 309

E-mail: katerina.michlova@zuskarvina.cz

kancelar@zuskarvina.cz

info@zuskarvina.cz

Zřizovatel:

Moravskoslezský kraj, 28. října 117, 702 18 Ostrava

Adresa: Moravskoslezský kraj, Krajský úřad

ul. 28. října 117

70218 Ostrava

IČ: 708 906 92

Telefon: 595 622 222

E-mail: posta@msk.cz

Platnost dokumentu od:

30. 4. 2025

Účinnost dokumentu od:

1. 9. 2025

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola Bedřicha Smetany v Karviné se v průběhu úctyhodných 100 let stala místem uměleckého vzdělávání, inspirace a osobního růstu, prostorem, kde se píší příběhy přátelství a úcty k člověku. Svými úspěchy, odhodláním, pevnou vůlí a chutí tvořit žáci, pedagogové, zaměstnanci školy, rodiče každý den dokazují, že umění má moc měnit svět k lepšímu. Mnoho našich absolventů se stalo profesionálními umělci, učiteli, lídry, ale také těmi, jejichž profesní cesty se od umění sice odklonily, ale i oni sdílejí s námi všemi společné hodnoty.

2.1. Počet oborů, velikost

Základní umělecká škola Bedřicha Smetany, Karviná-Mizerov, příspěvková organizace je zřizována Moravskoslezským krajem.

Žákům poskytuje základy vzdělání **ve čtyřech uměleckých oborech**, jejichž procentuální zastoupení je následující – hudební obor cca 70 %, výtvarný obor cca 15 %, taneční obor cca 6 % a literárně-dramatický obor cca 9 %.

Celková kapacita školy je 1200 žáků. Naplněnost kapacity se každoročně pohybuje zpravidla kolem 86 %.

2.2. Historie a současnost

Historie naší školy je dlouhá a bohatá, plná stěhování, těžkostí dané doby, ale také plná radosti z dílčích úspěchů. Od svých počátků v roce 1924, až po stoleté výročí v roce 2024, si škola i její osazenstvo prošlo řadou důležitých milníků, např.:

- roku **1924**, byl z popudu pěvecko-hudebního spolku Smetana založen **Městský hudební ústav Bedřicha Smetany**. Prvním ředitelem se stal profesor učitelského ústavu ve Slezské Ostravě, dirigent Eduard Rund;
- rozvoj školy byl v prvním desetiletí **po skončení 2. světové války** komplikován nevyhovujícími prostory a stálým stěhováním (učilo se v *osmi budovách*). Přesto se škola podílela na rozvoji karvinského hudebního života.
- v roce **1966** vznikl při ZŠ Víta Nejedlého v Karviné školní sbor, který se postupně rozrůstal o přípravná oddělení a jako *sborové studio Permoník Choir Karviná* je součástí školy dodnes.
- v roce **1990** byla *obnovena činnost pobočky ve Stonavě*. Impuls k tomuto kroku vzešel od tehdejšího starosty obce.
- v roce **1996**, po 72 letech existence školy, byla slavnostně otevřena *nová budova*, jakožto sídlo **ZUŠ Bedřicha Smetany v Karviné**.
- od roku **2005** zahájila ZUŠ výuku hudebního a výtvarného oboru také *na pobočce v Petrovicích u Karviné*.
- v roce **2008** došlo díky spolupráci s městem Karviná *k rekonstrukci pavilonu* bývalé Základní školy se slovenským jazykem vyučovacím, který se stal součástí komplexu školy. Od roku **2009** má škola k dispozici také zrekonstruovaný pavilon D, ve kterém se nachází moderně vybavený baletní sál a sál pro výuku literárně-dramatického oboru, a pavilon E, který je k dispozici výtvarnému oboru.

V současné době patří Základní umělecká škola Bedřicha Smetany v Karviné k největším uměleckým školám Moravskoslezského kraje. Prestiž školy stojí na pevných základech zmíněné dlouholeté tradice výuky a výsledků v národních i mezinárodních soutěžích, hudebních festivalech apod. Řada absolventů školy úspěšně pokračuje ve studiu zvoleného oboru na úrovni středních a vysokých škol. Mnozí se profesionálně etablovali a šíří dobré jméno české kultury doma i ve světě. Škola svou činností významně obohacuje kulturní život města, pořádá významné akce pro širokou veřejnost i pro pedagogy celé naší republiky.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

ZUŠ Bedřicha Smetany má stabilizovaný, spolupracující a přirozenou cestou se obměňující pedagogický sbor s převahou odborně kvalifikovaných vyučujících (absolventi středních a vysokých škol uměleckého nebo pedagogického zaměření, z nichž někteří jsou absolventy naší ZUŠ).

K dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků je využíváno široké nabídky kurzů a seminářů vzdělávacích agentur a institucí. Učitelé se vzdělávají také formou individuálních konzultací u pedagogů škol vyššího uměleckého typu a účastí na národních a mezinárodních interpretačních soutěžích. Získané odborné poznatky jsou efektivně využívány k zajištění kvalitnější výuky, což příznivě ovlivňuje i výsledky vzdělávání žáků. Někteří členové pedagogického sboru jsou předsedy okresních nebo krajských uměleckých sekcí.

Plánování potřeby přijímání nových zaměstnanců probíhá v souladu s vytvářením a uskutečňováním personální strategie a organizační struktury školy. V rámci nutné obměny stávajících pracovníků jsou uchazeči o pedagogické působení ve škole vybíráni velmi pečlivě.

2.4. Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce

ZUŠ Bedřicha Smetany v Karviné usiluje o to, aby byla vnímána také jako místo setkávání uměleckých osobností a odborníků. V pravidelných intervalech organizujeme celorepublikové metodické semináře, spolupracuje na mezinárodních projektech se spřátelenými zahraničními hudebními školami. Za dlouhá léta svého působení si škola vytvořila své vlastní školní tradice a také cyklus pravidelných koncertů.

Celostátní metodický seminář „Klavírní ateliéry v Karviné“

Metodický seminář „**Klavírní ateliéry v Karviné**“, určený především pro učitele a žáky hry na klavír, je organizován ve spolupráci s Krajským zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informačním centrem KVIC Nový Jičín. Cílem semináře je nabídnout učitelům, kteří se o problematiku svého nástroje blíže zajímají, možnost setkat se s našimi i zahraničními renomovanými umělci a pedagogy, nahlédnout do jejich pomyslné „pracovní dílny“ prostřednictvím přednášek, veřejné výuky žáků, besed i koncertů. Vyučující si mohou ověřit správnost své výuky, inspirovat se novými progresivními metodami, obohatit se o umělecké zážitky z večerních koncertů. Seminář nabyl od svého založení v roce 1999 velkého významu a těší se nadšenými ohlasy pedagogické veřejnosti z celé republiky.

Vlastní cyklus koncertů a možnosti prezentace

V souladu se zaměřením školy a její vizí pracujeme na propojování všech čtyř uměleckých oborů, žáků a jejich pedagogů, ale také školy, rodičů a veřejnosti. Díky těmto interakcím se nám podařilo utvořit dnes už **pravidelný cyklus vlastních koncertů**, na kterých mohou žáci, učitelé i další hosté nejen předvést výsledky své dosavadní práce, ale především společně zažít pocit úspěchu, radosti a uvědomit si, že vše, do čeho u nás vkládají svůj potenciál, má opravdu smysl.

Pravidelně organizujeme následující tzv. **velké koncerty**:

- Slavnostní koncert ZUŠ v MěDK Karviná,
- Velký taneční a divadelní večer v MěDK,
- Mikulášský koncert a koncert pro maminky (žáci PHV),
- Slavnostní koncert poboček Petrovice a Stonava,
- Koncert učitelů,
- Koncert mladých umělců (naši bývalí absolventi),
- cyklus výchovných koncertů pro žáky ZŠ a MŠ.

Nezapomínáme ale také na **další umělecké projekty a akce**, např.:

- Slavnostní udílení výročních cen ZUŠ,
- Slavnostní vyřazení absolventů,
- ZUŠ open (celostátní projekt),
- různá vystoupení v rámci spolupráce se Statutárním městem Karviná.

Žáci všech oddělení všech oborů mají **další možnosti prezentace**, a to proto, aby byla každému žákovi zajištěna možnost veřejně vystoupit. K těmto účelům složí především:

- veřejné i interní třídní předehrávky,
- koncerty jednotlivých oddělení,
- koncerty a vystoupení Sborového studia Permoník Choir,
- soutěžní i nesoutěžní přehlídky, soutěže i festivaly,
- výtvarné plenéry, výstavy a vernisáže.

2.5. Vybavení školy a její podmínky

Naše škola vytváří odpovídající podmínky pro zajištění kvalitní výuky. Sídlí v budově pavilonového typu a má tak vzhledem k počtu žáků i k realizovanému způsobu uměleckého vzdělávání nadstandardní prostorové podmínky. **Budova školy** je majetkem města, které průběžně zabezpečuje opravy většího charakteru.

Materiální vybavení

Naše škola splňuje hygienické a bezpečnostní normy, vybavenost učeben i sálů je odpovídající a moderní. V pavilonu A (centrální vstup do školy) mají žáci i čekající rodiče možnost zakoupit si občerstvení či posedět a pohodově se naladit v kavárně s příznačným názvem „Inspirace“.

Škola disponuje řadou hudebních nástrojů, tudíž může umožnit žákům zapůjčit si hudební nástroj, na nějž se chtějí v rámci výuky naučit hrát. Veškeré výpůjčky se řídí interní směrnicí.

V rámci doplňkové činnosti škola poskytuje k pronájmu koncertní sál, a to zejména společenským organizacím a mateřským i základním školám v Karviné.

Technické vybavení

Ke zkvalitnění a modernizaci výuky hudebního oboru slouží multimediální učebna, která je vybavena interaktivní tabulí včetně dataprojektoru, počítačovou sestavou s notačními programy, zvukovou kartou, profesionálními klávesami a tiskárnou. Interaktivní tabule včetně dataprojektorů jsou umístěny i do tříd určených pro výuku hudebně teoretických předmětů.

Výrazně bylo obnoveno také vybavení audiovizuální technikou, kterou pro potřeby výuky ve všech třídách disponují učitelé všech čtyř oborů.

Škola má vlastní webové stránky (www.zuskarvina.cz), které jsou průběžně aktualizovány a slouží tak především jako informační systém pro žáky, učitele, rodiče i širokou veřejnost.

2.5.1. Odloučená pracoviště školy

Škola má kromě hlavní budovy v Karviné také **dvě odloučená pracoviště**. Výuka probíhá souběžně v odpoledních hodinách ve vyhrazených třídách v budově ZŠ a MŠ v Petrovicích u Karviné a v budově ZŠ a MŠ ve Stonavě. Zajišťujeme zde celkovou organizaci uměleckého vzdělávání ve vybraných oborech. Pro každé odloučené pracoviště je koordinací spolupráce vedení ZUŠ a příslušných pedagogů pověřen jeden pedagog (vedoucí dané pobočky).

Pobočka ZUŠ v Petrovicích u Karviné

Tato pobočka je určena zejména žákům s bydlištěm v Petrovicích, Marklovicích, Závadě a Prstné. V budově určené školy je ve vyhrazených třídách pro žáky zajištěna individuální výuka vybraných hudebních nástrojů a kolektivní výuka PHV a HN v hudebním oboru, dále také kolektivní výuka ve výtvarném oboru. Žáci mají možnost prezentovat výsledky své práce na Slavnostním koncertě pobočky a na Vánočním koncertě. Vzájemná spolupráce obou institucí je velmi dobrá.

Pobočka ZUŠ ve Stonavě

Tato pobočka je určena zejména žákům ze Stonavy a Albrechtic. V budově určené školy je ve vyhrazených třídách pro žáky zajištěna individuální výuka vybraných hudebních nástrojů a kolektivní výuka PHV a HN v hudebním oboru. Žáci mají možnost prezentovat výsledky své práce na Slavnostním koncertě pobočky a na Vánočním koncertě. Vzájemná spolupráce obou institucí je také velmi dobrá. Naše škola velmi úzce spolupracuje také s obcí Stonava, která se snaží vytvářet učitelům i žákům co nejlepší podmínky pro výuku, ale také pro prezentaci výsledků vzdělávání.

3. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE

Naše škola je v povědomí žáků, jejich rodičů a široké veřejnosti zakotvena nejen jako stabilní vzdělávací instituce, která má pevnou vazbu ke svému městu i regionu, ale také jako škola s léty nabytou osobitou identitou a tradicí.

Filozofií našeho **ŠVP „Najít svůj talent“** je prolínání výchovné a vzdělávací funkce školy s motivací k celoživotnímu učení. Základem je komplexní a ucelená umělecká výchova zahrnující následující oblasti:

- individuální přístup (dle možností také ve skupinové a kolektivní výuce),
- vysokou odbornost výuky (další vzdělávání pedagogických pracovníků);
- propojení mezioborových vztahů (podnětná spolupráce, mezioborové projekty);
- osobnostní a sociální výchovu (sebepoznání, mezilidské vztahy, komunikace);
- multikulturní výchovu (vzájemná tolerance, schopnost spolupracovat);
- výchovu k evropské sounáležitosti, rozšíření kontaktů s dalšími školami v Evropě (inspirace).

Zaměření školy

Dlouhodobě se zaměřujeme na následující **klíčové oblasti**:

- týmová, systémová a mezioborová spolupráce mezi učiteli i žáky formou společných uměleckých projektů;
- zapojení co nejmladších žáků do kolektivů (sbory, soubory, orchestry), ve kterých jsou postupně vytvářeny silné kolegiální vazby a vztahy;
- péče o mimořádně talentované žáky s důrazem na přípravu k jejich dalšímu studiu na vyšších typech škol s uměleckým a pedagogickým zaměřením;
- udržování kulturní tradice regionu a tradice uměleckého školství,
- spolupráce s rodiči.

Vize školy

Naší vizí je **moderní a otevřená vzdělávací instituce**, poskytující ve všech čtyřech uměleckých oborech kvalitní výuku postavenou jak na osvědčených tradičních, tak moderních postupech, formách a metodách.

Chceme budovat neustále se učící, inspirativní školu 21. století, kde respektovaný a motivovaný žák doprovázený erudovaným učitelem dostane v tvůrčí atmosféře a bezpečném prostředí prostor k rozvoji svého nejen uměleckého potenciálu. Naším posláním je budovat školu, kam se budou žáci rádi vracet a společně s pedagogy radostně tvořit.

Stavíme na:

- spokojenosti,
- smysluplnosti,
- radosti z tvorby,
- zkušenosti s úspěchem,
- týmové práci a pozitivních vztazích,
- zaujetí.

4. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Soustavným a systematickým vzděláváním žáků se na naší škole snažíme naplňovat všechny čtyři **základní cíle uměleckého vzdělávání**:

- utváříme a rozvíjíme dané klíčové kompetence a motivujeme žáky k celoživotnímu vzdělávání,
- poskytujeme žákům základy vzdělávání ve všech čtyřech uměleckých oborech,
- připravujeme žáky k dalšímu studiu s uměleckým či pedagogickým zaměřením,
- motivujeme žáky k učení a vzájemné spolupráci.

V souladu s cíli uměleckého vzdělávání se snažíme u všech žáků ve všech čtyřech uměleckých oborech postupně utvářet a rozvíjet všechny tři specifické **klíčové kompetence**:

- kompetenci k umělecké komunikaci,
- kompetenci osobnostně sociální,
- kompetenci kulturní.

Pomocí **výchovných a vzdělávacích strategií** (pedagogických metod a postupů uplatňovaných napříč všemi uměleckými obory) se snažíme všechny naše žáky nasměrovat a naučit funkčně využívat postupně osvojovaný nezbytný souhrn vědomostí, dovedností a postojů důležitý pro jejich postupný umělecký i osobnostní rozvoj. Zajímá nás tedy nejen to, co žák opravdu umí, ale také to, jaký člověk se z něj vlivem umění stává.

Kompetence k umělecké komunikaci

Umění je specifickým druhem komunikace, srozumitelné všem. Naším cílem je naučit žáky tvořit, vnímat a interpretovat umělecká díla.

Žák – získávaná kompetence:

- dle svých individuálních možností umí využít osvojené teoretické vědomosti a praktické dovednosti při umělecké praxi,
- dle svých individuálních možností dokáže skrze umění sdělit své vlastní umělecké představy,
- dle svých individuálních možností se orientuje ve struktuře a obsahu uměleckého díla a rozezná jeho kvalitu.

Učitel – použité VV strategie:

- ve výuce volíme takové metody a formy práce, které jsou přiměřené věku, fyzické a mentální vyspělosti žáků a které povedou ke zvládnutí zvolené umělecké disciplíny prostřednictvím zvládnutí školních ročníkových výstupů;
- na základě analýzy studovaných děl vedeme žáky ke schopnosti správně si představit celkový interpretační obraz, čímž jim pomáháme rozvíjet paměť a představivost, současně je také směřujeme ke stylově poučené interpretaci;
- diskutujeme s žáky o dílech různé interpretační kvality, možnostech jejich interpretace, společně analyzujeme a hodnotíme pořízené audio a videozáznamy z vystoupení nebo vytipovaných hodin, zasazujeme díla do dějinného kontextu.

Kompetence osobnostně sociální

Skrze umění můžeme postupně kultivovat osobnost žáka, pomoci mu vytvořit si pozitivní vztah k sobě samému i k ostatním lidem.

Žák – získávaná kompetence:

- díky pravidelné umělecké činnosti má osvojeny správné pracovní návyky, které může využívat k dlouhodobému a systematickému sebezdokonalování;
- rozvíjí své morálně volní vlastnosti a zpřesňuje si své chápání hodnotové orientace,
- zvládne přínosnou spolupráci v týmu, uvědomuje si svou vlastní zodpovědnost za společně interpretované umělecké dílo.

Učitel – použité VV strategie:

- umožňujeme žákům vyjadřovat vlastní názor, vytváříme jim prostor k sebekontrolě a sebehodnocení, který chápeme jako prostředek motivace k celoživotnímu zdokonalování;
- pomocí vlastního příkladu a podnětné vzájemné diskuse učíme žáky hodnotit, vzájemně se inspirovat, respektovat názor i osobnost druhého a pomáhat si, formou různých vystoupení budujeme jejich sebedůvěru a vytvářením možností „zažít úspěch“ posilujeme jejich sebevědomí;
- co nejdříve zapojujeme žáky do různých forem skupinové a kolektivní interpretace, čímž je vedeme k zodpovědnosti za společně utvářené dílo, k zodpovědnosti vůči ostatním i k sobě samým, formujeme růst jejich osobnosti a současně vychováváme jedince schopné vzájemné spolupráce.

Kompetence kulturní

Skrze umění můžeme společně s žáky sdílet umělecké a kulturní hodnoty a pomoci jim vytvořit si pozitivní vztah k umění jako takovému.

Žák – získávaná kompetence:

- projevuje zájem o společné sdílení uměleckých a kulturních hodnot,
- má vnitřní motivaci uplatnit vlastní potenciál zapojením se do kulturního dění,
- chápe důležitost kontinuálního předávání uměleckých hodnot dalším posluchačům a generacím.

Učitel – použité VV strategie:

- osobním příkladem a výchovou uměním vytváříme u žáků základy pro formování životního stylu s vnitřní potřebou celoživotního zapojení umění a kultury do jejich života;
- podněcujeme zájem žáků trvale rozšiřovat kulturně-společenský rozhled, povzbuzujeme je k poučenému využívání multimédií a k diskusi, umožňujeme jim vlastní zapojení do kulturního dění města;
- umožňujeme žákům zúčastňovat se společných akcí s jinými školami, orchestry a sbory (výměnné pobyty a společné koncerty nejen v rámci regionu, celostátní i celosvětová setkávání), při nichž mohou uplatnit své zkušenosti, načerpat nové poznatky, navázat nová přátelství.

5. VZDĚLÁVACÍ OBSAH UMĚLECKÝCH OBORŮ

5.1. HUDEBNÍ OBOR

Hudební obor v základním uměleckém vzdělávání podchycuje, komplexně a systematicky rozvíjí hudební nadání dětí. Probouzí v nich smysl pro krásu hudby, prohlubuje duševní život a ovlivňuje také utváření jejich hlubších vztahů k životu i okolí.

Žáci mají možnost osvojit si nezbytné poznatky, návyky a dovednosti ve hře na hudební nástroje a ve zpěvu. Mimo jiné se postupně seznamují s hodnotnou studijní literaturou, zdokonalují se v pohotovosti při čtení notového zápisu, procvičují hudební představivost i paměť a učí se zvládat nezbytné technické a výrazové prostředky. Rozvíjejí se nejen jako sólisté, ale také jako spoluhráči v komorní, souborové a orchestrální hře či jako zpěváci ve sborech a komorních uskupeních, což významně ovlivňuje intenzitu výuky a jejich celkový hudební rozvoj.

Nedílnou součástí vzdělávání jsou také hudebně teoretické předměty, v nichž se žáci nejdříve učí chápat zákonitosti hudební teorie. Průběžně dochází k rozvoji jejich schopnosti porozumět komunikačnímu obsahu uměleckého díla. Žáci se prostřednictvím poslechových činností a znalosti zákonitostí hudebních dějin učí hodnotit umělecký projev jako celek a chápat hudbu v dějinných souvislostech.

Výuka všech předmětů hudebního oboru je koncipována tak, aby poskytla každému žákovi (podle míry jeho schopností a zájmů) takové **základy odborného vzdělání**, které mu umožní prezentovat se vlastním instrumentálním či pěveckým projevem a uplatnit se později jako poučený interpret (amatér) v rámci zájmové umělecké činnosti nejrůznějšího zaměření. V případě zájmu a nezbytných předpokladů je vybraným žákům umožněna příprava k dalšímu studiu směřujícímu k profesionálnímu působení.

Hudební obor **se člení** na přípravné studium, I. a II. stupeň základního studia, studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin¹ a studium pro dospělé².

5.1.1. SPOLEČNÁ ČÁST

¹ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

² Do studia pro dospělé mohou být na základě rozhodnutí ředitele školy přijati uchazeči, kteří již absolvovali některé studijní zaměření hudebního oboru, i zcela noví uchazeči, kteří prokáží předpoklady ke studiu (dle platné legislativy). Výuka a její organizace se řídí individuálním vzdělávacím plánem, který zpracuje příslušný pedagog hudebního oboru a následně schvaluje ředitel školy.

5.1.1.1. Hudebně teoretické předměty

Hudebně teoretické předměty jsou určeny všem studijním zaměřením hudebního oboru³. Cílem stanovených předmětů je vybavit žáky nezbytnými teoretickými vědomostmi a praktickými dovednostmi, které mohou v průběhu svého studia uplatňovat v dalších předmětech svých studijních zaměření. Důraz je kladen také na částečnou samostatnost při studiu a probuzení zájmu o kulturní dění.

Vyučovací předměty

- **Hudební nauka** je povinný předmět určený všem žákům I. stupně. Předmět je pro žáky hudebního oboru nezbytný⁴, vzdělávací obsah je rozpracován do pěti na sebe navazujících ročníků a zahrnuje teoretické vědomosti i praktické dovednosti týkající se především hudebního pojmosloví; stupnic, intervalů a akordů; rytmu; intonace a hudebních forem; hudebních nástrojů a lidských hlasů; poslechu; dějin hudby. Žáci jsou vyučováni kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- **Seminář k hudební nauce** je nepovinný předmět a mohou jej navštěvovat žáci I. i II. stupně. Předmět je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních a vysokých školách pedagogického nebo uměleckého zaměření, ale je otevřen také žákům, kteří projeví hlubší zájem o studium hudební teorie. Výuka je realizována v 6. a 7. ročníku I. stupně, přičemž vzdělávací obsah je přizpůsoben požadavkům k přijímacím zkouškám na zvolené školy. V hodinách je kladen důraz na praktické dovednosti (intonace, rytmus, sluchová analýza) a prohlubování teoretických znalostí z „Hudební nauky“ (viz výše). Žáci jsou vyučováni skupinově nebo kolektivně.
- **Nauka o hudbě** je určena žákům II. stupně. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky⁵. V prvním případě je výuka nedílnou součástí dominantního předmětu, jehož obsahem je vzdělávání ve hře na zvolený hudební nástroj, v sólovém, žánrovém či sborovém zpěvu, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. Ve druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět „Nauka o hudbě“, jehož výuka je stanovena pro první 2 ročníky na II. stupni ve skupině max. 20 žáků. Žáci jsou vyučováni individuálně či skupinově formou předem domluvených individuálních konzultací (minimálně 2x za pololetí). Žáci jsou vedeni k samostatnosti při práci na předem zvolených tématech, která zpracovávají především formou prezentací pro žáky předmětu „Hudební nauka“, a aktivní či pasivní účasti na kulturním dění.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hudební nauka

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ ovládá základní hudební pojmy (vlastnosti tónu, hudební abeceda, pomlky, délky not, takty, posuvky, staccato, legato, repetice, G klíč a F klíč)
- ✓ v rámci hraného rozsahu svého nástroje ovládá noty v G klíči, rozezná některé noty v F klíči
- ✓ dokáže rozlišit základní dynamická označení
- ✓ orientuje se ve stavbě durových stupnic (do 3#) a trojzvuků (T⁵)
- ✓ rozezná a prakticky používá základní rytmické hodnoty
- ✓ rozumí pojmu lidová píseň a dokáže ji svým způsobem reprodukovat v durové tónině

³ Rozdělení jednotlivých vyučovacích předmětů podle organizace vzdělávání je závazně uvedeno u každého studijního zaměření v učebních plánech. Je-li v učebních plánech uveden předmět, který není v rámci hudebně teoretických předmětů společný pro všechna studijní zaměření hudebního oboru, je specifikován přímo u daného studijního zaměření (včetně charakteristiky předmětu, organizace výuky a školních ročníkových výstupů).

⁴ Ředitel školy může ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů výjimečně uvolnit žáka zcela nebo zčásti z pravidelné docházky do předmětu **Hudební nauka** stanoveného školním vzdělávacím programem, a to buď na školní rok, nebo jeho část. Současně stanoví formu a způsob náhradní individuální výuky, obsah a rozsah zkoušek.

⁵ Žáci si variantu výuky předmětu **Nauka o hudbě** volí závazně na konci 7. ročníku I. stupně, nově přijatí žáci starší 14 let hned po nástupu do 1. ročníku II. stupně.

- ✓ umí používat rytmické nástroje Orffovského instrumentáře
- ✓ dokáže aktivně poslouchat vybrané hudební ukázky

2. ročník

Žák:

- ✓ ovládá další hudební pojmy (noty v F klíči v rozsahu g–d¹, předznamenání stupnic, akordy, základní intervaly, předtaktí, synkopa, dynamická označení, italské hudební názvosloví)
- ✓ ovládá durové stupnice (do 4#, 4b) a umí k nim utvořit akord
- ✓ umí a prakticky používá základní rytmické hodnoty
- ✓ na základě vybraných lidových písní dokáže rozlišit durovou a mollovou tóninu a tyto písně svým způsobem reprodukuje
- ✓ pozná a vyjmenuje smyčcové nástroje
- ✓ rozumí principu rozdělení lidských zpěvních hlasů (S, A, T, B)
- ✓ dokáže aktivně poslouchat vybrané hudební ukázky a vyjádřit se k nim

3. ročník

Žák:

- ✓ užívá osvojené základní hudební pojmy i pojmy další (obraty kvintakordu, triola, transpozice, hlavní stupně – T, S, D)
- ✓ ovládá všechny durové stupnice a umí k nim utvořit akord
- ✓ orientuje se ve stavbě mollových stupnic (do 3#, 3b)
- ✓ dokáže utvořit základní intervaly v durových stupnicích
- ✓ ovládá základní rytmické útvary, reprodukuje jednoduché rytmické dvojhlasy
- ✓ pomocí nápěvkových písní dokáže rozeznat základní intervaly a zazpívat je
- ✓ dokáže objasnit rozdíl mezi instrumentální a vokální hudbou a pojmenovat vybrané hudební formy (opera, symfonická báseň)
- ✓ rozezná dechové nástroje (dřevěné a žesťové)
- ✓ dokáže říct základní fakta o životě a díle Bedřicha Smetany a Antonína Dvořáka a na základě aktivního poslechu k nim správně přiřadit vybrané ukázky, které zvládne elementárním způsobem okomentovat

4. ročník

Žák:

- ✓ chápe a užívá základní hudební pojmy, označení a názvosloví
- ✓ v notovém zápise pozná vybrané melodické ozdoby (příraz, skupinka, trylek, nátryl, mordent, obal)
- ✓ dokáže pojmenovat tóny v různých oktávách a tóny enharmonické
- ✓ ovládá durové i mollové stupnice (do 7#, 7b) a umí k nim utvořit akord s obraty
- ✓ dokáže vysvětlit princip tvoření mollových stupnic (aiolská, harmonická, melodická)
- ✓ dokáže určit intervaly (čisté, velké, malé)
- ✓ v rytmických činnostech zvládá složitější rytmické útvary, dokáže reprodukovat rytmický dvojhlas a orientovat se v různých typech taktů
- ✓ dokáže transponovat jednoduchou melodii do jiné tóniny a reprodukovat ji
- ✓ pomocí nápěvkových písní dokáže rozeznat intervaly (čisté, velké, malé) a zazpívat je
- ✓ umí zařadit hudební nástroje do základních skupin (dechové, strunné, bicí) a pojmenovat komorní uskupení (duo, trio, kvarteto, kvinteto, sexteto, okteto, noneto)
- ✓ umí vysvětlit rozdíl mezi komorním a symfonickým orchestrem
- ✓ na základě aktivního poslechu vybraných ukázek pozná rozdíl mezi komorní a orchestrální hudbou a mezi písní lidovou a umělou
- ✓ dokáže vyjádřit vlastní názor na hudbu, kterou poslouchá
- ✓ dokáže vyjmenovat některá slohová období a přiřadit k nim alespoň jednoho představitele

5. ročník

Žák:

- ✓ rozumí stavbě stupnic (dur, moll) a akordů (dur, moll, zvětšený, zmenšený)

- ✓ orientuje se v grafickém záznamu hudebního díla v rámci svého nástroje (identifikuje a objasní hudební pojmy, označení a názvosloví, tóninové vztahy)
- ✓ umí vytvořit dominantní septakord s obraty
- ✓ dokáže určit základní a odvozené intervaly
- ✓ dokáže vytvořit jednoduché melodie a rytmické útvary a svým způsobem je reprodukovat
- ✓ dokáže transponovat jednoduchou melodii do jiné tóniny a s využitím základních harmonických funkcí (T, S, D) reprodukovat
- ✓ orientuje se ve vybraných barokních a klasicistních hudebních formách
- ✓ umí vyjmenovat a zařadit klasické i lidové hudební nástroje
- ✓ na základě aktivního poslechu vybraných ukázek dokáže rozlišit různá slohová období
- ✓ dokáže si vytvořit vlastní názor na hudbu, kterou poslouchá, názor prezentuje a dokáže jej vhodně obhájit
- ✓ umí vyjmenovat základní slohová období v chronologickém sledu a přiřadit k nim alespoň dva představitele
- ✓ dokáže popsat charakteristické znaky jednotlivých slohových období

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Seminář k hudební nauce

I. stupeň

6.+7. ročník

Žák:

- ✓ dokáže intonovat základní a odvozené intervaly, kvintakordy (dur, moll, zvětšený, zmenšený) a obraty, dominantní septakord
- ✓ zazpívá předebrané tóny z různých oktáv intonačně čistě ve své hlasové poloze (přenášení tónů)
- ✓ dokáže zazpívat kterýkoli tón z různě znějících dvojzvuků i vícezvuků
- ✓ dokáže správně rytmicky reprodukovat různé rytmické útvary (dle sluchu i notového zápisu)
- ✓ dokáže rozeznávat dvojzvuky i vícezvuky, intervaly (základní i odvozené), kvintakordy (dur, moll, zvětšený, zmenšený) a obraty, dominantní septakord
- ✓ umí vyjmenovat slohová období v chronologickém sledu (renesance až 20. století) a přiřadit k nim představitele
- ✓ má základní vědomosti o nejvýznačnějších skladatelských osobnostech a jejich tvorbě
- ✓ dokáže popsat charakteristické znaky jednotlivých slohových období
- ✓ využívá veškeré získané teoretické znalosti (tónová soustava, čtení a psaní not v G a F klíči, stupnice, intervaly, akordy, hudební pojmosloví)

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Nauka o hudbě

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ dokáže zformulovat svůj názor na interpretaci skladby
- ✓ dokáže svůj názor prezentovat a vhodně obhájit
- ✓ dokáže zpracovat zadané téma z hudební teorie, dějin hudby nebo z jiné zadané oblasti (a to sám nebo ve skupině)
- ✓ dokáže prezentovat zadané téma z hudební teorie, dějin hudby nebo z jiné zadané oblasti (a to sám nebo ve skupině)
- ✓ dokáže aktivně naslouchat výkonu jiných umělců (koncerty, vernisáže, různá vystoupení, poslech nahrávek)
- ✓ dokáže se aktivně nebo pasivně účastnit kulturního dění (jako hudebně poučený posluchač nebo interpret)

5.1.1.2. Volitelné předměty

V rámci kolektivní interpretace si žáci po poradě s třídním učitelem volí (do 3. ročníku I. stupně nepovinně, od 4. ročníku I. stupně povinně) minimálně jeden z nabízených volitelných předmětů určených učebním plánem konkrétního studijního zaměření. Žákům je umožněno navštěvovat více předmětů současně, přičemž jsou hodnoceni z každého předmětu zvlášť a každý z těchto absolvovaných předmětů je také v daném školním roce uveden na vysvědčení. Volitelné předměty jsou realizovány v různých komorních uskupeních, souborech, skupinách, orchestrech a sborech.⁶

Komorní hra

- Předmět je určen žákům vybraných studijních zaměření, vyučuje se ve skupině max. 9 žáků a může být realizován v komorních uskupeních různého nástrojového obsazení. Cílem je naučit žáky hrát v malé skupině, kde je každý sólistou a současně nehraje sám, tudíž musí respektovat ostatní a přizpůsobit se jim. Žáci se v průběhu studia seznámí s různorodými skladbami určenými daným nástrojovým obsazením a žánrovým zaměřením. Výsledky své práce mohou veřejně prezentovat.

Školní ročníkové výstupy

I. stupeň

Žák:

- ✓ dokáže vnímat skladbu komplexně, tj. dolaďovat se a tempově se sjednotit s ostatními
- ✓ je součástí jednoho celku, pro který podřídí všechny své schopnosti
- ✓ využívá poznatky získané v hodinách sólové hry na nástroj
- ✓ výsledky své práce dokáže prezentovat na veřejnosti

II. stupeň

Žák:

- ✓ dokáže se orientovat v náročnějším notovém zápisu
- ✓ dokáže přesvědčivě, dynamicky a výrazově interpretovat skladby různých žánrů, které hraje
- ✓ ve spolupráci s uměleckým vedoucím souboru se tvůrčím způsobem podílí na výsledné interpretaci skladby
- ✓ zvládá díla náročnější technicky i výrazově
- ✓ výsledky své práce prezentuje na veřejnosti

Soubořová hra

- Předmět je určen žákům vybraných studijních zaměření, vyučuje se kolektivně ve skupině min. 10 žáků a může být realizován v souboru se stejným nebo různým nástrojovým obsazením. Cílem je naučit žáky hrát ve větším nástrojovém obsazení, soustředit se na svůj instrumentální part, ale současně vnímat i své spoluhráče. Výsledky své práce mohou žáci veřejně prezentovat.

Školní ročníkové výstupy

I. stupeň

Žák:

- ✓ ovládá tempově i rytmicky svůj part
- ✓ dokáže sledovat ostatní spoluhráče v souboru
- ✓ umí naladit svůj nástroj na komorní „a“ (440 Hz) nebo naladit dle požadovaného ladění souboru
- ✓ výsledky své práce dokáže prezentovat na veřejnosti

⁶ Podrobnější informace o jednotlivých komorních uskupeních, souborech, skupinách, orchestrech a sborech jsou uvedeny na webových stránkách školy www.zuskarvina.cz.

II. stupeň

Žák:

- ✓ umí rozlišit hlasy či doprovody jednotlivých nástrojů při interpretaci hudebního díla
- ✓ dokáže vnímat frázování z pohledu interpretace celé skladby
- ✓ umí si vyhledat informace o autorovi a studované skladbě
- ✓ výsledky své práce prezentuje na veřejnosti

Hra v orchestru

- Předmět je určen žákům vybraných studijních zaměření, vyučuje se kolektivně a může být realizován v některém ze školních orchestrů. Cílem je seznámit žáky s repertoárem zahrnujícím skladby klasické, filmové, muzikálové či taneční hudby, naučit je souhře s dalšími nástroji různých skupin a adekvátnímu reagování na dirigentská gesta. Žáci mají v průběhu školního roku možnost veřejně prezentovat výsledky své práce.

Školní ročníkové výstupy

I. stupeň

Žák:

- ✓ dokáže se orientovat v notovém zápise svého nástroje
- ✓ dokáže udržet svou melodickou nebo doprovodnou linku
- ✓ správně intonuje v kombinaci s jinými nástroji
- ✓ využívá poznatky získané v hodinách sólové hry na svůj nástroj
- ✓ respektuje pokyny dirigenta a adekvátně reaguje na jeho dirigentská gesta
- ✓ umí se soustředit, chápe význam kolektivní spolupráce
- ✓ výsledky své práce dokáže prezentovat na veřejnosti

II. stupeň

Žák:

- ✓ dokáže se orientovat v notovém zápise svého nástroje
- ✓ hraje s použitím dynamiky a se správnou intonací, současně vnímá různé nástroje kolem sebe a dokáže se jim při interpretaci přizpůsobit
- ✓ zvládá hru v různých rytmech
- ✓ vědomě aplikuje poznatky získané v hodinách sólové hry na svůj nástroj
- ✓ spolupracuje s dirigentem, s jistotou reaguje na dirigentská gesta
- ✓ aktivně se podílí na výsledné interpretaci, respektuje práci druhých
- ✓ výsledky své práce dokáže prezentovat na veřejnosti

Zpěv ve sboru

- Předmět je určen žákům všech studijních zaměření⁷, vyučuje se kolektivně ve skupině min. 10 žáků a je realizován ve školním sboru⁸. Cílem je naučit žáky nezbytným pěveckým návykům a dovednostem i systematické práci v kolektivu. Žáci mají v průběhu školního roku možnost veřejně prezentovat výsledky své práce.

⁷ Žákům všech studijních zaměření hudebního oboru (kromě studijního zaměření „Sborový zpěv“) je v rámci jejich učebních plánů určen předmět *Zpěv ve sboru*. Současně je ale všem umožněno studovat souběžně se svým studijním zaměřením také studijní zaměření „Sborový zpěv“ (v tom případě předmět *Zpěv ve sboru* nemají).

⁸ Žáci, kteří hrají na hudební nástroj, mohou navštěvovat volitelný předmět **Zpěv ve sboru**, ale kromě něho musejí v rámci svých učebních plánů alespoň v jednom školním roce absolvovat minimálně jeden z dalších nabízených volitelných předmětů.

Školní ročníkové výstupy

I. stupeň

Žák:

- ✓ zvládá základní zásady správného a přirozeného držení těla při zpěvu, klidného a hlubokého dýchání a nádechu bez zvedání ramen
- ✓ dodržuje zásady správné pěvecké techniky (měkké nasazení tónu, uvolněná brada, přirozená a zřetelná výslovnost) a základní zásady hlasové hygieny
- ✓ dokáže se orientovat v notovém zápise svého pěveckého partu
- ✓ dokáže udržet svou melodickou nebo doprovodnou pěveckou linku
- ✓ zazpívá jednohlasé a jednoduché dvojhlasé skladby (s doprovodem i bez doprovodu)
- ✓ využívá poznatky získané v hodinách hudební teorie, hry na nástroj či sólového zpěvu
- ✓ respektuje pokyny sbormistra a adekvátně reaguje na jeho dirigentská gesta
- ✓ umí se soustředit, chápe význam kolektivní spolupráce
- ✓ výsledky své práce dokáže prezentovat na veřejnosti

II. stupeň

Žák:

- ✓ používá osvojené pěvecké návyky (správné a přirozené držení těla při zpěvu, klidný pěvecký dech, měkký hlasový začátek, hlavový tón, spojování a zvukové vyrovnávání vokálů) při zachování zásad správné pěvecké výslovnosti a hlasové hygieny
- ✓ dokáže se orientovat v notovém zápise svého pěveckého partu
- ✓ zpívá s použitím dynamiky a se správnou intonací, současně vnímá různé zpěvní hlasy kolem sebe a dokáže se jim při interpretaci přizpůsobit
- ✓ zvládá zpěv jednohlasých a dvojhlasých skladeb v různých rytmech
- ✓ vědomě aplikuje poznatky získané v hodinách hudební teorie, hry na nástroj či sólového zpěvu
- ✓ spolupracuje se sbormistrem, s jistotou reaguje na dirigentská gesta
- ✓ aktivně se podílí na výsledné interpretaci, respektuje práci druhých
- ✓ výsledky své práce dokáže prezentovat na veřejnosti

5.1.1.3. Přípravné studium

Základní umělecká škola Bedřicha Smetany v Karviné umožňuje žákům v hudebním oboru vzdělávání v přípravném studiu před I. stupněm základního studia a přípravné studium před II. stupněm základního studia. Vzdělávací obsah, způsob organizace a realizace přípravného studia vycházejí z dlouholetých zkušeností a jsou přizpůsobeny věku a schopnostem dětí.

Do přípravného studia **před I. stupněm základního studia** (přípravný ročník 01 nebo 02) mohou být přijímáni žáci již od 5 let věku⁹. Studium je pojato jako přípravný ročník a koncipováno jako jednoleté (pro děti od 6 let věku) až dvouleté (pro děti od 5 let věku), rozhodující je věk dítěte k 1. 9. daného školního roku. Převládá činnostní pojetí výuky, které má vzbudit zájem dětí o umělecké vzdělávání v hudebním oboru a zprostředkovat jim pomocí praktických činností konkrétní zkušenost s výukou na základní umělecké škole. Pro přijetí ke studiu je nutné prokázat předpoklady ke vzdělávání¹⁰, což posoudí pedagog hudebního oboru. Je možno vybrat si mezi třemi variantami realizace přípravného studia¹¹:

- **varianta A** (přípravná hudební výchova)
- **varianta B** (hra na nástroj nebo sólový zpěv)
- **varianta C** (přípravný sborový zpěv)

Výsledky své práce mohou žáci prezentovat na průběžných koncertech pořádaných pro rodičovskou veřejnost či na veřejných vystoupeních organizovaných třídními učiteli. Žáci, kteří absolvovali jednoleté přípravné studium nebo druhý ročník dvouletého přípravného studia před I. stupněm základního studia, dostávají na konci daného školního roku **potvrzení o absolvování přípravného studia**. Na základě prokázání předpokladů ke studiu nebo vykonání postupové zkoušky mohou žáci pokračovat ve studiu v odpovídajícím studijním zaměření na I. stupni základního studia.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (přípravný ročník 0/II.) mohou být dle potřeby zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let¹², kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia v daném studijním zaměření hudebního oboru. Učební plán, organizace výuky i školní ročníkové výstupy jsou uvedeny přímo u daného studijního zaměření v těchto odděleních:

- **klávesové nástroje** (klavír, EKN, varhany)
- **smýčcové nástroje** (housle, viola, violoncello, kontrabas)
- **dechové nástroje dřevěné** (zobcová flétna, příčná flétna, klarinet, hoboj, fagot, saxofon)
- **dechové nástroje žesťové** (trubka, lesní roh, pozoun, tuba)
- **strunné nástroje** (klasická, basová, žánrová, elektrická kytara, loutna, drnkací nástroj)
- **bicí nástroje**
- **zpěv** (sólový zpěv, sborový zpěv)
- **akordeon**

Tento typ studia je vhodný také pro žáky, kteří se chystají k přijímacímu řízení¹³ především na střední či jiné školy pedagogického nebo uměleckého zaměření. Výsledky své práce mohou žáci prezentovat na průběžných koncertech pořádaných pro rodičovskou veřejnost či na veřejných vystoupeních organizovaných třídními učiteli. Žáci, kteří absolvovali jednoleté přípravné studium před II. stupněm základního studia, dostávají na konci daného školního roku **potvrzení o absolvování přípravného studia**.

⁹ Důvodem k přijetí mladších dětí může být pouze mimořádná míra nadání. O přijetí rozhoduje ředitel ZUŠ dle platné legislativy.

¹⁰ Dle platné legislativy.

¹¹ Ředitel školy může ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů výjimečně uvolnit žáka zcela nebo zčásti z pravidelné docházky do předmětu **Přípravná hudební výchova** stanoveného školním vzdělávacím programem, a to buď na školní rok, nebo jeho část. Současně stanoví formu a způsob náhradní individuální výuky, obsah a rozsah zkoušek.

¹² Pro přijetí ke studiu je nutné prokázat předpoklady ke vzdělávání (dle platné legislativy), což posoudí pedagog hudebního oboru.

¹³ Obsah a organizace tohoto typu studia vychází z požadavků k přijímacímu řízení dané školy. Žáci jsou pak v rámci výuky na ZUŠ B. Smetany v Karviné připravováni dle těchto požadavků. Studium je jednoleté.

Na základě prokázání předpokladů ke studiu nebo vykonání postupové zkoušky mohou pokračovat ve studiu II. stupně základního studia v odpovídajícím studijním zaměření.

5.1.1.3.1. Varianta A – přípravná hudební výchova

Cílem této varianty přípravného studia je rozvíjet zjištěné hudební vlohy žáků, umožnit jim postupně si osvojit základy hry na vybraný hudební nástroj nebo základní pěvecké návyky (dle zvolené varianty) a pomocí činnostního pojetí výuky přiblížit žákům pojmy z hudební teorie v rozsahu respektujícím jejich věk a mentalitu. V rámci výuky mají žáci možnost nahlédnout s třídním učitelem do výuky dalších oddělení v rámci hudebního oboru (po předchozí dohodě s vyučujícími).

Učební plán¹⁴

Přípravný ročník H-0,1a H-0,2a

předměty	ročník	
	1. přípravný (01)	2. přípravný (02)
Přípravná hudební výchova	1	1

Poznámky k učebnímu plánu

Žáci mají pouze jeden samostatný vyučovací předmět (s časovou dotací 1 hodiny týdně, která může být dle rozhodnutí ředitele a ekonomických možností školy navýšena). Je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.

Vyučovací předměty

- **Přípravná hudební výchova** je určena žákům přípravného studia před I. stupněm základního studia. Umožňuje žákům přirozeným způsobem projevit a dále zdokonalovat vrozené hudební vlohy, a to formou reprodukce jednoduchých rytmických říkadel a zpěvem vybraných lidových a umělých dětských písní. Žáci si v rámci výuky osvojí nezbytné minimum hudební teorie.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Přípravná hudební výchova

Přípravný ročník (01/02)

Žák:

- ✓ rozumí základním hudebním pojmům (notová osnova, houslový klíč, nota, pomlka, takt, piano, forte)
- ✓ rozezná a umí pojmenovat noty v rozsahu c^1 – c^2 v G klíči
- ✓ rozezná základní rytmické hodnoty (nota celá, půlová, čtvrtová)
- ✓ dokáže svým způsobem rytmicky reprodukovat jednoduché rytmické modely
- ✓ zná jednoduchá říkadla a lidové písně osvojené ve výuce, dokáže je svým způsobem reprodukovat (rytmicky, zpěvem, pohybem)
- ✓ dokáže svým způsobem reprodukovat jednoduché dětské písně s doprovodem klavíru
- ✓ zná vybrané rytmické nástroje Orffovského instrumentáře, dokáže zahrát jednoduchý melodický úryvek na zvonkohru
- ✓ dokáže vyjádřit pohybem základní výrazové prostředky hudby (rychle–pomalu, dlouze–krátce, vysoko–nízko, silně–slabě)

¹⁴ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

- ✓ dokáže se zapojit do skupinové i kolektivní práce a spolupracovat s ostatními

5.1.1.3.2. Varianta B – hra na nástroj, sólový zpěv

Žáci této studijní varianty mají po celý školní rok **dva samostatné vyučovací předměty**, z nichž jeden je zaměřen na osvojení elementárních nástrojových nebo pěveckých návyků a dovedností a druhý na zvládnutí nutného minima hudební teorie.

Učební plán¹⁵

Přípravný ročník **H-0,1b** **H-0,2b**

předměty	ročník	
	1. přípravný (01)	2. přípravný (02)
Hra na nástroj / Sólový zpěv	1	1
Přípravná hudební výchova	1	1

Poznámky k učebnímu plánu

Žáci mají po celý školní rok **dva samostatné vyučovací předměty** (každý s jednohodinovou časovou dotací). Předměty *Hra na nástroj* i *Sólový zpěv* jsou realizovány skupinovou (ve skupině 2–3 žáků), mimořádně individuální výukou. Individuální výuku s časovou dotací 1 hodiny týdně může povolit ředitel školy na žádost třídního učitele, a to na základě splnění následujících kritérií:

- v daném školním roce nebude ve stejném předmětu studovat více žáků;
- žák prokáže dostatečnou míru talentu, mentální a fyzickou vyspělost pro individuální studium.

V Přípravné hudební výchově jsou žáci vyučováni kolektivně ve skupině max. 20 žáků.

Vyučovací předměty

- **Hra na klavír** je realizována skupinovou výukou (ve skupině 2–3 žáků). Umožňuje žákům osvojit si základní návyky důležité pro jejich další studium hry na klavír. Rozvíjí jejich přirozenou hudebnost, a to formou hry popěvků a lidových písní, ale také reprodukci dětských říkadel.
- **Hra na elektronické klávesové nástroje (EKN)** je realizována skupinovou výukou (ve skupině 2–3 žáků). Umožňuje žákům osvojit si základní návyky důležité pro jejich další studium hry na EKN a rozvíjí jejich přirozenou hudebnost. Žáci jsou seznámeni se zásadami bezpečného používání elektronického nástroje.
- **Hra na housle** je realizována skupinovou výukou (ve skupině 2–3 žáků). Žáci se seznamují s nástrojem a dokáží popsat jeho části. Postupně si vytvářejí správné elementární návyky pro hru na nástroj (správný postoj, držení houslí a uchopení smyčce) a rozvíjejí intonační představivost, rytmické a hudební cítění i hudební paměť.
- **Hra na violoncello** je realizována skupinovou výukou (ve skupině 2–3 žáků). Děti se hravou formou seznámí s nástrojem, naučí se správnému a uvolněnému sezení, držení nástroje a smyčce. Pomocí reprodukce jednoduchých lidových písní a skladiček se postupně rozvíjí jejich hudební představivost.

¹⁵ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

- **Hra na zobcovou flétnu** je realizována skupinovou výukou (ve skupině 2–3 žáků). Žáci se učí při hře správně dýchat a frázovat, nasazovat jazykem. Rozvíjejí si smysl pro rytmus, intonaci, kultivovanost tónu a prstovou techniku.
- **Hra na klasickou kytaru** je realizována skupinovou výukou (ve skupině 2–3 žáků). Výuka probíhá hravou formou prostřednictvím deklamace slov, vlastních jmen a říkanek. Děti hrají bez nároků čtení notového zápisu formou nápodoby. Tímto způsobem se u dětí rozvíjí sluchová a rytmická představivost, hudební paměť a současně se učí základním technickým prvkům kytarové hry.
- **Hra na drnkací nástroj** je realizována skupinovou výukou (ve skupině 2–3 žáků). Výuka probíhá hravou formou prostřednictvím deklamace slov, vlastních jmen a říkanek. Děti hrají bez nároků čtení notového zápisu formou nápodoby. Tímto způsobem se u dětí rozvíjí sluchová a rytmická představivost, hudební paměť a současně se učí základním technickým prvkům hry na drnkací nástroj.
- **Hra na bicí nástroje** je realizována skupinovou výukou (ve skupině 2–3 žáků). Žáci získávají základní povědomí o bicích nástrojích a je dále rozvíjeno jejich rytmické cítění a zjištěné hudební vlohly pro hru na tyto nástroje.
- **Hra na akordeon** je realizována skupinovou výukou (ve skupině 2–3 žáků). Žáci se pomocí hry jednoduchých hudebních útvarů seznamují s problematikou akordeonové hry a s nástrojem samotným. Získají nezbytné poznatky, které plně využijí ve svém dalším studiu.
- **Sólový zpěv** je realizován skupinovou výukou (ve skupině 2–3 žáků). Žáci rozvíjejí vrozené hudební vlohly, a to především formou reprodukce jednoduchých rytmických říkadel a zpěvem vybraných lidových a umělých dětských písní. Přirozeným způsobem se prohlubuje jejich zájem o hudbu a zpěv. Všechna dechová, pěvecká a uvolňovací cvičení se provádějí hravou formou a postupně se vytvářejí předpoklady pro získávání systematických pracovních návyků žáků.
- **Přípravná hudební výchova** je realizována kolektivně ve skupině max. 20 žáků. Umožňuje žákům přirozeným způsobem projevit a dále zdokonalovat vrozené hudební vlohly, a to především formou reprodukce jednoduchých rytmických říkadel a zpěvem vybraných lidových a umělých dětských písní. Žáci si v rámci výuky osvojí nezbytné minimum hudební teorie.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na klavír

Přípravný ročník (01/02)

Žák:

- ✓ na elementární úrovni zvládá základní návyky (správné sezení u nástroje s opřením obou chodidel o pevnou podložku, přirozený tvar ruky, uvolnění paže a zápěstí)
- ✓ dokáže přenášet tóny volnou paží do různých oktáv
- ✓ zvládá základní úhozy (portamento, staccato)
- ✓ zná základní rytmické hodnoty (noty a pomlky celé, půlové a čtvrtěové)
- ✓ dokáže projevit svou přirozenou hudebnost prostřednictvím elementární hry jednoduchých popěvků, vybraných lidových písní a reprodukcí dětských říkadel

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na EKN

Přípravný ročník (01/02)

Žák:

- ✓ chápe důležitost dodržování bezpečnostních předpisů souvisejících s manipulací s nástrojem a dodržuje je
- ✓ používá nejzákladnější funkce nástroje (start, stop, volba zvuků)

- ✓ na elementární úrovni zvládá základní návyky správného sezení, držení těla u nástroje a postavení rukou
- ✓ zvládá základní úhozy (portamento, legato)
- ✓ orientuje se v pětiprstové poloze
- ✓ rozlišuje základní rytmické hodnoty, které hraje
- ✓ umí zahrát jednoduchou skladbičku podle sluchu nebo z not
- ✓ dokáže projevit přirozenou hudebnost prostřednictvím elementární hry jednoduchých popěvků, vybraných lidových písní a reprodukcí dětských říkadel

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na housle

Přípravný ročník (01/02)

Žák:

- ✓ dokáže popsat části houslí a smyčce
- ✓ správně drží tělo a umí uchopit housle a smyčec
- ✓ hraje na prázdných strunách v různých částech smyčce (ve středu, u špičky, u žabky)
- ✓ dokáže zahrát na prázdných strunách polovinami a celým smyčcem
- ✓ dokáže postavit prsty v základním prstokladu dur nebo moll
- ✓ hraje pizzicato i arco na jedné struně
- ✓ dokáže zahrát z paměti jednoduchou píseň nebo melodii na jedné struně

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na violoncello

Přípravný ročník (01/02)

Žák:

- ✓ zvládá při hře základní návyky (správné a uvolněné držení těla, nástroje a smyčce)
- ✓ zvládá základní prstoklad
- ✓ zahraje pizzicato i arco na jedné struně
- ✓ dokáže zahrát jednoduchou lidovou píseň
- ✓ dokáže projevit svou přirozenou hudebnost prostřednictvím elementární hry jednoduchých popěvků, vybraných lidových písní a reprodukcí dětských říkadel

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na zobcovou flétnu

Přípravný ročník (01/02)

Žák:

- ✓ zvládá základní návyky (práce s dechem, držení nástroje, správný přirozený postoj při hře)
- ✓ zná noty v rozsahu g^1 - c^2 a dokáže je zahrát
- ✓ orientuje se v notovém zápise jednoduchých skladeb, které hraje
- ✓ umí správně nasadit tón
- ✓ dokáže podle sluchu zahrát předehrané jednoduché rytmické modely
- ✓ dokáže zahrát jednoduché lidové písně
- ✓ dokáže projevit přirozenou hudebnost prostřednictvím elementární hry jednoduchých popěvků, vybraných lidových písní a reprodukcí dětských říkadel

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na klasickou kytaru

Přípravný ročník (01/02)

Žák:

- ✓ zná názvy strun
- ✓ hraje na nástroj o vhodné velikosti, používá podnožku (opěrku) a židli o vhodné výšce

- ✓ hraje palcem úhozové ruky na basových strunách E, A, D
- ✓ hraje střídavým úhozem *m-i, m-a, i-a, i-m-a* na prázdných strunách
- ✓ zvládá pokládání 1. a 3. prstu hmatové ruky na strunách *e, h* a 2. prstu na struně *g*
- ✓ dokáže projevit přirozenou hudebnost prostřednictvím elementární hry jednoduchých popěvků, vybraných lidových písní a reprodukcí dětských říkadel

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na drnkací nástroj

Přípravný ročník (01/02)

Žák:

- ✓ umí pojmenovat struny na nástroji
- ✓ dokáže správně sedět u nástroje
- ✓ používá popruh nebo podnožku
- ✓ umí zahrát palcem směrem dolů přes všechny struny
- ✓ dokáže zahrát trsátkem nebo střídát *i, m* prsty na prázdných strunách
- ✓ umí přikládat 1., 2. a 3. prst levé ruky na hmatník nástroje v první poloze
- ✓ dokáže projevit přirozenou hudebnost prostřednictvím elementární hry jednoduchých popěvků, vybraných lidových písní a reprodukcí dětských říkadel

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na bicí nástroje

Přípravný ročník (01/02)

Žák:

- ✓ na základě svých fyzických dispozic zvládá správné držení těla i paliček při hře
- ✓ správně pojmenuje a rozliší velký a malý buben od činelů
- ✓ rozpozná notu celou půlovou a čtvrtovou a dokáže určit jejich délku
- ✓ dokáže zopakovat podle sluchu jednoduché rytmické útvary na malý buben (případně různé kotle a činely)
- ✓ zahraje notu celou, půlovou a čtvrtovou v jednoduchých rytmických útvarech (na malý buben, případně na kotle)
- ✓ na základě svých fyzických dispozic zvládá úhoz na malý buben
- ✓ dokáže projevit přirozenou hudebnost prostřednictvím elementární rytmizované hry jednoduchých popěvků, vybraných lidových písní a reprodukcí dětských říkadel

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na akordeon

Přípravný ročník (01/02)

Žák:

- ✓ zvládá základní návyky (správné sezení, držení nástroje, postavení obou rukou)
- ✓ zvládá základní dovednosti (tvorba tonů, princip měchové techniky)
- ✓ najde na hmatníku akordeonu noty c^1 - g^1 nebo c^2 - g^2 a základní basy C a G, uvedené noty i základní basy dokáže zahrát
- ✓ dokáže projevit svou přirozenou hudebnost prostřednictvím elementární hry jednoduchých popěvků, vybraných lidových písní a reprodukcí dětských říkadel

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Sólový zpěv

Přípravný ročník (01/02)

Žák:

- ✓ zná základní zásady hlasové hygieny
- ✓ aktivně spolupracuje s učitelem

- ✓ zvládá zásady správného a přirozeného držení těla při zpěvu a základy správné pěvecké techniky (měkké nasazení tónu, uvolněná brada, přirozená výslovnost) prostřednictvím nápodoby a představ úměrných jeho věku a vývoji
- ✓ umí z paměti zazpívat jednoduché lidové nebo umělé dětské písně s jednoduchým instrumentálním doprovodem
- ✓ dokáže projevit svou přirozenou hudebnost prostřednictvím zpěvu jednoduchých popěvků, vybraných lidových písní a reprodukcí dětských říkadel

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Přípravná hudební výchova

Přípravný ročník (01/02)

Žák:

- ✓ rozumí základním hudebním pojmům (notová osnova, houslový klíč, nota, pomlka, takt, piano, forte)
- ✓ rozezná a umí pojmenovat noty v rozsahu c^1 – c^2 v G klíči
- ✓ rozezná základní rytmické hodnoty (nota celá, půlová, čtvrtová)
- ✓ dokáže svým způsobem rytmicky reprodukovat jednoduché rytmické modely
- ✓ zná jednoduchá říkadla a lidové písně osvojené ve výuce, dokáže je svým způsobem reprodukovat (rytmicky, zpěvem, pohybem)
- ✓ dokáže svým způsobem reprodukovat jednoduché dětské písně s doprovodem klavíru
- ✓ zná vybrané rytmické nástroje Orffovského instrumentáře, dokáže zahrát jednoduchý melodický úryvek na zvonkohru
- ✓ dokáže vyjádřit pohybem základní výrazové prostředky hudby (rychle–pomalu, dlouze–krátce, vysoko–nízko, silně–slabě)
- ✓ dokáže se zapojit do skupinové i kolektivní práce a spolupracovat s ostatními

5.1.1.3.3. Varianta C – přípravný sborový zpěv

Cílem této varianty přípravného studia je rozvíjet zjištěné hudební vlohy žáků při kolektivní činnosti – zpěvu ve sboru s dětmi zhruba stejného věku – a pomocí činnostního pojetí výuky přiblížit žákům základní pojmy z hudební teorie v rozsahu respektujícím jejich věk a mentalitu.

Učební plán¹⁶

Přípravný ročník **H-0,1c** **H-0,2c**

předměty	ročník	
	1. přípravný (01)	2. přípravný (02)
Přípravný sborový zpěv	2	2
Přípravná hudební výchova	1	1

Poznámky k učebnímu plánu

Žáci mají po celý školní rok dva samostatné vyučovací předměty: *Přípravný sborový zpěv* (s časovou dotací 2 hodiny týdně), který je vyučován kolektivně ve skupině min. 10 žáků, a *Přípravnou hudební výchovu* (s časovou dotací 1 hodina týdně), který je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.

¹⁶ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

Vyučovací předměty

- **Přípravný sborový zpěv** je realizován kolektivní výukou ve skupině min. 10 žáků. Předmět je zaměřen na osvojení elementárních pěveckých návyků a dovedností v pěveckém sboru pod vedením zkušeného pedagoga pěveckého oddělení (sbormistra, třídní učitel) a za spolupráce korepetitora.
- **Přípravná hudební výchova** je určena žákům přípravného studia před I. stupněm základního studia. Umožňuje žákům přirozeným způsobem projevit a dále zdokonalovat vrozené hudební vlohy, a to formou reprodukce jednoduchých rytmických říkadel a zpěvem vybraných lidových a umělých dětských písní. Žáci si v rámci výuky osvojí nezbytné minimum hudební teorie.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Přípravný sborový zpěv

Přípravný ročník (01/02)

Žák:

- ✓ zná základní zásady hlasové hygieny
- ✓ aktivně spolupracuje se sbormistrem
- ✓ umí zazpívat z paměti jednoduché jednohlasé písně (lidové nebo vhodné umělé dětské písně) s jednoduchým hudebním doprovodem
- ✓ zvládá zásady správného a přirozeného držení těla při zpěvu a základy správné pěvecké techniky (měkké nasazení tónu, uvolněná brada, přirozená výslovnost) prostřednictvím nápodoby a představ úměrných jeho věku a vývoji
- ✓ výsledky své práce dokáže prezentovat na veřejnosti
- ✓ dokáže projevit svou přirozenou hudebnost prostřednictvím zpěvu jednoduchých popěvků, vybraných lidových písní a reprodukcí dětských říkadel

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Přípravná hudební výchova

Přípravný ročník (01/02)

Žák:

- ✓ rozumí základním hudebním pojmům (notová osnova, houslový klíč, nota, pomlka, takt, piano, forte)
- ✓ rozezná a umí pojmenovat noty v rozsahu c^1 – c^2 v G klíči
- ✓ rozezná základní rytmické hodnoty (nota celá, půlová, čtvrtová)
- ✓ dokáže svým způsobem rytmicky reprodukovat jednoduché rytmické modely
- ✓ zná jednoduchá říkadla a lidové písně osvojené ve výuce, dokáže je svým způsobem reprodukovat (rytmicky, zpěvem, pohybem)
- ✓ dokáže svým způsobem reprodukovat jednoduché dětské písně s doprovodem klavíru
- ✓ zná vybrané rytmické nástroje Orffovského instrumentáře, dokáže zahrát jednoduchý melodický úryvek na zvonkohru
- ✓ dokáže vyjádřit pohybem základní výrazové prostředky hudby (rychle–pomalu, dlouze–krátce, vysoko–nízko, silně–slabě)
- ✓ dokáže se zapojit do skupinové i kolektivní práce a spolupracovat s ostatními

5.1.2. ODDĚLENÍ KLÁVESOVÝCH NÁSTROJŮ

5.1.2.1. Studijní zaměření *Hra na klavír*

Klavír patří k nejrozšířenějším hudebním nástrojům. Uplatňuje se jako nástroj sólový i doprovodný. Znalost hry na klavír je důležitým předpokladem nejen pro všechny hudební profese, ale také pro studium pedagogických oborů s hudebním zaměřením.

Do studijního zaměření **Hra na klavír** jsou přijímáni žáci od 7 let věku¹⁷. Jsou vedeni v individuální výuce, ale v průběhu celého studia mají možnost uplatnit se také v řadě různých hudebních uskupení, a to při komorní hře, doprovodu sólových nástrojů a zpěvu, spolupráci se školními orchestry či sbory. V průběhu studia se žáci učí zvládnout technické i výrazové prostředky nástroje, při hře zapojují a rozvíjejí svalovou činnost i jemnou prstovou motoriku, pěstují melodickou, rytmickou, harmonickou i nástrojovou představivost. Rozvíjejí koordinaci vizuálních, sluchových a motorických představ, hudební paměť, učí se pohotovosti i schopnosti sluchové sebekontroly. Při hře zapojují zrak, sluch, hmat i motoriku. Jsou seznamováni s klavírní literaturou různých stylů a žánrů, později se také sami podílejí na výběru svého studijního repertoáru.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin¹⁸, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Veškeré získané zkušenosti a dovednosti mohou všichni absolventi později uplatnit při realizaci svých vlastních hudebních představ jako výkonní amatéři v zájmové umělecké činnosti nebo jako spolutvůrci uměleckého a společenského života v poloprofesionálních či profesionálních hudebních tělesech, případně jako výkonní umělci.

Učební plány¹⁹

I. stupeň základního studia

H-1,1,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na klavír		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Povinné volitelné předměty	Čtyřruční hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Klavírní improvizace	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty							1	1	0-2
Seminář k hudební nauce									

¹⁷ Žáci mohou začít hrát na klavír již od 5 let věku. Jsou zařazeni do **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.1.1.3).

¹⁸ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

¹⁹ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

II. stupeň základního studia

H-1,1,2

přípravné studium před II. stupněm

H-1,1,1/II.

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na klavír		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na klavír	1	1
Hudební nauka	1	1

Poznámky k učebním plánům

Žáci tohoto studijního zaměření mají možnost vybrat si ze dvou povinně volitelných předmětů. Pokud si žádný z nich nevyberou, musejí si zvolit minimálně jeden z volitelných předmětů, a to závazně od 4. ročníku I. stupně. Žákům bude v případě zájmu umožněno kombinovat povinně volitelné a volitelné předměty.

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících než ve 4. ročníku I. stupně.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na klavír*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na klavír*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- Hra na klavír** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně.
- Povinně volitelnými předměty** jsou *Čtyřruční hra* a *Klavírní improvizace*. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky těchto předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na klavír*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Čtyřruční hra* nebo *Klavírní improvizace*.
 - Předmět *Čtyřruční hra* se vyučuje ve skupině min. 6 žáků. Cílem je vést žáky ke zvládnutí zásad souhry a k zodpovědnosti za společné dílo.
 - Předmět *Klavírní improvizace* se vyučuje ve skupině max. 8 žáků. Cílem je rozvíjet spontánní hudební představy žáků.

- **Volitelnými předměty**²⁰ jsou *Komorní hra, Souborová hra, Hra v orchestru, Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia doporučena výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia.
- Z **hudebně teoretických předmětů**²¹ jsou realizovány *Hudební nauka, Seminář k hudební nauce a Nauka o hudbě*.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na klavír

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ zvládá základní návyky a dovednosti (správné sezení u nástroje, uvolnění těla při hře, základní orientace na nástroji)
- ✓ dokáže přenášet tóny, dvojhmaty a akordy volnou paží, a to v přímém propojení s orientací na klaviatuře
- ✓ zvládá základní úhozy (portamento, legato, staccato), dokáže zahrát odtah
- ✓ dokáže rozeznat a zahrát stoupající a klesající melodii
- ✓ zná základní rytmické hodnoty a základní dynamiku
- ✓ dokáže na klaviatuře vyhledat a od různých tónů zahrát jednoduché písně v rozsahu kvinty
- ✓ dokáže zahrát z not jednoduché notové texty
- ✓ dokáže zahrát z paměti jednoduché písně nebo jednoduché skladby

2. ročník

Žák:

- ✓ zvládá koordinaci obou rukou, umí se orientovat na klaviatuře
- ✓ zvládá přenos jednoduchých melodií, dvojhmatů a akordů do různých oktáv, a to v přímém propojení s orientací na klaviatuře
- ✓ používá základní pedál dle návodu učitele
- ✓ dokáže při hře použít základní dynamiku (forte, piano) a na základě rytmického citění pracovat s rytmem
- ✓ dokáže odlišit melodii od doprovodu a při hře realizovat
- ✓ na elementární úrovni dokáže rozlišit náladu a charakter jednodušších skladeb, které hraje
- ✓ zvládá základní orientaci v notovém zápise hraných skladeb
- ✓ zahraje z paměti drobné přednesové skladby

3. ročník

Žák:

- ✓ při hře využívá základní návyky a dovednosti (správné držení těla, koordinace pohybu obou rukou, uvolnění těla při hře) a také technické prvky hry (základní úhozy, prstová technika)
- ✓ zvládá základní pianistické návyky při hře dvojhmatů, akordů a stupnic
- ✓ používá přímý i synkopický pedál dle návodu učitele
- ✓ vnímá náladu hrané skladby a dokáže ji vyjádřit základními výrazovými prostředky
- ✓ zná pojmy hudební fráze, píseň, menuet, polka, valčík
- ✓ v notovém zápise rozpozná a při hře uplatňuje složitější melodické a rytmické útvary, rozlišuje těžké a lehké doby
- ✓ umí spojit notový zápis s pohotovou orientací na klávesách
- ✓ dokáže vytvořit k lidovým písním jednoduchý doprovod s využitím základních harmonických funkcí (T, S, D)
- ✓ zvládá hru z listu v pětistrvové poloze unisono
- ✓ zahraje jednodušší skladby alespoň dvou různých stylů nebo žánrů
- ✓ uplatňuje své dovednosti a schopnosti v souhře s učitelem nebo dalším žákem

²⁰ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

²¹ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

4. ročník

Žák:

- ✓ zvládá prstovou techniku v rychlejších tempech
- ✓ používá základní i synkopický pedál
- ✓ na elementární úrovni dokáže sluchově rozlišit kvalitu interpretace (volba výrazových prostředků, hra s chybou, vhodné tempo)
- ✓ rozumí pojmu hudební fráze
- ✓ při hře používá další výrazové prostředky (agogika, rozšířená dynamika)
- ✓ zahraje jednodušší skladbu z listu
- ✓ na základě elementární improvizace (muzicírování, hra podle sluchu) zvládá pohotovou orientaci v rámci celé klaviatury
- ✓ interpretuje vybrané skladby z paměti
- ✓ umí vyjádřit charakter, náladu a obsah drobných přednesových skladeb

5. ročník

Žák:

- ✓ zvládá techniku hry na přiměřeně obtížných skladbách
- ✓ uplatňuje získané teoretické znalosti a výrazové prostředky při interpretaci (vyjádření emocí, barvitá dynamika, uvědomělá agogika)
- ✓ dokáže sluchově rozlišit kvalitu interpretace (volba výrazových prostředků, hra s chybou, vhodné tempo)
- ✓ zahraje přiměřeně obtížnou skladbu z listu
- ✓ dokáže se cíleně koncentrovat na interpretovanou skladbu
- ✓ interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a uvědomuje si jejich charakteristické znaky

6. ročník

Žák:

- ✓ zvládá úhozovou techniku a pohotovost prstů v pasážové technice a chromaticce
- ✓ zvládá obtížnější pedalizaci
- ✓ uplatňuje smysl pro uvědomělé tvoření tónu
- ✓ při interpretaci dokáže cíleně pracovat s osvojenými výrazovými prostředky a s jejich pomocí vystihnout náladu a charakter vybraných skladeb
- ✓ uplatňuje samostatnost při studiu zadaných skladeb (výrazové prostředky, vhodné tempo)
- ✓ na základě studovaných skladeb sluchově identifikuje nástupy jednotlivých hlasů v polyfonních skladbách
- ✓ vědomě uplatňuje schopnost cílené koncentrace na interpretovanou skladbu
- ✓ zvládá elementární sluchovou sebekontrolu
- ✓ interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a uvědomuje si jejich charakteristické znaky (např. baroko, klasicismus, romantismus, 20. století)

7. ročník

Žák:

- ✓ při hře dokáže uplatnit veškeré osvojené technické a výrazové dovednosti, dokáže předvést vyrovnanou pasážovou techniku
- ✓ uplatňuje smysl pro uvědomělé tvoření tónu a využívá zvukových možností nástroje
- ✓ respektuje hlavní zásady interpretace (stylovost) studovaných skladeb
- ✓ uplatňuje samostatnost při studiu a následné interpretaci zadaných skladeb (výrazové prostředky, agogika, vhodné tempo, artikulace, frázování, nálada skladby)
- ✓ zahraje přiměřeně obtížné skladby z listu
- ✓ sebekriticky zhodnotí svůj momentální výkon
- ✓ uplatňuje princip sluchové sebekontroly
- ✓ přiměřeně svému věku a mentalitě zvládá po technické, výrazové a obsahové stránce hru náročnějších skladeb (větší hudební formy) různých stylů a žánrů

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ dokáže vyhledávat a vybírat skladby podle vlastního zájmu, preferencí a schopností

- ✓ dokáže využít teoretických znalostí a technických dovedností pro vyjádření svých interpretačních představ, volit a vhodně používat pedalizaci
- ✓ zahraje z listu jednoduché skladby
- ✓ dokáže si vytvořit názor na interpretaci skladeb různých stylových období, svůj názor formulovat a vhodně jej obhájit
- ✓ zahraje přiměřeně obtížné skladby z paměti

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ na základě vlastních posluchačských a interpretačních dovedností a zkušeností si dokáže zvolit vhodný studijní program složený ze skladeb různých forem i období
- ✓ využívá analýzy skladeb jako prostředku k jejich pochopení a paměťovému zpracování
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí (výrazové prostředky, harmonie, forma a obsah skladby) a praktických dovedností při samostatném studiu vybraných skladeb
- ✓ realizuje své interpretační představy s využitím veškerých doposud získaných znalostí a dovedností (artikulace, frázování, dynamika, tempo)
- ✓ zahraje z listu přiměřeně obtížné skladby
- ✓ rozlišuje stylová období, dokáže ke každému z nich uvést příklady skladeb významných českých a světových autorů
- ✓ dokáže si vytvořit názor na interpretaci skladeb různých stylových období a zhodnotit ji
- ✓ interpretuje přiměřeně obtížné skladby z paměti

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Čtyřruční hra

I. stupeň

4.–7. ročník

Žák:

- ✓ respektuje spoluhráče a dokáže se mu přizpůsobit
- ✓ analyzuje strukturu skladby (určí hlavní motiv, melodii, důležitý hlas, doprovod) a dokáže tomu přizpůsobit svou interpretaci
- ✓ ovládá pedalizaci s ohledem na oba hrané party
- ✓ při společné hře udrží tempo, dbá na soulad těžkých a lehkých dob i na dynamiku
- ✓ hraje přiměřeně náročné skladby

II. stupeň

1.–4. ročník

Žák:

- ✓ uplatňuje veškeré osvojené technické a výrazové dovednosti
- ✓ v součinnosti se spoluhráčem dokáže vyjádřit charakter hraných skladeb
- ✓ v součinnosti se spoluhráčem respektuje hlavní zásady interpretace skladeb různých stylů a žánrů, které hraje

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Klavírní improvizace

I. stupeň

4.–7. ročník

Žák:

- ✓ dokáže se orientovat ve stupnicích a v durové i mollové harmonii
- ✓ zahraje malou kadenci (T – S – D – T)
- ✓ rozlišuje durové a mollové kadence
- ✓ umí využít malé kadence v doprovodech lidových písní a jednohlasých melodických linek
- ✓ zná základní princip doprovodů v základních taktech (2/4, 3/4, 4/4)

II. stupeň

1.–4. ročník

Žák:

- ✓ zvládá doprovod písně v durové i mollové tónině s využitím základních a některých vedlejších harmonických funkcí
- ✓ hraje různé typy doprovodů (rozklad, akordický doprovod i s hlavní melodií, hra podle akordických značek)
- ✓ zahraje předebru, mezihru i dohru při zachování rytmických a melodických principů písně nebo melodie
- ✓ aktivně využívá základní hudební formy a dokáže vyjádřit charakter dané improvizace

5.1.2.2. Studijní zaměření *Hra na elektronické klávesové nástroje*

Pojmem **Elektronické klávesové nástroje** (dále jen EKN) se označují hudební nástroje, jejichž zvuk je vytvářen elektronicky. EKN rozšiřují spektrum akustických klávesových nástrojů, proto je i podstata výuky a hra na tyto nástroje stejná jako na jakýchkoliv akustických klávesových nástrojích. Technikou hry mají tyto nástroje nejbližší k akustickému cembalu a varhanám. EKN v nedávném hudebním vývoji velice významně pozitivně zasáhly i do profesionální soudobé vážné tvorby. Jejich využití v klasických orchestrech dnes není výjimkou. Znalost hry na EKN je nejen rozšířením dovedností a znalostí nezbytných pro pracovníky všech hudebních profesí, ale i pro řadu dalších profesí (zvukaře, aranžéry a učitele v mateřských a základních školách, sbormistry apod.).

Do studijního zaměření **Hra na elektronické klávesové nástroje** jsou přijímáni žáci od 7 let věku²². V průběhu studia se mohou uplatnit v komorní hře, souborové hře nebo v orchestrální hře. Na obou stupních se žáci naučí využívat EKN především jako klávesový nástroj. Souběžně jim bude umožněno pracovat se zvoleným nástrojem na I. stupni tak, aby byli schopni využít jej jako vstupní terminál pro přenášení midi dat a formátu MP3 do digitálního prostředí.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin²³, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Po ukončení studia se žáci mohou uplatnit jako hráči na syntezátory ve skupinách amatérského typu.

Učební plány²⁴

I. stupeň základního studia

H-1,2,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na elektronické klávesové nástroje (EKN)		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty	Seminář k hudební nauce						(1)	(1)	0-2

²² Žáci mohou začít hrát na EKN již od 5 let věku. Jsou zařazeni do **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.1.1.3).

²³ Bližší viz kapitola 7 tohoto švp.

²⁴ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

II. stupeň základního studia

H-1,2,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na elektronické klávesové nástroje (EKN)		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Soubořová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm

H-1,2,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na EKN	1	1
Hudební nauka	1	1

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících. Na II. stupni žák navštěvuje po celou dobu studia minimálně jeden z volitelných předmětů. Žákům bude umožněno kombinovat více volitelných předmětů současně.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na elektronické klávesové nástroje*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na elektronické klávesové nástroje*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- Hra na elektronické klávesové nástroje** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučováni individuálně nebo ve skupinách max. 3 žáků.
- Volitelnými předměty**²⁵ jsou *Komorní hra*, *Soubořová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- Z hudebně teoretických předmětů**²⁶ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

²⁵ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

²⁶ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na elektronické klávesové nástroje

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ rozumí bezpečnostním předpisům souvisejícím s manipulací s nástrojem a dodržuje je
- ✓ orientuje se v základních informacích o historii a vývoji EKN, jejich technických možnostech a použití
- ✓ používá základní funkce a technické prvky nástroje
- ✓ dodržuje zásady správného sezení, držení těla u nástroje a postavení rukou
- ✓ zvládá základní úhozy (portamento, legato), zahraje odtah
- ✓ zná základní rytmické hodnoty a při hře je využívá
- ✓ umí zahrát z not jednoduchou skladbu

2. ročník

Žák:

- ✓ rozumí základním ovládacím prvkům nástroje, umí si nastavit jednoduché rytmické doprovody
- ✓ orientuje se na klaviatuře v rozsahu malé až dvoučárkované oktávy a v základech ovládání nástroje
- ✓ hraje v přiměřeném tempu oběma rukama dohromady
- ✓ je schopen základní orientace v notovém zápise hraných skladeb
- ✓ je schopen pravidelného studia a přípravy dle pokynů a doporučení pedagoga
- ✓ zahraje z not jednoduché skladby podle akordických značek s použitím jednoduchého rytmického doprovodu

3. ročník

Žák:

- ✓ využívá elementární dovednosti, osvojené základní funkce a technické prvky nástroje
- ✓ dokáže na elementární úrovni nastavit automatický doprovod k hraným skladbám
- ✓ používá přiměřeně svým možnostem a schopnostem základní úhozy (tenuto, portamento, legato a staccato), zvládá podkládání prstů
- ✓ zvládá hru hlavních harmonických funkcí (T, S, D) v probraných tóninách
- ✓ přiměřeně svým možnostem umí hrát z not v houslovém a basovém klíči
- ✓ uplatňuje své dovednosti a schopnosti v souhře s učitelem nebo dalším žákem
- ✓ zahraje z paměti nebo z not jednoduchou píseň s doprovodem hlavních harmonických funkcí

4. ročník

Žák:

- ✓ rozpozná žánrové kategorie, k charakteru hraných skladeb na elementární úrovni zvolí jednotlivé zvuky
- ✓ rozumí všem podstatným ovládacím prvkům nástroje
- ✓ zvládá prstovou techniku v rychlejších tempech
- ✓ zahraje jednodušší skladbu z listu
- ✓ zahraje z paměti nebo z not jednodušší přednesovou skladbu

5. ročník

Žák:

- ✓ na základě získaných teoretických poznatků a rozvíjení vlastní hudební představivosti si dokáže nastavit vhodný style a voice ke studovaným skladbám
- ✓ při hře využívá získané technické dovednosti (úhozy, prstová technika) i výrazové prostředky (dynamika, agogika)
- ✓ zvládá hru obtížnějších skladeb z listu
- ✓ zahraje z paměti nebo z not skladby alespoň dvou různých žánrů

6. ročník

Žák:

- ✓ ovládá nástroj a techniku hry v takovém rozsahu, aby dokázal spontánně realizovat své hudební představy
- ✓ dle stupně své vyspělosti používá zvukových možností nástroje

- ✓ uplatňuje samostatnost při studiu zadaných skladeb
- ✓ interpretuje skladby různých stylů a žánrů

7. ročník

Žák:

- ✓ v interpretovaných skladbách využívá získané technické a výrazové dovednosti (vhodné tempo, frázování, melodické ozdoby), při hře vhodně uplatňuje technické a zvukové možnosti nástroje (volba style a voice, ovládací prvky nástroje)
- ✓ aktivně využívá sluchovou sebekontrolu
- ✓ sebekriticky zhodnotí svůj momentální výkon
- ✓ prokáže samostatnost při studiu zadaných skladeb přiměřené obtížnosti, bezpečně se orientuje v celém rozsahu klaviatury
- ✓ zahraje přiměřeně obtížné skladby z listu
- ✓ interpretuje vhodné skladby různých stylů a žánrů, přičemž vhodně využívá všech osvojených možností nástroje (ve spojení s digitálními technologiemi)

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ při hře využívá bohatých stylových možností nástroje
- ✓ zvládá elementární improvizaci (tvorba jednoduchých doprovodů lidových písní)
- ✓ dokáže vyhledávat a vybírat skladby podle vlastního zájmu a schopností
- ✓ vytvoří si názor na interpretaci hraných skladeb různých stylových období, svůj názor dokáže formulovat
- ✓ zahraje z listu obtížnější skladby
- ✓ interpretuje skladby různých stylů a žánrů

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ využívá všechny doposud získané teoretické znalosti (výrazové prostředky, harmonie, forma a obsah skladby) a praktické dovednosti (volba vhodného stylu a voice) k vyjádření svých interpretačních představ
- ✓ na základě vlastních zkušeností, dovedností a preferencí si dokáže zvolit vhodný studijní program složený ze skladeb různých stylů a žánrů
- ✓ vytvoří si vlastní názor na interpretaci hraných i slyšených skladeb různých stylových období, svůj názor dokáže formulovat a vhodně obhájit
- ✓ umí rozlišovat stylová období, dokáže ke každému z nich uvést příklady skladeb významných českých a světových autorů (v přímé návaznosti na skladby, které hraje)
- ✓ zahraje z listu přiměřeně obtížné skladby
- ✓ část nastudovaného repertoáru dokáže zahrát z paměti
- ✓ interpretuje dostupné skladby různých stylů a žánrů, přičemž samostatně a vhodně využívá všech osvojených pokročilých funkcí nástroje (ve spojení s digitálními technologiemi)

5.1.2.3. Studijní zaměření *Hra na varhany*

Studijní zaměření **Hra na varhany** umožňuje žákům s předběžnou průpravou ve hře na klávesové nástroje vzdělávat se ve hře na píšťalové varhany. Studium se doporučuje zahájit ve 4. ročníku základního studia (tedy ve věku 10 let), podmínkou je dostatečná fyzická výška žáka, a to z důvodu správné koordinace při hře na nástroj všemi končetinami.

Žáci během studia získávají návyky a dovednosti specifické pro varhanní hru a následně je dále rozvíjejí nejen v sólové, ale také v komorní hře. Nedílnou součástí studia je seznámení žáků se základními principy stavby varhan a z toho vyplývajících dílčích dovedností jako jsou ovládání hracího stolu, varhanní rejstříky, pomocná zařízení na hracím stole, principy registrace, hra na různých manuálech a hra nohama na pedálovou klávesnici. Výuka je realizovaná na dvoumanuálovém digitálním nástroji. Součástí výuky je také seznámení žáků s hrou na píšťalové varhany v kostelích. Žáci následně mohou své dovednosti veřejně prezentovat formou koncertů.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin²⁷, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.

Učební plány²⁸

I. stupeň základního studia

H-1,3,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na klavír		1	1	1					3
Hra na varhany					1	1	1	1	4
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Povinné volitelné předměty	Varhanní praktikum				0,5	0,5	1	1	3
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty	Seminář k hudební nauce						(1)	(1)	0-2

²⁷ Bliže viz kapitola 7 tohoto švp.

²⁸ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

II. stupeň základního studia

H-1,3,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na varhany		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Povinné volitelné předměty	Varhanní praktikum	1	1	1	1	0-4
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-1,3,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na varhany	1	1
Hudební nauka	1	1

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou volitelných předmětů již v nižších ročnících.

Předmět *Varhanní praktikum* je pro žáky tohoto studijního zaměření povinně volitelný na I. stupni. Na II. stupni je také povinně volitelný, ale pokud si jej žáci nevyberou, musejí si zvolit minimálně jeden z volitelných předmětů (žákům bude umožněno kombinovat obě možnosti).

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na varhany*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na varhany*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- **Hra na klavír**²⁹ zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně.
- **Hra na varhany** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární varhanní improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně.
- **Povinně volitelným předmětem je Varhanní praktikum.**
 - **Varhanní praktikum** zahrnuje nauku o varhanách, praktikum rejstříkování, poslechové semináře odstupňované dle potřeb žáků v souvislosti se studovaným programem ve hře na varhany

²⁹ Na varhany mohou začít hrát také žáci, kteří absolvovali alespoň dvouletou předchozí výuku ve studijním zaměření „Hra na elektronické klávesové nástroje“ (viz bod 5.1.2.2).

a nástroji, se kterými žák přichází do kontaktu během studia. Žáci jsou vyučováni individuálně nebo ve skupinách max. 4 žáků.

- **Volitelnými předměty**³⁰ jsou *Komorní hra, Souborová hra, Hra v orchestru, Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- Z **hudebně teoretických předmětů**³¹ jsou realizovány *Hudební nauka, Seminář k hudební nauce a Nauka o hudbě*.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na klavír

I. stupeň

1.–3. ročník

Žák plní školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu **Hra na klavír** ze studijního zaměření „Hra na klavír“ (viz bod 5.1.2.1).

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na varhany

I. stupeň

4. ročník

Žák:

- ✓ správně sedí u nástroje, zná zásady výběru vhodné obuvi
- ✓ ovládá manuálovou techniku v základních úhozech
- ✓ orientuje se v hudebním zápise na dvou notových osnovách (manualiter)
- ✓ zahraje na pedál špičkou a patou
- ✓ ovládá jednoduchou hru z listu

5. ročník

Žák:

- ✓ ovládá souhru manuálu a pedálu
- ✓ ovládá souhru jednotlivých rukou s pedálem
- ✓ ovládá pedálovou techniku
- ✓ zvládá koordinaci rukou a nohou
- ✓ orientuje se v hudebním zápise na třech notových osnovách
- ✓ dokáže k jednoduché melodii zahrát elementární doprovod

6. ročník

Žák:

- ✓ ovládá souhru rukou v různých úhozech
- ✓ zahraje z listu elementární skladbu zapsanou na dvou notových osnovách
- ✓ dokáže k jednoduché melodii zahrát doprovod sestavený ze základních harmonických funkcí
- ✓ transponuje jednoduchou melodii
- ✓ rozpozná základní melodické ozdoby a dokáže je přiměřeně svým schopnostem zahrát
- ✓ uplatňuje elementární sluchovou sebekontrolu
- ✓ dokáže samostatně nastudovat elementární skladbu a využít v ní techniku varhanní hry
- ✓ dokáže elementárně improvizovat podle svých individuálních schopností

³⁰ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

³¹ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

7. ročník

Žák:

- ✓ zvládá koordinaci manuálu a pohyblivého pedálu
- ✓ dokáže identifikovat stylové rysy studovaných skladeb
- ✓ zahraje z listu elementární skladbu zapsanou na třech notových osnovách
- ✓ s využitím elementární harmonie doprovodí melodii a dokáže ji transponovat
- ✓ využívá artikulace a frázování jako výrazových prostředků varhanní hry
- ✓ uplatňuje sluchovou sebekontrolu
- ✓ dokáže samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu a využít v ní osvojenou techniku varhanní hry
- ✓ dle svých individuálních schopností a dovedností zvládá hru z listu, doprovodů a improvizace

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ ovládá různé druhy úhozů
- ✓ zvládá hru s pohyblivým pedálem a manuálovými skoky
- ✓ hraje z listu jednoduché skladby
- ✓ uplatňuje nabyté dovednosti v doprovodech jednoduché melodie formou různých druhů doprovodů a použitím dalších harmonických funkcí
- ✓ transponuje jednoduché melodie a doprovody
- ✓ dokáže začlenit artikulaci, frázování, melodické ozdoby do hraných skladeb
- ✓ dokáže si vytvořit názor na interpretaci studovaných skladeb
- ✓ dokáže zhodnotit vlastní provedení studovaných skladeb po stránce technické i výrazové
- ✓ nastuduje přiměřeně obtížné skladby různých stylových období
- ✓ umí rozlišovat základní prvky stylových období, dokáže uvést příklady varhanních skladeb významných českých a světových autorů
- ✓ při improvizaci dokáže používat malou a velkou harmonickou kadenci

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ dokáže nastudovat náročnější technická cvičení pro koordinaci rukou a nohou, pro manuál a pro pedál
- ✓ hraje z listu skladby přiměřené obtížnosti
- ✓ dokáže realizovat různé druhy doprovodů melodie v různých tóninách
- ✓ využívá artikulace, frázování, manuálových skoků a registrace jako prvků výrazového ztvárnění skladeb, uplatňuje je v souvislosti s vlastní představou interpretace
- ✓ dokáže si vytvořit názor na interpretaci skladeb různých stylových období, svůj názor formuluje a vhodně obhájí
- ✓ dokáže analyzovat svůj výkon sluchovou sebekontrolou
- ✓ samostatně nastuduje skladby různých stylových období (např. skladba většího rozsahu, skladba polyfonní, skladba homofonní), na jejichž výběru se podílí
- ✓ v improvizaci využívá všech svých nabytých hráčských dovedností a schopností

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Varhanní praktikum

I. stupeň

4. ročník

Žák:

- ✓ zná základní principy stavby a fungování varhan
- ✓ zná funkci varhanních rejstříků

5. ročník

Žák:

- ✓ dokáže používat základní technické prvky hracího stolu
- ✓ umí aplikovat rejstříky podle stopové výšky

6. ročník

Žák:

- ✓ rozezná poznámky v partituře a podle nich nastuduje skladbu
- ✓ ovládá technická zařízení hracího stolu
- ✓ umí používat rejstříky podle zvukových skupin

7. ročník

Žák:

- ✓ rozezná poznámky ve varhanní partituře a skladbu podle nich nastuduje
- ✓ na základě znalostí funkce a barvy rejstříků rozpozná vhodnou registraci pro studované skladby
- ✓ umí aplikovat varhanní rejstříky s přihlédnutím ke konkrétní dispozici, zvukovým možnostem nástroje a akustickým podmínkám v prostoru
- ✓ dokáže identifikovat stylové rysy varhanních skladeb na základě zvolených prvků interpretace a registrace

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ spolupracuje při registraci studovaných skladeb
- ✓ zná základní rejstříkové skupiny a jejich zvukové funkce
- ✓ zná označení rejstříků dle názvů a stop
- ✓ zvládá funkci asistenta varhaníka (varhaníkem může být učitel nebo další žák), zvládá z této pozice registrovat při interpretaci skladeb
- ✓ na základě posluchačských zkušeností dokáže identifikovat stylové rysy varhanních skladeb

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ spolupracuje při registraci studovaných skladeb
- ✓ vytvoří registraci dle vlastní představy o výrazovém ztvárnění skladby
- ✓ zná principy spojování rejstříků ze skupin a propojování rejstříků z různých skupin, aplikuje je při volbě registrace studovaných skladeb
- ✓ zvládá funkci asistenta varhaníka (varhaníkem může být učitel nebo další žák), umí z této pozice vhodně registrovat při interpretaci skladeb
- ✓ rozezná charakteristické rysy barevnosti varhan s dispozicemi typickými pro různá stylová období a geografické oblasti

5.1.3. ODDĚLENÍ SMYČCOVÝCH NÁSTROJŮ

5.1.3.1. Studijní zaměření *Hra na housle*

Housle jsou nástrojem s velmi širokou možností uplatnění, a to jak v sólové a komorní hře, tak ve smyčcových a folklorních souborech, v neposlední řadě samozřejmě také v symfonických nebo estrádních orchestrech. Hra na housle obohacuje citové vnímání žáka a rozvíjí nejen všechny složky hudebních schopností, ale také estetické cítění a morálně volní vlastnosti potřebné pro formování charakteru každého člověka. V naší škole vyučujeme hře na housle již od jejího založení v roce 1924.

Do studijního zaměření **Hra na housle** jsou přijímáni žáci od 7 let věku³². Během studia³³ mají žáci možnost uplatnit své schopnosti a dovednosti kromě sólové hry také v komorních seskupeních (tria, kvarteta apod.), souborech nebo orchestrech. Průběžně jsou seznamováni nejen s hudební literaturou zaměřenou na sólové housle, ale také s širokou škálou skladeb určených většímu hudebnímu uskupení.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin³⁴, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Po ukončení studia na ZUŠ mají žáci možnost uplatnit se podle schopností a zájmů buď jako amatéři v zájmové umělecké činnosti nebo jako profesionálové, kteří si zvolili hudbu za své povolání.

Učební plány³⁵

I. stupeň základního studia

H-2,1,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na housle		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	1	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	1	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	1	1	2	2	2	0-10
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	1	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty	Seminář k hudební nauce						(1)	(1)	0-2

³² Žáci mohou začít hrát na housle již od 5 let věku. Jsou zařazeni do **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.1.1.3).

³³ Žáci si mohou na začátku studia zvolený nástroj zapůjčit přímo na ZUŠ. Podmínky zápůjčky sdělí třídní učitel.

³⁴ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

³⁵ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

II. stupeň základního studia

H-2,1,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na housle		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Soubořová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	2	2	2	2	0-8
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-2,1,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na housle	1	1
Hudební nauka	1	1

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na housle*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na housle*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- Hra na housle** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně. Korepetice je závazně stanovena v rozsahu 1 vyučovací hodiny na třídu³⁶.
- Volitelnými předměty**³⁷ jsou *Komorní hra*, *Soubořová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- Z hudebně teoretických předmětů**³⁸ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

³⁶ O konkrétní podobě potřebné korepetice rozhodne ředitel školy.

³⁷ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

³⁸ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na housle

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ zná části svého nástroje
- ✓ správně drží tělo a umí uchopit nástroj
- ✓ umí použít smyky détaché a legato a jejich vzájemné jednoduché kombinace s přechodem z jedné struny na druhou
- ✓ dokáže postavit prsty v základním prstokladu dur nebo moll
- ✓ dokáže zahrát z paměti jednoduchou píseň na jedné struně

2. ročník

Žák:

- ✓ umí vytvořit znějící tón při použití správného smýkáčského místa, sklonu smyčce a plynulosti a rychlosti tahu smyčce
- ✓ umí používat smyky détaché, legato a martellé a jejich jednoduché kombinace
- ✓ ovládá prstoklady dur a moll a jejich kombinace alespoň na dvou strunách
- ✓ při hře dokáže použít základní dynamiku (forte a piano)
- ✓ umí zahrát z paměti nebo z not drobnou přednesovou skladbu ve výchozí poloze
- ✓ uplatňuje své dovednosti a schopnosti v souhře s učitelem nebo dalším žákem

3. ročník

Žák:

- ✓ při hře využívá základní návyky a dovednosti (správné držení těla, držení nástroje, koordinace pohybu obou rukou)
- ✓ ovládá hru v základních prstokladech ve výchozí poloze a v kombinacích na všech strunách
- ✓ ovládá hru celým smyčcem i jeho částmi a v rámci svých možností vytvoří zvukově kvalitní tón
- ✓ vnímá náladu skladby a dokáže tuto náladu vyjádřit základními výrazovými prostředky
- ✓ dokáže zahrát z paměti nebo z not jednoduchou skladbu ve výchozí poloze

4. ročník

Žák:

- ✓ používá smyky détaché, martellé, staccato, legato a jejich kombinace
- ✓ zvládá jednoduchou dvojhmatovou techniku
- ✓ ovládá hru v jiné než výchozí poloze (3. nebo 2.) a výměny mezi výchozí a další zvolenou polohou
- ✓ je schopen vytvořit zvukově kvalitní tón s využitím dynamického odstínění
- ✓ dokáže se orientovat v notovém zápise skladeb hraných v nových polohách
- ✓ interpretuje přiměřeně obtížné skladby z paměti nebo z not

5. ročník

Žák:

- ✓ zvládá hru v 1.–3. poloze a dokáže tyto polohy spojit plynulými výměnami
- ✓ zvládá základní smyčcovou techniku, dokáže přidat další smyk (řadové staccato), hru jednoduchých akordů nebo další technický prvek (např. sforzato)
- ✓ při hře přednesových skladeb využívá výrazové prostředky (dynamika a počátky vibrata)
- ✓ přiměřeně svým schopnostem rozpozná frázování a charakter studované skladby
- ✓ dokáže zahrát z listu jednodušší skladby v 1. poloze
- ✓ dokáže zahrát jednoduchou melodii alespoň od dvou různých tónů
- ✓ interpretuje z paměti nebo z not přiměřeně složité přednesové skladby s použitím výměny nastudovaných poloh

6. ročník

Žák:

- ✓ zvládá složitější smyky a jejich varianty (détaché, legato, staccato, řadové staccato, martellé)

- ✓ zvládá hru v 5. poloze a výměny mezi 1., 3. až 5. polohou
- ✓ dokáže zahrát základní dvojhmaty
- ✓ tvoří kvalitní tón a při hře používá širší škálu výrazových prostředků (dynamika, vibrato)
- ✓ dokáže samostatně nastudovat krátký hudební útvar
- ✓ dokáže zahrát z listu drobnou přednesovou skladbu
- ✓ dokáže zahrát z paměti nebo z not větu z koncertina, koncertu nebo sonatiny

7. ročník

Žák:

- ✓ ovládá základní druhy smyků (détaché, legato, staccato, řadové staccato, martellé a spiccato) a jejich kombinace
- ✓ při hře zvládá plynulé výměny do vyšších poloh, umí zahrát základní dvojhmaty
- ✓ umí vytvořit kultivovaný tón a dokáže využít barevného a dynamického rozlišení hry
- ✓ při interpretaci dokáže rozvíjet vlastní hudební představu
- ✓ samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- ✓ orientuje se v notovém zápise interpretovaných skladeb (základní členění, tóninové vztahy, stavba melodie, hudební označení)
- ✓ na základě odlišnosti výrazových prostředků rozezná různá stylová období a hudební žánry
- ✓ dokáže zahrát z listu přiměřeně obtížné skladby
- ✓ interpretuje z paměti nebo z not přiměřeně obtížnou větu z koncertu, sonáty nebo sonatiny

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ umí vyhledávat a vybírat skladby podle vlastního zájmu
- ✓ dokáže samostatně nastudovat přiměřeně složitou skladbu
- ✓ dokáže zvolit optimální smykové a rytmické obměny při nácviu skladeb
- ✓ využívá volného pohybu levé ruky po hmatníku, dokáže zahrát pasážové běhy v rychlejším tempu
- ✓ při hře využívá širší spektrum druhů smyků včetně spiccato
- ✓ umí rozlišovat stylová období, ctí notový zápis a stylovost studovaných skladeb
- ✓ při hře dokáže pracovat s barvou tónu i s jeho kvalitou
- ✓ vnáší do interpretace vlastní podněty, dokáže vyjádřit svůj názor

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ na základě vlastních posluchačských a interpretačních dovedností a zkušeností si dokáže zvolit vhodný studijní program složený ze skladeb různých forem i období
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném studiu vybraných skladeb
- ✓ využívá volného pohybu levé ruky po celém hmatníku, používá ve hře dvojhmaty a akordy
- ✓ dokáže se orientovat v notovém zápise hraných skladeb a využít teoretických znalostí pro dosažení optimální zvukové podoby (samostatně řeší prstoklady a smyky, vybírá vhodné výrazové prostředky)
- ✓ při hře dokáže samostatně pracovat s barvou tónu i s jeho kvalitou
- ✓ dokáže porovnávat interpretace (vlastní i slyšené) skladeb různých stylů a žánrů a zhodnotit jejich provedení jak po technické, tak i po výrazové stránce hry
- ✓ vnáší do interpretace vlastní názor, dokáže jej prezentovat a vhodně obhájit
- ✓ dokáže zahrát z paměti nebo z not větu z koncertu nebo sonáty za použití technických a výrazových prostředků a dbá na čistotu stylového provedení skladby

5.1.3.2. Studijní zaměření *Hra na violu*

Viola plní ve smyčcovém orchestru důležitou funkci, je spojovacím článkem mezi vrchními a spodními hlasy. Má zde proto své nezastupitelné místo. V porovnání s hrou na housle klade hra na violu na hráče zvýšené fyzické nároky (namáhavější držení nástroje, větší rozpětí prstů a větší tlak na prsty). Z tohoto důvodu jsou do studijního zaměření **Hra na violu** přijímáni žáci, kteří absolvovali výuku hry na housle (nejlépe první 4 ročníky) a u nichž jsou předpoklady a zájem o hru na violu.

Cílem studia hry na violu je především výchova hráčů pro školní, později amatérské i profesionální soubory a orchestry. Žáci se v průběhu studia³⁹ seznámí s hudební literaturou různých stylů a žánrů, v rámci hry komorní, hry v souborech i v orchestrech se naučí souhře s dalšími smyčcovými i jinými nástroji.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin⁴⁰, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.

Učební plány⁴¹

I. stupeň základního studia

H-2,2,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na violu		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	1	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	1	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	1	1	2	2	2	0-10
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	1	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty	Seminář k hudební nauce						(1)	(1)	0-2

³⁹ Žáci si mohou na začátku studia zvolený nástroj zapůjčit přímo na ZUŠ. Podmínky zápůjčky sdělí třídní učitel.

⁴⁰ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

⁴¹ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

II. stupeň základního studia

H-2,2,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na violu		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	2	2	2	2	0-8
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-2,2,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na violu	1	1
Hudební nauka	1	1

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na violu*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na violu*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- Hra na violu** zahrnuje i hru z listu, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně. Korepetice je závazně stanovena v rozsahu 1 vyučovací hodiny na třídu⁴².
- Volitelnými předměty**⁴³ jsou *Komorní hra*, *Souborová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- Z hudebně teoretických předmětů**⁴⁴ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

⁴² O konkrétní podobě potřebné korepetice rozhodne ředitel školy.

⁴³ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

⁴⁴ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na violu

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ zná části svého nástroje
- ✓ správně drží tělo a umí uchopit nástroj
- ✓ umí vytvořit znějící tón při použití správného smýkacího místa, sklonu smyčce a plynulosti a rychlosti tahu smyčce
- ✓ umí použít smyky détaché a legato
- ✓ dokáže postavit prsty v základním prstokladu dur nebo moll
- ✓ dokáže zahrát z paměti jednoduchou píseň na jedné struně

2. ročník

Žák:

- ✓ umí vytvořit znějící tón při použití správného smýkacího místa, sklonu smyčce a plynulosti a rychlosti tahu smyčce
- ✓ umí používat smyky détaché, legato a martellé a jejich jednoduché kombinace
- ✓ ovládá prstoklady dur a moll a jejich kombinace alespoň na dvou strunách
- ✓ umí zahrát z paměti nebo z not drobnou přednesovou skladbu ve výchozí poloze

3. ročník

Žák:

- ✓ zná zásadní rozdíly mezi houslemi a violou (velikost nástrojů, barva tónu, notový zápis)
- ✓ dokáže se orientovat v notovém zápise hraných skladeb
- ✓ dokáže pevně a pružně klást prsty na struny
- ✓ vnímá náladu skladby a dokáže tuto náladu vyjádřit základními výrazovými prostředky (dynamika – piano, forte)
- ✓ dokáže zahrát z paměti nebo z not jednoduchou skladbu ve výchozí poloze

4. ročník

Žák:

- ✓ při hře využívá základní návyky a dovednosti (správné držení těla, držení nástroje, koordinace pohybu obou rukou)
- ✓ ovládá hru v základních prstokladech ve výchozí poloze a v kombinacích na všech strunách
- ✓ ovládá hru celým smyčcem i jeho částmi a v rámci svých možností vytvoří zvukově kvalitní tón
- ✓ zahraje z paměti nebo z not drobnou přednesovou skladbu

5. ročník

Žák:

- ✓ má zafixovány základní prstoklady v 1. poloze na všech strunách
- ✓ dokáže vytvořit violový tón s použitím základních smyků (détaché, legato, martellé, staccato) a jejich kombinací, při hře využívá všechny části smyčce
- ✓ zahraje jednoduché dvojhmaty s použitím prázdné struny
- ✓ při hře používá rozšířenou dynamiku
- ✓ dokáže číst notový zápis hraných skladeb v altovém klíči
- ✓ nastuduje z paměti nebo z not přednesovou skladbu

6. ročník

Žák:

- ✓ ovládá hru v 1. a 3. poloze a dokáže tyto polohy plynule spojovat
- ✓ dokáže zahrát melodické ozdoby včetně trylků
- ✓ dokáže vytvořit zvukově kvalitní tón a při hře používá širší škálu výrazových prostředků (dynamika, vibrato)

- ✓ dokáže rozeznat charakteristické prvky slohových období a žánrů u skladeb, které hraje
- ✓ zahraje z listu jednoduché skladby
- ✓ dokáže zahrát přednesové skladby (z paměti nebo z not) s použitím 1. a 3. polohy

7. ročník

Žák:

- ✓ dokáže použít nastudované polohy (1., 2., 3. a 5.) a zvládá jejich plynulé spojování
- ✓ dokáže vytvořit violový tón s použitím základních smyků (détaché, legato, martellé, staccato) a zvládá různé smykové kombinace
- ✓ ovládá dvojhmaty v 1. poloze a používá trojzvuky a čtyřzvuky
- ✓ umí vytvořit kultivovaný tón a dokáže využít barevného a dynamického rozlišení hry
- ✓ při interpretaci uplatňuje vlastní hudební představy
- ✓ dokáže číst notový zápis hraných skladeb zaznamenaný střídavě v altovém a houslovém klíči
- ✓ orientuje se v notovém zápise hraných skladeb (základní členění, tóninové vztahy, stavba melodie, charakteristické stylové prvky, hudební značky) a tyto znalosti dokáže využít při studování přednesových skladeb
- ✓ dokáže samostatně pracovat při nácviu skladeb (výběr prstokladů a smyků, hra podle hudebních značek v notovém zápisu)
- ✓ zahraje z listu obtížnější skladby
- ✓ zahraje náročnější skladbu (věta z koncertu nebo sonáty) z paměti nebo z not
- ✓ hraje skladby různých slohových období a žánrů (z paměti nebo z not)

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ dokáže využít volný pohyb levé ruky po hmatníku k propracovanější výměně vyšších poloh
- ✓ využívá nastudované smyky (détaché, martellé, staccato, spiccato) s důrazem na zvukovou kvalitu tónů
- ✓ při tvoření tónu dokáže samostatně pracovat s jeho barvou i kvalitou
- ✓ dokáže řešit prstoklad u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže orientovat
- ✓ dokáže si podle vlastního zájmu vyhledat a vybrat přiměřeně obtížné skladby
- ✓ dokáže k lidové písni zahrát doprovod (kontry)
- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb vlastní názor a dokáže jej prezentovat
- ✓ nastudované skladby dokáže zahrát z paměti nebo z not

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ v přednesových skladbách používá sudé a liché polohy a dvojhmaty
- ✓ vědomě využívá volného pohybu levé ruky po hmatníku k propracovanější výměně vyšších poloh, dokáže zahrát pasážové běhy v rychlejším tempu
- ✓ vědomě využívá všechny nastudované smyky (détaché, martellé, staccato, spiccato) se záměrným důrazem na zvukovou kvalitu tónů
- ✓ při tvoření tónu a interpretaci skladeb dokáže samostatně pracovat s barvou i kvalitou tónu, využívá všechny osvojené výrazové prostředky
- ✓ dokáže samostatně řešit prstoklad a smykové varianty u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže bezpečně orientovat
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (skladby různých slohových období a žánrů)
- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb různých slohových období a žánrů vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (tétož je schopen i u interpretace slyšené)
- ✓ přednesové a další nastudované skladby dokáže zahrát z paměti nebo z not

5.1.3.3. Studijní zaměření *Hra na violoncello*

Violoncello je strunný smyčcový nástroj, který má mnoho možností využití. Uplatňuje se jako nástroj sólový, ale také v kombinaci s různými nástroji v komorní nebo orchestrální hře. Svou nezastupitelnou roli má v souborech amatérského i profesionálního typu a samozřejmě v symfonických orchestrech.

Do studijního zaměření **Hra na violoncello** jsou přijímáni žáci od 7 let věku⁴⁵. V průběhu studia⁴⁶ se žáci seznámí s přednesovou literaturou pro violoncello, ale také se skladbami komorními či s orchestrálními party. V individuální výuce se naučí souhře s klavírem, ve volitelných předmětech pak souhře s dalšími hudebními nástroji.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin⁴⁷, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Absolventi hry na violoncello se mohou později uplatnit jako hráči v poloprofesionálních či profesionálních hudebních tělesech, nebo se věnovat vlastní amatérské zájmové hudební činnosti.

Učební plány⁴⁸

I. stupeň základního studia

H-2,3,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na violoncello		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	1	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	1	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	1	1	2	2	2	0-10
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	1	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty	Seminář k hudební nauce						(1)	(1)	0-2

II. stupeň základního studia

H-2,3,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na violoncello		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	2	2	2	2	0-8
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-2,3,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na violoncello	1	1
Hudební nauka	1	1

⁴⁵ Žáci mohou začít hrát na violoncello již od 5 let věku. Jsou zařazeni do **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.1.1.3).

⁴⁶ Žáci si mohou na začátku studia zvolený nástroj zapůjčit přímo na ZUŠ. Podmínky zápůjčky sdělí třídní učitel.

⁴⁷ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

⁴⁸ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na violoncello*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na violoncello*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- **Hra na violoncello** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně. Korepetice je závazně stanovena v rozsahu 1 vyučovací hodiny na třídu⁴⁹.
- **Volitelnými předměty**⁵⁰ jsou *Komorní hra*, *Soubořová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- Z **hudebně teoretických předmětů**⁵¹ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na violoncello

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ zvládá při hře základní návyky (správné a uvolněné držení těla, nástroje a smyčce)
- ✓ umí popsat části svého nástroje
- ✓ dokáže postavit základní prstoklad v úzké poloze
- ✓ zvládá přechody na vedlejší prázdnou strunu
- ✓ dokáže hrát celým, polovinou smyčce
- ✓ umí hrát pizzicato
- ✓ dokáže zahrát jednoduchou píseň nebo jednoduchou skladbu z paměti

⁴⁹ O konkrétní podobě potřebné korepetice rozhodne ředitel školy.

⁵⁰ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

⁵¹ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

2. ročník

Žák:

- ✓ využívá základní prstoklady
- ✓ ovládá přechody na vedlejší struny
- ✓ dokáže hrát celým, polovinou, třetinou, čtvrtinou smyčce
- ✓ dokáže hrát legato
- ✓ dokáže hrát s využitím základní dynamiky (piano, forte)
- ✓ ovládá hru podle jednoduchého notového zápisu
- ✓ dokáže využít svých znalostí v elementární souhře s učitelem nebo dalším žákem

3. ročník

Žák:

- ✓ dokáže postavit základní prstoklad v široké poloze
- ✓ při hře využívá základní smyky (détaché, martellé, legato)
- ✓ vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit základními výrazovými prostředky
- ✓ dokáže se orientovat v jednoduchých notových útvarech a jejich notovém zápisu
- ✓ umí zahrát jednoduchou skladbu z paměti nebo z not

4. ročník

Žák:

- ✓ dokáže výměnu z 1. do 4. polohy
- ✓ dokáže zahrát staccato
- ✓ při hře využívá základní dynamiku (crescendo, decrescendo)
- ✓ dokáže zahrát obtížnější skladby z paměti nebo z not

5. ročník

Žák:

- ✓ umí plynulé výměny 1.–4. polohy
- ✓ dokáže hrát ve 2. a 3. poloze
- ✓ při hře dokáže použít vibrato
- ✓ dokáže rozvíjet vlastní hudební představy a realizovat je
- ✓ dokáže podle sluchu zahrát jednoduchou melodii od dvou různých tónů
- ✓ dokáže zahrát přiměřeně obtížné skladby různých žánrů z paměti nebo z not

6. ročník

Žák:

- ✓ ovládá výměny poloh (1., 2., 3., 4.)
- ✓ umí použít základní smyky (legato, staccato, martellé, détaché), dokáže hrát s vibratem
- ✓ dokáže zahrát základní dvojhmaty
- ✓ dokáže tvořit kvalitní tón
- ✓ ovládá hru jednoduchých skladeb z listu
- ✓ dokáže samostatně nastudovat jednoduchou skladbu
- ✓ dokáže zahrát skladby různých slohových období z paměti nebo z not

7. ročník

Žák:

- ✓ umí hrát ve vyšších polohách
- ✓ zvládá základní smyky a jejich vzájemné kombinace
- ✓ dokáže zahrát základní dvojhmaty
- ✓ při interpretaci skladeb umí použít odpovídající dynamiku, agogiku a vibrato
- ✓ umí tvořit kultivovaný tón
- ✓ dokáže číst notový zápis hraných skladeb a orientuje se v něm

- ✓ dokáže zahrát přiměřeně obtížné skladby z listu
- ✓ dokáže samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu
- ✓ dokáže odlišovat různé výrazové prostředky hudby různých slohových období a žánrů
- ✓ interpretuje přednesové skladby z paměti nebo z not

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ dokáže využít volný pohyb levé ruky po hmatníku k propracovanější výměně vyšších poloh, dokáže zahrát v palcové poloze
- ✓ dokáže zahrát smyky (detaché, martellé, staccato, spiccato), jejich vzájemné kombinace a přiměřeně svým schopnostem je při nácviu skladeb vhodně použít
- ✓ při tvoření tónu dokáže samostatně pracovat s jeho barvou i jeho kvalitou
- ✓ dokáže se orientovat v notovém zápise hraných skladeb a využít teoretických i praktických znalostí k osobitému projevu při nastudování přiměřeně obtížných skladeb
- ✓ dokáže si podle vlastního zájmu vyhledat a vybrat přiměřeně obtížné skladby
- ✓ vnáší do interpretace vlastní názor a dokáže jej vhodně obhájit a prezentovat

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ při nácviu skladeb umí vhodně volit optimální smykové kombinace a prstokladové varianty
- ✓ při interpretaci skladeb samostatně využívá osvojené znalosti (výrazové prostředky, práce s kvalitou a barvou tónu)
- ✓ interpretuje vybrané skladby různých stylových období z paměti nebo z not, je schopen veřejného vystoupení
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (skladby různých slohových období a žánrů)
- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb různých slohových období a žánrů vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (tétož je schopen i u interpretace slyšené)

5.1.3.4. Studijní zaměření *Hra na kontrabas*

Značný rozvoj souborové, orchestrální i komorní hry, ale také vznik hudebních skupin věnujících se různým žánrům, zapříčinil potřebu věnovat pozornost také výuce hry na kontrabas. Vzhledem k velikosti nástroje je ke studiu třeba přijímat fyzicky disponované žáky (i starší), a to buď začátečníky (bez předchozí zkušenosti nebo po přestupu z jiného hudebního nástroje), nebo žáky, kteří již mají zkušenosti ve hře na jiný smyčcový hudební nástroj.

Studijní zaměření **Hra na kontrabas** má prohloubit zájem žáka o hudbu a vychovat z něj uvědomělého a všestranně zaměřeného interpreta. Potřebné zkušenosti a rozhled bude žák během studia⁵² získávat především ve školních ansámblech. Souběžně bude veden také k samostatnému hudebnímu projevu, který podmiňuje zvládnutí sólové přednesové literatury.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin⁵³, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.

Učební plány⁵⁴

I. stupeň základního studia

H-2,4,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na kontrabas		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	1	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	1	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	1	1	2	2	2	0-10
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	1	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty							(1)	(1)	0-2

II. stupeň základního studia

H-2,4,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na kontrabas		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	2	2	2	2	0-8
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-2,4,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na kontrabas	1	1
Hudební nauka	1	1

⁵² Žáci si mohou na začátku studia zvolený nástroj zapůjčit přímo na ZUŠ. Podmínky zápůjčky sdělí třídní učitel.

⁵³ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

⁵⁴ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na kontrabas*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na kontrabas*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- **Hra na kontrabas** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně. Korepetice je závazně stanovena v rozsahu 1 vyučovací hodiny na třídu⁵⁵.
- **Volitelnými předměty**⁵⁶ jsou *Komorní hra*, *Soubořová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- **Z hudebně teoretických předmětů**⁵⁷ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na kontrabas

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ zná základní části nástroje a smyčce
- ✓ chápe roli kontrabasu v souboru
- ✓ zvládá správný postoj při hře a držení nástroje
- ✓ dokáže rovnoběžně vést smyčec a střídát plynule struny
- ✓ ovládá základní (půlovou nebo 1.) polohu a dokáže se v ní plynule pohybovat po všech strunách
- ✓ v nastudované poloze dokáže zahrát z paměti jednoduchou píseň

⁵⁵ O konkrétní podobě potřebné korepetice rozhodne ředitel školy.

⁵⁶ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

⁵⁷ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

2. ročník

Žák:

- ✓ dokáže rovnoměrně a vyváženě vést smyčec
- ✓ využívá různé části smyčce a dokáže střídat smyky vázané s dělenými
- ✓ v levé ruce ovládá 1. a půlovou polohu
- ✓ plynule čte noty v F klíči
- ✓ s použitím nastudovaných poloh zahraje z paměti nebo z not píseň nebo drobnou skladbu
- ✓ dokáže využít svých znalostí v elementární souhře s učitelem nebo dalším žákem

3. ročník

Žák:

- ✓ má uvolněné zápěstí a dokáže zahrát hodnoty not od celých po osminové
- ✓ dokáže vytvořit poměrně kvalitní tón s použitím základních smyků (détaché, legato, staccato, portamento)
- ✓ plynule střídá půlovou a 1. polohu
- ✓ při hře dokáže rozlišovat základní dynamiku (piano, mezzoforte, forte)
- ✓ dokáže v probraných polohách zahrát z paměti nebo z not přiměřeně náročnou skladbu

4. ročník

Žák:

- ✓ má při hře pevné a pružné prsty, dokáže zahrát šestnáctinové noty
- ✓ ovládá 2. polohu a dokáže plynule střídat všechny probrané polohy
- ✓ umí vibrovat a vibrata používá v přednesových skladbách
- ✓ dokáže zahrát základní basy (T, S, D) k písni nebo jednoduché melodii
- ✓ dokáže zahrát z paměti nebo z not skladby alespoň dvou odlišných charakterů

5. ročník

Žák:

- ✓ dokáže kombinovat různé smyky (détaché, legato, staccato, portamento)
- ✓ ovládá 1. mezipolohu a 3. polohu, dokáže je plynule spojovat s dříve nastudovanými polohami
- ✓ ve 3. poloze umí používat přirozené flažolety
- ✓ v přednesu využívá nastudované polohy, vibrata a dynamiky
- ✓ rozezná charakteristické prvky slohových období a žánrů u skladeb, které hraje
- ✓ dokáže zahrát jednoduchou skladbu z listu
- ✓ hraje z paměti nebo z not jednodušší přednesové skladby různých stylů a žánrů

6. ročník

Žák:

- ✓ ovládá 2. mezipolohu a dokáže ji plynule spojovat s dříve nastudovanými polohami
- ✓ dokáže vytvořit kultivovaný tón, využívá výrazové prostředky (dynamika, vibrato, frázování)
- ✓ dokáže samostatně pracovat při nácviku skladeb
- ✓ hraje z paměti nebo z not složitější přednesové skladby různých stylů a žánrů

7. ročník

Žák:

- ✓ ovládá 4. a 5. polohu a dokáže je plynule spojovat s dříve nastudovanými polohami
- ✓ dokáže kombinovat nastudované smyky a zahrát jednoduché dvojhmaty
- ✓ umí vytvořit kultivovaný tón a dokáže využít barevného a dynamického rozlišení hry
- ✓ při interpretaci uplatňuje vlastní hudební představy
- ✓ orientuje se v notovém zápise hraných skladeb (základní členění, tóninové vztahy, stavba melodie, hudební značky, charakteristické stylové prvky)
- ✓ dokáže samostatně nastudovat přiměřeně obtížné přednesové skladby
- ✓ dokáže zahrát přiměřeně obtížné skladby z listu

- ✓ hraje z paměti nebo z not přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů

II. stupeň

1.+2. ročník

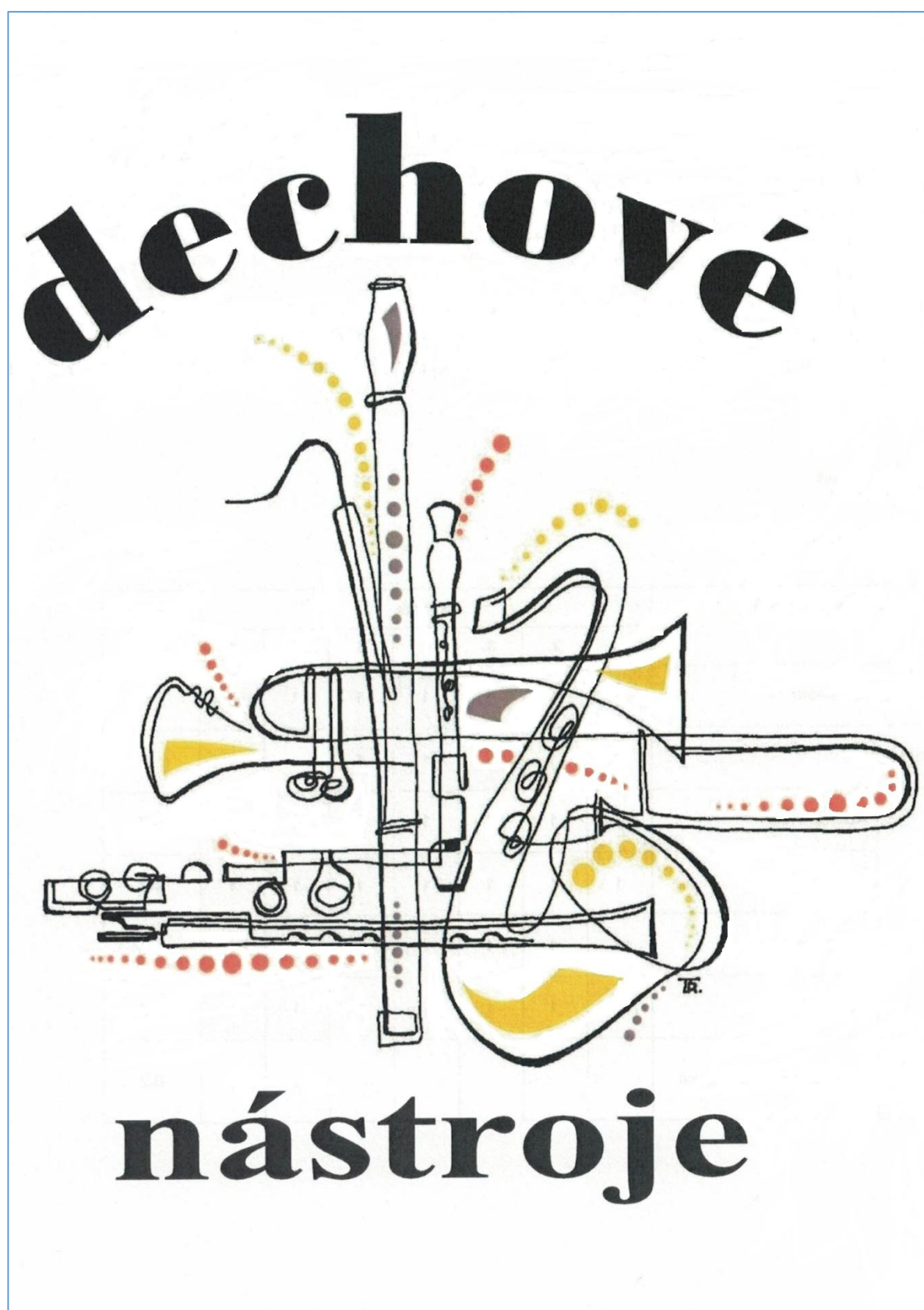
Žák:

- ✓ ovládá základní polohy (od půlové až do 7.) a umí je vhodně používat
- ✓ podle potřeby používá 3. prst, palcovou polohu a pomocné prstoklady
- ✓ umí zahrát pizzicato oběma prsty a dokáže jej vhodně použít
- ✓ vytvoří kvalitní tón a používá širokou škálu výrazových prostředků (dynamika, vibrato, barevné odstíny, různé kombinace smyků)
- ✓ dokáže samostatně řešit prstoklad u nově studovaných skladeb
- ✓ dokáže samostatně nacvičit nejen orchestrální part ale i sólové skladby
- ✓ umí rozlišovat slohová období a ctí notový zápis a stylovost studovaných skladeb
- ✓ dokáže si podle vlastního zájmu vyhledat a vybrat přiměřeně obtížnou skladbu
- ✓ dokáže hrát z listu orchestrální party
- ✓ dokáže improvizovat jednoduché doprovody
- ✓ vnáší do interpretace vlastní názor a dokáže jej prezentovat
- ✓ přednesové skladby dokáže zahrát z paměti nebo z not

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ využívá volného pohybu levé ruky po hmatníku a dokáže zahrát pasážové běhy v přiměřeném tempu
- ✓ orientuje se v notovém zápise hraných skladeb a využívá teoretických znalostí pro dosažení optimální zvukové podoby (samostatně řeší prstoklady a smyky, vybírá vhodné výrazové prostředky)
- ✓ dokáže hrát z listu i složitější orchestrální party
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (skladby různých slohových období a žánrů)
- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb různých slohových období a žánrů vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (téhož je schopen i u interpretace slyšené)
- ✓ nastudované skladby různých stylů a žánrů dokáže zahrát z paměti nebo z not

5.1.4.1. Studijní zaměření *Hra na zobcovou flétnu*

Zobcová flétna patří mezi dřevěné dechové nástroje. Její použití je všestranné. Slouží především jako přípravný nástroj pro všechny ostatní dechové nástroje, ale své pevné místo má i mezi sólovými nástroji. Mezi její další nesporné výhody patří pozitivní vliv na zdraví – je velmi často doporučována dětem, které mají dechové potíže, nebo dětem, které potřebují zklidnit a ovládnout svůj dech.

Do studijního zaměření **Hra na zobcovou flétnu** mohou nastoupit žáci od 7 let věku⁵⁸. Jsou vedeni především v individuální výuce, kde získávají schopnost naučit se správně dýchat, frázovat, nasazovat tón. Rychle dosáhnou možnosti společné souhry v duu, triu nebo v různých souborech a orchestrech, čímž se tříbí jejich hudební sluch, smysl pro rytmus, schopnost harmonického myšlení a souhry s dalšími nástroji. V průběhu studia⁵⁹ mohou žáci hrát také na jiné typy zobcových fléten (sopraninová, altová, tenorová, basová). Žáci jsou průběžně seznamováni se skladbami různých stylů a žánrů, později se také sami podílejí na výběru svého studijního repertoáru.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzdělávání podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin⁶⁰, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Po ukončení studia na ZUŠ se mohou všichni žáci podle svých zájmů uplatnit v různých amatérských seskupeních nebo dechových orchestrech.

Učební plány⁶¹

I. stupeň základního studia

H-3,1,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na zobcovou flétnu		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty							(1)	(1)	0-2

⁵⁸ Žáci mohou začít hrát na zobcovou flétnu už od 5 let věku. Jsou zařazeni do **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.1.1.3).

⁵⁹ Žáci si mohou na začátku studia zvolený nástroj zapůjčit přímo na ZUŠ. Podmínky zápůjčky sdělí třídní učitel.

⁶⁰ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

⁶¹ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

II. stupeň základního studia

H-3,1,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na zobcovou flétnu		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-3,1,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na zobcovou flétnu	1	1
Hudební nauka	1	1

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na zobcovou flétnu*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na zobcovou flétnu*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- Hra na zobcovou flétnu** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně nebo ve skupině max. 4 žáků. Korepetice je závazně stanovena v rozsahu 1 vyučovací hodiny na třídu⁶².
- Volitelnými předměty**⁶³ jsou *Komorní hra*, *Souborová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- Z hudebně teoretických předmětů**⁶⁴ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

⁶² O konkrétní podobě potřebné korepetice rozhodne ředitel školy.

⁶³ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

⁶⁴ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na zobcovou flétnu

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ dokáže ošetřit nástroj v rámci základní údržby, dodržuje základní hygienické návyky v souvislosti s péčí o nástroj
- ✓ umí popsat části nástroje, složit a rozložit nástroj
- ✓ zvládá uvolněný postoj při hře, držení nástroje a nasazení tónu jazykem
- ✓ zvládá nádech ústy, kontrolovaný výdech, nasazení a ukončení tónu jazykem
- ✓ dokáže opakovat předehrané krátké rytmické a melodické útvary
- ✓ zná názvy a základní hodnoty hraných not, orientuje se v jednoduchém notovém zápise
- ✓ zahraje z not jednoduché písně

2. ročník

Žák:

- ✓ dokáže pečovat o nástroj
- ✓ zvládá vizuální sebekontrolu (postoj a držení nástroje)
- ✓ zvládá základní dovednosti (postavení prstů, jejich koordinace, nasazení tónu)
- ✓ dokáže pracovat s dechem (hluboký nádech a plynulý výdech)
- ✓ zná noty v rámci oktávy a dokáže je zahrát
- ✓ zahraje z not lidové písně nebo drobnou skladbu

3. ročník

Žák:

- ✓ dokáže využívat základní dovednosti a návyky (správný postoj a držení nástroje, nasazení a ukončení tónu, práce s dechem)
- ✓ vytvoří rovný, přirozený a znělý tón nástroje
- ✓ zvládá základní druhy artikulace (legato, portamento)
- ✓ hraje jednoduché melodické motivy podle sluchu
- ✓ umí se orientovat v notovém zápise hraných skladeb a v jednoduchých rytmických útvarech
- ✓ v rámci svých elementárních schopností a dovedností umí zahrát z paměti jednoduchou skladbu
- ✓ uplatňuje své dovednosti a schopnosti v souhře s učitelem nebo dalším žákem

4. ročník

Žák:

- ✓ využívá další dovednosti (brániční dýchání, kvalita nasazování tónů, prstová technika)
- ✓ při hře používá složitějších rytmických a artikulacních modelů
- ✓ zná základní zdobení (trylky, nátryly) a dokáže je zahrát
- ✓ vnímá charakter hrané skladby a dokáže jej vyjádřit elementárními výrazovými prostředky
- ✓ umí používat základní druhy artikulace (staccato, legato, portamento, tenuto)
- ✓ zahraje z not skladbu s instrumentálním doprovodem

5. ročník

Žák:

- ✓ zvládá hmatovou techniku na odpovídající úrovni
- ✓ využívá nástroj v rozsahu dvou oktáv
- ✓ zvládá základy zdobení ve skladbách renesančního a barokního období
- ✓ tvoří rovný znělý a přirozený tón s využitím artikulace
- ✓ dokáže podle sluchu zahrát jednoduchou melodii od dvou různých tónů
- ✓ zahraje skladby alespoň dvou stylových období (z paměti nebo z not)

6. ročník

Žák:

- ✓ dokáže využít dechové techniky ve spojitosti s tvorbou tónu přiměřené kvality
- ✓ zvládá hru tónů v rozsahu dvou oktáv chromaticky
- ✓ využívá v interpretovaných skladbách osvojené výrazové prostředky (artikulace, tempová rozlišení, melodické ozdoby)
- ✓ umí se orientovat v notovém zápise hraných skladeb a ve složitějších rytmických útvarech
- ✓ dokáže zahrát jednoduchou skladbu z listu
- ✓ umí samostatně určit nádechy u studovaných skladeb
- ✓ využívá možnosti poslechu skladeb v podání jiných interpretů
- ✓ zahraje skladby odlišných stylů nebo žánrů (z paměti nebo z not)

7. ročník

Žák:

- ✓ při hře využívá osvojené dechové a prstové techniky, při tvoření tónu dbá na jeho kvalitu
- ✓ ovládá nástroj v celém hraném rozsahu
- ✓ při interpretaci využívá výrazové prostředky (agogika, frázování, tempová rozlišení, artikulace)
- ✓ orientuje se v notovém zápise, rytmické a intonační představě hrané skladby
- ✓ zvládá elementární transpozici jednoduchých písní
- ✓ dokáže samostatně nastudovat skladbu přiměřené obtížnosti
- ✓ dokáže interpretovat přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů (z paměti nebo z not)

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ při hře vědomě využívá osvojené dechové a prstové techniky, při tvoření tónu dbá na jeho kvalitu
- ✓ zná různé způsoby artikulace, orientuje se v jejich použití v rozdílných žánrech hudby a dokáže využít širšího spektra melodických ozdob
- ✓ interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů (z paměti nebo z not), které zvládá z větší části nastudovat samostatně
- ✓ zvládá orientaci ve složitějších notových zápisech skladeb, které hraje
- ✓ dokáže si podle vlastního zájmu vyhledat a vybrat přiměřeně obtížné skladby
- ✓ vnáší do interpretace vlastní názor a dokáže jej vhodně obhájit a prezentovat

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu (s využitím dechové techniky), využívá nástroj v celém hraném rozsahu a dokáže o nástroj pečovat
- ✓ uplatňuje získané hudební vědomosti a dovednosti k samostatnému studiu nových skladeb (tempové rozlišení, použití odpovídajícího frázování a základního zdobení)
- ✓ dokáže využít teoretických znalostí pro dosažení optimální zvukové podoby (samostatně řeší problematiku nástrojové techniky, vybírá vhodné výrazové prostředky)
- ✓ umí rozlišovat stylová období, ctí notový zápis a stylovost interpretovaných skladeb
- ✓ bezpečně se orientuje v různých notových zápisech interpretovaných skladeb (základní členění, tóninové vztahy, stavba hudební fráze, hudební označení)
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (skladby různých slohových období a žánrů)
- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb různých slohových období a žánrů vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (tétož je schopen i u interpretace slyšené)

5.1.4.2. Studijní zaměření *Hra na příčnou flétnu*

Příčná flétna je dechový dřevěný nástroj, který je tradičně zastoupen ve všech symfonických, dechových i komorních orchestrech, velké využití má i v komorní hudbě.

Do studijního zaměření **Hra na příčnou flétnu** mohou nastoupit žáci od 7 let věku⁶⁵. Jsou vedeni především v individuální výuce, ale v průběhu studia⁶⁶ se naučí také souhře s klavírem, s dalšími dechovými a jinými nástroji v komorní, souborové nebo orchestrální hře. Žáci jsou průběžně seznamováni se skladbami různých stylů a žánrů, později se také sami podílejí na výběru svého studijního repertoáru.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin⁶⁷, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Po ukončení studia na ZUŠ se mohou všichni žáci podle svých zájmů uplatnit v různých amatérských seskupeních nebo dechových orchestrech.

Učební plány⁶⁸

I. stupeň základního studia

H-3,2,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na příčnou flétnu		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty							(1)	(1)	0-2

II. stupeň základního studia

H-3,2,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na příčnou flétnu		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm

H-3,2,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na příčnou flétnu	1	1
Hudební nauka	1	1

⁶⁵ Žáci mohou začít hrát na příčnou flétnu již od 5 let věku. Jsou zařazeni do **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.1.1.3).

⁶⁶ Žáci si mohou na začátku studia zvolený nástroj zapůjčit přímo na ZUŠ. Podmínky zápůjčky sdělí třídní učitel.

⁶⁷ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

⁶⁸ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na příčnou flétnu*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na příčnou flétnu*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- **Hra na příčnou flétnu** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně. Korepetice je závazně stanovena v rozsahu 1 vyučovací hodiny na třídu⁶⁹.
- **Volitelnými předměty**⁷⁰ jsou *Komorní hra*, *Souborová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- Z **hudebně teoretických předmětů**⁷¹ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na příčnou flétnu

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ zvládá základní návyky a dovednosti (práce s dechem, správný přirozený postoj při hře, poloha rukou)
- ✓ zná noty v rozsahu c^1 - c^2 a dokáže je zahrát
- ✓ na elementární úrovni se orientuje v notovém zápise skladeb, které hraje
- ✓ umí uvolněně nasadit tón, vnímá jeho průběh
- ✓ zahraje z paměti jednoduché lidové písně

2. ročník

Žák:

- ✓ využívá základní návyky a dovednosti (práce s dechem, nasazování jazyka, průběh vydržovaných tónů)

⁶⁹ O konkrétní podobě potřebné korepetice rozhodne ředitel školy.

⁷⁰ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

⁷¹ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

- ✓ používá prstovou techniku v pomalých tempech
- ✓ zná noty v rozsahu c^1 - g^2 a dokáže je zahrát
- ✓ orientuje se v základních rytmických útvarech (2/4, 3/4 takt) hraných skladeb
- ✓ při hře využívá základní výrazové prostředky (staccato, portamento), tóny nasazuje uvolněně
- ✓ zahraje z not jednoduché skladby s doprovodem klavíru

3. ročník

Žák:

- ✓ dodržuje zásady správného postoje při hře, držení nástroje a klidného dechu
- ✓ využívá další dovednosti (brániční dýchání, vydržované tóny, kvalita nasazování jazyka)
- ✓ používá prstovou techniku ve středních tempech
- ✓ zná noty v rozsahu c^1 - h^2 a dokáže je zahrát
- ✓ využívá další výrazové prostředky (tenuto, základní dynamika), vnímá náladu hraných skladeb
- ✓ dokáže podle sluchu zahrát jednoduchou melodii od dvou různých tónů
- ✓ zahraje z paměti kratší přednesové skladby
- ✓ uplatňuje své dovednosti a schopnosti v souhře s učitelem nebo dalším žákem

4. ročník

Žák:

- ✓ využívá základní dovednosti (brániční dýchání, nasazování jazyka, vydržované tóny a jejich průběh)
- ✓ používá prstovou techniku v rychlejších tempech
- ✓ zná noty v rozsahu c^1 - e^3 a dokáže je zahrát
- ✓ orientuje se ve složitějších rytmických útvarech (synkopa, triola) hraných skladeb
- ✓ při hře dokáže využít širší škálu dynamiky, zná základní frázování
- ✓ dokáže přiměřeně interpretovat vybrané skladby z paměti
- ✓ zahraje z not obtížnější skladbu s doprovodem klavíru

5. ročník

Žák:

- ✓ vědomě využívá základní dovednosti (brániční dýchání, průběh vydržovaných tónů, kvalita tónů, tiché nadechování)
- ✓ zná noty v rozsahu c^1 - g^3 a dokáže je zahrát
- ✓ orientuje se v notovém zápise hraných skladeb
- ✓ zahraje jednoduchou skladbu z listu
- ✓ zvládá elementární sluchovou kontrolu
- ✓ v interpretovaných skladbách využívá agogiku i dynamiku, zná různé typy frázování, dbá na kvalitu tónu
- ✓ zahraje přednesové skladby s doprovodem klavíru, a to z paměti i z not

6. ročník

Žák:

- ✓ využívá získané dovednosti (brániční dýchání, průběh vydržovaných tónů, kvalita tónů, tiché nadechování, vibrato)
- ✓ dokáže zahrát dvojité staccato
- ✓ zná noty v rozsahu c^1 - h^3 a dokáže je zahrát
- ✓ zahraje obtížnější skladbu z listu
- ✓ umí samostatně určit nádechy u studovaných skladeb
- ✓ zahraje skladby alespoň dvou různých stylů nebo žánrů s doprovodem klavíru, vybrané skladby hraje z paměti

7. ročník

Žák:

- ✓ využívá získané dovednosti, správné návyky a osvojené technické prvky hry v celém rozsahu nástroje
- ✓ dokáže samostatně nastudovat skladbu přiměřené obtížnosti

- ✓ zvládá elementární transpozici jednoduchých písní
- ✓ zvládá elementární sluchovou kontrolu
- ✓ při interpretaci hraných skladeb využívá všech osvojených výrazových prostředků (dynamika, agogika, frázování, hra základních melodických ozdob) a dbá na kvalitu tónu
- ✓ dokáže interpretovat přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů, vybrané skladby hraje z paměti

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ zvládá základní péči o nástroj, umí nástroj naladit
- ✓ zvládá dvojité staccato a základní technické prvky hry (brániční dýchání, průběh vydržovaných tónů, kvalita tónů, tiché nadechování, vibrato)
- ✓ při interpretaci hraných skladeb dokáže pracovat s barvou tónu i s jeho kvalitou
- ✓ dokáže řešit hmatové varianty u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže orientovat
- ✓ zvládá hru z listu
- ✓ zvládá elementární transpozici jednoduchých písní od různých tónů
- ✓ dokáže si podle vlastního zájmu vyhledat a vybrat přiměřeně obtížné skladby
- ✓ vnáší do interpretace vlastní názor a dokáže jej vhodně obhájit a prezentovat
- ✓ dokáže interpretovat obtížnější skladby různých stylů a žánrů hraných z not
- ✓ dokáže zahrát z paměti přiměřeně obtížnou skladbu

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ umí samostatně naladit nástroj, a to i v průběhu skladby
- ✓ zná pojem trojitě staccato, při hře využívá všech osvojených technických prvků hry
- ✓ dokáže využít teoretických znalostí pro dosažení optimální zvukové podoby (samostatně řeší problematiku nástrojové techniky, vybírá vhodné výrazové prostředky)
- ✓ umí rozlišovat stylová období, ctí notový zápis a stylovost interpretovaných skladeb
- ✓ ovládá různé techniky nácvičení obtížných partií nově studovaných skladeb a dokáže si sám vybrat metodu pro cvičení
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (skladby různých slohových období a žánrů)
- ✓ do interpretace hraných skladeb různých slohových období a žánrů vnáší vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (tétož je schopen i u interpretace slyšené)

5.1.4.3. Studijní zaměření *Hra na klarinet*

Klarinet je dřevěný dechový nástroj s velmi širokým uplatněním, a to nejen jako nástroj sólový, ale také v symfonické, komorní, lidové, dechové, taneční a jazzové hudbě.

Do studijního zaměření **Hra na klarinet** mohou být přijaty děti od 7 let věku⁷², a to za předpokladu, že už jim vyrostly nové zuby po mléčných (horní i spodní). Žáci jsou vedeni především v individuální výuce. V průběhu studia⁷³ se naučí souhře s klavírem, v komorní, souborové nebo orchestrální hře také souhře s dalšími dechovými a jinými nástroji. Žáci jsou průběžně seznamováni se skladbami různých stylů a žánrů, později se také sami podílejí na výběru svého studijního repertoáru.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin⁷⁴, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Po ukončení studia mohou žáci své znalosti a schopnosti využít ve velkém symfonickém dechovém orchestru Májovák, nebo v jiných neprofesionálních tělesech.

Učební plány⁷⁵

I. stupeň základního studia

H-3,3,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na klarinet		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty		Seminář k hudební nauce					(1)	(1)	0-2

II. stupeň základního studia

H-3,3,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na klarinet		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-3,3,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na klarinet	1	1
Hudební nauka	1	1

⁷² Mladší děti (5leté a 6leté) mohou začít hrát nejdříve na zobcovou flétnu v rámci **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.1.1.3).

⁷³ Žáci si mohou na začátku studia zvolený nástroj zapůjčit přímo na ZUŠ. Podmínky zápůjčky sdělí třídní učitel.

⁷⁴ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

⁷⁵ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na klarinet*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na klarinet*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- **Hra na klarinet** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně. Korepetice je závazně stanovena v rozsahu 1 vyučovací hodiny na třídu⁷⁶.
- **Volitelnými předměty**⁷⁷ jsou *Komorní hra*, *Soubořová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- **Z hudebně teoretických předmětů**⁷⁸ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na klarinet

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ dokáže ošetřit nástroj v rámci základní údržby, dodržuje základní hygienické návyky v souvislosti s péčí o nástroj
- ✓ umí popsat části nástroje, složit a rozložit nástroj
- ✓ zvládá správný uvolněný postoj při hře, držení nástroje a nasazení tónu jazykem
- ✓ zná názvy a základní hodnoty hraných not
- ✓ zvládá základy dechové techniky (správný nádech a výdech)
- ✓ zahraje z not jednoduché písně

⁷⁶ O konkrétní podobě potřebné korepetice rozhodne ředitel školy.

⁷⁷ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

⁷⁸ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

2. ročník

Žák:

- ✓ dokáže pečovat o nástroj (korky, odstranění vody pod klapkami)
- ✓ zvládá základní dovednosti (postavení prstů a jejich koordinace, nasazení tónu)
- ✓ dokáže pracovat s dechem (hluboký nádech a plynulý výdech)
- ✓ dokáže hrát tóny ve středním rozsahu nástroje
- ✓ zahraje z not lidové písně nebo drobnou skladbu

3. ročník

Žák:

- ✓ dokáže hrát tóny ve spodním rozsahu nástroje
- ✓ dokáže využívat základní dovednosti a návyky (správný postoj, tónová kvalita, práce s dechem, prstová technika)
- ✓ zvládá základní druhy artikulace (legato, portamento)
- ✓ umí se orientovat v notovém zápise hraných skladeb a v jednoduchých rytmických útvarech
- ✓ v rámci svých elementárních schopností a dovedností umí zahrát z paměti jednoduché skladby
- ✓ uplatňuje své dovednosti a schopnosti v souhře s učitelem nebo dalším žákem

4. ročník

Žák:

- ✓ využívá další dovednosti (brániční dýchání, vydržované tóny, kvalita nasazování jazykem)
- ✓ umí používat hmaty levé i pravé ruky
- ✓ dokáže hrát v základní dynamické škále (piano, forte)
- ✓ umí používat základní druhy artikulace (legato, portamento, staccato)
- ✓ zahraje z paměti nebo z not skladbu s instrumentálním doprovodem

5. ročník

Žák:

- ✓ dokáže vytvořit tón pomocí správného držení nástroje v ústech a nátisku
- ✓ využívá hraný rozsah nástroje s použitím oktavové klapky
- ✓ dokáže rozlišit výraz a charakter hrané skladby
- ✓ umí hodnotit kvalitu svého tónu
- ✓ tvoří rovný znělý a přirozený tón s využitím artikulace
- ✓ dokáže podle sluchu zahrát jednoduchou melodii od dvou různých tónů
- ✓ zahraje obtížnější skladby (z paměti nebo z not)

6. ročník

Žák:

- ✓ dokáže využít dechové techniky ve spojitosti s nátiskem
- ✓ ovládá nástroj v hraném rozsahu směrem nahoru
- ✓ využívá v interpretovaných skladbách osvojené výrazové prostředky (dynamika, artikulace, tempová rozlišení)
- ✓ dokáže zahrát jednoduchou skladbu z listu
- ✓ umí samostatně určit nádechy u studovaných skladeb
- ✓ zahraje skladby alespoň dvou odlišných stylů nebo žánrů (z paměti nebo z not)

7. ročník

Žák:

- ✓ při hře využívá osvojené dechové techniky a technických dovedností (prstová technika, nátisk), při tvoření tónu dbá na jeho kvalitu
- ✓ ovládá nástroj v celém hraném rozsahu
- ✓ při interpretaci využívá výrazové prostředky (dynamika, agogika, frázování, tempová rozlišení, artikulace)
- ✓ zvládá elementární transpozici jednoduchých písní
- ✓ dokáže samostatně nastudovat skladbu přiměřené obtížnosti

- ✓ dokáže interpretovat přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů (z paměti nebo z not)

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ zvládá základní péči o nástroj
- ✓ zvládá hru staccato a prstovou techniku na rytmických a artikulačních obměnách
- ✓ ovládá nástroj v celém hraném rozsahu, využívá prstovou techniku v pomalejších tempech
- ✓ dokáže řešit hmatové varianty u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže orientovat
- ✓ při interpretaci hraných skladeb dokáže pracovat s barvou tónu i s jeho kvalitou
- ✓ dokáže si podle vlastního zájmu vyhledat a vybrat přiměřeně obtížné skladby
- ✓ do interpretace hraných skladeb vnáší vlastní názor a dokáže jej prezentovat
- ✓ dokáže interpretovat obtížnější skladby různých stylů a žánrů (z paměti nebo z not)

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ umí využít technické zručnosti, nátlakových schopností (intonační a rytmická jistota) s využitím bráničního dýchání, plynulosti hry a hudebního citění při studiu a následné interpretaci náročnějších skladeb
- ✓ ovládá nástroj v celém hraném rozsahu, využívá osvojenou prstovou techniku v různých tempech
- ✓ při interpretaci hraných skladeb dokáže samostatně pracovat s barvou tónu i s jeho kvalitou, využívá osvojené výrazové prostředky (artikulace, frázování, agogika, dynamika, tempo)
- ✓ dokáže samostatně řešit hmatové varianty u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže bezpečně orientovat
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (skladby různých slohových období a žánrů)
- ✓ do interpretace hraných skladeb různých slohových období a žánrů vnáší vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (též je schopen i u interpretace slyšené)
- ✓ nastudované skladby dokáže interpretovat (z paměti nebo z not)

5.1.4.4. Studijní zaměření *Hra na hobo*

Hoboj je dvojlátkový dechový dřevěný nástroj. Nemá hubičku jako klarinet nebo saxofon, místo ní má tzv. strojek. Hoboj má v současné době široké uplatnění v klasické i populární hudbě – je součástí symfonických i komorních orchestrů a mnoha dechových komorních souborů.

Do studijního zaměření **Hra na hobo** mohou být přijaty děti od 7 let věku⁷⁹, a to za předpokladu, že už jim vyrostly nové zuby po mléčných (horní i spodní). Žáci jsou vedeni především v individuální výuce. V průběhu studia⁸⁰ se naučí souhře s klavírem, v komorní, souborové nebo orchestrální hře také souhře s dalšími dechovými a jinými nástroji. Žáci jsou průběžně seznamováni se skladbami různých stylů a žánrů, později se také sami podílejí na výběru svého studijního repertoáru.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin⁸¹, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Po ukončení studia se žáci mohou uplatnit v různých amatérských seskupeních nebo dechových orchestrech.

Učební plány⁸²

I. stupeň základního studia

H-3,4,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na hobo		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty							(1)	(1)	0-2

⁷⁹ Mladší děti (5leté a 6leté) mohou začít hrát nejdříve na zobcovou flétnu v rámci **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.1.1.3).

⁸⁰ Žáci si mohou na začátku studia zvolený nástroj zapůjčit přímo na ZUŠ. Podmínky zápůjčky sdělí třídní učitel.

⁸¹ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

⁸² Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

II. stupeň základního studia

H-3,4,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na hoboje		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-3,4,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na hoboje	1	1
Hudební nauka	1	1

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na hoboje*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na hoboje*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- Hra na hoboje** zahrnuje hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně. Korepetice je závazně stanovena v rozsahu 1 vyučovací hodiny na třídu⁸³.
- Volitelnými předměty**⁸⁴ jsou *Komorní hra*, *Souborová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- Z hudebně teoretických předmětů**⁸⁵ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

⁸³ O konkrétní podobě potřebné korepetice rozhodne ředitel školy.

⁸⁴ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

⁸⁵ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na hoboj

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ zná jednotlivé části nástroje, zvládá základní údržbu nástroje
- ✓ zvládá základní návyky a dovednosti (práce s dechem, správný postoj při hře, poloha rukou, nasazování jazyka, vydržované tóny)
- ✓ ovládá nasazení hobojevého tónu
- ✓ ovládá základní druhy artikulace (legato)
- ✓ zahraje z not jednoduchou lidovou píseň

2. ročník

Žák:

- ✓ ovládá základní druhy artikulace (non legato, legato, staccato)
- ✓ orientuje se v notovém zápise skladeb, které hraje (2/4, 4/4 takt)
- ✓ pozná noty c^1 – e^2 a dokáže je zahrát
- ✓ zahraje jednoduchou skladbu z listu
- ✓ zahraje z not jednoduché skladby s doprovodem klavíru

3. ročník

Žák:

- ✓ orientuje se v notovém zápise skladeb, které hraje (2/4, 3/4, 4/4 takt)
- ✓ při hře využívá základní dynamiku (piano, forte)
- ✓ dokáže uplatnit elementární sluchovou sebekontrolu
- ✓ zahraje z paměti nebo z not jednoduché skladby s doprovodem klavíru
- ✓ uplatňuje se podle svých schopností a dovedností v souhře s učitelem nebo dalším žákem

4. ročník

Žák:

- ✓ při hře využívá další dovednosti (brániční dýchání, vydržované tóny, kvalita nasazování jazyka)
- ✓ orientuje se v notovém zápise skladeb, které hraje (základní i osminové takty)
- ✓ pozná noty od c^1 – c^3 a dokáže je zahrát
- ✓ dokáže podle sluchu zahrát jednoduchou melodii
- ✓ zahraje z not obtížnější skladby s doprovodem klavíru

5. ročník

Žák:

- ✓ používá prstovou techniku v rychlejších tempech
- ✓ při hře využívá výrazové prostředky (tenuto, dynamika, agogika)
- ✓ dokáže podle sluchu zahrát složitější melodii
- ✓ zahraje z paměti nebo z not obtížnější skladby s doprovodem klavíru

6. ročník

Žák:

- ✓ při hře využívá osvojené dovednosti a návyky (brániční dýchání, vydržované tóny, kvalita nasazování jazyka)
- ✓ při hře využívá rozšířené druhy artikulace (non legato, legato, staccato, portamento)
- ✓ umí dodržovat dynamické, tempové a frázovací označení, využívá základní melodické ozdoby
- ✓ umí samostatně určit nádechy u studovaných skladeb
- ✓ zahraje skladby alespoň dvou odlišných stylů nebo žánrů (z paměti nebo z not)

7. ročník

Žák:

- ✓ dokáže pečovat o nástroj (korky, odstranění vody pod klapkami)
- ✓ při hře vědomě využívá získané dovednosti a návyky (brániční dýchání, tiché nadechování), při tvoření tónu dbá na jeho kvalitu
- ✓ zahraje technicky náročnější skladby se střídáním rytmu i tempa
- ✓ při interpretaci hraných skladeb využívá rozšířenou dynamiku, tempová rozlišení, agogiku a frázovací označení, základní melodické ozdoby
- ✓ orientuje se ve složitějších rytmických útvarech (synkopa, triola) a notových zápisech hraných skladeb
- ✓ zahraje obtížnější skladbu z listu
- ✓ zvládá elementární transpozice jednoduchých písní
- ✓ samostatně nastuduje skladbu přiměřené obtížnosti
- ✓ uplatňuje elementární sluchovou sebekontrolu (rozeznání intonačních rozdílů)
- ✓ interpretuje přiměřené obtížné skladby různých stylů a žánrů (z paměti nebo z not)

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ dokáže si samostatně naladit nástroj
- ✓ zvládá základní péči o nástroj a strojek
- ✓ zná pojmy dvojité staccato a vibrato, při hře je využívá
- ✓ ovládá nástroj v celém hraném rozsahu
- ✓ samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu, v jejímž notovém zápise se orientuje
- ✓ při interpretaci hraných skladeb dokáže samostatně pracovat s barvou tónu i jeho kvalitou, dodržuje stylovost skladeb
- ✓ zvládá hru z listu
- ✓ dle vlastního zájmu si vyhledá a vybere přiměřeně obtížné skladby
- ✓ do interpretace hraných skladeb vnáší vlastní názor a dokáže jej prezentovat
- ✓ interpretuje obtížnější skladby různých stylů a žánrů (z paměti nebo z not)

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ umí samostatně naladit nástroj, a to i v průběhu skladby
- ✓ ovládá nástroj v celém hraném rozsahu, využívá osvojenou prstovou techniku v různých tempech
- ✓ při interpretaci hraných skladeb samostatně pracuje s barvou tónu i s jeho kvalitou, využívá osvojené výrazové prostředky (artikulace, frázování, agogika, dynamika, tempo)
- ✓ samostatně řeší hmatové varianty u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se bezpečně orientuje
- ✓ ovládá různé techniky nácvičení obtížných partií studovaných skladeb a dokáže si sám vybrat metodu pro cvičení
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (skladby různých slohových období a žánrů)
- ✓ do interpretace hraných skladeb různých slohových období a žánrů vnáší vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (též je schopen i u interpretace slyšené)
- ✓ nastudované skladby interpretuje z paměti nebo z not

5.1.4.5. Studijní zaměření *Hra na fagot*

Fagot je dřevěný dechový nástroj, který vznikl v Itálii v 17. století. Využívá se jako sólový nástroj, ale také v komorní hudbě a ve velkých orchestrech, především v klasické hudbě. Charakteristické jsou jeho hluboké, plné basové tóny. Dokáže velmi výstižně zvukově vyjádřit rozličné nálady a pocity.

Do studijního zaměření **Hra na fagot** mohou být přijaty děti od 7 let věku⁸⁶. Je koncipováno jako sedmileté studium s použitím přípravného hudebního nástroje – zobcové flétny. Důvod k vytvoření této studijní kombinace je v podstatě fyziologický. Děti, kterým vypadnou přední mléčné zuby (horní i spodní), nemohou hrát na dřevěné dechové nástroje dříve, než jim vyrostou zuby nové. Také je třeba, aby měli dostatek síly udržet velký hudební nástroj. V mezidobí ovšem mohou bez problémů hrát na zobcovou flétnu. Po absolvování tříletého studia hry na zobcovou flétnu plynule přejdou ke studiu hry na fagot. V průběhu studia se žáci naučí ovládat zvolený hudební nástroj, dále souhře s klavírem, později v komorní, souborové nebo orchestrální hře také souhře s dalšími dechovými a jinými nástroji.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin⁸⁷, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Po ukončení studia se žáci mohou uplatnit v různých amatérských seskupeních nebo dechových orchestrech.

Učební plány⁸⁸

I. stupeň základního studia

H-3,5,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na zobcovou flétnu		1	1	1					3
Hra na fagot					1	1	1	1	4
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty							(1)	(1)	0-2

⁸⁶ Mladší děti (5leté a 6leté) mohou začít hrát nejdříve na zobcovou flétnu v rámci **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.1.1.3).

⁸⁷ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

⁸⁸ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

II. stupeň základního studia

H-3,5,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na fagot		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Soubořová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-3,5,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na fagot	1	1
Hudební nauka	1	1

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na fagot*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na fagot*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- Hra na zobcovou flétnu** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně nebo ve skupině maximálně 4 žáků. Korepetice je závazně stanovena v rozsahu 1 vyučovací hodiny na třídu⁸⁹.
- Hra na fagot** zahrnuje i hru z listu, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně. Korepetice je závazně stanovena v rozsahu 1 vyučovací hodiny na třídu⁹⁰.
- Volitelnými předměty**⁹¹ jsou *Komorní hra*, *Soubořová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.

⁸⁹ O konkrétní podobě potřebné korepetice rozhodne ředitel školy.

⁹⁰ Viz předchozí poznámka.

⁹¹ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

- Z **hudebně teoretických předmětů**⁹² jsou realizovány *Hudební nauka, Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na zobcovou flétnu

I. stupeň

1.–3. ročník

Žák plní školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu *Hra na zobcovou flétnu* ze studijního zaměření „Hra na zobcovou flétnu“ (viz bod 5.1.4.1).

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na fagot

I. stupeň

4. ročník

Žák:

- ✓ umí složit a rozložit nástroj a nasadit strojek na eso, umí pojmenovat části nástroje
- ✓ dokáže pečovat o nástroj a ošetřit jej v rámci základní údržby a hygieny
- ✓ dokáže pečovat o strojek a správně jej uložit do krabičky
- ✓ v rámci svých možností vytvoří správný nátisk
- ✓ zvládá správný uvolněný postoj při hře, držení nástroje a nasazení tónu jazykem
- ✓ zvládá základní dovednosti (postavení prstů a jejich koordinace, nasazení tónu)
- ✓ dokáže hrát noty ve spodním rozsahu nástroje
- ✓ zvládá základní druhy artikulace (legato, non legato)
- ✓ umí se orientovat v notovém zápise hraných skladeb a v jednoduchých rytmických útvarech
- ✓ dokáže hrát lehká cvičení z fagotových škol (v rámci zvládnutého rozsahu)

5. ročník

Žák:

- ✓ zvládá péči o strojek, rozpozná míru opotřebení a včas jej vymění
- ✓ dokáže vytvořit tón pomocí správného držení nástroje v ústech a nátisku
- ✓ využívá další dovednosti (brániční dýchání, vydržované tóny, kvalita nasazování jazykem)
- ✓ umí používat hmaty levé i pravé ruky
- ✓ dokáže hrát noty v rozšířeném rozsahu
- ✓ používá základní druhy artikulace (legato, staccato, tenuto)
- ✓ dokáže hrát v základní dynamické škále (piano, forte)
- ✓ dokáže rozlišit výraz a charakter hrané skladby
- ✓ zvládá se samostatně připravovat a uplatňovat sluchovou sebekontrolu
- ✓ dokáže podle sluchu zahrát jednoduchou melodii od dvou různých tónů
- ✓ zahraje vybrané lidové písně z paměti
- ✓ zahraje z not skladby s instrumentálním doprovodem

6. ročník

Žák:

- ✓ dokáže využít dechové techniky ve spojitosti s nátiskem
- ✓ dokáže správně vytvořit tón a dbá na zvukovou vyrovnanost
- ✓ v interpretovaných skladbách využívá osvojené výrazové prostředky (dynamika, artikulace, tempová rozlišení)
- ✓ umí samostatně určit nádechy u studovaných skladeb
- ✓ zvládá jednoduchá cvičení z listu

⁹² Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

- ✓ dokáže zahrát skladby alespoň dvou odlišných stylů nebo žánrů (z paměti nebo z not)

7. ročník

Žák:

- ✓ zvládá jednoduchou základní úpravu strojku
- ✓ při hře využívá osvojené dechové techniky a technických dovedností (prstová technika, nátisk), při tvoření tónu dbá na jeho kvalitu
- ✓ ovládá nástroj v celém hraném rozsahu
- ✓ při interpretaci využívá výrazové prostředky (dynamika, agogika, frázování, tempová rozlišení, artikulace)
- ✓ dokáže samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu
- ✓ zvládá elementární transpozici jednoduchých písní
- ✓ umí interpretovat přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů (z paměti nebo z not)

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ zvládá základní péči o nástroj i strojek
- ✓ dokáže si podle vlastního zájmu vyhledat a vybrat přiměřeně obtížné skladby
- ✓ zvládá hru staccato a prstovou techniku na rytmických a artikulacích obměnách
- ✓ ovládá nástroj v celém hraném rozsahu, využívá prstovou techniku v pomalejších tempech
- ✓ dokáže řešit hmatové varianty u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže orientovat
- ✓ zvládá čtení not v tenorovém klíči
- ✓ při interpretaci hraných skladeb dokáže pracovat s barvou tónu i s jeho kvalitou, využívá nátiskových schopností, intonační a rytmické jistoty
- ✓ zvládá hru z listu přiměřeně náročných skladeb
- ✓ do interpretace hraných skladeb vnáší vlastní názor a dokáže jej prezentovat
- ✓ dokáže interpretovat obtížnější skladby různých stylů (z paměti nebo z not)

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (skladby různých stylů a období)
- ✓ dokáže upravit strojek, zvládá základní úkony k jeho výrobě
- ✓ dokáže samostatně řešit hmatové varianty u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže bezpečně orientovat
- ✓ zvládá hru v tenorovém i basovém klíči
- ✓ ovládá nástroj v celém hraném rozsahu, využívá osvojenou prstovou techniku v různých tempech
- ✓ umí využít technické zručnosti, nátiskových schopností (intonační a rytmická jistota) s využitím bráničního dýchání, plynulosti hry a hudebního citění při studiu a následné interpretaci náročnějších skladeb
- ✓ při interpretaci hraných skladeb dokáže samostatně pracovat s barvou tónu i s jeho kvalitou, využívá osvojené výrazové prostředky (artikulace, frázování, agogika, dynamika, tempo)
- ✓ do interpretace hraných skladeb různých stylů vnáší vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (tétož je schopen i u interpretace slyšené)
- ✓ nastudované skladby různých stylů a období dokáže interpretovat z paměti nebo z not

5.1.4.6. Studijní zaměření *Hra na saxofon*

Saxofon patří do skupiny dřevěných dechových nástrojů. Na rozdíl od stabilních nástrojů symfonického orchestru se v klasické hudbě vyskytuje zřídka. Mnohem větší užití má v taneční a populární hudbě, jazzu a v dechových orchestrech, pro které byl původně vyvinut jako „hlasitější klarinet“.

Do studijního zaměření **Hra na saxofon** mohou být přijaty děti od 7 let věku⁹³. V průběhu studia⁹⁴ se žáci seznámí s klasickým a swingovým frázováním, zvládnou elementární improvizaci. Naučí se interpretovat skladby různých stylů a žánrů, souhře s klavírem, později v komorní a orchestrální hře také souhře s dalšími dechovými a jinými nástroji.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin⁹⁵, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Po ukončení studia mohou žáci své znalosti a schopnosti využít ve velkém symfonickém dechovém orchestru Májovák nebo v jiných neprofesionálních tělesech.

Učební plány⁹⁶

I. stupeň základního studia

H-3,6,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na saxofon		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty							(1)	(1)	0-2

II. stupeň základního studia

H-3,6,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na saxofon		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm

H-3,6,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na saxofon	1	1
Hudební nauka	1	1

⁹³ Mladší děti (5leté a 6leté) mohou začít hrát nejdříve na zobcovou flétnu v rámci **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.1.1.3).

⁹⁴ Žáci si mohou na začátku studia zvolený nástroj zapůjčit přímo na ZUŠ. Podmínky zápůjčky sdělí třídní učitel.

⁹⁵ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

⁹⁶ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na saxofon*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na saxofon*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- **Hra na saxofon** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně. Korepetice je závazně stanovena v rozsahu 1 vyučovací hodiny na třídu⁹⁷.
- **Volitelnými předměty**⁹⁸ jsou *Komorní hra*, *Souborová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- **Z hudebně teoretických předmětů**⁹⁹ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na saxofon

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ umí složit a rozložit nástroj, upevnit plátek, zná části nástroje a dokáže je pojmenovat
- ✓ dokáže pečovat o nástroj a ošetřit jej v rámci základní údržby a hygieny
- ✓ v rámci svých možností vytvoří správný nátisk
- ✓ umí složit a rozložit nástroj a upevnit plátek, zná části nástroje a dokáže je pojmenovat
- ✓ dokáže hrát noty ve spodním rozsahu nástroje, dokáže pracovat s dechem (hluboký nádech, plynulý výdech) a vytvořit tón
- ✓ zvládá základní druhy artikulace (legato)
- ✓ zvládá jednoduché rytmy, orientuje se v notovém zápise hraných skladeb

⁹⁷ O konkrétní podobě potřebné korepetice rozhodne ředitel školy.

⁹⁸ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

⁹⁹ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

2. ročník

Žák:

- ✓ umí správně držet nástroj při hře s použitím vhodné prstové techniky, zvládá správný a uvolněný postoj při hře
- ✓ dokáže vytvořit tón pomocí správného držení nástroje v ústech a nátisku
- ✓ dokáže hrát tóny ve spodním rozsahu nástroje
- ✓ zvládá hrát v základní dynamické škále (piano, forte)
- ✓ dokáže hrát lehká cvičení ze saxofonových škol v požadovaném rozsahu

3. ročník

Žák:

- ✓ umí používat hmaty levé i pravé ruky
- ✓ využívá další dovednosti (brániční dýchání, vydržované tóny, kvalita nasazování jazykem)
- ✓ ovládá nástroj v hraném rozsahu směrem nahoru s použitím oktavové klapky
- ✓ dokáže rozlišit výraz a charakter hrané skladby
- ✓ dokáže zahrát z not skladby s instrumentálním doprovodem
- ✓ uplatňuje se podle svých schopností a dovedností v souhře s učitelem nebo dalším žákem

4. ročník

Žák:

- ✓ při hře využívá běžná výrazová a agogická označení
- ✓ interpretuje vybrané přednesové skladby přiměřené obtížnosti
- ✓ zahraje vybrané lidové písně z paměti

5. ročník

Žák:

- ✓ v rámci svých možností využívá správné dechové techniky ve spojitosti s nátiskem (nasazení tónu)
- ✓ dokáže určit nádechy u studovaných skladeb
- ✓ orientuje se v interpretaci běžných melodických ozdob, ovládá různé artikulační způsoby v kombinaci s prstovou technikou
- ✓ dokáže podle sluchu zahrát jednoduchou melodii od dvou různých tónů
- ✓ dokáže zahrát jednoduchou skladbu z listu

6. ročník

Žák:

- ✓ využívá v interpretovaných skladbách osvojené výrazové prostředky (dynamika, artikulace, tempová rozlišení)
- ✓ dokáže zahrát skladby s využitím notového zápisu i bez něj
- ✓ umí samostatně určit nádechy u studovaných skladeb
- ✓ dokáže zahrát skladby alespoň dvou odlišných stylů nebo žánrů (z paměti nebo z not)

7. ročník

Žák:

- ✓ při hře využívá osvojené dechové techniky a technických dovedností (prstová technika, nátisk), při tvoření tónu dbá na jeho kvalitu
- ✓ ovládá nástroj v celém hraném rozsahu
- ✓ při interpretaci využívá výrazové prostředky (dynamika, agogika, frázování, tempová rozlišení, artikulace)
- ✓ zvládá elementární transpozici jednoduchých písní
- ✓ dokáže samostatně nastudovat skladbu přiměřené obtížnosti
- ✓ dokáže interpretovat přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů (z paměti nebo z not)

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ zvládá základní péči o nástroj
- ✓ zvládá hru staccato a prstovou techniku na rytmických a artikulačních obměnách
- ✓ zvládá klasické i swingové frázování, chápe rozdíl mezi nimi
- ✓ ovládá nástroj v celém hraném rozsahu, využívá prstovou techniku v pomalejších tempech
- ✓ dokáže řešit hmatové varianty u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže orientovat
- ✓ při interpretaci hraných skladeb dokáže pracovat s barvou tónu i s jeho kvalitou
- ✓ dokáže si podle vlastního zájmu vyhledat a vybrat přiměřeně obtížné skladby
- ✓ zvládá hru z listu přiměřeně náročných skladeb
- ✓ do interpretace hraných skladeb vnáší vlastní názor a dokáže jej prezentovat
- ✓ dokáže interpretovat obtížnější skladby různých období a žánrů (z paměti nebo z not)

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ umí využít technické zručnosti, nátlakových schopností (intonační a rytmická jistota) s využitím bráničního dýchání, plynulosti hry a hudebního citění při studiu a následné interpretaci náročnějších skladeb
- ✓ ovládá nástroj v celém hraném rozsahu, využívá osvojenou prstovou techniku v různých tempech
- ✓ zvládá klasické i swingové frázování
- ✓ při interpretaci hraných skladeb dokáže samostatně pracovat s barvou tónu i s jeho kvalitou, využívá osvojené výrazové prostředky (artikulace, frázování, agogika, dynamika, tempo)
- ✓ dokáže samostatně řešit hmatové varianty u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže bezpečně orientovat
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (skladby různých žánrů a období)
- ✓ do interpretace hraných skladeb různých žánrů vnáší vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (též je schopen i u interpretace slyšené)
- ✓ nastudované skladby dokáže interpretovat (z paměti nebo z not)

5.1.4.7. Studijní zaměření *Hra na trubku*

Trubka, podobně jako ostatní žesťové nástroje, má svůj původ v hraní na zvířecí rohy či duté zvířecí kosti. Primitivní trubky se objevily již ve starověku. Po jisté době stagnace trvajících od dob baroka zažila trubka renesanci až po vynalezení ventilů na počátku 19. století, od této doby zaujímá důležité místo v každém orchestru a často se používá i jako sólový nástroj. Nezastupitelnou roli má samozřejmě také v populární hudbě a jazzu.

Do studijního zaměření **Hra na trubku** mohou být přijaty děti od 7 let věku¹⁰⁰. Žáci jsou vedeni především v individuální výuce, ale v průběhu studia¹⁰¹ se naučí souhře s klavírem, v komorní, souborové nebo orchestrální hře také souhře s dalšími dechovými a jinými nástroji. Žáci jsou průběžně seznamováni se skladbami různých stylů a žánrů, později se také sami podílejí na výběru svého studijního repertoáru.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin¹⁰², které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Po ukončení studia na ZUŠ se mohou všichni žáci podle svých zájmů uplatnit v různých amatérských seskupeních nebo dechových orchestrech.

Učební plány¹⁰³

I. stupeň základního studia

H-3,7,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na trubku		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty	Seminář k hudební nauce						(1)	(1)	0-2

¹⁰⁰ Mladší děti (5leté a 6leté) mohou začít hrát nejdříve na zobcovou flétnu v rámci **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.1.1.3).

¹⁰¹ Žáci si mohou na začátku studia zvolený nástroj zapůjčit přímo na ZUŠ. Podmínky zápůjčky sdělí třídní učitel.

¹⁰² Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

¹⁰³ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

II. stupeň základního studia

H-3,7,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na trubku		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-3,7,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na trubku	1	1
Hudební nauka	1	1

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na trubku*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na trubku*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- Hra na trubku** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně. Korepetice je závazně stanovena v rozsahu 1 vyučovací hodiny na třídu¹⁰⁴.
- Volitelnými předměty**¹⁰⁵ jsou *Komorní hra*, *Souborová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- Z hudebně teoretických předmětů**¹⁰⁶ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

¹⁰⁴ O konkrétní podobě potřebné korepetice rozhodne ředitel školy.

¹⁰⁵ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

¹⁰⁶ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na trubku

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ zná zásady správného dýchání, držení nástroje, postoje při hraní
- ✓ zná jednotlivé části nástroje
- ✓ ví, jak má nasadit a ukončit tóny
- ✓ zvládá hru na nátrubku
- ✓ zvládá hru vydržovaných tónů v rámci hraného rozsahu
- ✓ orientuje se v notovém zápise skladeb, které hraje
- ✓ dokáže zahrát z not lidovou píseň

2. ročník

Žák:

- ✓ ovládá na elementární úrovni brániční dýchání
- ✓ zvládá přirozené držení nástroje
- ✓ zná noty v rozsahu $g-d^2$ a dokáže je zahrát
- ✓ umí hrát dlouhé tóny s využitím crescendo a decrescendo
- ✓ zvládá jednoduché rytmické útvary
- ✓ dokáže zahrát z not jednoduché skladby s doprovodem klavíru

3. ročník

Žák:

- ✓ využívá základní návyky a dovednosti (práce s dechem, přirozené držení těla a nástroje, artikulace)
- ✓ zvládá elementární technické prvky hry (nasazení a ukončení tónu, vydržované tóny, prstová technika) s důrazem na kvalitu tónu
- ✓ vnímá náladu skladby a vyjádří ji pomocí základní dynamiky (p, f) a vhodného tempa
- ✓ zahraje jednoduchou skladbu z listu
- ✓ zahraje z paměti jednoduché skladby
- ✓ uplatňuje se podle svých schopností a dovedností v souhře s učitelem nebo dalším žákem

4. ročník

Žák:

- ✓ zná noty v rozsahu $g-f^2$ a dokáže je zahrát v dynamických odstínech piano až forte
- ✓ zvládá základní modely artikulace
- ✓ zvládá hru retních vazeb v přiměřeném rozsahu
- ✓ zvládá obtížnější rytmické útvary (synkopa, triola apod.)
- ✓ v rámci elementární improvizace hraje jednoduché melodie podle sluchu
- ✓ dokáže zahrát z not přednesové skladby s doprovodem klavíru

5. ročník

Žák:

- ✓ zvládá hru retních vazeb v přiměřeném tempu
- ✓ zná noty v rozsahu $g-g^2$ a dokáže je zahrát s důrazem na kvalitu tónu
- ✓ při interpretaci hraných skladeb využívá tempové rozlišení a frázování
- ✓ zvládá počátky transpozice C, B
- ✓ dokáže zahrát z not skladby alespoň dvou různých stylů

6. ročník

Žák:

- ✓ zvládá retní vazby v rychlejším tempu s důrazem na kvalitu tónu

- ✓ zná noty v rozsahu fis–b² a dokáže je zahrát při zachování kvality tónu
- ✓ při interpretaci hraných skladeb využívá dynamiku, správné frázování a agogiku
- ✓ umí samostatně určit nádechy u studovaných skladeb
- ✓ zahraje přiměřeně obtížnou skladbu z listu
- ✓ dokáže zahrát z paměti vybranou skladbu
- ✓ interpretuje skladby různých stylů a žánrů (hraje z not)

7. ročník

Žák:

- ✓ zná noty v rozsahu fis–c³ a dokáže je zahrát při zachování kvality tónu
- ✓ při hře využívá všechny osvojené technické dovednosti (správné tvoření tónu, práce s dechem, nátisk, retní vazby) i výrazové prostředky (dynamika, frázování, vhodné tempo, agogika)
- ✓ ovládá elementární transpozici C–B, Es–B
- ✓ dokáže samostatně nastudovat skladbu přiměřené obtížnosti
- ✓ dokáže zahrát z paměti přednesovou skladbu
- ✓ dokáže interpretovat přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů (hraje z not)

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ zvládá základní péči o nástroj, umí nástroj naladit
- ✓ dokáže zahrát trojitě staccato
- ✓ ovládá nástroj v celém hraném rozsahu
- ✓ dokáže řešit problematiku dechové a nátiskové techniky u nově studovaných skladeb
- ✓ dokáže se orientovat v notovém zápise hraných skladeb a využít teoretických znalostí pro dosažení optimální zvukové podoby (samostatně řeší problematiku nástrojové techniky, vybírá vhodné výrazové prostředky)
- ✓ dokáže si podle vlastního zájmu vyhledat a vybrat přiměřeně obtížné skladby
- ✓ do interpretace hraných skladeb vnáší vlastní názor a dokáže jej prezentovat
- ✓ dokáže zahrát z paměti obtížnější vybranou skladbu
- ✓ dokáže interpretovat obtížnější skladby různých stylů a žánrů (hraje z not)

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ umí samostatně naladit nástroj, a to i v průběhu skladby
- ✓ umí využít technické zběhlosti, nátiskových schopností (intonační a rytmická jistota) s využitím bráničního dýchání, plynulosti hry a hudebního citění při studiu a následné interpretaci náročnějších skladeb
- ✓ ovládá nástroj v celém hraném rozsahu, zvládá trojitě a dvojité staccato a základní technické prvky hry
- ✓ při interpretaci hraných skladeb dokáže samostatně pracovat s barvou tónu i s jeho kvalitou, využívá osvojené výrazové prostředky (artikulace, frázování, agogika, dynamika, tempo)
- ✓ dokáže samostatně řešit problematiku dechové a nátiskové techniky u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže bezpečně orientovat
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (skladby různých slohových období a žánrů)
- ✓ do interpretace hraných skladeb různých slohových období a žánrů vnáší vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (tétož je schopen i u interpretace slyšené)

5.1.4.8. Studijní zaměření *Hra na lesní roh*

Lesní roh, podobně jako ostatní žestové nástroje, má svůj původ v hraní na zvířecí rohy či duté zvířecí kosti, kterým předcházely lovecké nástroje (přímí předchůdci lesního rohu). Do orchestru se lesní roh dostal na přelomu 17. a 18. století a největší rozvoj zaznamenal v roce 1814, kdy začal být opatřován ventily, což umožnilo hrát celý chromatický rozsah tónů. V současné době je lesní roh nepostradatelnou součástí každého symfonického orchestru, své uplatnění má také v dechových orchestrech i jako sólový nástroj.

Do studijního zaměření **Hra na lesní roh** mohou být přijaty děti od 7 let věku¹⁰⁷. Žáci jsou vedeni především v individuální výuce, ale v průběhu studia¹⁰⁸ se naučí souhře s klavírem, v komorní, souborové nebo orchestrální hře také souhře s dalšími nástroji. Žáci jsou průběžně seznamováni se skladbami různých stylů a žánrů, později se také sami podílejí na výběru svého studijního repertoáru.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin¹⁰⁹, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Po ukončení studia na ZUŠ se mohou všichni žáci podle svých zájmů uplatnit v různých amatérských seskupeních nebo dechových orchestrech.

Učební plány¹¹⁰

I. stupeň základního studia

H-3,8,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na lesní roh		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty							(1)	(1)	0-2

¹⁰⁷ Mladší děti (5leté a 6leté) mohou začít hrát nejdříve na zobcovou flétnu v rámci **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.1.1.3).

¹⁰⁸ Žáci si mohou na začátku studia zvolený nástroj zapůjčit přímo na ZUŠ. Podmínky zápůjčky sdělí třídní učitel.

¹⁰⁹ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

¹¹⁰ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

II. stupeň základního studia

H-3,8,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na lesní roh		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-3,8,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na lesní roh	1	1
Hudební nauka	1	1

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na lesní roh*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na lesní roh*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- Hra na lesní roh** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně. Korepetice je závazně stanovena v rozsahu 1 vyučovací hodiny na třídu¹¹¹.
- Volitelnými předměty**¹¹² jsou *Komorní hra*, *Souborová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- Z hudebně teoretických předmětů**¹¹³ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

¹¹¹ O konkrétní podobě potřebné korepetice rozhodne ředitel školy.

¹¹² Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

¹¹³ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na lesní roh

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ zná zásady správného dýchání, držení nástroje, postoje při hře
- ✓ zná jednotlivé části nástroje
- ✓ ví, jak má nasadit a ukončit tóny
- ✓ zvládá hru na nátrubku
- ✓ zvládá hru vydržovaných tónů v rámci hraného rozsahu
- ✓ orientuje se v notovém zápise skladeb, které hraje
- ✓ dokáže zahrát z not jednoduché skladby

2. ročník

Žák:

- ✓ ovládá na elementární úrovni brániční dýchání
- ✓ zvládá přirozené držení nástroje
- ✓ zná noty v rozsahu $h-h^1$ a dokáže je zahrát
- ✓ dle svých individuálních schopností umí hrát dlouhé tóny
- ✓ zvládá jednoduché rytmické útvary
- ✓ dokáže zahrát z not jednoduché skladby s doprovodem klavíru

3. ročník

Žák:

- ✓ využívá základní návyky a dovednosti (práce s dechem, přirozené držení těla a nástroje, artikulace)
- ✓ zvládá elementární technické prvky hry (nasazení a ukončení tónu, vydržované tóny s využitím crescendo a decrescenda, prstová technika, legatová cvičení) s důrazem na kvalitu tónu
- ✓ vnímá náladu skladby a vyjádří ji pomocí základní dynamiky (p , f) a vhodného tempa
- ✓ dle svých individuálních schopností zahraje z paměti jednoduché skladby
- ✓ zahraje jednoduchou skladbu z listu
- ✓ dle svých individuálních schopností a dovedností se uplatňuje v souhře s učitelem nebo dalším žákem

4. ročník

Žák:

- ✓ zná noty v rozsahu $g-d^2$ a dokáže je zahrát v dynamických odstínech piano až forte
- ✓ zvládá základní modely artikulace
- ✓ dle svých individuálních schopností zvládá hru retních vazeb v přiměřeném rozsahu
- ✓ zvládá obtížnější rytmické útvary (synkopa, triola apod.)
- ✓ v rámci elementární improvizace hraje jednoduché melodie podle sluchu
- ✓ dokáže zahrát z not přednesové skladby s doprovodem klavíru

5. ročník

Žák:

- ✓ dle svých individuálních schopností zvládá hru retních vazeb v přiměřeném tempu
- ✓ zná noty v rozsahu $fis-fis^2$ a dokáže je zahrát s důrazem na kvalitu tónu
- ✓ při interpretaci hraných skladeb využívá tempové rozlišení a frázování
- ✓ dle svých individuálních schopností umí samostatně určit nádechy u studovaných skladeb
- ✓ dokáže zahrát z not skladby alespoň dvou různých stylů

6. ročník

Žák:

- ✓ zvládá retní vazby v rychlém tempu s důrazem na kvalitu tónu

- ✓ zná noty v rozsahu fis–g² a dokáže je zahrát při zachování kvality tónu
- ✓ při interpretaci hraných skladeb využívá dynamiku, správné frázování a agogiku
- ✓ zahraje přiměřeně obtížnou skladbu z listu
- ✓ dokáže zahrát z paměti vybranou skladbu
- ✓ dle svých individuálních schopností interpretuje skladby různých stylů

7. ročník

Žák:

- ✓ zná noty v rozsahu fis–c³ a dokáže je zahrát při zachování kvality tónu
- ✓ při hře využívá všechny osvojené technické dovednosti (správné tvoření tónu, práce s dechem, nátisk, retní vazby) i výrazové prostředky (dynamika, frázování, vhodné tempo, agogika)
- ✓ zvládá počátky hry násobného staccata
- ✓ ovládá elementární transpozici F–B
- ✓ samostatně nastuduje lehčí skladbu či etudu
- ✓ dokáže zahrát z paměti přednesovou skladbu
- ✓ dokáže interpretovat přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů (hraje z not)

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ zvládá základní péči o nástroj, umí nástroj naladit
- ✓ dle svých individuálních schopností zvládá dvojité a trojitě staccato
- ✓ dokáže řešit problematiku dechové a nátiskové techniky u nově studovaných skladeb
- ✓ ovládá hru základních melodických ozdob (nátryl, obal, příraz, trylek)
- ✓ zvládá orientaci ve složitějších notových zápisech skladeb, které hraje
- ✓ dokáže si podle vlastního zájmu vyhledat a vybrat přiměřeně obtížné skladby
- ✓ vnáší do interpretace vlastní názor a dokáže jej vhodně obhájit a prezentovat

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ umí samostatně naladit nástroj, a to i v průběhu skladby
- ✓ ovládá nástroj v celém hraném rozsahu, zvládá trojitě a dvojité staccato a základní technické prvky hry
- ✓ umí využít technické zručnosti, nátiskových schopností (intonační a rytmická jistota) s využitím bráničního dýchání, plynulosti hry a hudebního citění při studiu a následné interpretaci náročnějších skladeb
- ✓ při interpretaci hraných skladeb dokáže samostatně pracovat s barvou tónu i s jeho kvalitou, využívá osvojené výrazové prostředky (artikulace, frázování, agogika, dynamika, tempo)
- ✓ dokáže samostatně řešit problematiku dechové a nátiskové techniky u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže bezpečně orientovat
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (skladby různých slohových období a žánrů)
- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb různých slohových období a žánrů vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (tétož je schopen i u interpretace slyšené)

5.1.4.9. Studijní zaměření *Hra na pozoun*

Pozoun (neboli trombón) je žesťový hudební nástroj. Pozoun je jedním z nejstarších hudebních nástrojů vyrobených z kovu. Za první moderní trombón se považuje výrobek nástrojáře Hanse Neuschela z roku 1478. Pozoun se používá nejen v orchestrech, ale i v kvartetech, kvintetech, v jazzu a samozřejmě se uplatňuje i jako sólový nástroj, nejčastěji s doprovodem klavíru. V minulosti se používala širší škála druhů pozounu. Dnes se používají především pozouny altové, tenorové a basové.

Do studijního zaměření **Hra na pozoun** mohou být přijaty děti od 7 let věku¹¹⁴. Žáci jsou vedeni především v individuální výuce, ale v průběhu studia¹¹⁵ se naučí souhře s klavírem, v komorní, souborové nebo orchestrální hře také souhře s dalšími nástroji. Žáci jsou průběžně seznamováni se skladbami různých stylů a žánrů, později se také sami podílejí na výběru svého studijního repertoáru.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin¹¹⁶, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Po ukončení studia na ZUŠ se mohou všichni žáci podle svých zájmů uplatnit v různých amatérských seskupeních nebo dechových orchestrech.

Učební plány¹¹⁷

I. stupeň základního studia

H-3,9,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na pozoun		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty							(1)	(1)	0-2

¹¹⁴ Mladší děti (5leté a 6leté) mohou začít hrát nejdříve na zobcovou flétnu v rámci **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.1.1.3).

¹¹⁵ Žáci si mohou na začátku studia zvolený nástroj zapůjčit přímo na ZUŠ. Podmínky zápůjčky sdělí třídní učitel.

¹¹⁶ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

¹¹⁷ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

II. stupeň základního studia

H-3,9,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na pozoun		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-3,9,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na pozoun	1	1
Hudební nauka	1	1

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na pozoun*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na pozoun*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- Hra na pozoun** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně. Korepetice je závazně stanovena v rozsahu 1 vyučovací hodiny na třídu¹¹⁸.
- Volitelnými předměty**¹¹⁹ jsou *Komorní hra*, *Souborová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- Z hudebně teoretických předmětů**¹²⁰ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

¹¹⁸ O konkrétní podobě potřebné korepetice rozhodne ředitel školy.

¹¹⁹ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

¹²⁰ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na pozoun

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ zná zásady správného dýchání, držení nástroje, postoje při hře
- ✓ zná jednotlivé části nástroje
- ✓ ví, jak má nasadit a ukončit tóny
- ✓ zvládá hru na nátrubku
- ✓ zvládá hru vydržovaných tónů v rámci hraného rozsahu
- ✓ orientuje se v notovém zápise skladeb, které hraje
- ✓ dokáže zahrát z not jednoduché skladby

2. ročník

Žák:

- ✓ ovládá na elementární úrovni brániční dýchání
- ✓ zvládá přirozené držení nástroje
- ✓ zná noty v rozsahu $c-c^1$ a dokáže je zahrát
- ✓ dle svých individuálních schopností umí hrát dlouhé tóny
- ✓ zvládá jednoduché rytmické útvary
- ✓ dokáže zahrát z not jednoduché skladby s doprovodem klavíru

3. ročník

Žák:

- ✓ využívá základní návyky a dovednosti (práce s dechem, přirozené držení těla a nástroje, artikulace)
- ✓ zvládá elementární technické prvky hry (nasazení a ukončení tónu, vydržované tóny s využitím crescendo a decrescenda, prstová technika, legatová cvičení) s důrazem na kvalitu tónu
- ✓ vnímá náladu skladby a vyjádří ji pomocí základní dynamiky (p , f) a vhodného tempa
- ✓ dle svých individuálních schopností zahraje z paměti jednoduché skladby
- ✓ zahraje jednoduchou skladbu z listu
- ✓ dle svých individuálních schopností a dovedností se uplatňuje v souhře s učitelem nebo dalším žákem

4. ročník

Žák:

- ✓ zná noty v rozsahu $g-e^2$ a dokáže je zahrát v dynamických odstínech piano až forte
- ✓ zvládá základní modely artikulace
- ✓ dle svých individuálních schopností zvládá hru retních vazeb v přiměřeném rozsahu
- ✓ zvládá obtížnější rytmické útvary (synkopa, triola apod.)
- ✓ v rámci elementární improvizace hraje jednoduché melodie podle sluchu
- ✓ dokáže zahrát z not přednesové skladby s doprovodem klavíru

5. ročník

Žák:

- ✓ dle svých individuálních schopností zvládá hru retních vazeb v přiměřeném tempu
- ✓ zná noty v rozsahu $a-fis^2$ a dokáže je zahrát s důrazem na kvalitu tónu
- ✓ při interpretaci hraných skladeb využívá tempové rozlišení a frázování
- ✓ dle svých individuálních schopností umí samostatně určit nádechy u studovaných skladeb
- ✓ dokáže zahrát z not skladby alespoň dvou různých stylů

6. ročník

Žák:

- ✓ zvládá retní vazby v rychlém tempu s důrazem na kvalitu tónu

- ✓ zná noty v rozsahu a–g² a dokáže je zahrát při zachování kvality tónu
- ✓ při interpretaci hraných skladeb využívá dynamiku, správné frázování a agogiku
- ✓ zahraje přiměřeně obtížnou skladbu z listu
- ✓ dokáže zahrát z paměti vybranou skladbu
- ✓ dle svých individuálních schopností interpretuje skladby různých stylů

7. ročník

Žák:

- ✓ zná noty v rozsahu fis–c³ a dokáže je zahrát při zachování kvality tónu
- ✓ při hře využívá všechny osvojené technické dovednosti (správné tvoření tónu, práce s dechem, nátisk, retní vazby) i výrazové prostředky (dynamika, frázování, vhodné tempo, agogika)
- ✓ zvládá počátky hry násobného staccata
- ✓ ovládá elementární transpozici F–B
- ✓ samostatně nastuduje lehčí skladbu či etudu
- ✓ dokáže zahrát z paměti přednesovou skladbu
- ✓ dokáže interpretovat přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů (hraje z not)

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ zvládá základní péči o nástroj, umí nástroj naladit
- ✓ dle svých individuálních schopností zvládá dvojité a trojitě staccato
- ✓ dokáže řešit problematiku dechové a nátiskové techniky u nově studovaných skladeb
- ✓ ovládá hru základních melodických ozdob (nátryl, obal, příraz, trylek)
- ✓ zvládá orientaci ve složitějších notových zápisech skladeb, které hraje
- ✓ dokáže si podle vlastního zájmu vyhledat a vybrat přiměřeně obtížné skladby
- ✓ vnáší do interpretace vlastní názor a dokáže jej vhodně obhájit a prezentovat

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ umí samostatně naladit nástroj, a to i v průběhu skladby
- ✓ ovládá nástroj v celém hraném rozsahu, zvládá trojitě a dvojité staccato a základní technické prvky hry
- ✓ umí využít technické zručnosti, nátiskových schopností (intonační a rytmická jistota) s využitím bráničního dýchání, plynulosti hry a hudebního citění při studiu a následné interpretaci náročnějších skladeb
- ✓ při interpretaci hraných skladeb dokáže samostatně pracovat s barvou tónu i s jeho kvalitou, využívá osvojené výrazové prostředky (artikulace, frázování, agogika, dynamika, tempo)
- ✓ dokáže samostatně řešit problematiku dechové a nátiskové techniky u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže bezpečně orientovat
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (skladby různých slohových období a žánrů)
- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb různých slohových období a žánrů vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (tétož je schopen i u interpretace slyšené)

5.1.4.10. Studijní zaměření *Hra na tubu*

Tuba je největší a nejhluběji znějící dechový žesťový nástroj. V orchestru i v dechové hudbě tvoří základní harmonickou oporu a rytmickou jistotu. Díky svému hlubokému, měkkému tónu hraje důležitou roli nejen jako doprovodný nástroj, ale v moderní hudbě se uplatňuje i jako sólový nástroj. Výuka hry na tubu rozvíjí nejen techniku dechu a držení těla, ale i hudební sluch, rytmus a celkovou muzikálnost žáka.

Do studijního zaměření **Hra na tubu** mohou být přijaty děti od 7 let věku¹²¹. Žáci jsou vedeni především v individuální výuce, ale v průběhu studia se naučí souhře s klavírem, v komorní, souborové nebo orchestrální hře také souhře s dalšími nástroji. Žáci jsou průběžně seznamováni se skladbami různých stylů a žánrů, později se sami podílejí na výběru svého studijního repertoáru.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin¹²², které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Po ukončení studia na ZUŠ se mohou všichni žáci podle svých zájmů uplatnit v různých amatérských seskupeních nebo dechových orchestrech.

Učební plány¹²³

I. stupeň základního studia

H-3,10,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na tubu		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty							(1)	(1)	0-2

II. stupeň základního studia

H-3,10,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na tubu		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-3,10,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na tubu	1	1
Hudební nauka	1	1

¹²¹ Mladší děti (5leté a 6leté) mohou začít hrát nejdříve na zobcovou flétnu v rámci **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.1.1.3).

¹²² Bližší viz kapitola 7 tohoto švp.

¹²³ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na tubu*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na tubu*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- **Hra na tubu** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně. Korepetice je závazně stanovena v rozsahu 1 vyučovací hodiny na třídu¹²⁴.
- **Volitelnými předměty**¹²⁵ jsou *Komorní hra*, *Soubořová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- **Z hudebně teoretických předmětů**¹²⁶ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na tubu

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ zná zásady správného dýchání, držení nástroje, postoje při hře
- ✓ zná jednotlivé části nástroje
- ✓ ví, jak má nasadit a ukončit tóny
- ✓ zvládá hru na nátrubku
- ✓ zvládá hru vydržovaných tónů v rámci hraného rozsahu
- ✓ orientuje se v notovém zápise skladeb, které hraje
- ✓ dokáže zahrát z not jednoduché skladby

¹²⁴ O konkrétní podobě potřebné korepetice rozhodne ředitel školy.

¹²⁵ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

¹²⁶ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

2. ročník

Žák:

- ✓ ovládá na elementární úrovni brániční dýchání
- ✓ zvládá přirozené držení nástroje
- ✓ zná noty v rozsahu C–c a dokáže je zahrát
- ✓ dle svých individuálních schopností umí hrát dlouhé tóny
- ✓ zvládá jednoduché rytmické útvary
- ✓ dokáže zahrát z not jednoduché skladby s doprovodem klavíru

3. ročník

Žák:

- ✓ využívá základní návyky a dovednosti (práce s dechem, přirozené držení těla a nástroje, artikulace)
- ✓ zvládá elementární technické prvky hry (nasazení a ukončení tónu, vydržované tóny s využitím crescendo a decrescenda, prstová technika, legatová cvičení) s důrazem na kvalitu tónu
- ✓ vnímá náladu skladby a vyjádří ji pomocí základní dynamiky (p, f) a vhodného tempa
- ✓ dle svých individuálních schopností zahraje z paměti jednoduché skladby
- ✓ zahraje jednoduchou skladbu z listu
- ✓ dle svých individuálních schopností a dovedností se uplatňuje v souhře s učitelem nebo dalším žákem

4. ročník

Žák:

- ✓ zná noty v rozsahu C–e a dokáže je zahrát v dynamických odstínech piano až forte
- ✓ zvládá základní modely artikulace
- ✓ dle svých individuálních schopností zvládá hru retních vazeb v přiměřeném rozsahu
- ✓ zvládá obtížnější rytmické útvary (synkopa, triola apod.)
- ✓ v rámci elementární improvizace hraje jednoduché melodie podle sluchu
- ✓ dokáže zahrát z not přednesové skladby s doprovodem klavíru

5. ročník

Žák:

- ✓ dle svých individuálních schopností zvládá hru retních vazeb v přiměřeném tempu
- ✓ zná noty v rozsahu C–fis a dokáže je zahrát s důrazem na kvalitu tónu
- ✓ při interpretaci hraných skladeb využívá tempové rozlišení a frázování
- ✓ dle svých individuálních schopností umí samostatně určit nádechy u studovaných skladeb
- ✓ dokáže zahrát z not skladby alespoň dvou různých stylů

6. ročník

Žák:

- ✓ zvládá retní vazby v rychlém tempu s důrazem na kvalitu tónu
- ✓ zná noty v rozsahu C–g a dokáže je zahrát při zachování kvality tónu
- ✓ při interpretaci hraných skladeb využívá dynamiku, správné frázování a agogiku
- ✓ zahraje přiměřeně obtížnou skladbu z listu
- ✓ dokáže zahrát z paměti vybranou skladbu
- ✓ dle svých individuálních schopností interpretuje skladby různých stylů

7. ročník

Žák:

- ✓ zná noty v rozsahu C–c a dokáže je zahrát při zachování kvality tónu
- ✓ při hře využívá všechny osvojené technické dovednosti (správné tvoření tónu, práce s dechem, nátisk, retní vazby) i výrazové prostředky (dynamika, frázování, vhodné tempo, agogika)
- ✓ zvládá počátky hry násobného staccata
- ✓ ovládá elementární transpozici
- ✓ samostatně nastuduje lehčí skladbu či etudu

- ✓ dokáže zahrát z paměti přednesovou skladbu
- ✓ dokáže interpretovat přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů (hraje z not)

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

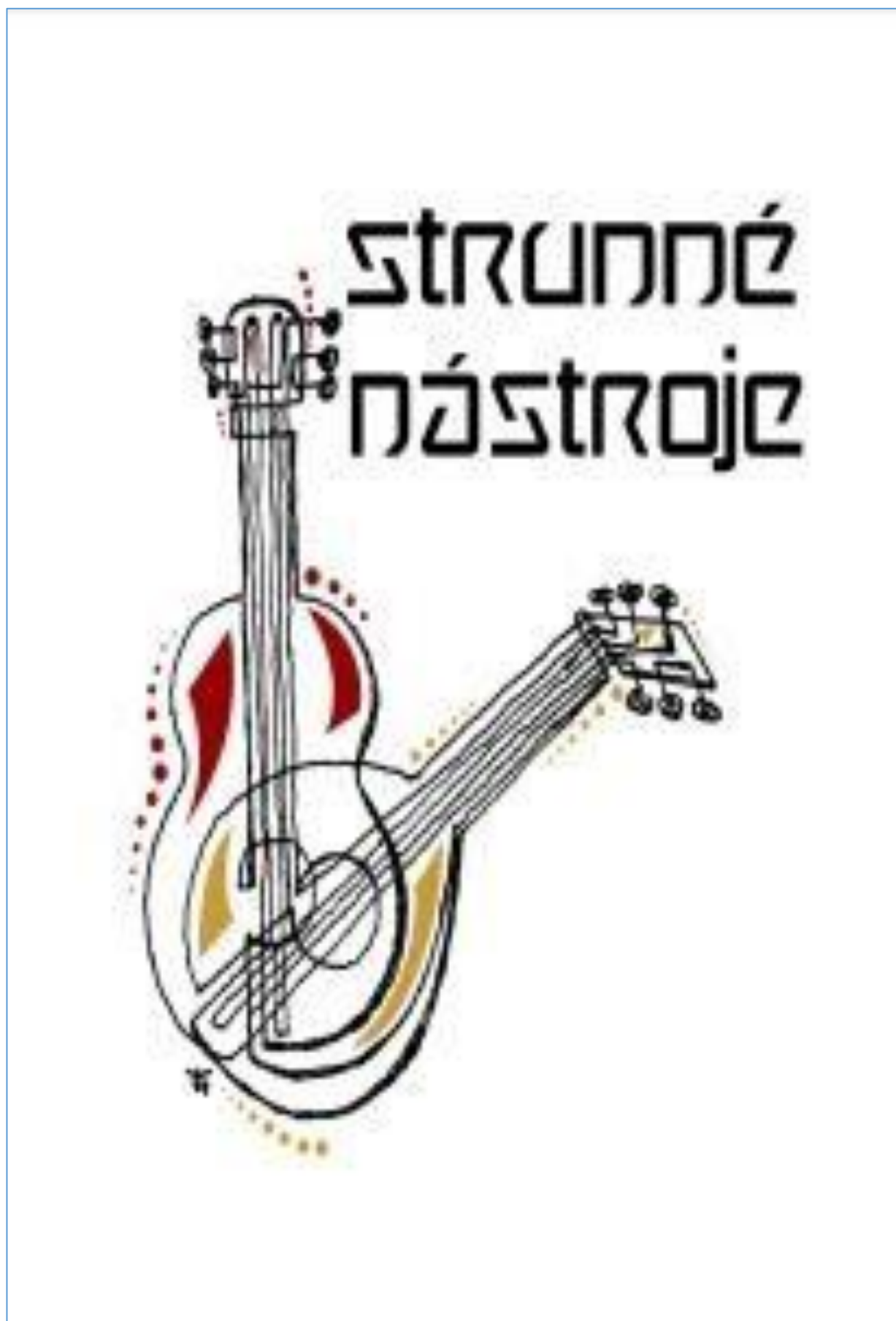
- ✓ zvládá základní péči o nástroj, umí nástroj naladit
- ✓ dle svých individuálních schopností zvládá dvojité a trojitě staccato
- ✓ dokáže řešit problematiku dechové a nátlaskové techniky u nově studovaných skladeb
- ✓ ovládá hru základních melodických ozdob (nátryl, obal, příraz, trylek)
- ✓ zvládá orientaci ve složitějších notových zápisech skladeb, které hraje
- ✓ dokáže si podle vlastního zájmu vyhledat a vybrat přiměřeně obtížné skladby
- ✓ vnáší do interpretace vlastní názor a dokáže jej vhodně obhájit a prezentovat

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ umí samostatně naladit nástroj, a to i v průběhu skladby
- ✓ ovládá nástroj v celém hraném rozsahu, zvládá trojitě a dvojité staccato a základní technické prvky hry
- ✓ umí využít technické zručnosti, nátlaskových schopností (intonační a rytmická jistota) s využitím bráničního dýchání, plynulosti hry a hudebního citění při studiu a následné interpretaci náročnějších skladeb
- ✓ při interpretaci hraných skladeb dokáže samostatně pracovat s barvou tónu i s jeho kvalitou, využívá osvojené výrazové prostředky (artikulace, frázování, agogika, dynamika, tempo)
- ✓ dokáže samostatně řešit problematiku dechové a nátlaskové techniky u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže bezpečně orientovat
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (skladby různých slohových období a žánrů)
- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb různých slohových období a žánrů vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (též je schopen i u interpretace slyšené)

5.1.5. ODDĚLENÍ STRUNNÝCH NÁSTROJŮ

5.1.5.1. Studijní zaměření *Hra na klasickou kytaru*

Kytara patří k nejpobulárnějším hudebním nástrojům. Dá se na ni hrát dvojí technikou – prstovou nebo plektrovou (trsátkovou). Je to nástroj schopný hry jak melodické, tak harmonické, ale také až čtyřhlasého kontrapunktu, proto je její využití mnohostranné. Jestliže se rozhodnete hrát na klasickou kytaru (tzv. „španělkou“), je vhodné svěřit její výběr zkušenému učiteli nebo s ním výběr alespoň konzultovat. Je totiž důležité vybrat nástroj o vhodné velikosti. Dnešní trh nabízí klasické kytary ve čtyřech velikostních provedeníh: $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$ a $\frac{4}{4}$. Na klasické kytary se používají nylonové struny.

Do studijního zaměření **Hra na klasickou kytaru** mohou být přijaty děti od 7 let věku¹²⁷, a to díky různým velikostním provedením nástroje¹²⁸. Po zvládnutí základních technických dovedností v individuálních hodinách mohou žáci poměrně brzy najít uplatnění v kytarovém souboru, komorním uskupení (duo, trio, kvarteto), nebo spolupracovat s jiným sólovým nástrojem (housle, flétna atd.) či se zpěváky. Klasickou kytaru lze chápat také jako přípravný nástroj¹²⁹ ke studiu dalších strunných nástrojů.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin¹³⁰, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Po ukončení studia se mohou všichni žáci uplatnit buď jako amatéři v zájmové umělecké činnosti nebo jako plnohodnotní členové poloprofesionálních či profesionálních těles.

Učební plány¹³¹

I. stupeň základního studia

H-4,1,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na klasickou kytaru		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty	Seminář k hudební nauce						(1)	(1)	0-2

¹²⁷ Mladší děti (5leté a 6leté) mohou začít hrát na klasickou kytaru v rámci **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.1.1.3).

¹²⁸ Žáci si mohou na začátku studia zvolený nástroj zapůjčit přímo na ZUŠ. Podmínky zápůjčky sdělí třídní učitel.

¹²⁹ Žáci mají možnost začít hrát nejdříve na klasickou kytaru ve studijním zaměření „**Hra na klasickou kytaru**“ a po zvládnutí obecných základů přejít na žánrovou kytaru, elektrickou kytaru, basovou kytaru, loutnu nebo drnkací nástroje.

¹³⁰ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

¹³¹ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

II. stupeň základního studia

H-4,1,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na klasickou kytaru		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-4,1,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na klasickou kytaru	1	1
Hudební nauka	1	1

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících. Na II. stupni žák navštěvuje po celou dobu studia minimálně jeden z volitelných předmětů.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na klasickou kytaru*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na klasickou kytaru*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- Hra na klasickou kytaru** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně nebo ve skupině max. 2 žáků.
- Volitelnými předměty**¹³² jsou *Komorní hra*, *Souborová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- Z hudebně teoretických předmětů**¹³³ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

¹³² Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

¹³³ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na klasickou kytaru

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ umí popsat jednotlivé části nástroje
- ✓ hraje na nástroj o vhodné velikosti, používá podnožku (opěrku) a židli o vhodné výšce
- ✓ zvládá správné sezení, držení těla a nástroje, postavení úhozové a hmatové ruky s ohledem ke svému věku a schopnostem
- ✓ používá techniku úhozu apoyando (dopadem) / tirando (bez dopadu), umí střídat prsty (i, m) úhozové ruky
- ✓ umí hrát palcem na prázdných strunách
- ✓ pozná a zahraje tóny v rozsahu g^1 – g^2
- ✓ dokáže zahrát z not jednohlasou melodii

2. ročník

Žák:

- ✓ zná terminologii označení prstů úhozové a hmatové ruky
- ✓ při hře uplatňuje úhoz apoyando / tirando prsty (i, m) a palcem
- ✓ umí rozlišit hru apoyando a tirando
- ✓ zahraje široký dvojhlas s pohybem na melodických strunách s použitím prázdných strun
- ✓ umí zahrát akord, který rozezní úhozem „i“ prstu nebo palce směrem dolů
- ✓ při hře zvládá základní dynamické rozdíly (piano, forte)
- ✓ orientuje se v jednoduchých notových zápisech v rozsahu c^1 – g^2 a tyto tóny zahraje
- ✓ dokáže zahrát z paměti jednoduchou dvojhlasou melodii

3. ročník

Žák:

- ✓ umí naladit kytaru podle elektrické ladičky
- ✓ ovládá hru tirando a apoyando, uplatňuje hru všemi prsty úhozové ruky (p, i, m, a) a dbá na kvalitu tónu
- ✓ ovládá hru dvojhlasu s pohybem na melodických i basových strunách
- ✓ ovládá hru vícehlasů harmonicky i v melodickém rozkladu
- ✓ orientuje se na hmatníku v I. poloze
- ✓ při hře zvládá dynamické rozdíly (piano, mezzoforte, forte) a umí je použít pro vytvoření nálady skladby
- ✓ dokáže zahrát dle individuálních schopností jednodušší skladby z paměti
- ✓ uplatňuje se podle svých schopností a dovedností v souhře s učitelem nebo dalším žákem

4. ročník

Žák:

- ✓ využívá hru vícehlasů v kombinaci všech prstů úhozové ruky
- ✓ umí se orientovat na hmatníku do V. polohy
- ✓ orientuje se v notovém zápise hraných skladeb a v jednoduchých rytmech
- ✓ umí použít základní rejstříky (sul ponticello, sul tasto)
- ✓ dle svého věku a schopností ovládá hru podle akordických značek
- ✓ dokáže zahrát z paměti i z not jednodušší přednesové skladby

5. ročník

Žák:

- ✓ dokáže naladit nástroj
- ✓ dokáže kombinovat úhozy prstů apoyando a tirando
- ✓ zvládá základy techniky barré
- ✓ umí použít techniku vzestupného a sestupného legata
- ✓ při interpretaci skladeb uplatňuje širší škálu dynamického odstínění a agogiku
- ✓ při hře využívá základní rejstříky

- ✓ zahraje jednoduchou skladbu z listu
- ✓ uplatňuje doprovodnou hru písni podle akordických značek
- ✓ zahraje z not skladby alespoň dvou různých stylů nebo žánrů

6. ročník

Žák:

- ✓ při hře používá kombinaci techniky úhozu apoyando, tirando
- ✓ zvládá hru ve vyšších polohách
- ✓ při interpretaci skladeb uplatňuje výrazové prostředky (dynamika, agogika, frázování)
- ✓ orientuje se v notovém zápise hraných skladeb, akordických značkách a v obtížnějších rytmech (synkopa, triola)
- ✓ ovládá doprovodnou hru písni podle akordických značek
- ✓ zahraje z paměti přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů

7. ročník

Žák:

- ✓ uplatňuje správné návyky (správné sezení, uvolněné držení těla i nástroje), postavení úhozové a hmatové ruky
- ✓ umí samostatně naladit kytaru
- ✓ při hře využívá osvojených nástrojových technik (rasguado, arpeggio, legato, barré, flažolet), úhozů a melodických ozdob s důrazem na kvalitu tónu
- ✓ orientuje se na hmatníku ve vyšších polohách a dokáže je vhodně využít při hře
- ✓ zná skladby různých stylových období a žánrů, dokáže je přiměřeně interpretovat
- ✓ bezpečně se orientuje v notovém zápise hraných skladeb (akordické značky, rytmické útvary, dynamická a tempová označení)
- ✓ dokáže zahrát kadence a vytvořit vlastní doprovod s využitím hlavních harmonických funkcí
- ✓ ovládá doprovodnou hru písni podle akordických značek i podle notace
- ✓ zahraje z paměti i z not skladby různých stylů a žánrů

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ umí vyměnit struny o vhodném průměru vzhledem k typu a stavbě nástroje
- ✓ ve hře uplatňuje melodické ozdoby, tóno barevné a zvukové efekty, barré hmaty
- ✓ při hře umí pracovat s dechem a frázováním
- ✓ při interpretaci hraných skladeb dbá na kvalitu a kultivovanost tónu
- ✓ dokáže řešit prstoklad u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže orientovat
- ✓ dokáže si podle vlastního zájmu vyhledat a vybrat přiměřeně obtížné skladby
- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb vlastní názor a dokáže je prezentovat
- ✓ hraje přednesové skladby z paměti a dokáže vnímat rozdíl jednotlivých hudebních slohů

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ v přednesových skladbách uplatňuje speciální kytarové techniky (poklepy, tremolo, pizzicato, staccato, tlumení tónu, flažolety, rasguado)
- ✓ v interpretaci hraných skladeb využívá výrazových prostředků a melodických ozdob specifických pro dané slohové období
- ✓ ovládá jak tradiční notový zápis, tak i frázování, rytmy a harmonii používanou v jazzu, latinsko - americké hudbě a jiných hudebních žánrech
- ✓ zvládá elementární improvizaci (improvizace melodie s doprovodem hlavních harmonických funkcí)
- ✓ dokáže samostatně řešit prstoklad a úhozové varianty u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže bezpečně orientovat
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (skladby různých slohových období a žánrů)

- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb různých slohových období a žánrů vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (totéž zvládá i u interpretace slyšené)
- ✓ dokáže z paměti i z not interpretovat nastudované skladby

5.1.5.2. Studijní zaměření *Hra na basovou kytaru*

Basová kytara (krátce baskytara nebo basa) je doprovodný nástroj a zastává v moderní hudbě roli, kterou měl kdysi kontrabas. Basová kytara má nejčastěji čtyři opředené struny (může mít i více), které jsou ale tlustší než hluboké struny kytary. Celkově je basová kytara masivnější, proto je také těžší než její příbuzná – elektrická kytara. Basová kytara je velmi často využívána především v populární hudbě.

Studijní zaměření **Hra na basovou kytaru** je určeno pro starší žáky, kteří mají pro zvládnutí tohoto nástroje fyzické předpoklady. Ideální je, když žák začne hrát nejdříve na klasickou nebo žánrovou kytaru, poté přejde ke studiu hry na basovou kytaru. V průběhu studia se žáci naučí hrát na zvolený nástroj, ovládat potřebnou aparaturu, najdou uplatnění v hudebních skupinách, souborech a orchestrech.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin¹³⁴, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.

Učební plány¹³⁵

I. stupeň základního studia

H-4,2,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na basovou kytaru		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty	Seminář k hudební nauce						(1)	(1)	0-2

II. stupeň základního studia

H-4,2,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na basovou kytaru		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-4,2,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na basovou kytaru	1	1
Hudební nauka	1	1

¹³⁴ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

¹³⁵ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících. Na II. stupni žák navštěvuje po celou dobu studia minimálně jeden z volitelných předmětů.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na basovou kytaru*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na basovou kytaru*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- **Hra na basovou kytaru** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučováni individuálně nebo ve skupině max. 2 žáků.
- **Volitelnými předměty**¹³⁶ jsou *Komorní hra*, *Souborová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- **Z hudebně teoretických předmětů**¹³⁷ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na basovou kytaru

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ popíše jednotlivé části nástroje
- ✓ ovládá správné držení nástroje vsedě i ve stoje, postavení úhozové a hmatové ruky s ohledem ke svému věku a schopnostem
- ✓ používá techniku úhozu apoyando, umí střídat prsty (i, m) úhozové ruky
- ✓ dokáže zahrát z paměti jednoduchou basovou rytmickou figuru
- ✓ dokáže zapojit nástroj do zesilovací aparatury

2. ročník

Žák:

- ✓ dokáže naladit nástroj podle elektrické ladičky
- ✓ uplatňuje hru u kobyly a také hru u hmatníku

¹³⁶ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

¹³⁷ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

- ✓ umí rozlišit základní dynamické rozdíly (piano, forte)
- ✓ orientuje se v jednoduchých notových zápisech nebo tabulaturách
- ✓ orientuje se v I. poloze
- ✓ dle svých schopností a dovedností se uplatňuje v souhře s dalším nástrojem

3. ročník

Žák:

- ✓ umí rozlišit základní dynamické rozdíly (piano, forte), vnímá náladu skladby
- ✓ orientuje se v jednoduchých notových zápisech a tabulaturách
- ✓ dokáže udržet pravidelný rytmus v celých, půlových, čtvrtových, osminových, šestnáctinových notách
- ✓ zvládá hru s metronomem
- ✓ dle akordických značek dokáže zahrát z not nebo tabulatury basový part k jednoduché lidové písni
- ✓ dle svých schopností a dovedností se uplatňuje v souhře s dalším nástrojem

4. ročník

Žák:

- ✓ umí naladit nástroj podle elektrické ladičky
- ✓ ovládá správné držení plektra (trsátka) a používá techniku úhozu trsátkem (picking)
- ✓ umí tlumit struny pravou i levou rukou
- ✓ umí rozkládat akordy s využitím prázdných strun

5. ročník

Žák:

- ✓ umí se orientovat na hmatníku do III. polohy
- ✓ zná základní schéma bluesové dvanáctky
- ✓ s ohledem na svůj věk a schopnosti ovládá hru podle akordických značek
- ✓ zahraje z not i tabulatur basový part skladeb alespoň dvou různých stylů nebo žánrů

6. ročník

Žák:

- ✓ umí naladit nástroj
- ✓ umí vyjmenovat chromatickou stupnici s odkazem na pražce nástroje
- ✓ uplatňuje správné návyky (správné sezení i stání, uvolněné držení těla i nástroje), postavení úhozové a hmatové ruky
- ✓ zná skladby různých stylů a dokáže je přiměřeně interpretovat
- ✓ ovládá doprovodnou hru písní podle akordických značek

7. ročník

Žák:

- ✓ při hře využívá osvojených nástrojových technik, úhozů a rytmických figur s důrazem na kvalitu tónu
- ✓ orientuje se na hmatníku do V. polohy
- ✓ zvládá hru složitějších rytmických figur (triola, synkopa)
- ✓ zná doplňující znaky vyskytující se v tabulatuře
- ✓ zná skladby různých stylů a dokáže je přiměřeně interpretovat
- ✓ dokáže zahrát kadence a vytvořit vlastní basový part s využitím hlavních harmonických funkcí
- ✓ doprovodí z paměti nebo z not skladby různých stylů

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ umí vyměnit struny o vhodném průměru vzhledem k typu a stavbě nástroje
- ✓ dokáže vnímat rozdíl jednotlivých hudebních slohů
- ✓ při hře umí pracovat s dechem a frázováním

- ✓ využívá intervalových skoků na hmatníku nástroje a umí pojmenovat dané tóny
- ✓ při interpretaci hraných skladeb dbá na kvalitu a kultivovanost tónu
- ✓ dokáže řešit prstoklad u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže orientovat
- ✓ dokáže si podle vlastního zájmu vyhledat a vybrat přiměřeně obtížné skladby
- ✓ zvládá elementární improvizaci
- ✓ ve hře uplatňuje vztah mezi tónikou, subdominantou a dominantou
- ✓ zvládá rovné i triolové cítění (schuffle rytmus)
- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb vlastní názor a dokáže jej prezentovat
- ✓ hraje z paměti nebo z not basový part těžších skladeb různých stylů a žánrů

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ pracuje se zvukem basové kytary a ovládá přístroje k vytváření efektů
- ✓ umí zahrát staccato, flažolet, glissando, hammer on – pull off
- ✓ v interpretaci skladeb uplatňuje rytmické cítění specifické pro dané hudební styly (blues, funky, bossa nova, rock, metal apod.)
- ✓ ovládá jak tradiční notový zápis, tak i frázování, rytmy a harmonii používanou v jazzu, blues a rockové hudbě
- ✓ zvládá elementární improvizaci (improvizace melodie s doprovodem hlavních harmonických funkcí)
- ✓ dokáže samostatně řešit prstoklad a úhozové varianty u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže bezpečně orientovat
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (skladby různých slohových období a žánrů)
- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb různých slohových období a žánrů vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (totéž zvládá i u interpretace slyšené)
- ✓ dokáže interpretovat z paměti i z not basový part nastudovaných skladeb

5.1.5.3. Studijní zaměření *Hra na žánrovou kytaru*

Kromě hry na klasickou kytaru je možno studovat také hru na kytaru akustickou nebo elektroakustickou (tedy „žánrovou“). Studijní zaměření **Hra na žánrovou kytaru** je vhodné pro žáky, u kterých jsou zjištěny nezbytné fyzické předpoklady, protože prozatím nejsou k dispozici menší typy těchto kytar. Z toho důvodu je vhodné, když na žánrovou kytaru začnou hrát žáci v pozdějším věku¹³⁸.

Stejně jako u klasické kytary se žáci učí základům kytarové techniky. Kombinují prstovou techniku s trsátkovou hrou. Po zvládnutí základních pravidel kytarové techniky se žáci mohou věnovat těmto žánrům: latin, blues, swing, folk, rock, jazz atd. V rámci studia mohou žáci hrát např. v hudebních skupinách či orchestrech.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin¹³⁹, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Po ukončení studia se mohou všichni žáci uplatnit buď jako amatéři v zájmové umělecké činnosti nebo jako plnohodnotní členové poloprofesionálních či profesionálních těles.

Učební plány¹⁴⁰

I. stupeň základního studia

H-4,3,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na žánrovou kytaru		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty	Seminář k hudební nauce						(1)	(1)	0-2

II. stupeň základního studia

H-4,3,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na žánrovou kytaru		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm

H-4,3,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na žánrovou kytaru	1	1
Hudební nauka	1	1

¹³⁸ Žáci mají možnost začít hrát nejdříve na klasickou kytaru ve studijním zaměření „Hra na klasickou kytaru“ (viz bod 5.1.5.1) a po zvládnutí obecných základů přejít na žánrovou kytaru, elektrickou kytaru, basovou kytaru, loutnu nebo drnkací nástroje.

¹³⁹ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

¹⁴⁰ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

Poznámky k učebním plánům

Na dopoučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících. Na II. stupni pak žák navštěvuje po celou dobu studia minimálně jeden z volitelných předmětů.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na žánrovou kytaru*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na žánrovou kytaru* navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- **Hra na žánrovou kytaru** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně nebo ve skupině max. 2 žáků.
- **Volitelnými předměty**¹⁴¹ jsou *Komorní hra*, *Souborová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- **Z hudebně teoretických předmětů**¹⁴² jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na žánrovou kytaru

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ umí popsat jednotlivé části nástroje
- ✓ zvládá správné držení nástroje vsedě i vestoje, postavení úhozové a hmatové ruky s ohledem ke svému věku a schopnostem
- ✓ zvládá správné držení plektra (trsátka) a používá techniku úhozu trsátkem (picking) směrem dolů
- ✓ umí střídát prsty (i, m) úhozové ruky
- ✓ umí hrát palcem na prázdných strunách
- ✓ pozná a zahraje tóny v rozsahu g^1 – g^2
- ✓ dokáže zahrát z paměti nebo z not jednoduchou jednohlasou melodii
- ✓ dokáže zapojit nástroj do zesilovací aparatury

¹⁴¹ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

¹⁴² Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

2. ročník

Žák:

- ✓ zná terminologii označení prstů úhozové a hmatové ruky
- ✓ při hře uplatňuje picking nahoru a dolů
- ✓ ovládá hru trsátkem přes dvě struny směrem dolů
- ✓ umí zahrát akord, který rozezní úhozem trsátka, „i“ prstem nebo palcem směrem dolů
- ✓ zahraje široký dvojhlas s pohybem na melodických strunách s použitím prázdných strun
- ✓ při hře zvládá základní dynamické rozdíly (piano, forte)
- ✓ orientuje se v jednoduchých notových zápisech a tabulaturách v rozsahu c^1 – g^2 a tyto tóny zahraje
- ✓ dokáže zahrát z paměti nebo z not obtížnější jednohlasou melodii

3. ročník

Žák:

- ✓ umí naladit kytaru podle elektrické ladičky
- ✓ zvládá hru trsátkem přes tři struny směrem dolů
- ✓ ovládá hru vícehlasů harmonicky i v melodickém rozkladu
- ✓ hraje silové akordy (powerchordy) přes dvě i tři struny
- ✓ ovládá hru tirando, uplatňuje hru všemi prsty úhozové ruky (p, i, m, a) a dbá na kvalitu tónu
- ✓ ovládá hru dvojhlasu s pohybem na melodických i basových strunách
- ✓ orientuje se na hmatníku v I. poloze
- ✓ při hře zvládá dynamické rozdíly (p, mf, f) a umí je použít pro vytvoření nálady skladby
- ✓ dle individuálních schopností dokáže zahrát jednodušší skladby z paměti
- ✓ uplatňuje se podle svých schopností a dovedností v souhře s učitelem nebo dalším žákem

4. ročník

Žák:

- ✓ umí rozkládat akordy s využitím prázdných strun
- ✓ umí se orientovat na hmatníku do V. polohy
- ✓ orientuje se v notovém zápise a tabulaturách hraných skladeb a v jednoduchých rytmech
- ✓ dle svého věku a schopností ovládá hru podle akordických značek
- ✓ dokáže zahrát z paměti i z not jednodušší přednesové skladby

5. ročník

Žák:

- ✓ dokáže naladit nástroj
- ✓ ovládá techniku barré přes dvě struny
- ✓ umí použít techniku příklepu (hammer – on) a odtažení (pull – off)
- ✓ při interpretaci skladeb uplatňuje výrazové prostředky (dynamika, agogika)
- ✓ při hře využívá nastavení základních rejstříků
- ✓ zahraje jednoduchou skladbu z listu
- ✓ hraje jednoduchou bluesovou dvanáctku
- ✓ uplatňuje doprovodnou hru písní podle akordických značek
- ✓ zahraje z not skladby alespoň dvou různých stylů nebo žánrů

6. ročník

Žák:

- ✓ zvládá techniku vibrata
- ✓ ovládá techniku tlumení strun úhozovou rukou (Palm Muting)
- ✓ zvládá hru ve vyšších polohách
- ✓ při interpretaci skladeb uplatňuje výrazové prostředky (dynamika, agogika, frázování)
- ✓ zná základní schéma dvanáctitaktového blues a dokáže toto schéma zahrát
- ✓ orientuje se v notovém zápise hraných skladeb, akordických značkách a v obtížnějších rytmech (synkopa, triola)
- ✓ ovládá doprovodnou hru písní podle akordických značek

- ✓ zahraje z paměti přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů

7. ročník

Žák:

- ✓ uplatňuje správné návyky (správné sezení i stání, uvolněné držení těla i nástroje), postavení úhozové a hmatové ruky
- ✓ umí samostatně naladit kytaru
- ✓ při hře využívá osvojených nástrojových technik (arpeggio, legato, barré, flažolet), úhozů a melodických ozdob s důrazem na kvalitu tónu
- ✓ orientuje se na hmatníku ve vyšších polohách a dokáže je vhodně využít při hře
- ✓ zná skladby různých stylových období a žánrů, dokáže je přiměřeně interpretovat
- ✓ bezpečně se orientuje v notovém zápise hraných skladeb (akordické značky, rytmické útvary, dynamická a tempová označení)
- ✓ dokáže zahrát kadence a vytvořit vlastní doprovod s využitím hlavních harmonických funkcí
- ✓ ovládá doprovodnou hru písní podle akordických značek i podle notace
- ✓ zahraje z paměti i z not skladby různých stylů a žánrů

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ umí vyměnit struny o vhodném průměru vzhledem k typu a stavbě nástroje
- ✓ ve hře uplatňuje melodické ozdoby, tóno barevné a zvukové efekty, barré hmaty
- ✓ při hře umí pracovat s dechem a frázováním
- ✓ při interpretaci hraných skladeb dbá na kvalitu a kultivovanost tónu
- ✓ dokáže řešit prstoklad u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže orientovat
- ✓ dokáže si podle vlastního zájmu vyhledat a vybrat přiměřeně obtížné skladby
- ✓ zvládá elementární improvizaci
- ✓ zvládá rovné i triolové cítění (schuffle rytmus)
- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb vlastní názor a dokáže jej prezentovat
- ✓ hraje přednesové skladby z paměti a dokáže vnímat rozdíl jednotlivých hudebních slohů
- ✓ dokáže si nastavit zvuk aparatury podle hraného žánru

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ v přednesových skladbách uplatňuje speciální kytarové techniky využívané ve hře na žánrovou kytaru
- ✓ pracuje se zvukem kytary a ovládá přístroje k vytváření efektů
- ✓ v interpretaci skladeb využívá melodických ozdob specifických pro dané hudební styly
- ✓ ovládá jak tradiční notový zápis, tak i frázování, rytmy a harmonii používanou v jazzu, blues a rockové hudbě
- ✓ zvládá elementární improvizaci (improvizace melodie s doprovodem hlavních harmonických funkcí)
- ✓ dokáže samostatně řešit prstoklad a úhozové varianty u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže bezpečně orientovat
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (skladby různých slohových období a žánrů)
- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb různých slohových období a žánrů vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (totéž zvládá i u interpretace slyšené)
- ✓ dokáže z paměti i z not interpretovat nastudované skladby

5.1.5.4. Studijní zaměření *Hra na elektrickou kytaru*

Kromě hry na žánrovou či basovou kytaru je možno studovat také hru na elektrickou kytaru. Studijní zaměření **Hra na elektrickou kytaru** je vhodné pro starší žáky, kteří už mají osvojeny základy hry na klasickou či žánrovou kytaru získané předchozím studiem.

Samotné studium hry na elektrickou kytaru je výrazně zaměřeno na podporu samostatného hudebního myšlení žáka. Důraz je kladen především na hudební improvizaci, sólové i doprovodné využití nástroje. V rámci studia se žáci mohou uplatnit nejen jako sólisté, ale také jako plnohodnotní členové v různých hudebních skupinách.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin¹⁴³, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Po ukončení studia se žáci následně mohou uplatnit buď jako amatéři v zájmové umělecké činnosti nebo jako plnohodnotní členové poloprofesionálních či profesionálních těles.

Učební plány¹⁴⁴

I. stupeň základního studia

H-4,4,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na elektrickou kytaru		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty	Seminář k hudební nauce						(1)	(1)	0-2

II. stupeň základního studia

H-4,4,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na elektrickou kytaru		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-4,4,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na elektrickou kytaru	1	1
Hudební nauka	1	1

¹⁴³ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

¹⁴⁴ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících. Na II. stupni pak žák navštěvuje po celou dobu studia minimálně jeden z volitelných předmětů.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na elektrickou kytaru*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na elektrickou kytaru*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- **Hra na elektrickou kytaru** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně nebo ve skupině max. 2 žáků.
- **Volitelnými předměty**¹⁴⁵ jsou *Komorní hra*, *Soubořová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- Z **hudebně teoretických předmětů**¹⁴⁶ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na elektrickou kytaru

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ ovládá správné držení nástroje
- ✓ správně drží plektrum (trsátko)
- ✓ zvládá střídavý úhoz trsátkem (alt. picking)
- ✓ orientuje se na hmatníku v I. poloze
- ✓ zahraje jednohlasou melodii

2. ročník

Žák:

- ✓ při hře trsátkem dokáže plynule přecházet mezi strunami
- ✓ používá hru zkresleným tónem (over drive)

¹⁴⁵ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

¹⁴⁶ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

- ✓ v rámci hry doprovodu používá hru power chord
- ✓ zahraje akordy v první poloze (bez barré)
- ✓ umí naladit nástroj pomocí ladičky

3. ročník

Žák:

- ✓ zvládá správné držení těla a nástroje při hře
- ✓ hraje akordy (power chord) s použitím prázdné struny
- ✓ zná pojmy T, S, D a využívá je při hře na nástroj
- ✓ zahraje akordický doprovod jednoduché písně, v jejímž notovém zápise se orientuje
- ✓ vnímá náladu interpretované jednoduché skladby a dle svých schopností a dovedností ji hudebně vyjádří elementárními hudebními prostředky
- ✓ zahraje z paměti jednoduchou skladbu
- ✓ dle svých schopností a dovedností se uplatňuje v souhře s učitelem nebo dalším žákem

4. ročník

Žák:

- ✓ ovládá techniku tlumení struny u kobyly (palm muting)
- ✓ při hře rozlišuje základní dynamiku (piano, forte)
- ✓ při improvizaci používá pentatonickou stupnici v základním prstokladu
- ✓ používá hmaty malé barré
- ✓ zvládá doprovodnou hru s ostatními nástroji

5. ročník

Žák:

- ✓ ovládá základy techniky sweep picking
- ✓ pro improvizaci používá dvanáctitaktové bluesové schéma
- ✓ zahraje doprovody s využitím durových a mollových akordů s použitím barré
- ✓ zvládá sólovou hru s ostatními nástroji
- ✓ používá elementární přednesové prvky (crescendo, decrescendo, ritardando)

6. ročník

Žák:

- ✓ při hře používá legato (přiklep, odťah)
- ✓ dle svých schopností a dovedností samostatně nastuduje zadanou skladbu
- ✓ při hře na zkreslený zvuk tlumí struny
- ✓ dokáže zahrát pentatonickou stupnici v různých typech prstokladů
- ✓ orientuje se v zápise akordových značek, které následně při hře využívá
- ✓ zahraje skladbu podle not nebo tabulatur

7. ročník

Žák:

- ✓ umí samostatně naladit kytaru
- ✓ zvládá hru ve vyšších polohách (10. poloha) a v základních tóninách
- ✓ zvládá hru složitějších rytmických útvarů (synkopy, trioly), v jejichž notovém zápise se orientuje
- ✓ používá techniku nahvzdávaného tónu (pinched harmonics) i další osvojené nástrojové techniky
- ✓ v doprovodech užívá všech septakordů (hmaty barré)
- ✓ umí použít dynamické prostředky k vyjádření charakteru skladby (piano, forte)
- ✓ dokáže zahrát kadence a vytvořit vlastní doprovod s využitím hlavních harmonických funkcí
- ✓ bezpečně se orientuje v notovém zápise hraných skladeb (akordické značky, rytmické útvary, dynamická a tempová označení)
- ✓ zahraje z paměti i z not skladby různých stylů a žánrů, dokáže je přiměřeně interpretovat

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ zná noty v rozsahu celého hmatníku
- ✓ hraje kadence i s použitím vedlejších harmonických stupňů
- ✓ při hře využívá dostupných background doprovodů
- ✓ při hře používá hammer techniku (tapping – left hand tapping a right hand tapping)
- ✓ hraje pentatonickou stupnici ve více typech prstokladů
- ✓ vybírá skladby dle vlastních hudebních preferencí
- ✓ při improvizaci využívá složitější stupnice (bluesovou)
- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb vlastní názor a dokáže jej prezentovat

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ dokáže si nastavit zvuk, ovládá práci s aparaturou
- ✓ hraje více typů septakordů (zmenšené, zvětšené, alterované)
- ✓ hraje vybrané stupnice (dur, moll, pentatonickou, celotónovou, bluesovou)
- ✓ používá vibráto v kombinaci s vytahovanými tóny
- ✓ umí vytvořit akordický doprovod ke skladbě (dle harmonické předlohy)
- ✓ dokáže samostatně řešit technické problémy u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže bezpečně orientovat
- ✓ uplatňuje samostatný přístup v interpretaci nastudované skladby (členění frází, výrazové prostředky)
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (skladby různých slohových období a žánrů)
- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb různých slohových období a žánrů vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (totéž zvládá i u interpretace slyšené)

5.1.5.5. Studijní zaměření *Hra na drnkací nástroj*

Studijní zaměření **Hra na drnkací nástroj** nabízí bohatý výběr dalších strunných nástrojů. Z těch nejznámějších jsou to ukulele, mandolína a banjo v akustickém nebo elektroakustickém provedení. Banjo a jeho menší verze banjo ukulele (tzn. zmenšený typ banja laděný jako ukulele) se nejčastěji objevují v žánrech jako je country či bluegrass. Elektroakustická varianta banja se dá zapojit do zesilovače a tím zvýšit možnosti prosadit se na koncertním pódiu. Ukulele má čtyři základní velikosti, a to sopránové, koncertní, tenorové a barytonové. Rozšířené je také kytarové ukulele neboli guitalele. Mandolína nachází využití v bluegrassové, folkové, ale i rockové hudbě. Dříve byly všechny tyto nástroje vnímány pouze jako doplňkové ke hře na klasickou kytaru, ale v dnešním světě už má každý z nich své osobité místo.

Do studijního zaměření **Hra na drnkací nástroj** mohou být přijaty děti od 7 let věku¹⁴⁷. Ukulele, mandolína i banjo mají příbuzné nástroje různých velikostí, tvarů a názvů. Proto zahrnuje toto studijní zaměření i další varianty a odnože rozmanitého množství nástrojů se specifickým zvukem. Během studia mohou žáci najít uplatnění v komorní, souborové i orchestrální hře.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin¹⁴⁸, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.

Učební plány¹⁴⁹

I. stupeň základního studia

H-4,5,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na drnkací nástroj		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty	Seminář k hudební nauce						(1)	(1)	0-2

¹⁴⁷ Mladší děti (5leté a 6leté) mohou začít hrát na drnkací nástroj v rámci **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.1.1.3).

¹⁴⁸ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

¹⁴⁹ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

II. stupeň základního studia

H-4,5,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na drnkací nástroj		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-4,5,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na drnkací nástroj	1	1
Hudební nauka	1	1

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících. Na II. stupni pak žák navštěvuje po celou dobu studia minimálně jeden z volitelných předmětů.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na drnkací nástroj*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na drnkací nástroj*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- Hra na drnkací nástroj** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně nebo ve skupině max. 2 žáků.
- Volitelnými předměty**¹⁵⁰ jsou *Komorní hra*, *Souborová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- Z hudebně teoretických předmětů**¹⁵¹ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

¹⁵⁰ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

¹⁵¹ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: *Hra na drnkací nástroj*

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ umí popsat jednotlivé části nástroje
- ✓ ovládá správné držení nástroje vsedě i ve stoje, postavení úhozové a hmatové ruky s ohledem ke svému věku a schopnostem
- ✓ dokáže zahrát z not jednohlasou melodii
- ✓ umí správně uchopit trsátka (plektrum)
- ✓ umí střídát prsty (i, m) úhozové ruky
- ✓ umí hrát palcem na prázdných strunách

2. ročník

Žák:

- ✓ zná terminologii označení prstů úhozové a hmatové ruky
- ✓ umí zahrát akord, který rozezní úhozem „i“ prstu nebo palce směrem dolů
- ✓ při hře zvládá základní dynamické rozdíly (piano, forte)
- ✓ dokáže naladit nástroj podle elektrické ladičky
- ✓ uplatňuje hru u kobylinky a také hru u hmatníku
- ✓ umí rozeznít strunu střídavým pohybem trsátka
- ✓ umí se orientovat na hmatníku nástroje v I. poloze

3. ročník

Žák:

- ✓ umí naladit nástroj podle elektrické ladičky
- ✓ ovládá správné držení nástroje vsedě i ve stoje, postavení úhozové a hmatové ruky
- ✓ ovládá hru vícehlasů harmonicky i v melodickém rozkladu
- ✓ při hře zvládá dynamické rozdíly (piano, mezzoforte, forte) a umí je použít pro vytvoření nálady skladby
- ✓ dokáže udržet pravidelný rytmus v celých, půlových, čtvrtových, osminových, šestnáctinových notách
- ✓ umí hrát trsátkem v různých rytmických hodnotách
- ✓ orientuje se v notovém zápisu nebo v tabulatuře
- ✓ dle individuálních schopností hraje skladby z paměti nebo z not
- ✓ uplatňuje se podle svých schopností a dovedností v souhře s učitelem nebo dalším žákem

4. ročník

Žák:

- ✓ využívá hru vícehlasů v kombinaci všech prstů úhozové ruky
- ✓ umí se orientovat na hmatníku do III. polohy
- ✓ orientuje se v notovém zápise hraných skladeb a v jednoduchých rytmech
- ✓ umí použít základní rejstříky (ordinario, sul ponticello, sul tasto)
- ✓ dle svého věku a schopností ovládá hru podle akordických značek
- ✓ umí tlumit struny pravou i levou rukou
- ✓ dokáže rozložit akord pomocí prstů nebo trsátka

5. ročník

Žák:

- ✓ dokáže naladit nástroj
- ✓ zvládá základy techniky barré
- ✓ umí použít techniku vzestupného a sestupného legata
- ✓ uplatňuje doprovodnou hru písni podle akordických značek
- ✓ při interpretaci skladeb uplatňuje výrazové prostředky (dynamika, agogika)

- ✓ zahraje jednoduchou skladbu z listu
- ✓ umí se orientovat na hmatníku nástroje do V. polohy

6. ročník

Žák:

- ✓ zvládá hru ve vyšších polohách
- ✓ při interpretaci skladeb uplatňuje výrazové prostředky (dynamika, agogika, frázování)
- ✓ orientuje se v notovém zápise hraných skladeb, akordických značkách a v obtížnějších rytmech (synkopa, triola)
- ✓ umí vyjmenovat chromatickou stupnici s odkazem na pražce nástroje
- ✓ uplatňuje správné návyky (správné sezení i stání, uvolněné držení těla i nástroje), postavení úhozové a hmatové ruky
- ✓ při hře využívá osvojených nástrojových technik, úhozů a rytmických figur s důrazem na kvalitu tónu
- ✓ umí použít techniky rasguado a arpeggio

7. ročník

Žák:

- ✓ uplatňuje správné návyky (správné sezení, uvolněné držení těla i nástroje), postavení úhozové a hmatové ruky
- ✓ umí samostatně naladit nástroj bez pomoci ladičky
- ✓ při hře využívá osvojených nástrojových technik (rasguado, arpeggio, legato, barré, flažolet), úhozů a melodických ozdob s důrazem na kvalitu tónu
- ✓ orientuje se na hmatníku ve vyšších polohách a dokáže je vhodně využít při hře
- ✓ zná skladby různých stylových období a žánrů, dokáže je přiměřeně interpretovat
- ✓ bezpečně se orientuje v notovém zápise hraných skladeb (akordické značky, rytmické útvary, dynamická a tempová označení)
- ✓ dokáže zahrát kadence a vytvořit vlastní doprovod s využitím hlavních harmonických funkcí
- ✓ ovládá doprovodnou hru písní podle akordických značek i podle notace
- ✓ interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ umí vyměnit struny o vhodném průměru vzhledem k typu a stavbě nástroje
- ✓ ve hře uplatňuje melodické ozdoby, tónobarevné a zvukové efekty, barré hmaty
- ✓ dokáže si podle vlastního zájmu vyhledat a vybrat přiměřeně obtížné skladby či písně
- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb nebo písní vlastní názor a dokáže jej prezentovat
- ✓ při hře umí pracovat s frázováním
- ✓ využívá intervalových skoků na hmatníku nástroje a umí pojmenovat dané tóny
- ✓ při interpretaci hraných skladeb dbá na kvalitu a kultivovanost tónu či úhozu
- ✓ zvládá elementární improvizaci
- ✓ ve hře uplatňuje vztah mezi tónikou, subdominantou a dominantou
- ✓ zvládá rovné i triolové cítění

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ ve skladbách uplatňuje speciální techniky pro daný nástroj (poklepy, tremolo, pizzicato, staccato, tlumení tónu, flažolety, rasguado)
- ✓ ovládá jak tradiční notový zápis, tak i frázování, rytmy a harmonii používanou v různých hudebních žánrech, a to s ohledem na zvolený nástroj
- ✓ zvládá elementární improvizaci (improvizace melodie s doprovodem hlavních harmonických funkcí)
- ✓ dokáže samostatně řešit prstoklad a úhozové varianty u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže bezpečně orientovat
- ✓ dokáže z paměti i z not interpretovat nastudované skladby

- ✓ umí samostatně nakoupit a vyměnit struny o vhodném průměru vzhledem k typu a stavbě nástroje, který vlastní (zná tah strun, určený k natažení na zvolený nástroj)
- ✓ při hře využívá všech osvojených technických prvků včetně tlumení strun, dokáže vhodně kombinovat vybrané technické prvky
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (skladby různých slohových období a žánrů)
- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb různých slohových období a žánrů vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (totéž zvládá i u interpretace slyšené)
- ✓ interpretuje přednesové skladby z paměti

5.1.5.6. Studijní zaměření *Hra na loutnu*

Loutna patří k nejstarším hudebním nástrojům. Do Evropy dorazila z arabských zemí. Typická renesanční loutna 16. století měla šest sborů (zdvojených strun). Postupem času docházelo ke změnám v konstrukci nástroje i v počtu strun. V polovině 18. století měla typická barokní loutna třináct sborů, avšak zájem o hru na loutnu začal opadat. Ve 20. století byla loutna i hra na ni obnovena díky probuzení zájmu o historicky poučenou interpretaci. Loutna se tak stala součástí běžného instrumentáře souborů staré hudby. V současné době je hra na tento nástroj a jeho výroba po teoretické, praktické i konstrukční stránce velmi dobře zvládnuta. Hře na loutnu se vyučuje v předních hudebních institutech.

Studijní zaměření **Hra na loutnu** je určeno zájemcům o provozování „staré hudby“. Přijaty mohou být děti od 7 let věku. Žáci se v průběhu studia¹⁵² seznámí s loutnovým repertoárem renesančního a barokního období, který využijí při sólové hře s ohledem na typ nástroje (renesanční nebo barokní loutna). Naučí se číst z not

a také z typické loutnové tabulatury, která se dělí podle regionů na německou, italskou, španělskou a francouzskou. Dále se naučí tvořit doprovod podle číslovaného basu (tzv. *bassa continua*), což později uplatní především v doprovodu sólového nástroje nebo zpěvu, dále také v komorní či souborové hře.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin¹⁵³, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.

Učební plány¹⁵⁴

I. stupeň základního studia

H-4,6,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na loutnu		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty	Seminář k hudební nauce						(1)	(1)	0-2

¹⁵² Žáci si mohou na začátku studia zvolený nástroj zapůjčit přímo na ZUŠ. Podmínky zápůjčky sdělí třídní učitel.

¹⁵³ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

¹⁵⁴ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

II. stupeň základního studia

H-4,6,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na loutnu		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-4,6,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na loutnu	1	1
Hudební nauka	1	1

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících. Na II. stupni pak žák navštěvuje po celou dobu studia minimálně jeden z volitelných předmětů.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na loutnu*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na loutnu* navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- Hra na loutnu** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně.
- Volitelnými předměty**¹⁵⁵ jsou *Komorní hra*, *Souborová hra*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- Z hudebně teoretických předmětů**¹⁵⁶ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

¹⁵⁵ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

¹⁵⁶ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na loutnu

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ zná jednotlivé části nástroje
- ✓ hraje na nástroj o vhodné velikosti a při hře používá židli o vhodné výšce
- ✓ zvládá správné sezení, držení těla a nástroje, postavení úhozové a hmatové ruky s ohledem ke svému věku a schopnostem
- ✓ zná pozici malíčku na pravé ruce
- ✓ používá techniku úhozu figueta (tzn. střídání palce a ukazováčku), umí střídat ukazováček a prostředníček úhozové ruky a umí hrát palcem na prázdných strunách (to vše v závislosti na typu a stavbě nástroje)
- ✓ umí se orientovat na vybraných strunách hmatníku
- ✓ umí vysvětlit význam tečky pod písmenem
- ✓ dokáže zahrát jednohlasou melodii z not nebo z tabulatury

2. ročník

Žák:

- ✓ zná terminologii označení prstů úhozové a hmatové ruky
- ✓ při hře uplatňuje úhoz figueta v pravidelných rytmických hodnotách
- ✓ ovládá hru palcem a prsty levé ruky a zná směr úhozu palce a prstů levé ruky
- ✓ dokáže zahrát široký dvojhlas v současném úhozu s použitím prázdných strun
- ✓ umí zahrát akord, který rozezní úhozem ukazováčku nebo palce směrem dolů
- ✓ umí se orientovat na hmatníku nástroje v I. poloze
- ✓ umí rozlišit a při hře použít základní dynamické rozdíly (piano – forte)
- ✓ dokáže přiřadit písmeno nebo číslo v tabulatuře k hmatu na krku loutny
- ✓ dokáže zahrát jednoduchou dvojhlasou melodii z not nebo z tabulatury

3. ročník

Žák:

- ✓ umí naladit loutnu podle elektrické ladičky
- ✓ ovládá hru tirando palcem
- ✓ ovládá techniku vícehlasu harmonicky i v melodickém rozkladu
- ✓ umí se orientovat na hmatníku nástroje do II. polohy
- ✓ umí použít dynamické rozdíly (piano – mezzoforte – forte) a umí je použít pro vytvoření nálady skladby
- ✓ dle individuálních schopností dokáže zahrát skladbu z paměti
- ✓ uplatňuje se podle svých schopností a dovedností v souhře s dalším nástrojem

4. ročník

Žák:

- ✓ využívá hru vícehlasu v kombinaci všech prstů úhozové ruky
- ✓ zná souvislost mezi souzvukem a směrem úhozu palce či prstů pravé ruky
- ✓ dokáže rozložit akord pomocí arpeggio
- ✓ umí se orientovat na hmatníku nástroje do III. polohy
- ✓ zná význam taktových a doplňujících čar v tabulatuře
- ✓ umí použít základní rejstříky (sul ponticello, sul tasto)
- ✓ s ohledem ke svému věku a schopnostem ovládá hru podle akordických značek

5. ročník

Žák:

- ✓ dle schopností a dispozic ovládá základy techniky barré (přes 3–6 strun)
- ✓ umí použít techniku vzestupného a sestupného legata
- ✓ dokáže kombinovat úhozy apoyando a tirando palcem úhozové ruky

- ✓ umí se orientovat na hmatníku nástroje do IV. polohy
- ✓ při hře uplatňuje širší dynamické odstínění a agogiku
- ✓ při hře využívá základní rejstříky
- ✓ zahraje jednoduchou skladbu z listu
- ✓ uplatňuje doprovodnou hru písní podle akordických značek

6. ročník

Žák:

- ✓ umí použít techniky rasguado a arpeggio
- ✓ umí se orientovat na hmatníku nástroje do V. polohy
- ✓ při interpretaci skladeb uplatňuje výrazové prostředky (dynamika, agogika, frázování)
- ✓ zná význam symbolů a dalších znaků v tabulatuře
- ✓ ovládá doprovodnou hru písní podle tabulatury

7. ročník

Žák:

- ✓ uplatňuje správné návyky (správné sezení, uvolněné držení těla i nástroje), postavení úhozové a hmatové ruky
- ✓ umí samostatně naladit loutnu podle elektrické ladičky
- ✓ při hře využívá osvojených nástrojových technik (figueta, rasguado, arpeggio, legato, barré), úhozů a melodických ozdob s důrazem na kvalitu tónu
- ✓ umí se orientovat na hmatníku nástroje ve všech probraných polohách a dokáže je vhodně využít při hře
- ✓ zná a dokáže interpretovat skladby vybraných autorů skládajících pro loutnu
- ✓ v závislosti na druhu tabulatury a typu nástroje se orientuje v tabulatuře, kterou používá při hře (symboly, značky, složitější rytmické útvary)
- ✓ hraje kadence a vytváří vlastní doprovod
- ✓ ovládá doprovodnou hru písní podle tabulatury i podle akordických značek

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ ve hře uplatňuje melodické ozdoby, složitější rytmy, tóno barevné a zvukové efekty
- ✓ při hře umí pracovat s dechem a frázováním
- ✓ hraje plynule ve vyšších polohách
- ✓ při interpretaci hraných skladeb dbá na kvalitu a kultivovanost tónu
- ✓ orientuje se ve všech typech loutnových tabulatur
- ✓ teoreticky zvládá a v praxi uplatňuje hru generálbasu
- ✓ dokáže řešit prstoklad u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže orientovat
- ✓ dokáže si podle vlastního zájmu vyhledat a vybrat přiměřeně obtížné skladby
- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb vlastní názor a dokáže jej prezentovat
- ✓ interpretuje přednesové skladby z paměti

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ dokáže vyměnit převazy na nástroji
- ✓ umí vyměnit struny o vhodném průměru vzhledem k typu a stavbě nástroje
- ✓ při hře využívá všech osvojených technických prvků včetně tlumení basových strun, dokáže vhodně kombinovat vybrané technické prvky a nástrojové techniky
- ✓ v interpretaci hraných skladeb využívá výrazových prostředků a melodických ozdob specifických pro dané slohové období
- ✓ zvládá elementární improvizaci (improvizace melodie s doprovodem hlavních harmonických funkcí)
- ✓ dokáže samostatně řešit prstoklad a úhozové varianty u nově studovaných skladeb, v jejichž notovém zápise se dokáže bezpečně orientovat

- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (skladby různých slohových období a žánrů)
- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb různých slohových období a žánrů vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (totéž zvládá i u interpretace slyšené)
- ✓ interpretuje přednesové skladby z paměti

5.1.6. ODDĚLENÍ BICÍCH NÁSTROJŮ

5.1.6.1. Studijní zaměření *Hra na bicí nástroje*

Bicí nástroje jsou samostatnou skupinou hudebních nástrojů a patří mezi nejstarší skupinu hudebních nástrojů vyskytujících se již v prehistorii lidstva. Jsou nedílnou součástí hudebních těles všech žánrů, a to buď jako doprovodné nebo sólové nástroje.

Do studijního zaměření „**Hra na bicí nástroje**“ jsou přijímáni žáci od 7 let věku¹⁵⁷. Vzdělávají se jak v individuální, tak ve skupinové a kolektivní výuce, aby měli možnost získávat různé zkušenosti. Učí se hrát na všechny druhy bicích nástrojů, tzn. na soupravu, perkuse (djembe, bonga, conga atd.) a melodické nástroje (xylofon). Výuka je zaměřena na všechny žánry a druhy hudby – od vážné přes taneční, etno až po populární (rock, pop, aj.). Žáci, kteří zatím nemají svůj nástroj, mohou využívat k samostudiu nástroje ve cvičebně.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin¹⁵⁸, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Po ukončení studia na ZUŠ se mohou všichni žáci podle svých zájmů uplatnit v amatérských orchestrech, souborech, vlastních skupinách, ale také jako profesionální hráči (po absolutoriu konzervatoře).

Učební plány¹⁵⁹

I. stupeň základního studia

H-5,1,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na bicí nástroje		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Povinné volitelné předměty								
	Soubořové úder	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Soubořová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty							1	1	0-2

¹⁵⁷ Žáci mohou začít hrát na bicí nástroje již od 5 let věku. Jsou zařazeni do **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.1.1.3).

¹⁵⁸ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

¹⁵⁹ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

II. stupeň základního studia

H-5,1,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na bicí nástroje		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Povinně volitelné předměty	Soubořové údery	1	1	1	1	0-4
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Soubořová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-5,1,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na bicí nástroje	1	1
Hudební nauka	1	1

Poznámky k učebním plánům

Předmět *Soubořové údery* je pro žáky tohoto studijního zaměření povinně volitelný. Pokud si jej nevyberou, musejí si zvolit minimálně jeden z volitelných předmětů, a to závazně od 4. ročníku I. stupně.

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících než ve 4. ročníku I. stupně.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na bicí nástroje*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na bicí nástroje*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- Hra na bicí nástroje** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně.
- Soubořové údery** je povinně volitelný předmět, který je vyučován kolektivně ve skupině max. 15 žáků. Cílem je naučit žáky hře v kolektivu, s čímž je spojeno určité podřízení individuálního pojetí hry ve prospěch kolektivní souhry. Předmět je ideální pro žáky, kteří mají zájem zdokonalit se ve hře na svůj nástroj.
- Volitelnými předměty**¹⁶⁰ jsou *Komorní hra*, *Soubořová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.

¹⁶⁰ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

- Z **hudebně teoretických předmětů**¹⁶¹ jsou realizovány *Hudební nauka, Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: **Hra na bicí nástroje**

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ umí správně pojmenovat vybrané nástroje bicí soupravy (malý a velký buben, hi-hat, činel)
- ✓ dle fyzických a motorických dispozic zvládá správné držení těla a paliček při hře na malý buben
- ✓ dle motorických dispozic ovládá základní koordinaci (současná hra rukou s držení dob nohou) na malý buben
- ✓ zvládá hru základních rytmických útvarů na malý buben ve 4/4 taktu

2. ročník

Žák:

- ✓ umí správně pojmenovat nástroje bicí soupravy (malý a velký buben, hi-hat, činel-ride, činel-crash, kotle)
- ✓ zvládá správné držení těla a paliček při hře na soupravu
- ✓ zvládá koordinaci všech končetin při hře základních rytmů a breaků na soupravu
- ✓ zvládá hru základních rytmických útvarů na soupravu ve 4/4 taktu

3. ročník

Žák:

- ✓ využívá základní návyky (správné držení těla) a dovednosti (koordinace, držení paliček, základní typy úderů) při hře na soupravu
- ✓ zvládá hru základních rytmických útvarů na perkuse za použití paliček (woodblock, zvonec)
- ✓ zvládá čtení jednoduchých notových zápisů
- ✓ ovládá hru jednoduchých rytmů a breaků v různých tempech (50–90) v jednoduchých cvičeních na základ soupravy (malý a velký buben, hi-hat, činel) ve 4/4 taktu
- ✓ uplatňuje své dovednosti a schopnosti v souhře s učitelem nebo dalším žákem

4. ročník

Žák:

- ✓ zvládá hru jednoduchých cvičení na perkuse za použití paliček (woodblock, zvonec, tamburína)
- ✓ s využitím osvojených dovedností zvládá hru jednoduchých cvičení na soupravu s audionahrávkou
- ✓ zvládá hru základních rytmů a breaků v různých tempech (60–110) v jednoduchých cvičeních ve 4/4 taktu s využitím celé soupravy (malý a velký buben, hi-hat, činel-ride, činel-crash, kotle)

5. ročník

Žák:

- ✓ umí rozpoznat základní hudební styly (např. rock, pop, dechovka, klasická hudba)
- ✓ zvládá hru jednoduchých melodií na melodické nástroje v rozsahu kvinty
- ✓ zvládá hru složitějších cvičení na perkuse za použití paliček (např. woodblock, zvonec, tamburína, triangel, bonga)
- ✓ ovládá hru základních úderů na perkuse rukama bez použití paliček (např. bonga, djembe)
- ✓ ovládá hru jednoduchých skladeb nebo písní na soupravu s audionahrávkou
- ✓ zvládá hru základních rytmů a breaků v různých tempech (60–110) v pokročilých cvičeních s využitím všech součástí soupravy ve 4/4 taktu
- ✓ ovládá hru základních tanečních rytmů (např. polka, valčík) na soupravu

¹⁶¹ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

6. ročník

Žák:

- ✓ zvládá hru základních cvičení na perkuse bez použití paliček
- ✓ umí zahrát náročnější skladby na soupravu s audionahrávkou
- ✓ zvládá hru v základních dynamických úrovních (piano, forte)
- ✓ zvládá hru jednoduchých skladeb z listu
- ✓ zvládá pokročilé rytmy a breaky ve složitějších cvičeních a jednoduchých skladbách s využitím všech součástí soupravy ve 4/4 taktu
- ✓ ovládá hru základních tanečních rytmů (např. polka, valčík, swing, tango) na soupravu

7. ročník

Žák:

- ✓ zná základní fakta o vývoji bicích nástrojů, dokáže uvést typy nástrojů v dějinném kontextu
- ✓ dokáže seřídit a naladit soupravu
- ✓ zvládá hru základních polyrytmických útvarů a pozná je v notách
- ✓ zvládá hru obtížnějších skladeb z listu
- ✓ zvládá hru jednoduchých melodií na melodické nástroje v rozsahu kvinty až oktávy při hře doprovodů i sólově
- ✓ zvládá hru jednoduchých skladeb na perkuse za použití paliček
- ✓ zvládá hru přiměřeně náročných cvičení na perkuse bez použití paliček
- ✓ dokáže doprovodit na soupravu hudební těleso či audionahrávku základními rytmy a breaky i v jednoduchých variacích
- ✓ zvládá hru jednoduchých rytmů a breaků na soupravu v 6/8 taktu
- ✓ zvládá hru pokročilých rytmů a breaků na soupravu ve cvičeních nebo skladbách ve 2/4 a 4/4 taktu

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ orientuje se v různých druzích notových zápisů pro soupravu (v notové osnově, na samostatných linkách), rozumí vysvětlivkám u daných zápisů
- ✓ zvládá hru náročnějších skladeb na perkuse za použití paliček
- ✓ zvládá hru složitých cvičení na perkuse bez použití paliček
- ✓ dokáže doprovodit na soupravu hudební těleso či audionahrávku složitějšími rytmy a breaky
- ✓ dokáže zahrát jednoduché rytmy a breaky v 3/4, 5/4, 7/4, 3/8 taktu
- ✓ nastuduje jednodušší skladbu určenou pro soupravu, perkuse nebo melodický nástroj, vnáší do interpretace vlastní podněty (frázování, dynamika, tempo)
- ✓ dokáže si podle vlastního zájmu vyhledat a vybrat přiměřeně obtížné skladby
- ✓ do interpretace hraných skladeb vnáší vlastní názor a dokáže jej prezentovat

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ v netradičních notových zápisech přiřadí jednotlivým notám odpovídající nástroje (malý buben, činely, kotle apod.)
- ✓ zvládá hru obtížnějších polyrytmických útvarů a pozná je v notách
- ✓ zvládá hru přiměřeně náročných skladeb z listu
- ✓ samostatně zvládá hru pohybem zápěstí (klasické údery), prstovou techniku (dvojúdery, vír), hru bez použití paliček (perkuse)
- ✓ dokáže doprovodit na soupravu hudební těleso či audionahrávku složitějšími rytmy a breaky i ve variacích
- ✓ má základní přehled o historii hry na bicí nástroje, dokáže uvést interprety hry na bicí nástroje v rámci svého žánrového zaměření
- ✓ dokáže zahrát složité rytmy a breaky v 3/4, 5/4, 7/4, 3/8 taktu
- ✓ nastuduje obtížnější skladbu určenou pro soupravu, perkuse nebo melodický nástroj, do interpretace vnáší vlastní podněty (frázování, dynamika, tempo)
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (skladby různých slohových období a žánrů)

- ✓ do interpretace hraných skladeb různých slohových období a žánrů vnáší vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (téhož je schopen i u interpretace slyšené)

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Souborové údery

I. stupeň

4.–7. ročník

Žák:

- ✓ zvládá tempově i rytmicky svůj part
- ✓ dokáže sledovat ostatní spoluhráče v souboru
- ✓ dokáže dohrát svůj part i přes případné výpadky svých spoluhráčů
- ✓ výsledky své práce dokáže prezentovat na veřejnosti

II. stupeň

1.–4. ročník

Žák:

- ✓ zvládá hru s dynamickými změnami v partu
- ✓ umí rozlišit hlasy či doprovody jednotlivých nástrojů při interpretaci hudebního díla
- ✓ dokáže vnímat frázování v rámci kolektivní interpretace skladby
- ✓ výsledky své práce prezentuje na veřejnosti

5.1.7. ODDĚLENÍ PĚVECKÉ

5.1.7.1. Studijní zaměření *Sólový zpěv*

Lidský hlas slouží každému člověku jako prostředek ke komunikaci, a to jak k té obecné (řeč), tak k té umělecké (zpěv). Když mluvíme, vnímáme hlavně obsah, ale při zpěvu je mnohem důležitější zvuk – barva hlasu, melodičnost, zvučnost. Zpěvák je vlastně jediným hudebníkem, který si svůj hudební nástroj nosí neustále v sobě, je od něj neoddelitelný.

Do studijního zaměření **Sólový zpěv** jsou přijímáni žáci od 7 let věku¹⁶². V průběhu studia žáci pěstují smysl pro kultivovaný hudební projev, krásu hudební fráze a kantilenu a rovněž rozvíjejí své hudební schopnosti a dovednosti (hudební sluch, rytmické citění, hudební paměť, tonální citění atd.). Učí se poslouchat svůj hlas, uvědomovat si jeho kvalitu (rozsah, objem, barvu) a ovládat svůj hlas ve všech hlasových polohách. Průběžně se seznamují s hodnotnou pěveckou literaturou různých stylových období a žánrů.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovaných hodin¹⁶³, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Po ukončení studia se žáci mohou podle svých schopností a zájmů uplatnit jako dobří amatéři (ve sborech, komorních ansámblech nebo sólově), ale také zvolit si takový profesionální směr, jehož předpokladem je úspěšné zvládnutí kultivovaného hlasového projevu (sólová pěvecká dráha, učitelství, vychovatelství, herectví apod.).

Učební plány¹⁶⁴

I. stupeň základního studia

H-6,1,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Sólový zpěv		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Zpěv ve sboru				1	1	1	1	0-4
	Sborový zpěv	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty	Komorní zpěv				(1)	(1)	(1)	(1)	0-4
	Seminář k hudební nauce						(1)	(1)	0-2

II. stupeň základního studia

H-6,1,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Sólový zpěv		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4
	Sborový zpěv	1	1	1	1	0-4
Nepovinné předměty	Komorní zpěv	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-6,2,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Sólový zpěv	1	1
Hudební nauka	1	1

¹⁶² Žáci mohou začít sólově zpívat již od 5 let věku. Jsou zařazeni do **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.1.1.3).

¹⁶³ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

¹⁶⁴ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

Poznámky k učebním plánům

Předmět *Komorní zpěv* může být realizován společně pro nejtalentovanější žáky různých ročníků.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Sólový zpěv*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Sólový zpěv*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- **Sólový zpěv** je vyučován individuálně nebo ve skupině max. 2 žáků. Žáci se učí zvládat technické a výrazové prostředky tak, aby jim sloužily k vyjádření hudebních myšlenek a k reprodukci přiměřeně obtížných skladeb. Korepetice je závazně stanovena v rozsahu 1 vyučovací hodiny na třídu¹⁶⁵.
- **Zpěv ve sboru** je určen žákům všech studijních zaměření¹⁶⁶, vyučuje se kolektivně ve skupině min. 10 žáků a je realizován ve školním sboru. Cílem je naučit žáky nezbytným pěveckým návykům a dovednostem i systematické práci v kolektivu.
- **Sborový zpěv** je určen především žákům pěveckého oddělení, ale také ostatním žákům hudebního oboru. Žáci jsou v tomto předmětu vyučováni podle studijního zaměření „Sborový zpěv“¹⁶⁷ a plní školní ročníkové výstupy tohoto studijního zaměření.
- **Komorní zpěv**¹⁶⁸ je určen nejtalentovanějším žákům pěveckého oddělení. Je vyučován skupinově, přičemž počet žáků je dán zaměřením komorního ansámblu (pěvecké duo – pěvecké sexteto).
- Z **hudebně teoretických předmětů**¹⁶⁹ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Sólový zpěv

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ dodržuje základní zásady hlasové hygieny

¹⁶⁵ O konkrétní podobě potřebné korepetice rozhodne ředitel školy.

¹⁶⁶ Současně je ale všem žákům umožněno studovat souběžně se svým studijním zaměřením také studijní zaměření „Sborový zpěv“ (v tom případě předmět *Zpěv ve sboru* nemají). Školní ročníkové výstupy předmětu *Zpěv ve sboru* jsou uvedeny u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2).

¹⁶⁷ Žáci jiných studijních zaměření mají absolvováním tohoto předmětu možnost realizovat povinnou kolektivní výuku zajištěnou volitelnými předměty (kromě předmětu *Zpěv ve sboru*), jež jsou součástí jejich učebních plánů.

¹⁶⁸ Ve výjimečných případech je žákům umožněno splnit si povinnou kolektivní interpretaci formou komorního zpěvu. Bude realizován přímo ve skupinově výuce předmětu *Sólový zpěv*, přičemž vzdělávací obsah a splnění školních ročníkových výstupů předmětu „Komorní zpěv“ určí a zajišťí příslušný pedagog.

¹⁶⁹ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

- ✓ zvládá základní zásady správného a přirozeného držení těla při zpěvu, klidného a hlubokého dýchání a nádechu bez zvedání ramen
- ✓ dodržuje zásady správné pěvecké techniky (měkké nasazení tónu, uvolněná brada, přirozená a zřetelná výslovnost)
- ✓ umí se v hodinách soustředit a aktivně spolupracovat s učitelem
- ✓ umí z paměti zazpívat jednoduché lidové a umělé dětské písně s jednoduchým instrumentálním doprovodem

2. ročník

Žák:

- ✓ používá klidný hluboký dech a nádech bez zvedání ramen a svalového přepětí v hrudníku
- ✓ uplatňuje základní zásady správného a přirozeného držení těla při zpěvu, dodržuje základní zásady hlasové hygieny
- ✓ dodržuje zásady správné pěvecké techniky (měkké nasazení tónu, uvolněná brada, přirozená a zřetelná výslovnost, hlavový tón, brumendo)
- ✓ má povědomí o legatovém zpěvu (kantiléně)
- ✓ zná základní pojmy hudebního názvosloví (jednoduchá hudební fráze, základní dynamická škála, vokál)
- ✓ zvládne čistě zazpívat z paměti lidové a umělé dětské písně s instrumentálním doprovodem a chápe jejich obsah

3. ročník

Žák:

- ✓ uplatňuje pěvecké návyky (správné a přirozené držení těla při zpěvu, zásady klidného pěveckého dechu bez přepětí v hrudníku) a základní zásady hlasové hygieny
- ✓ dodržuje zásady správné pěvecké techniky (měkké nasazení tónu, uvolněná brada, přirozená a zřetelná výslovnost, hlavový tón, brumendo, kantiléna)
- ✓ zná další pojmy hudebního názvosloví (agogika, interpretace, konsonant)
- ✓ umí vystavět hudební frázi a částečně využívat dynamickou škálu při interpretaci skladeb
- ✓ umí čistě zazpívat z paměti lidové a umělé písně (odpovídající jeho věku, schopnostem a technické vyspělosti) s instrumentálním doprovodem a chápe jejich obsah
- ✓ orientuje se ve svém pěveckém partu (rozpozná melodii, text)

4. ročník

Žák:

- ✓ využívá pěvecké návyky (správné a přirozené držení těla při zpěvu, klidný pěvecký dech, měkký hlasový začátek, hlavový tón, uvědomělé spojování a zvukové vyrovnávání vokálů) při zachování zásad správné pěvecké výslovnosti a hlasové hygieny
- ✓ dokáže vnímat a chápat své tělesné a hlasové změny (mutace) a postupně těmto změnám přizpůsobovat pěveckou techniku
- ✓ orientuje se v pojmech žebně-brániční dýchání, dechová opora, hlavová a hrudní rezonance, hlasové rejstříky (hlavový, smíšený, hrudní)
- ✓ dokáže zazpívat z paměti obtížnější písně s instrumentálním doprovodem a chápe jejich obsah
- ✓ orientuje se ve svém pěveckém partu (sleduje melodii, text a dynamiku)

5. ročník

Žák:

- ✓ využívá pěvecké návyky (správné a přirozené držení těla při zpěvu, klidný pěvecký dech, měkký hlasový začátek, hlavový tón, uvědomělé spojování a zvukové vyrovnávání vokálů) při zachování zásad správné pěvecké výslovnosti a hlasové hygieny
- ✓ dokáže částečně využívat žebně-brániční dýchání a dechovou oporu
- ✓ v hlasových a technických cvičeních používá hlas ve svém přirozeném rozsahu (vše s ohledem k právě probíhající mutaci), dokáže pracovat na vyrovnávání hlasových rejstříků
- ✓ do interpretace skladby dokáže aplikovat hudebně-teoretické znalosti, uvědomuje si důležitost kultivovaného hudebního projevu, výstavby hudební fráze a kantilény
- ✓ dokáže zazpívat z paměti skladby alespoň dvou odlišných žánrů s instrumentálním doprovodem a chápe jejich obsah

- ✓ orientuje se ve svém pěveckém partu (sleduje melodii, text, dynamiku a agogiku)

6. ročník

Žák:

- ✓ dokáže částečně využívat žeberně-brániční dýchání, dechovou oporu
- ✓ do interpretace skladby dokáže aplikovat hudebně-teoretické znalosti, uvědomuje si důležitost kultivovaného hudebního projevu, výstavby hudební fráze a kantilény
- ✓ vědomě používá pěvecké návyky (správné a přirozené držení těla při zpěvu a klidný pěvecký dech, měkký hlasový začátek, hlavový tón, uvědomělé spojování a zvukové vyrovnávání vokálů) při zachování zásad správné pěvecké výslovnosti a hlasové hygieny
- ✓ v hlasových a technických cvičeních používá hlas ve svém přirozeném rozsahu (vše s ohledem k právě probíhající mutaci), dokáže pracovat na vyrovnávání hlasových rejstříků a nasazování přechodových tónů shora
- ✓ dokáže zazpívat z paměti obtížnější skladby alespoň dvou odlišných žánrů s instrumentálním doprovodem a chápe jejich obsah
- ✓ orientuje se ve svém pěveckém partu (sleduje melodii, text, výrazové prostředky, vedení hudební fráze)

7. ročník

Žák:

- ✓ ovládá pěvecké návyky a základní technické prvky při zachování zásad správné pěvecké výslovnosti a hlasové hygieny
- ✓ používá rozšířený a vyrovnaný hlasový rozsah (s ohledem na probíhající mutaci) s propojenými hlasovými rejstříky a nasazením přechodových tónů shora
- ✓ při interpretaci skladeb využívá adekvátní výrazové prostředky na základě porozumění hudby a textu
- ✓ má vypěstovaný smysl pro kultivovaný projev, hudební frázování, kantilenu a získané vědomosti uplatňuje při hudební produkci
- ✓ interpretuje technicky a výrazově obtížnější skladby různých stylů a žánrů s instrumentálním doprovodem (zpívá z paměti)
- ✓ výsledky své práce dokáže prezentovat na veřejnosti
- ✓ orientuje se v notovém zápise interpretovaných skladeb (základní členění, tóninové vztahy, stavba melodie, hudební označení)

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ ovládá pěvecké návyky a základní technické prvky (dechové i pěvecké) při zachování zásad správné pěvecké výslovnosti a hlasové hygieny
- ✓ s ohledem na dozrívající mutační změny používá hlas v celém svém rozsahu a dokáže pracovat s propojenými hlasovými rejstříky
- ✓ při interpretaci skladeb samostatně volí adekvátní výrazové prostředky na základě porozumění hudby a textu
- ✓ zvládá kultivovaný pěvecký projev s využitím nápaditého hudebního frázování, kantilény a do pěveckého projevu dokáže vnášet interpretační podněty
- ✓ podílí se na výběru repertoáru (skladby různých stylových období a žánrů) s ohledem na osobnostní, hlasové a všeobecné hudební dispozice
- ✓ kultivovaně interpretuje stylově a žánrově různorodé skladby (zpívá z paměti)
- ✓ aktivně spolupracuje s korepeticí, dokáže si vytvořit vlastní názor na interpretaci skladeb
- ✓ zvládá částečnou sebekontrolu svého pěveckého projevu
- ✓ bezpečně se orientuje v notovém zápise interpretovaných skladeb

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ ovládá pěvecké návyky a správnou pěveckou techniku při zachování zásad hlasové hygieny
- ✓ používá hlas v celém svém rozsahu, dokáže pracovat s propojenými hlasovými rejstříky

- ✓ při interpretaci skladeb samostatně volí a využívá osvojené znalosti (výrazové prostředky, kantiléna, frázování), do skladeb dokáže vnášet interpretační podněty
- ✓ na základě hlasových dispozic a také posluchačských a interpretačních zkušeností si dokáže zvolit odpovídající studijní repertoár složený ze skladeb různých slohových období a žánrů
- ✓ aktivně a samostatně spolupracuje s korepeticí při vytváření hudebně-obsahové podoby interpretovaných skladeb
- ✓ kultivovaně interpretuje stylově a žánrově různorodé skladby (zpívá z paměti) a zachovává jejich stylové a žánrové prvky
- ✓ dokáže si vytvořit vlastní názor na interpretaci skladeb, svůj názor prezentovat a vhodným způsobem obhájit
- ✓ orientuje se v základní pěvecké literatuře různých stylů a žánrů
- ✓ umí zhodnotit svůj pěvecký výkon
- ✓ umí se orientovat v notovém zápise zpěvního i doprovodného partu interpretovaných skladeb

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Sborový zpěv

I. stupeň / II. stupeň

1.–7. ročník / 1.–4. ročník

Žák plní školní ročníkové výstupy vyučovacích předmětů studijního zaměření „Sborový zpěv“ (viz bod 5.1.7.3).

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Komorní zpěv

I. stupeň

4.–7. ročník

Žák:

- ✓ bezpečně se intonačně udrží ve vedoucí melodii dvojhlase skladby
- ✓ dokáže se intonačně udržet ve druhém hlase dvojhlase skladby
- ✓ dle svého hlasového zařazení dokáže zpívat z paměti ve vícehlasých skladbách přiměřené obtížnosti s instrumentálním doprovodem
- ✓ dokáže používat hlas při zachování zásad správné pěvecké techniky a hlasové hygieny
- ✓ aplikuje poznatky získané v hodinách sólového a sborového zpěvu
- ✓ orientuje se v notovém zápise vícehlasých skladeb
- ✓ výsledky své práce dokáže prezentovat na veřejnosti

II. stupeň

1.–4. ročník

Žák:

- ✓ čistě intonuje svůj pěvecký part ve vícehlasých skladbách s instrumentálním doprovodem i a capella
- ✓ dle svého hlasového zařazení zpívá z not nebo z paměti ve vícehlasých skladbách a do jejich interpretace vnáší vlastní osobnostně-interpretací podněty
- ✓ používá hlas při zachování zásad správné pěvecké techniky a hlasové hygieny
- ✓ využívá poznatky získané v hodinách sólového a sborového zpěvu
- ✓ orientuje se v notovém zápise vícehlasých skladeb
- ✓ výsledky své práce dokáže prezentovat na veřejnosti

5.1.7.2. Studijní zaměření *Žánrový zpěv*

Studijní zaměření **Žánrový zpěv** je koncipováno jako navazující studium studijního zaměření *Sólový zpěv*, přičemž výuka obou zaměření je na prvním stupni závazně společná. Podle typu osobnosti, hlasových a všeobecných hudebních dispozic i vlastních preferencí se žáci studijního zaměření *Žánrový zpěv* hudebně profilují. Po zvládnutí základů klasické pěvecké techniky je výuka žáků na II. stupni základního studia obohacena o základy populárního zpěvu (pop, rock, jazz, swing apod.), muzikálového zpěvu či tzv. klasického zpěvu (renesance, baroko, klasicismus, romantismus, moderna). Své pěvecké dovednosti tedy dále prakticky uplatňují a rozvíjejí.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovaných hodin¹⁷⁰, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Po ukončení studia na ZUŠ se mohou všichni žáci podle svých zájmů uplatnit jako dobří amatéři (ve sborech, komorních ansámblech nebo sólově), ale také zvolit si takový profesionální směr, jehož předpokladem je úspěšné zvládnutí kultivovaného hlasového projevu (sólová pěvecká dráha, učitelství, vychovatelství, herectví apod.).

Učební plán pro I. stupeň základního studia je závazně shodný s učebním plánem ve studijním zaměření *Sólový zpěv* (proto zde není uveden).

Učební plány¹⁷¹

II. stupeň základního studia

H-6,2,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Žánrový zpěv		1	1	1	1	4
Volitelné předměty	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4
	Sborový zpěv	1	1	1	1	0-4
Nepovinné předměty	Komorní zpěv	1	1	1	1	0-4

Poznámky k učebním plánům

Předmět *Komorní zpěv* může být realizován společně pro nejtalentovanější žáky různých ročníků.

Vyučovací předměty

- **Žánrový zpěv** je vyučován individuálně nebo ve skupině max. 2 žáků. Žáci se učí zvládat technické a výrazové prostředky tak, aby jim sloužily k vyjádření hudebních myšlenek a k reprodukci přiměřeně obtížných skladeb různých žánrů dle profilace. Korepetice je závazně stanovena v rozsahu 1 vyučovací hodiny na třídu¹⁷².

¹⁷⁰ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

¹⁷¹ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

¹⁷² O konkrétní podobě potřebné korepetice rozhodne ředitel školy.

- **Zpěv ve sboru** je určen žákům všech studijních zaměření¹⁷³, vyučuje se kolektivně ve skupině min. 10 žáků a je realizován ve školním sboru. Cílem je naučit žáky nezbytným pěveckým návykům a dovednostem i systematické práci v kolektivu.
- **Sborový zpěv** je určen především žákům pěveckého oddělení, ale také ostatním žákům hudebního oboru. Žáci jsou v tomto předmětu vyučováni podle studijního zaměření „Sborový zpěv“¹⁷⁴ a plní školní ročníkové výstupy tohoto studijního zaměření.
- **Komorní zpěv** je určen nejtalentovanějším žákům pěveckého oddělení. Je vyučován skupinově, přičemž počet žáků je dán zaměřením komorního ansámblu (pěvecké duo – pěvecké sexteto).

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Žánrový zpěv

I. stupeň

1.–7. ročník

Žák plní školní ročníkové výstupy vyučovacích předmětů studijního zaměření „Sólový zpěv“ (viz bod 5.1.7.1).

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ ovládá pěvecké návyky a základní technické prvky (dechové i pěvecké) při zachování zásad správné pěvecké výslovnosti a hlasové hygieny
- ✓ s ohledem na dozívající mutační změny používá hlas v celém svém rozsahu
- ✓ při interpretaci skladeb samostatně volí adekvátní výrazové prostředky na základě porozumění hudby a textu
- ✓ dle zvoleného žánru zvládá odlišný způsob pěvecké hlasové techniky, frázování a interpretace
- ✓ podílí se na výběru repertoáru (s ohledem na osobnostní, hlasové a všeobecné hudební dispozice)
- ✓ poučeně interpretuje stylově zvolené skladby (zpívá z paměti)
- ✓ aktivně spolupracuje s korepeticí, dokáže si vytvořit vlastní názor na interpretaci skladeb
- ✓ bezpečně se orientuje v notovém zápise interpretovaných skladeb

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ ovládá pěvecké návyky a správnou pěveckou techniku při zachování zásad hlasové hygieny
- ✓ používá hlas v celém svém rozsahu
- ✓ při interpretaci skladeb samostatně volí a využívá osvojené znalosti (výrazové prostředky, kantiléna, frázování, porozumění hudby a textu), do skladeb dokáže vnášet interpretační podněty
- ✓ na základě hlasových dispozic a také posluchačských a interpretačních zkušeností si dokáže zvolit odpovídající studijní repertoár složený ze skladeb daných slohových období a žánrů
- ✓ aktivně a samostatně spolupracuje s korepeticí při vytváření hudebně-obsahové podoby interpretovaných skladeb
- ✓ interpretuje stylově či žánrově různorodé skladby (zpívá z paměti) a zachovává jejich stylové či žánrové prvky
- ✓ dokáže si vytvořit vlastní názor na interpretaci skladeb, svůj názor prezentovat a vhodným způsobem obhájit
- ✓ orientuje se v základní pěvecké literatuře různých stylů a žánrů
- ✓ umí zhodnotit svůj pěvecký výkon
- ✓ umí se orientovat v notovém zápise zpěvního i doprovodného partu interpretovaných skladeb

¹⁷³ Současně je ale všem žákům umožněno studovat souběžně se svým studijním zaměřením také studijní zaměření „Sborový zpěv“ (v tom případě předmět *Zpěv ve sboru* nemají). Školní ročníkové výstupy předmětu *Zpěv ve sboru* jsou uvedeny u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2).

¹⁷⁴ Žáci jiných studijních zaměření mají absolvováním tohoto předmětu možnost realizovat povinnou kolektivní výuku zajištěnou volitelnými předměty (kromě předmětu *Zpěv ve sboru*), jež jsou součástí jejich učebních plánů.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Sborový zpěv

I. stupeň / II. stupeň

1.–7. ročník / 1.–4. ročník

Žák plní školní ročníkové výstupy vyučovacích předmětů studijního zaměření „Sborový zpěv“ (viz bod 5.1.7.3).

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Komorní zpěv

I. stupeň / II. stupeň

1.–7. ročník / 1.–4. ročník

*Žák plní školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu **Komorní zpěv** ze studijního zaměření „Sólový zpěv“ (viz bod 5.1.7.1).*

5.1.7.3. Studijní zaměření *Sborový zpěv*

Sborový zpěv má všechny přednosti kolektivní činnosti, především učí jedince spolupracovat v rámci celku, vede ke vzájemné odpovědnosti členů kolektivu, podněcuje žáky k hlubšímu vnímání emocionálních zážitků, potlačuje psychické, fyzické i sociální rozdíly mezi jedinci tím, že před všechny staví stejné úkoly a cíle. Umožňuje dětem a mládeži interpretovat díla nejrozmanitějších epoch, stylů a žánrů a tím přispívá k rozvoji jejich hudebního cítění a hudebního rozhledu.

Do studijního zaměření **Sborový zpěv** jsou přijímáni žáci od 7 let věku¹⁷⁵. Jsou vedeni výhradně v kolektivní výuce. Žák může studovat pouze studijní zaměření „Sborový zpěv“ (v tomto případě žák nehraje na žádný hudební nástroj ani nenavštěvuje hodiny sólového zpěvu), nebo je může studovat v kombinaci s dalším studijním zaměřením. Ke studiu sborového zpěvu mohou být přijati i žáci z nehudebních oborů školy (výtvarný obor, taneční obor, literárně-dramatický obor).

Na naší škole má sborové zpívání dlouholetou tradici. Od roku 1966 zde působí „Sborové studio Permoník“, které patří ke špičce českého sborového zpívání a je pěveckým tělesem uznávaným u nás i v zahraničí. **Sborové studio Permoník Choir** tvoří jednotlivá sborová oddělení. Pro zařazení do sborových oddělení je rozhodující věk a talentové předpoklady žáka.

Po ukončení studia se žáci mohou podle svých schopností a zájmů uplatnit jako dobří amatéři (v různých typech sborů a komorních ansámbľů), ale také zvolit si takový profesionální směr, jehož předpokladem je úspěšné zvládnutí kultivovaného hlasového projevu (profesionální zpěvák pěveckého sboru, učitel, vychovatel, herec apod.).

Učební plány¹⁷⁶

I. stupeň základního studia

H-6,3,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Sborový zpěv		2	2	2	2	2	2	2	14
Dělená hlasová zkouška		(1)	1	1	1	1,5	1,5-2	1,5-2	7,5-9,5
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Nepovinné předměty	Komorní zpěv				(1)	(1)	(1)	(1)	0-4
	Docvik sborového repertoáru	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	2
	Seminář k hudební nauce						(1)	(1)	0-2

¹⁷⁵ Žáci mohou začít zpívat ve sboru již od 5 let věku. Jsou zařazeni do **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.1.1.3).

¹⁷⁶ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

II. stupeň základního studia

H-6,3,2

přípravné studium před II. stupněm H-6,3,1/II.

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Sborový zpěv		3	3	3	3	12
Dělená hlasová zkouška		2	2	2	2	8
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Nepovinné předměty	Komorní zpěv	(1)	(1)	(1)	(1)	0-4
	Sborové dirigování	(1)	(1)	(1)	(1)	0-4
	Docvik sborového repertoáru	(1)	(1)			0-2

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Sborový zpěv	2	2
Hudební nauka	1	1

Poznámky k učebním plánům

Předmět *Dělená hlasová zkouška* má dvouhodinovou dotaci na I. stupni až od sborového oddělení „Koncertní sbor Permoník“. Ve výjimečných případech je výuka na I. stupni povolena i žákům v 1. ročníku.

Předmět *Komorní zpěv* může být realizován společně pro nejtalentovanější žáky různých ročníků. Je vyučován skupinově, přičemž počet žáků je dán zaměřením komorního ansámblu (pěvecké duo – pěvecké sexteto).

Pro žáky, kteří již na I. stupni navštěvují sborové oddělení „Koncertní sbor Permoník“, je určen předmět *Docvik sborového repertoáru*. Jsou vyučováni společně s žáky, kteří tento předmět absolvují až na II. stupni. Celková délka studia je maximálně dva roky, a to bez ohledu na to, ve kterém ročníku žák se studiem tohoto předmětu začne.

Předmět *Sborové dirigování* je organizován společně pro žáky všech ročníků na II. stupni.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Sborový zpěv*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Sborový zpěv*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- Sborový zpěv** je realizován formou celosborové zkoušky, v jejímž průběhu žáci využívají veškeré poznatky získané v předmětu *Dělená hlasová zkouška*. Žáci se věnují především společné interpretaci sborových skladeb (jednohlasých až mnohohlasých, a to podle zařazení do příslušného sborového oddělení). Na každé celosborové zkoušce je přítomen korepetitor¹⁷⁷, který je nejbližším spolupracovníkem sbormistra a spoluvytváří společné dílo. Žáci jsou v hodinách vyučování kolektivně.
- Dělená hlasová zkouška** zahrnuje pěveckou hlasovou výchovu, intonaci, elementární sluchovou analýzu, které vyučující za účelem naplnění ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Cílem tohoto předmětu je především nácvik samostatného hlasu vícehlasých skladeb. Žáci jsou v hodinách vyučování kolektivně.

¹⁷⁷ O konkrétní podobě potřebné korepetice rozhodne ředitel školy.

- Z **hudebně teoretických předmětů**¹⁷⁸ jsou realizovány *Hudební nauka, Seminář k hudební nauce a Nauka o hudbě*.
- Z **nepovinných předmětů** jsou realizovány *Docvik sborového repertoáru, Komorní zpěv a Sborové dirigování*.
 - **Docvik sborového repertoáru** je nepovinný předmět určený žákům, kteří se nově stali členy sborového oddělení „Koncertní sbor Permoník“. Výuka je zaměřena na docvik skladeb kmenového repertoáru Koncertního sboru, což je nezbytné pro co nejrychlejší začlenění se do koncertní činnosti. Žáci jsou vyučováni kolektivně.
 - **Komorní zpěv** je určen nejtalentovanějším žákům pěveckého oddělení. Je vyučován skupinově, přičemž počet žáků je dán zaměřením komorního ansámblu (pěvecké duo – pěvecké sexteto).
 - **Sborové dirigování** je předmět určený žákům II. stupně základního studia. Výuka zahrnuje taktovací techniku, základy dirigování, poslech a rozbor nahrávek sborových skladeb, návštěvu sborových koncertů. Žáci jsou vyučováni skupinově nebo kolektivně.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Sborový zpěv

I. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ dodržuje základní zásady hlasové hygieny
- ✓ zvládá základní zásady správného a přirozeného držení těla při zpěvu, klidného a hlubokého dýchání a nádechu bez zvedání ramen
- ✓ dodržuje zásady správné pěvecké techniky (měkké nasazení tónu, uvolněná brada, přirozená a zřetelná výslovnost)
- ✓ umí se v hodině soustředit a aktivně spolupracovat se sbormistrem
- ✓ zpívá z paměti jednoduché jednohlasé písně s hudebním doprovodem
- ✓ výsledky své práce dokáže prezentovat na veřejnosti

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ uplatňuje pěvecké návyky získané předchozím studiem (správné a přirozené držení těla při zpěvu, klidný pěvecký dech bez přepětí v hrudníku) a zásady hlasové hygieny
- ✓ dodržuje zásady správné pěvecké techniky (čistá intonace, měkké nasazení tónu, uvolněná brada, přirozená a zřetelná výslovnost, hlavový tón, brumendo, kantiléna)
- ✓ v hlasových a technických cvičeních používá hlas přirozeně a v celém svém hlasovém rozsahu
- ✓ umí se v hodině soustředit, aktivně spolupracuje se sbormistrem a adekvátně reaguje na jeho dirigentská gesta
- ✓ chápe význam kolektivní spolupráce a dokáže se začlenit do pěveckého kolektivu
- ✓ orientuje se ve svém sborovém partu (sleduje melodii, text a dynamiku)
- ✓ dokáže se pěvecky orientovat ve dvojhlasých skladbách
- ✓ s jistotou zpívá z paměti jednohlasé písně a s doprovodem písně dvojhlasé
- ✓ výsledky své práce dokáže prezentovat na veřejnosti

5.+6. ročník

Žák:

- ✓ dokáže vnímat a chápat své tělesné a hlasové změny (mutace) a postupně těmto změnám přizpůsobovat pěveckou techniku

¹⁷⁸ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

- ✓ využívá pěvecké návyky získané předchozím studiem (správné a přirozené držení těla při zpěvu, klidný pěvecký dech, měkký hlasový začátek, hlavový tón, uvědomělé spojování a zvukové vyrovnávání vokálů) při zachování zásad správné pěvecké výslovnosti a hlasové hygieny
- ✓ dokáže částečně využívat žeborně – brániční dýchání a dechovou oporu
- ✓ v interpretovaných skladbách používá hlas přirozeně a v celém svém rozsahu
- ✓ respektuje pokyny sbormistra a jeho dirigentská gesta
- ✓ do interpretace skladby dokáže aplikovat hudebně-teoretické znalosti a uvědomuje si důležitost kultivovaného hudebního projevu, výstavby hudební fráze a kantilény
- ✓ chápe význam kolektivní spolupráce a respektuje práci druhých
- ✓ na vybraných ukázkách rozpozná vhodnou interpretaci skladeb
- ✓ orientuje se ve svém sborovém partu (sleduje melodii, text, výrazové prostředky a vedení hudební fráze)
- ✓ bezpečně se intonačně udrží v jednohlase a ve dvojhlasu
- ✓ dokáže se pěvecky orientovat ve vícehlasých skladbách (jednodušší trojhlas i čtyřhlas)
- ✓ dokáže zazpívat z paměti obtížnější skladby alespoň dvou odlišných žánrů s instrumentálním doprovodem a chápe jejich obsah
- ✓ výsledky své práce dokáže prezentovat na veřejnosti

7. ročník

Žák:

- ✓ dle své vyspělosti ovládá základní pěvecké návyky, základní technické prvky a zásady hlasové kultury při zachování zásad správné pěvecké výslovnosti a hlasové hygieny
- ✓ používá rozšířený a vyrovnaný hlasový rozsah (s ohledem na probíhající mutaci) s propojenými hlasovými rejstříky a nasazením přechodových tónů shora
- ✓ spolupracuje se sbormistrem, aktivně se podílí na interpretaci, s jistotou reaguje na dirigentská gesta
- ✓ má vypěstovanou schopnost vnímat vyváženost sborového zvuku
- ✓ v interpretovaných skladbách uplatňuje svůj smysl pro kultivovaný projev, hudební frázování, kantilenu, různorodou dynamiku a agogiku
- ✓ vnímá, že je součástí sboru, a dokáže zhodnotit práci svou i ostatních sboristů
- ✓ dle své vyspělosti rozpozná vhodnou interpretaci skladeb různých stylů a žánrů
- ✓ bezpečně se orientuje ve sborové partitūře (základní členění, tóninové vztahy, stavba melodie, hudební označení)
- ✓ čistě intonuje svůj part ve vícehlasých skladbách s instrumentálním doprovodem i a capella
- ✓ interpretuje z paměti i z not skladby různých stylových období a žánrů
- ✓ výsledky své práce dokáže prezentovat na veřejnosti

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ dle své vyspělosti ovládá pěvecké návyky a dovednosti i základní technické prvky (dechové i pěvecké) při zachování zásad správné pěvecké výslovnosti a hlasové hygieny
- ✓ s ohledem na dozrívající mutační změny používá hlas v celém svém rozsahu a dokáže pracovat s propojenými hlasovými rejstříky
- ✓ spolupracuje se sbormistrem, aktivně se podílí na interpretaci, s jistotou reaguje na dirigentská gesta
- ✓ při interpretaci skladeb umí využívat bohatou dynamickou a agogickou škálu
- ✓ na základě předchozí zkušenosti chápe obsah interpretovaných skladeb a umí posoudit vhodnou interpretaci
- ✓ čistě zpívá svůj sborový part a bezpečně se udrží ve vícehlasých skladbách s instrumentálním doprovodem
- ✓ do interpretace zpívaných skladeb vnáší vlastní názor a dokáže je prezentovat
- ✓ výsledky své práce dokáže prezentovat na veřejnosti

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ ovládá pěvecké návyky a správnou pěveckou techniku při zachování zásad hlasové hygieny
- ✓ používá hlas v celém svém rozsahu, dokáže pracovat s propojenými hlasovými rejstříky
- ✓ bezpečně se orientuje ve sborové partitūře i v dirigentském gestu a aktivně spolupracuje při vytváření společného díla

- ✓ kultivovaně interpretuje stylově a žánrově různorodé skladby, zachovává jejich stylové a žánrové prvky s využitím bohaté dynamické a agogické škály
- ✓ aktivně a samostatně spolupracuje se sbormistrem při vytváření hudebně-obsahové podoby interpretovaných skladeb
- ✓ čistě zpívá svůj sborový part a bezpečně se intonačně udrží ve vícehlasých skladbách s instrumentálním doprovodem i ve skladbách a capella
- ✓ umí z listu zaintonovat jednoduché skladby
- ✓ do interpretace zpívaných skladeb různých slohových období a žánrů vnáší vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit
- ✓ výsledky své práce dokáže prezentovat na veřejnosti

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Dělená hlasová zkouška

I. stupeň

2.+3. ročník

Žák:

- ✓ dodržuje zásady správné pěvecké techniky (čistá intonace, měkké nasazení tónu, uvolněná brada, přirozená a zřetelná výslovnost, hlavový tón, brumendo, kantiléna)
- ✓ zvládá intonační modely v rozsahu kvinty s transpozicí
- ✓ dokáže sluchově analyzovat dva tóny hrané harmonicky a následně je zopakovat
- ✓ dokáže se pěvecky orientovat ve dvojhlasých nacvičovaných skladbách a čistě zazpívat svůj part

4.+5. ročník

Žák:

- ✓ v interpretovaných skladbách používá hlas přirozeně a v celém svém rozsahu
- ✓ zvládá intonační modely v rozsahu sexty s transpozicí
- ✓ dokáže sluchově analyzovat tóny kvintakordu hraného harmonicky a následně je zopakovat
- ✓ dokáže se pěvecky orientovat ve trojhlasých nacvičovaných skladbách a čistě zazpívat svůj part

6.+7. ročník

Žák:

- ✓ používá rozšířený a vyrovnaný hlasový rozsah (s ohledem na probíhající mutaci) s propojenými hlasovými rejstříky a nasazením přechodových tónů shora
- ✓ zvládá intonační modely v rozsahu oktávy s transpozicí
- ✓ dokáže sluchově analyzovat tóny kvintakordu (s obraty) hraného harmonicky a následně je zopakovat
- ✓ dokáže se pěvecky orientovat ve čtyřhlasých nacvičovaných skladbách a čistě zazpívat svůj part

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ s ohledem na dozrívající mutační změny používá hlas v celém svém rozsahu a dokáže pracovat s propojenými hlasovými rejstříky
- ✓ zvládá náročnější intonační modely v rozsahu oktávy s transpozicí
- ✓ dokáže sluchově analyzovat tóny čtyřzvuku hraného harmonicky a následně je zopakovat
- ✓ umí se pěvecky orientovat ve vícehlasých nacvičovaných skladbách a čistě zazpívat svůj part

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ používá hlas v celém svém rozsahu, dokáže pracovat s propojenými hlasovými rejstříky
- ✓ zvládá náročnější intonační modely v rozsahu rozšířené oktávy s transpozicí
- ✓ dokáže sluchově analyzovat tóny vícezvuku hraného harmonicky a následně je zopakovat
- ✓ bezpečně zvládá zpěv svého partu v nacvičovaných skladbách

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Sborové dirigování

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ zvládá základní taktovací schémata (dvoudobý, třídobý, čtyřdobý takt)
- ✓ dokáže sboru ukázat nástupy (i střídavé), závěry
- ✓ chápe roli sbormistra, nacvičí jeden part sborové partitury vybrané skladby
- ✓ orientuje se ve sborové partituře
- ✓ dokáže prezentovat výsledky své práce na veřejnosti (skladby diriguje z paměti nebo z partitury)

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ zvládá základní taktovací schémata (dvoudobý, třídobý, čtyřdobý takt, takty osminové a složené)
- ✓ dokáže sboru ukázat nástupy na těžkých i lehkých dobách (i střídavé), předtaktí, konce frází na těžkých i lehkých dobách
- ✓ zahrnuje do svého gesta dynamiku, agogiku, frázování, tempové změny a náladu skladeb
- ✓ nacvičí se sborem vybrané skladby (i vícehlasé)
- ✓ zvládá samostatnou domácí přípravu
- ✓ bezpečně se orientuje ve sborové partituře včetně instrumentálního doprovodu
- ✓ dokáže prezentovat výsledky své práce na veřejnosti (skladby diriguje z paměti nebo z partitury)

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Docvik sborového repertoáru

I. stupeň / II. stupeň

6.+7. ročník / 1.+2. ročník

Žák:

- ✓ umí zazpívat svůj part docvičovaných skladeb kmenového repertoáru

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Komorní zpěv

I. stupeň / II. stupeň

4.–7. / 1.–4. ročník

*Žák plní školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu **Komorní zpěv** ze studijního zaměření „Sólový zpěv“ (viz bod 5.1.7.1).*

5.1.8. ODDĚLENÍ AKORDEONOVÉ

5.1.8.1. Studijní zaměření *Hra na akordeon*

Akordeon se délkou své existence řadí k novodobým hudebním nástrojům. Má široké spektrum možností využití. V lidové hudbě byl a je jedním z nejvýznamnějších nástrojů. Uplatnění nalézá také v hudbě doprovodné, souborové, poslechové, taneční a amatérské. Díky bohaté paletě zvukových tónů je často využíván v profesionální soudobé populární i vážné hudbě. Znalost hry na akordeon může být rozšířením dovedností a znalostí užitečných také pro učitele v mateřských a základních školách.

Do studijního zaměření **Hra na akordeon** jsou přijímáni žáci od 7 let věku¹⁷⁹. Vzdělávají se jak v individuálních hodinách, tak ve skupinové a kolektivní výuce, kde mají možnost získávat další zkušenosti. V průběhu studia¹⁸⁰ se žáci seznámí s přednesovou literaturou pro sólový akordeon, ale také s orchestrálními party a skladbami pro komorní obsazení.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin¹⁸¹, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Po ukončení studia se mohou všichni žáci uplatnit buď jako amatéři v zájmové umělecké činnosti nebo jako plnohodnotní členové poloprofesionálních či profesionálních orchestrů.

Učební plány¹⁸²

I. stupeň základního studia

H-7,1,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hra na akordeon		1	1	1	1	1	1	1	7
Hudební nauka		1	1	1	1	1			5
Volitelné předměty	Komorní hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Souborová hra	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Hra v orchestru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
	Zpěv ve sboru	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	0-7
Nepovinné předměty	Seminář k hudební nauce						(1)	(1)	0-2

¹⁷⁹ Žáci mohou začít hrát na akordeon již od 5 let věku. Jsou zařazeni do **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.1.1.3).

¹⁸⁰ Žáci si mohou na začátku studia zvolený nástroj zapůjčit přímo na ZUŠ. Podmínky zápůjčky sdělí třídní učitel.

¹⁸¹ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

¹⁸² Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

II. stupeň základního studia

H-7,1,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hra na akordeon		1	1	1	1	4
Nauka o hudbě		1	1			0-2
Volitelné předměty	Komorní hra	1	1	1	1	0-4
	Souborová hra	1	1	1	1	0-4
	Hra v orchestru	1	1	1	1	0-4
	Zpěv ve sboru	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm H-7,1,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	1. r.	
Hra na akordeon	1	1
Hudební nauka	1	1

Poznámky k učebním plánům

Na doporučení třídního učitele je žákům umožněno začít s výukou ve volitelných předmětech již v nižších ročnících.

Předmět *Seminář k hudební nauce* je určen především žákům, kteří se připravují ke studiu na středních školách uměleckého zaměření. Výuka je realizována společně pro oba dva uvedené ročníky.

Na II. stupni mají žáci dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na akordeon*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Nauka o hudbě*.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Žáci mají dvojí možnost realizace výuky hudebně teoretických předmětů. V prvním případě je výuka nedílnou součástí předmětu *Hra na akordeon*, přičemž vzdělávací obsah, způsob realizace a hodnocení stanoví příslušný pedagog. V druhém případě navštěvují žáci samostatný předmět *Hudební nauka* nebo *Seminář k hudební nauce* (o zařazení žáka do konkrétního předmětu a skupiny rozhodne garant oddělení HN).

Vyučovací předměty

- Hra na akordeon** zahrnuje i hru z listu, přípravu k souhře, elementární improvizaci, které vyučující za účelem naplnění školních ročníkových výstupů a směřování ke klíčovým kompetencím na základě individuálních potřeb žáka do výuky ve vhodném období a v potřebném rozsahu zařazuje. Žáci jsou v hodinách vyučování individuálně.
- Volitelnými předměty**¹⁸³ jsou *Komorní hra*, *Souborová hra*, *Hra v orchestru*, *Zpěv ve sboru*, přičemž je žákovi na obou stupních studia poskytnuta výuka toho předmětu, který jej bude nejlépe formovat s ohledem na jeho dosažené výsledky v dosavadním průběhu studia. Žákovi bude umožněno navštěvovat i více předmětů současně.
- Z hudebně teoretických předmětů**¹⁸⁴ jsou realizovány *Hudební nauka*, *Seminář k hudební nauce* a *Nauka o hudbě*.

¹⁸³ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Volitelné předměty“ (viz bod 5.1.1.2), a to proto, že tyto předměty jsou společné pro téměř všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

¹⁸⁴ Detailně jsou učební osnovy (tzn. názvy předmětů, jejich charakteristiky, vzdělávací obsah) popsány u podkapitoly „Hudebně teoretické předměty“ (viz bod 5.1.1.1) před výčtem studijních zaměření, a to proto, že tyto předměty jsou společné pro všechna studijní zaměření v hudebním oboru.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hra na akordeon

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ rozliší základní typy artikulace (legato, staccato) a dynamické stupně (piano, forte)
- ✓ zvládá základní návyky (správné sezení, držení nástroje, postavení obou rukou) a dovednosti (tvorba tónů, princip měchové techniky)
- ✓ orientuje se na hmatníku akordeonu v rámci pětiprstové polohy, zná základní basy (C, G, D, F) s příslušnými durovými akordy
- ✓ zahraje jednoduchou lidovou píseň (z paměti nebo z not)

2. ročník

Žák:

- ✓ využívá základní návyky a dovednosti, hraje podle měchových značek, je schopen koordinace pravé a levé ruky
- ✓ orientuje se na hmatníku akordeonu v rámci pětiprstové polohy i mimo ni (posun ruky)
- ✓ zná pomocné basy (A, E, H), mollové a septimové akordy k základním basům a užívá při hře základní basy a jejich durové akordy
- ✓ při hře používá dynamické stupně (piano, forte)
- ✓ zahraje z paměti lidovou píseň s akordickým doprovodem

3. ročník

Žák:

- ✓ zvládá souhru pravé a levé ruky, používá plynulé měchové obraty
- ✓ při hře využívá melodickou i doprovodnou část nástroje, zahraje jednoduchý dvojhlas pravou rukou
- ✓ používá pomocné basy (A, E, H) a základní basy s příslušnými durovými, mollovými a septimovými akordy
- ✓ zvládá hru s artikulací (legato, staccato), zná tenuto a portamento artikulaci
- ✓ zahraje z paměti jednoduché skladby
- ✓ uplatňuje své dovednosti a schopnosti v souhře s učitelem nebo dalším žákem

4. ročník

Žák:

- ✓ zvládá vícehlasou hru, zahraje základní melodické ozdoby
- ✓ umí používat všechny druhy artikulace, při hře využívá dynamické stupně (piano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo), zná princip rejstříkové techniky
- ✓ tvoří jednoduché doprovody k vybraným lidovým písním s použitím hlavních harmonických funkcí (T, S, D), ovládá hru podle akordických značek
- ✓ zahraje z paměti přiměřeně obtížnější skladby

5. ročník

Žák:

- ✓ při hře studovaných skladeb využívá osvojené technické prvky a znalosti výrazových prostředků (artikulace, dynamika, agogika)
- ✓ dokáže zahrát z listu jednodušší skladby
- ✓ zahraje z paměti přiměřeně obtížné skladby alespoň dvou různých stylů nebo žánrů

6. ročník

Žák:

- ✓ využívá zvukové a technické možnosti nástroje
- ✓ orientuje se ve skladbách různých stylů a žánrů, rozliší hlavní zásady jejich interpretace
- ✓ zahraje z paměti skladby různého charakteru

7. ročník

Žák:

- ✓ využívá při hře osvojenou prstovou techniku obou rukou
- ✓ komplexně se orientuje v melodické i doprovodné části nástroje
- ✓ zná základní označení rejstříků a umí je použít v přednesových skladbách
- ✓ při interpretaci hraných skladeb vědomě využívá znalosti týkající se výrazových prostředků, tempa a charakteru skladeb
- ✓ dokáže zahrát z listu náročnější skladby
- ✓ zahraje z paměti přednesové skladby nebo obtížnější skladby různého charakteru, na jejichž výběru se podílí

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ umí si vytvořit prstoklady a měchové obraty
- ✓ využívá nástrojovou a měchovou techniku k tvorbě kultivovaného tónu
- ✓ podílí se na výběru studijních skladeb různých stylů a žánrů, uplatňuje své preference
- ✓ do studovaných skladeb promítá svůj osobitý hudební projev a dokáže si na skladby utvořit vlastní názor
- ✓ ví, jak správně postupovat při samostatném nácvičování technicky náročných míst ve vybraných skladbách
- ✓ zahraje z paměti přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů, dbá na jejich přednesovou stránku

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ při hře využívá zvukové možnosti nástroje a dbá na tvorbu kultivovaného tónu
- ✓ umí využít veškerých získaných teoretických vědomostí a praktických dovedností při samostatném výběru vhodných studijních skladeb (uplatňuje svou profilaci)
- ✓ vnáší do interpretace hraných skladeb různých slohových období a žánrů vlastní názor, který dokáže prezentovat a vhodně obhájit (totéž zvládá i u interpretace slyšené)
- ✓ dokáže samostatně nastudovat přiměřeně náročnou skladbu s využitím osvojených znalostí a dovedností (prstoklady, měchové obraty, správná nástrojová i měchová technika, využívání hudební paměti)
- ✓ dokáže pracovat s výrazovou stránkou studovaných skladeb (dodržuje správné frázování, umí pracovat s kvalitou tónu, využívá dynamiku a agogiku)
- ✓ interpretuje z paměti skladby různých stylů a žánrů

5.2. VÝTVARNÝ OBOR

Výtvarný obor v základním uměleckém vzdělávání podchycuje, komplexně a systematicky rozvíjí výtvarné nadání dětí. Probouzí v nich smysl pro krásu vizuálního zobrazení, specifický vyjadřovací jazyk barev, linií, bodů, ploch, materiálů a struktur. Rozvíjí tvůrčí schopnosti, prohlubuje duševní život a ovlivňuje utváření vztahů k sobě samému, životu i okolí.

Vzdělávání ve výtvarném oboru rozvíjí výtvarné citění a tvořivé myšlení žáků, které napomáhají poznávání specifického výtvarného jazyka. Výtvarné myšlení je dále rozvíjeno pomocí kresby, malby, grafiky a dalších druhů výtvarného umění, současně se podílí na různých formách výtvarného vyjadřování a na sebehodnocení. Žáci se v průběhu studia seznamují s různými materiály a nástroji, učí se využívat specifické výtvarné techniky. Dále si rozvíjejí schopnost porozumět obsahu uměleckého díla (především výtvarného), učí se ho hodnotit, respektovat odlišný výtvarný projev a přijmout názory ostatních. Nezbytným předpokladem je dobrá znalost dějin výtvarného umění (historie, vývoj, pojmy a kontexty).

Výuka je koncipována tak, aby poskytla každému žákovi (podle míry jeho schopností a zájmů) takové **základy odborného vzdělání**, které mu umožní širší rozhled v humanitně orientovaných oborech, ale také v kultuře obecně. V případě zájmu a nezbytných předpokladů je mimořádně nadaným žákům umožněna příprava k dalšímu studiu směřujícímu k profesionálnímu působení (střední a vysoké školy s výtvarným zaměřením).

Výtvarný obor **se člení** na přípravné studium, I. a II. stupeň základního studia, studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin¹⁸⁵ a studium pro dospělé¹⁸⁶.

¹⁸⁵ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

¹⁸⁶ Do studia pro dospělé mohou být na základě rozhodnutí ředitele školy přijati uchazeči, kteří již absolvovali některé studijní zaměření v rámci výtvarného oboru, i zcela noví uchazeči, kteří prokážou předpoklady ke studiu (dle platné legislativy). Výuka a její organizace se řídí individuálním vzdělávacím plánem, který zpracovává příslušný pedagog výtvarného oboru a následně schvaluje ředitel školy.

5.2.1. Přípravné studium

Základní umělecká škola Bedřicha Smetany v Karviné umožňuje žákům vzdělávání v přípravném studiu před I. stupněm základního studia. Vzdělávací obsah, způsob organizace a realizace přípravného studia vycházejí z dlouholetých zkušeností a jsou přizpůsobeny věku a schopnostem dětí.

Do přípravného studia **před I. stupněm základního studia** (01, 02) mohou být přijímáni žáci již od 5 let věku¹⁸⁷. Studium je pojato jako přípravný ročník a koncipováno jako jednoleté (pro děti od 6 let věku) až dvouleté (pro děti od 5 let věku), rozhodující je věk dítěte k 1. 9. daného školního roku. Pro **přijetí ke studiu** je nutné prokázat předpoklady ke vzdělávání¹⁸⁸, což posoudí pedagog výtvarného oboru.

Cílem přípravného studia je vzbudit zájem žáků o umělecké vzdělávání ve výtvarném oboru a zprostředkovat jim pomocí praktických činností konkrétní zkušenost s výukou na základní umělecké škole. Žáci si osvojí elementární návyky a dovednosti nezbytné pro jejich další umělecký vývoj. **Výsledky své práce** mohou žáci prezentovat na průběžných výstavách pořádaných pro veřejnost či pro ostatní žáky.

Žáci, kteří absolvovali jednoleté přípravné studium nebo druhý ročník dvouletého přípravného studia před I. stupněm základního studia, dostávají na konci daného školního roku **potvrzení o absolvování přípravného studia**. Na základě vykonání postupové zkoušky mohou pokračovat ve studiu v 1. ročníku základního studia I. stupně v některém ze tří specializovaných studijních zaměření v rámci výtvarného oboru.

Učební plán¹⁸⁹

Přípravný ročník V-0,1 V-0,2

předměty	ročník	
	1. přípravný (01)	2. přípravný (02)
Přípravná výtvarná výchova	2	2

Vyučovací předměty

- **Přípravná výtvarná výchova** je realizována kolektivně ve skupině max. 15 žáků. Rozvíjí různé stránky dětské tvořivosti (výtvarnou, slovní, pohybovou), umožňuje žákům seznámit se s různými výtvarnými materiály a nástroji. Hravou formou je docíleno postupného spojení bezprostředního smyslového prožívání s výtvarným citěním a vyjadřováním.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Přípravná výtvarná výchova

Přípravný ročník (01/02)

Žák:

- ✓ dokáže vyjádřit své výtvarné představy ve dvojrozměrné (kresba, malba) i trojrozměrné (modelování) podobě
- ✓ zvládá práci s různými nástroji a materiály
- ✓ dokáže kreslit a malovat z paměti
- ✓ dokáže bezprostředně verbálně vyjádřit, co nakreslil nebo namaloval

¹⁸⁷ Důvodem k přijetí mladších dětí může být pouze mimořádná míra nadání. O přijetí rozhoduje ředitel ZUŠ dle platné legislativy.

¹⁸⁸ Dle platné legislativy.

¹⁸⁹ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

5.2.2. Studijní zaměření *Plošná tvorba*

Do studijního zaměření **Plošná tvorba** jsou přijímány děti od 7 let věku¹⁹⁰. V prvních třech ročnících je studium pojato jako všeobecné, ve 4. ročníku už jde o studium specializační, proto je navýšena hodinová dotace u dominantního předmětu (*Plošná tvorba*).

V rámci studia jsou rozvíjeny přirozené výtvarné schopnosti žáků, jejich představivost a tvořivost, přirozeně se posiluje také schopnost kooperace a empatie. Celá výuka je postavena na činnostním pojetí a skupinové práci žáků, smyslem je, aby se žáci naučili samostatně myslet a tvořit.

V průběhu studia se žáci seznámí s různými výtvarnými technikami (kresba, malba, grafika, modelování), přičemž je jim ponechán prostor pro vlastní kreativitu. Žáci jsou vedeni k tomu, aby se zajímali o kulturní dění související s výtvarným uměním (výstavy, výtvarné přehlídky, soutěže apod.) a aby se naučili využívat těchto zkušeností k vlastní tvorbě ve výuce. Během studia se žáci mohou prezentovat na veřejných vystoupeních jiných oborů (Slavnostní koncerty ZUŠ, výchovné koncerty pro žáky MŠ a ZŠ, průběžné koncerty, mezioborové projekty), ale také vlastními výstavami.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin¹⁹¹, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou cíleně připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.

Učební plány¹⁹²

I. stupeň základního studia

V-1,1

předměty	ročník							celkem hodin
	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Plošná tvorba	1	1	1	2	2	2	2	11
Prostorová tvorba	1	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	5
Objektová a akční tvorba	1	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	5

II. stupeň základního studia

V-1,2

předměty	ročník				celkem hodin
	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Plošná tvorba	2	2	2	2	8
Prostorová tvorba	0,5	0,5	0,5	0,5	2
Objektová a akční tvorba	0,5	0,5	0,5	0,5	2

Poznámky k učebním plánům

Předmět *Výtvarná kultura*, který vznikl v rámci vzdělávací oblasti Recepce a reflexe výtvarného umění (viz RVP ZUV v platném znění), je na I. i II. stupni pojat jako integrovaný, tzn. je součástí všech předmětů učebního plánu (nemá tedy svou samostatnou hodinovou dotaci a není samostatně klasifikován).

Všechny předměty na I. a II. stupni jsou vyučovány týdně v tříhodinových blocích, přičemž za časové rozvržení nutně pro splnění stanoveného vzdělávacího obsahu jednotlivých předmětů zodpovídá příslušný vyučující.

Vyučovací předměty v 1.–3. ročníku I. stupně jsou vyučovány v tříhodinových blocích kolektivně ve skupině max. 15 žáků, od 4. ročníku již ve skupině max. 9 žáků.

Vyučovací předměty

- Plošná tvorba** je vyučována kolektivně ve skupině max. 15 žáků. Zahrnuje základy kresby, malby a grafiky. Kresba vychází ze zážitků dětí, představ a znalostí o světě. Žáci se učí kreslit linku, rozdělit plochu, vyjádřit tvar, detail. Malba je barevné řešení plochy (obrazu). Žáci nejdříve malují podle

¹⁹⁰ Mladší děti (5leté a 6leté) jsou zařazeny do **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.2.1).

¹⁹¹ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

¹⁹² Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

fantazie, později podle skutečnosti a následně přecházejí k vlastní tvorbě. V grafice se žáci vyjadřují pomocí tisku a naučí se různé grafické techniky, jde o střídání světlých a tmavých ploch, linií nebo textur.

- **Prostorová tvorba** je vyučována kolektivně ve skupině max. 15 žáků. Základem prostorové tvorby je studijní modelování a užitá keramika. Žáci experimentují s hlínou a jinými materiály, současně získávají potřebnou zručnost. Učí se využívat světlo a stín, objemy, plastiku a různé materiály.
- **Objektová a akční tvorba** je vyučována kolektivně ve skupině max. 15 žáků. Vychází z plošné a prostorové tvorby, reaguje na nezvyklé zážitky, pocity, podněty. Žáci se vyjadřují gestem nebo pohybem, prožívají hudbu, rytmus, snaží se vidět objekty v jiných souvislostech. Smyslem je zachycení určité situace, pocitu nebo vztahu a jejich ztvárnění.
- **Výtvarná kultura** je integrovaným předmětem, který se prolíná všemi dalšími předměty. Cílem je seznámit žáky s historií a vývojem výtvarného umění, naučit je používat základní výtvarné pojmy, pomoci jim využívat teoretické znalosti při volbě vhodných námětů pro vlastní tvorbu. Školní ročníkové výstupy jsou součástí ostatních vyučovacích předmětů v rámci studijních zaměření ve VO.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Plošná tvorba

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ zvládá základy různých technik (kresba tužkou, pastelkami)
- ✓ zná základní obrazotvorné prvky (linie a tvar)
- ✓ spontánně maluje z představy

2. ročník

Žák:

- ✓ propojuje různé techniky (kresba a malba mastným pastelem a vodovými barvami)
- ✓ zná základní obrazotvorné prvky (bod a barva)
- ✓ zvládá jednoduchou grafickou techniku monotyp
- ✓ dle své fantazie ztvárňuje pomocí základních obrazotvorných prvků dětský svět

3. ročník

Žák:

- ✓ využívá techniku kresby a malby suchým pastelem
- ✓ používá základní obrazotvorné prvky (bod, linie, barva, tvar, plocha, prostor)
- ✓ při tvorbě uplatňuje osobní prožitky i fantazii
- ✓ dokáže pracovat samostatně i v kolektivu, dodržuje stanovené normy chování

4. ročník

Žák:

- ✓ využívá osvojené techniky včetně malby temperovými barvami
- ✓ dokáže použít grafickou techniku papírotisk
- ✓ redukuje barvy (bílá a černá)
- ✓ dodržuje proporční řešení daného tvaru
- ✓ dokáže analyzovat podněty okolního světa a zobrazit je
- ✓ orientuje se v základním pojmosloví
- ✓ dokáže najít obdobné tvary a obsahy v dílech vybraných tvůrců

5. ročník

Žák:

- ✓ používá náročnější výtvarné techniky (např. akvarel)
- ✓ samostatně používá osvojené obrazotvorné prvky, zvládá kompoziční řešení prostoru
- ✓ rozezná reálné prvky od fantazijních
- ✓ dokáže hodnotit vlastní práci i práci svých spolužáků

6. ročník

Žák:

- ✓ kombinuje zvládnuté techniky, dokáže malovat akrylovými barvami
- ✓ dokáže použít grafickou techniku linoryt
- ✓ rozezná a samostatně použije obrazotvorné prvky světlo a stín
- ✓ výtvarně zobrazuje podněty vnějšího a vnitřního světa
- ✓ srovná obrazná vyjádření různých tvůrců
- ✓ dokáže diskutovat s ostatními a respektovat odlišný názor

7. ročník

Žák:

- ✓ využívá základní techniky kresby, malby, grafiky a dodržuje technologické postupy
- ✓ používá obrazotvorné prvky texturu a strukturu
- ✓ dokáže symbolicky uplatnit barvy
- ✓ zachycuje tvar odrážející realitu a vědomě uplatňuje tvořivost
- ✓ experimentuje s různými způsoby výtvarného vyjádření (mění běžné v nezvyklé)
- ✓ umí zobrazit zadané téma, objasnit svůj záměr a postup, posoudit účinnost vyjádření
- ✓ dokáže adjustovat dílo a vystavit je
- ✓ zná a používá odborná pojmosloví vztahující se k technologii i dějinám výtvarného umění
- ✓ dokáže časově seřadit jednotlivé slohy a směry v historickém kontextu
- ✓ dokáže srovnat styly nebo autory současného výtvarného umění

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ dokáže pracovat s obsahem a formou (rozlišuje, propojuje a mění je)
- ✓ rozezná a vědomě použije impresivních, expresivních a konstruktivních vlastností obrazotvorných prvků
- ✓ vybírá si vhodné vizuální znaky a symboly, dokáže je významově posouvat a měnit, analyzuje jejich význam v nových souvislostech a vztazích
- ✓ samostatně řeší výtvarné problémy (hledá různé postupy, pohledy, vztahy apod.)
- ✓ dokáže ve své tvorbě zachytit podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality, uplatní vhodné prostředky pro dané vyjádření
- ✓ umí rozložit tvar a opět jej vytvořit v původní podobě (analýza a syntéza)
- ✓ orientuje se ve vybraných statích dějin výtvarného umění a v současném uměleckém dění
- ✓ analyzuje výtvarný jazyk ve vybraných uměleckých dílech (z historie i současnosti)
- ✓ zajímá se o kulturní dění (výstavy, návštěvy galerií, představení, koncerty), dokáže si vybírat náměty jemu blízké a inspirovat se jimi
- ✓ diskutuje o uměleckém díle, jeho obsahu, formě, výrazových prostředcích
- ✓ vybere a obhájí vhodné prostředky ke zpracování zvoleného tématu

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ barvy chápe jako výrazový prostředek
- ✓ dokáže si vybrat efektivní formy (klasické i moderní) výtvarné komunikace v závislosti na cíli a situaci
- ✓ samostatně vyhledává podněty, následně navrhuje, tvoří a různými způsoby zpracovává své výtvarné dílo, posoudí emocionální účinek díla
- ✓ klade důraz na shodu modelu a kvality kresby

- ✓ umí rozložit tvar a opět jej vytvořit v původní podobě (analýza a syntéza), experimentuje s různými formami vyjádření (parafrázuje)
- ✓ dokáže vyčlenit a pojmenovat pocity a prožitky
- ✓ ve skupině umí formulovat úkol (jeho záměr a cíl), navrhnout jednotlivé kroky, rozdělit dílčí úkoly a role, stanovit podíl individuální odpovědnosti
- ✓ ve skupině dokáže obhájit vlastní pracovní postup nebo jej změnit (v rámci týmové spolupráce)
- ✓ používá správně výtvarnou terminologii
- ✓ rozlišuje vybrané slohy a umělecké směry na základě charakteristických znaků
- ✓ dokáže vyhledávat potřebné informace o výtvarném vyjadřování v odborné literatuře a využít je pro vlastní tvorbu
- ✓ vědomě si pro svou tvorbu vybírá podněty a náměty (z uměleckých děl, z historie i současnosti, z odborné literatury, případně multimédií)
- ✓ samostatně hodnotí umělecké dílo (jeho obsah, formu, výrazové prostředky), dokáže přijmout jiný názor a poučit se
- ✓ prezentuje vytvořené výtvarné dílo (své i spolužáků), dokáže vhodně obhájit použití prvků výtvarného jazyka
- ✓ své vlastní vytvořené dílo dokáže adjustovat a vystavit

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: **Prostorová tvorba**

I. stupeň

1.–3. ročník

Žák:

- ✓ zná a respektuje pravidla bezpečné práce a celkové hygieny
- ✓ popíše a seřadí dílčí technologické kroky
- ✓ zná různé tvárné materiály, s nimiž pracuje (hlína, modelína, textil, papír)
- ✓ použije výrazovou modelaci hmoty
- ✓ rozezná a použije vybrané obrazotvorné prvky (dynamika, rytmus, zředění, zhuštění, pohyb)
- ✓ spontánně tvaruje předměty (dle vlastní fantazie nebo dle zadání) pomocí přidávání nebo ubírání materiálu
- ✓ vytvoří jednoduchý užitečný předmět

4.+5. ročník

Žák:

- ✓ umí navrhnout a aplikovat kvalitativně různé formy pro jeden obsah
- ✓ dokáže použít výtvarný jazyk, nástroje a materiály
- ✓ umí pracovat s kontrastem světla a tmy, výrazovou modelací hmoty a problematikou proporcí
- ✓ rozezná a samostatně použije obrazotvorné prvky (světlo, kompozice a prostor)
- ✓ umí posoudit podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a vybrat vhodné prostředky pro vlastní vyjádření
- ✓ vytvoří dutý tvar
- ✓ respektuje odlišný výtvarný projev i názor ostatních
- ✓ umí interpretovat způsoby zobrazení prostoru

6.+7. ročník

Žák:

- ✓ zhotoví prostorový objekt
- ✓ ovládá řemeslné a uměleckořemeslné postupy směřující ke kompozici a realizaci plastiky nebo jiného způsobu řešení daného prostoru
- ✓ samostatně využívá doposud probraných vlastností hmoty, významu proporcí, tektoniky a struktury jako nástrojů výtvarného vyjádření
- ✓ samostatně obhájí způsoby a výsledky práce
- ✓ během diskuse používá veškeré základní osvojené pojmy vztahující se k technologii a dějinám výtvarné kultury
- ✓ dokáže vyjádřit vlastní názor i přijmout jiný názor na výtvarné dílo

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ rozezná a vědomě použije impresivních, expresivních a konstruktivních vlastností obrazotvorných prvků
- ✓ modifikuje, organizuje, reorganizuje a kombinuje jednotlivé prvky tak, aby výsledek působil po všech stránkách výrazu uceleně
- ✓ zhotoví figurální plastiku

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ dokáže objasnit a v praxi použít změny obsahu na formu
- ✓ umí odkrýt vnitřní prvky, vlastnosti, rysy a stránky podstatné i nepodstatné (princip obsahu)
- ✓ popíše vnitřní stavbu, interní nebo externí uspořádání, vnitřní souvislosti jednotlivých prvků (princip formy)
- ✓ zhotoví bystu

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Objektová a akční tvorba

I. stupeň

1.–3. ročník

Žák:

- ✓ interpretuje vzájemné vztahy mezi materiály a dvěma nebo více prvky, také mezi prvky, materiály a prostředím
- ✓ rozezná podstatné vlastnosti jevů a věcí od nepodstatných
- ✓ kombinuje několik smyslových rovin
- ✓ pojmenuje okolní podněty, pro něž najde přiléhavá ztvárnění v různých materiálech, gestech a zvucích
- ✓ do vizuálního zobrazení dokáže vřadit symbolický obsah výtvarného sdělení (zážitek, okamžik, dotyk)

4.+5. ročník

Žák:

- ✓ v procesu tvorby dokáže najít vhodná materiálová spojení
- ✓ pojmenuje a porovná výtvarné znaky
- ✓ umí využít znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy
- ✓ umí použít různé typy gest, zvuků, obrazů, slov a materiálů
- ✓ umí najít a v diskusi použít přiléhavá pojmenování

6.+7. ročník

Žák:

- ✓ rozezná jemné nuance vnitřních i vnějších vlastností věcí
- ✓ na základě předchozí interpretace umí aplikovat různé haptické kvality materiálu a objektů
- ✓ v tvorbě dokáže použít myšlenkových skoků, posunů a metafor, najde analogické vztahy a propojuje realitu a fantazii
- ✓ vytváří srozumitelná výtvarná sdělení, opírá se o výrazové prostředky klasických technologií
- ✓ dokáže měnit realitu (z běžného na nezvyklé)
- ✓ pomocí různých materiálů dokáže vytvořit nebo přetvořit formu s ohledem na její novou funkci
- ✓ v rámci trojrozměrného artefaktu interpretuje základní atributy struktury a vlastností materiálů
- ✓ umí vybrat vhodné materiály k adjustaci úměrně prezentovanému dílu a výstavnímu prostoru
- ✓ obhájí volbu a způsob použití vybraných materiálů
- ✓ vysvětlí vlastními slovy pozitiva i negativa médií

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ dokáže integrovat různé formy tradičních i netradičních forem umění (výtvarného, divadelního, verbálního a hudebního)
- ✓ dokáže najít inspiraci v přírodním a sociálním prostředí, které vnímá jako zdroj pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot
- ✓ dokáže nalézt vztahy člověka a životního prostředí (stanovit obecné principy jejich organizace a specifické interakce mezi jednotlivými prvky), veškeré poznatky předvede různými vyjadřovacími prvky
- ✓ dokáže kombinovat specifickou „řeč“ různých médií (jazyk, obraz i zvuk)
- ✓ umí použít pravidla aktivního rozhovoru

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ dokáže vytvořit obsah vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a umí nalézt nové i neobvyklé možnosti pro uplatnění výsledků vlastní tvorby
- ✓ na příkladech ukáže a sám ve své tvorbě interpretuje vlastnosti kýče a manipulativní charakter reklamy
- ✓ vnímá vliv médií na chování a dokáže vyhodnotit komunikační záměr
- ✓ rozumí nestejnorodému charakteru sdělení (bulvár a společensky hodnotné informace) a objasní jej
- ✓ na základě posouzení informací dokáže hodnotit sebe sama i druhé
- ✓ dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu
- ✓ porovná různé znaky mluveného, psaného, hudebního, dramatického a výtvarného jazyka a citlivě je aplikuje do vlastní tvorby

5.2.3. Studijní zaměření *Keramika*

Do studijního zaměření **Keramika** jsou přijímány děti od 10 let věku¹⁹³. V rámci studia jsou rozvíjeny jejich přirozené výtvarné schopnosti, představivost a tvořivost, přirozeně se posiluje jejich schopnost kooperace a empatie. Smyslem je, aby se žáci naučili samostatně myslet a tvořit.

Žáci se nejdříve učí **všeobecným základům** (viz studijní zaměření „Plošná tvorba“ bod 5.2.2), ve 4. ročníku přibírají předmět *Keramika*. V rámci této specializace se žáci seznamují s materiálem a získávají první kontakty a zkušenosti s hlínou. Postupem času se obsahem výuky stává trojrozměrné vyjadřování představ a skutečnosti. Výsledkem práce žáků je tvar, který je tvořen přidáváním nebo ubíráním hmoty a následně speciálními technikami zdoben a barven. Mladší žáci pracují většinou podle fantazie. Starší žáci tvoří převážně dle skutečnosti, dodržují proporce, ověřují si nosnost a konstrukční možnosti materiálů. Dále se učí pracovat s hrnčířským kruhem a zvládat tak řemeslně náročnou výrobu tvarově různých nádob či objektů.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby se zajímali o kulturní dění související s výtvarným uměním (výstavy, výtvarné přehlídky, soutěže apod.) a aby se naučili využívat těchto zkušeností k vlastní tvorbě ve výuce. Během studia se žáci mohou prezentovat na veřejných vystoupeních jiných oborů (Slavnostní koncerty ZUŠ, výchovné koncerty pro žáky MŠ a ZŠ, průběžné koncerty, mezioborové projekty), také vlastními výstavami.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzdělávání podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin¹⁹⁴, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.

Učební plány¹⁹⁵

I. stupeň základního studia

V-2,1

předměty	ročník							celkem hodin
	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Keramika				2	2	2	2	8
Prostorová tvorba	1	1	1					3
Plošná tvorba	1	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	5
Objektová a akční tvorba	1	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	5

II. stupeň základního studia

V-2,2

předměty	ročník				celkem hodin
	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Keramika	2	2	2	2	8
Plošná tvorba	0,5	0,5	0,5	0,5	2
Objektová a akční tvorba	0,5	0,5	0,5	0,5	2

Poznámky k učebním plánům

Předmět *Výtvarná kultura*, který vznikl v rámci vzdělávací oblasti Recepce a reflexe výtvarného umění (viz RVP ZUV v platném znění), je na I. i II. stupni pojat jako integrovaný, tzn. je součástí všech předmětů učebního plánu (nemá tedy svou samostatnou hodinovou dotaci a není samostatně klasifikován).

Všechny předměty na I. a II. stupni jsou vyučovány týdně v tříhodinových blocích, přičemž za časové rozvržení vzdělávacího obsahu jednotlivých předmětů zodpovídá příslušný vyučující.

Vyučovací předměty v 1.–3. ročníku I. stupně jsou vyučovány v tříhodinových blocích kolektivně ve skupině max. 15 žáků, od 4. ročníku již ve skupině max. 9 žáků.

¹⁹³ Mladší děti (5leté a 6leté) jsou zařazeny **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.2.1).

¹⁹⁴ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

¹⁹⁵ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

Vyučovací předměty

- **Keramika** je vyučována kolektivně ve skupině max. 9 žáků. Žáci pracují s materiálem – hlinou. Výuka zahrnuje keramiku a užitou keramiku (tzn. vytváření předmětů k denní potřebě). Žáci se seznamují s vlastnostmi hlíny, tvarují, hnětou, používají různé předměty a nástroje. Postupují od jednodušších tvarů ke složitějším, osvojují si různé keramické způsoby práce. Výsledky své tvůrčí práce následně zdobí a barví.
- **Prostorová tvorba** je vyučována kolektivně ve skupině max. 9 žáků. Základem prostorové tvorby je studijní modelování a užitá keramika. Žáci experimentují s hlinou a jinými materiály, současně získávají potřebnou zručnost. Učí se využívat světlo a stín, objemy, plastiku a různé materiály.
- **Plošná tvorba** je vyučována kolektivně ve skupině max. 9 žáků. Zahrnuje základy kresby, malby a grafiky. Kresba vychází ze zážitků dětí, představ a znalostí o světě. Žáci se učí kreslit linku, rozdělit plochu, vyjádřit tvar, detail. Malba je barevné řešení plochy (obrazu). Žáci nejdříve malují podle fantazie, později podle skutečnosti a následně přecházejí k vlastní tvorbě. V grafice se žáci vyjadřují pomocí tisku a naučí se různé grafické techniky, jde o střídání světlých a tmavých ploch, linií nebo textur.
- **Objektová a akční tvorba** je vyučována kolektivně ve skupině max. 9 žáků. Vychází z plošné a prostorové tvorby, reaguje na nezvyklé zážitky, pocity, podněty. Žáci se vyjadřují gestem nebo pohybem, prožívají hudbu, rytmus, snaží se vidět objekty v jiných souvislostech. Smyslem je zachycení určité situace, pocitu nebo vztahu a jejich ztvárnění.
- **Výtvarná kultura** je integrovaným předmětem, který se prolíná všemi dalšími předměty. Cílem je seznámit žáky s historií a vývojem výtvarného umění, naučit je používat základní výtvarné pojmy, pomoci jim využívat teoretické znalosti při volbě vhodných námětů pro vlastní tvorbu. Školní ročníkové výstupy jsou součástí ostatních vyučovacích předmětů v rámci studijních zaměření ve VO.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Prostorová tvorba

I. stupeň

1.–3. ročník

Žák:

- ✓ zná a respektuje pravidla bezpečné práce a celkové hygieny
- ✓ popíše a seřadí dílčí technologické kroky
- ✓ zná různé tvárné materiály, s nimiž pracuje (hlína, modelína, textil, papír)
- ✓ použije výrazovou modelaci hmoty
- ✓ rozezná a použije vybrané obrazotvorné prvky (dynamika, rytmus, zředění, zhuštění, pohyb)
- ✓ spontánně tvaruje předměty (dle vlastní fantazie nebo dle zadání) pomocí přidávání nebo ubírání materiálu
- ✓ vytvoří jednoduchý užitkový předmět

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Keramika

I. stupeň

4. ročník

Žák:

- ✓ pracuje s různými materiály a nástroji
- ✓ dokáže si sám připravit a zpracovat daný tvárný materiál
- ✓ rozezná a použije obrazotvorné prvky texturu a strukturu
- ✓ využívá různé keramické postupy (práce na kruhu, reliéf, plastika)
- ✓ samostatně zhotoví dutý tvar

- ✓ dokáže obhájit použité vyjadřovací prostředky

5. ročník

Žák:

- ✓ rozezná volný artefakt od užitkového předmětu
- ✓ tvoří z plátů, vrství a zdobí je
- ✓ dokáže pracovat s proporcemi
- ✓ vytvoří zdobený užitkový předmět
- ✓ dokáže vytvořit figurální předmět
- ✓ dokáže zdůvodnit svá rozhodnutí o volbě podnětů

6. ročník

Žák:

- ✓ zná, umí najít a používat další způsoby práce s tvárnými materiály
- ✓ samostatně využívá doposud probrané vlastnosti hmoty, proporce, tektoniky a struktury jako nástrojů výtvarného vyjadřování
- ✓ dokáže samostatně vytvořit prostorový objekt
- ✓ respektuje odlišný výtvarný projev
- ✓ umí reflektovat názory druhých

7. ročník

Žák:

- ✓ bezpečně a sebejistě ovládá základní keramické a technologické postupy
- ✓ umí navrhnout a kvalitativně aplikovat různé formy pro jeden obsah
- ✓ prostřednictvím hmoty umí nalézat výraz a formu v podobě abstraktní, figurální nebo konceptuální
- ✓ dokáže navrhnout, zhotovit, zdobit a glazovat požadovaný předmět
- ✓ dokáže obhájit použité technologické kroky a keramické postupy
- ✓ na konkrétních příkladech objasní typické znaky jednotlivých uměleckých slohů
- ✓ dokáže vyjádřit vlastní názor i přijmout jiný názor na výtvarné dílo
- ✓ během diskuse umí použít vhodné argumenty k obhájení vlastní práce i k hodnocení práce druhých

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ dokáže měnit dosavadní osvojené pracovní postupy
- ✓ tvaruje plát, perforuje ho nebo deformuje
- ✓ ctí materiál, umí zhodnotit jeho přirozené vlastnosti
- ✓ rozezná a vědomě používá expresivní, impresivní a konstruktivní vlastnosti obrazotvorných prvků
- ✓ proporčně správně zhotoví figurální plastiku

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ modifikuje tvar do různých kompozičních variant
- ✓ zná postup zhotovení keramiky točením na kruhu a samostatně jej dokáže uplatnit
- ✓ dokáže objasnit a v praxi použít změny obsahu a formy
- ✓ umí odkrýt vnitřní prvky, vlastnosti, rysy a stránky podstatné i nepodstatné (princip obsahu)
- ✓ popíše vnitřní stavbu, interní nebo externí uspořádání, vnitřní souvislosti jednotlivých prvků (princip formy)
- ✓ dokáže si vybrat efektivní formy (klasické i moderní) výtvarné komunikace v závislosti na cíli a situaci
- ✓ umí vytvořit bystu podle modelu ve správných proporcích
- ✓ samostatně zhotoví sochu nebo sousoší

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: **Plošná tvorba**

I. stupeň / II. stupeň

1.–7. ročník / 1.–4. ročník

*Žák plní školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu **Plošná tvorba** ze studijního zaměření „Plošná tvorba“ (viz bod 5.2.2).*

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: **Objektová a akční tvorba**

I. stupeň / II. stupeň

1.–7. ročník / 1.–4. ročník

*Žák plní školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu **Objektová a akční tvorba** ze studijního zaměření „Plošná tvorba“ (viz bod 5.2.2).*

5.2.4. Studijní zaměření *Počítačová grafika*

Do studijního zaměření **Počítačová grafika** jsou přijímány děti od 7 let věku¹⁹⁶. V rámci studia jsou rozvíjeny jejich přirozené výtvarné schopnosti, představivost a tvořivost, přirozeně se posiluje jejich schopnost kooperace a empatie. Celá výuka je postavena na činnostním pojetí a skupinové práci žáků, smyslem je, aby se žáci naučili samostatně myslet a tvořit.

V rámci tohoto studijního zaměření se žáci naučí využívat počítač k vytváření grafiky, a to nejen užité, ale také volné. Dále se naučí vzájemné spolupráci mezi jednotlivými programy. Samozřejmou součástí výuky jsou základy typografie (druhy písma, mezery, grafická úprava písma) a jeho využití v grafice. Získané poznatky žáci následně zužitkují při vlastní tvorbě.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby se zajímali o kulturní dění související s výtvarným uměním (výstavy, výtvarné přehlídky, soutěže apod.) a aby se naučili využívat těchto zkušeností k vlastní tvorbě ve výuce. Během studia se žáci mohou prezentovat na veřejných vystoupeních jiných oborů (Slavnostní koncerty ZUŠ, výchovné koncerty pro žáky MŠ a ZŠ, průběžné koncerty, mezioborové projekty), ale také vlastními výstavami.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin¹⁹⁷, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou cíleně připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.

Učební plány¹⁹⁸

I. stupeň základního studia

V-3,1

předměty	ročník							celkem hodin
	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Počítačová grafika	0,5	0,5	2	2	2	2	2	11
Prostorová tvorba	0,5	0,5						1
Plošná tvorba	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	4,5
Objektová a akční tvorba	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	4,5

II. stupeň základního studia

V-3,2

předměty	ročník				celkem hodin
	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Počítačová grafika	2	2	2	2	8
Plošná tvorba	0,5	0,5	0,5	0,5	2
Objektová a akční tvorba	0,5	0,5	0,5	0,5	2

Poznámky k učebním plánům

Předmět *Výtvarná kultura*, který vznikl v rámci vzdělávací oblasti Recepce a reflexe výtvarného umění (viz RVP ZUV v platném znění), je na I. i II. stupni pojat jako integrovaný, tzn. je součástí všech předmětů učebního plánu (nemá tedy svou samostatnou hodinovou dotaci a není samostatně klasifikován).

Všechny předměty na I. a II. stupni jsou vyučovány týdně v tříhodinových blocích, přičemž za časové rozvržení vzdělávacího obsahu jednotlivých předmětů zodpovídá příslušný vyučující.

Vyučovací předměty v 1.–3. ročníku I. stupně jsou vyučovány v tříhodinových blocích kolektivně ve skupině max. 15 žáků, od 4. ročníku již ve skupině max. 8 žáků.

¹⁹⁶ Mladší děti (5leté a 6leté) jsou zařazeny do **přípravného studia** před I. stupněm základního studia (viz bod 5.2.1).

¹⁹⁷ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

¹⁹⁸ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

Vyučovací předměty

- **Počítačová grafika** je vyučována kolektivně ve skupině max. 8 žáků. Žáci své výtvarné nápady tvoří pomocí různých grafických programů, které se na počítači učí vhodně používat. Seznámí se s počítačovými programy např. CorelDRAW, Photopea, Canva a s fotografickým programem Photoshop Elements a dalšími. Žáci budou na konci studia schopni aplikovat veškeré funkce vyjmenovaných programů jak v rámci menších, tak i rozsáhlejších projektů.
- **Prostorová tvorba** je vyučována kolektivně ve skupině max. 8 žáků. Základem prostorové tvorby je studijní modelování a užitá keramika. Žáci experimentují s hlínou a jinými materiály, současně získávají potřebnou zručnost. Učí se využívat světlo a stín, objemy, plastiku a různé materiály.
- **Plošná tvorba** je vyučována kolektivně ve skupině max. 8 žáků. Zahrnuje základy kresby, malby (barevné řešení plochy, obrazu) a grafiky. Kresba vychází ze zážitků dětí, představ a znalostí o světě. Žáci se učí kreslit linku, rozdělit plochu, vyjádřit tvar, detail. Nejdříve malují podle fantazie, později podle skutečnosti a následně přecházejí k vlastní tvorbě. V grafice se žáci vyjadřují pomocí tisku a naučí se různé grafické techniky, jde o střídání světlých a tmavých ploch, linií nebo textur.
- **Objektová a akční tvorba** je vyučována kolektivně ve skupině max. 8 žáků. Vychází z plošné a prostorové tvorby, reaguje na nezvyklé zážitky, pocity, podněty. Žáci se vyjadřují gestem nebo pohybem, prožívají hudbu, rytmus, snaží se vidět objekty v jiných souvislostech. Smyslem je zachycení určité situace, pocitu nebo vztahu a jejich ztvárnění.
- **Výtvarná kultura** je integrovaným předmětem, který se prolíná všemi dalšími předměty. Cílem je seznámit žáky s historií a vývojem výtvarného umění, naučit je používat základní výtvarné pojmy, pomoci jim využívat teoretické znalosti při volbě vhodných námětů pro vlastní tvorbu. Školní ročníkové výstupy jsou součástí ostatních vyučovacích předmětů v rámci studijních zaměření ve VO.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Prostorová tvorba

I. stupeň

1.–2. ročník

Žák:

- ✓ zná a respektuje pravidla bezpečné práce a celkové hygieny
- ✓ popíše a seřadí dílčí technologické kroky
- ✓ zná různé tvárné materiály, s nimiž pracuje (hlína, modelína, textil, papír)
- ✓ použije výrazovou modelaci hmoty
- ✓ rozezná a použije vybrané obrazotvorné prvky (dynamika, rytmus, zředění, zhuštění, pohyb)
- ✓ spontánně tvaruje předměty (dle vlastní fantazie nebo dle zadání) pomocí přidávání nebo ubírání materiálu
- ✓ vytvoří jednoduchý užitkový předmět

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Počítačová grafika

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ na elementární úrovni dokáže popsat základní stavbu počítače a zvládá základní obsluhu počítače jako s prostředkem výtvarného vyjadřování
- ✓ dokáže pracovat v programu malování

2. ročník

Žák:

- ✓ na elementární úrovni dokáže pracovat s počítačem jako s prostředkem výtvarného vyjadřování
- ✓ dokáže zpracovat digitální koláž z fotografií

3. ročník

Žák:

- ✓ dle svých individuálních schopností dokáže pracovat s počítačem jako s prostředkem výtvarného vyjadřování
- ✓ zná základní funkce počítačových programů na zpracování vektorové grafiky a umí je používat

4. ročník

Žák:

- ✓ dokáže pracovat s počítačem jako s prostředkem výtvarného vyjadřování
- ✓ zná a ovládá nástroje a základní funkce počítačového grafického programu CorelDRAW
- ✓ uživatelsky ovládá program a aktivně jej využívá pro plnění jednoduchých grafických úkolů
- ✓ dokáže zpracovat zadané téma pomocí různých postupů s používáním vektorového grafického programu CorelDRAW
- ✓ umí exportovat dokumenty, upravovat Dpi a velikost souboru, jeho orientaci a nastavení barev

5. ročník

Žák:

- ✓ dále rozvíjí své schopnosti a dovednosti při práci s počítačem jako prostředkem pro výtvarné vyjadřování
- ✓ zná základní i mírně pokročilé funkce počítačového grafického programu CorelDRAW a umí je samostatně používat při řešení zadaných úkolů z oblasti volné grafiky i grafického designu
- ✓ dokáže zpracovat zadané téma pomocí různých grafických metod a nástrojů vektorového grafického programu CorelDRAW
- ✓ používá základní nástroje bitmapového grafického programu CorelPHOTOPAINT, umí je používat při řešení zadaných úkolů

6. ročník

Žák:

- ✓ umí pracovat s dalšími grafickými programy (Photopea, Canva)
- ✓ umí přecházet z jednoho programového prostředí do druhého, přenášet dokumenty napříč několika různými prostředími
- ✓ pracuje s liniemi a geometrickými tvary, s kompozicí formátů, tvarů a barev
- ✓ zná základy animace a umí je používat v online dostupných programech

7. ročník

Žák:

- ✓ využívá osvojené poznatky o funkcích grafických programů při vyjadřování představ ve vlastní tvorbě
- ✓ dokáže použít výtvarné posuny, přirovnání, různorodé podobnosti a přecházet od reality k možnostem fantazie
- ✓ zvládá základy grafické úpravy písma (mezery, typy písma, velikost)
- ✓ umí zakomponovat písmo do obrázků (které sám vytvořil nebo využije jiné předlohy – např. z internetu, fotografie, skenované obrázky)
- ✓ umí písmo vzájemně spojovat s kresbou nebo malbou
- ✓ na dané téma a dle vlastní fantazie vytvoří odpovídající grafické listy
- ✓ během diskuse používá veškeré základní osvojené pojmy vztahující se k technologii a dějinám výtvarné kultury
- ✓ dokáže adjustovat dílo a vystavit je

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ pozná a charakterizuje různé skupiny a typy písem, na příkladech vysvětlí jejich funkci
- ✓ umí správně používat mezery mezi písmeny a jednotlivými písmovými znaky
- ✓ dokáže sloučit text (písmo) s obrazem a vzájemně je propojit
- ✓ propojí jednotlivé prvky tak, aby výsledné dílo působilo po všech stránkách svého výrazu uceleně
- ✓ při vlastní tvorbě dokáže odlišovat podstatné prvky a oddělit je od nepodstatných
- ✓ dokáže získat fotografický materiál z různých zdrojů (internet, fotoaparát, skener)
- ✓ uspořádá zadaná fakta do logických souvislostí a vztahů, na základě vlastní interpretace použije adekvátní výtvarné znaky

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ umí využívat všechny získané poznatky o grafických programech k vlastní tvorbě
- ✓ dokáže pracovat s fotografickým programem Photoshop
- ✓ umí upravené fotografie přemístit (vložit) a využít v jiných grafických programech
- ✓ umí zpracovat kvalitativně různé formy pro jeden obsah
- ✓ popíše vnitřní stavbu, interní nebo externí uspořádání, objasní vnitřní souvislosti jednotlivých prvků
- ✓ umí odkrýt vnitřní prvky, vlastnosti, rysy a stránky podstatné i nepodstatné
- ✓ na základě předešlých zkušeností posoudí podle vlastních nebo cizích kritérií metody, techniky, postupy, a to z hlediska obsahového smyslu i účelu
- ✓ vytvoří vlastní grafické návrhy a dokáže je realizovat jako výtvarné dílo

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Plošná tvorba

I. stupeň / II. stupeň

1.–7. ročník / 1.–4. ročník

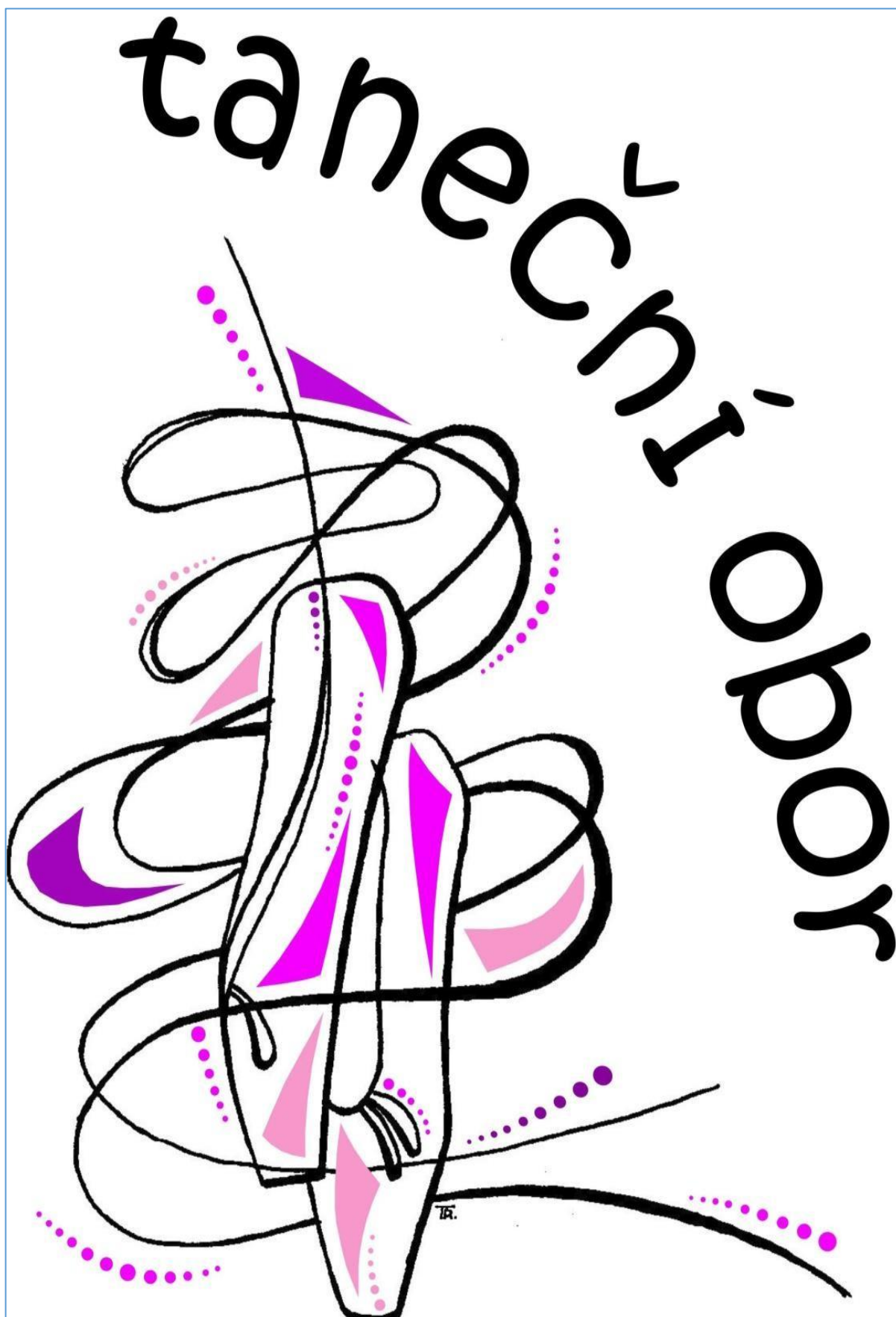
Žák plní školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu **Plošná tvorba** ze studijního zaměření „Plošná tvorba“ (viz bod 5.2.2).

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Objektová a akční tvorba

I. stupeň / II. stupeň

1.–7. ročník / 1.–4. ročník

Žák plní školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu **Objektová a akční tvorba** ze studijního zaměření „Plošná tvorba“ (viz bod 5.2.2).

5.3. TANEČNÍ OBOR

Taneční obor v základním uměleckém vzdělávání podchycuje, komplexně a systematicky rozvíjí taneční nadání dětí. Probouzí v nich smysl pro krásu tance, rozvíjí tvůrčí schopnosti, prohlubuje duševní život a ovlivňuje utváření vztahů k sobě samému, životu i okolí.

Vzdělávání v tanečním oboru žáky seznamuje se základy tanečních technik, se způsoby rozvoje a kultivace koordinačních, silových a vytrvalostních schopností včetně kompenzace sekundárních dopadů fyzické zátěže na organismus. Důraz je kladen také na rozvoj techniky pohybu jako systému specifických prostředků umělecké komunikace. Dále si žáci rozvíjejí schopnost porozumět komunikačnímu obsahu uměleckého díla (především tanečního), učí se hodnotit prováděný pohyb i umělecký projev jako celek a chápat taneční umění v souvislostech. Prostřednictvím integrovaných předmětů uplatňují získané teoretické znalosti v praxi.

Výuka je koncipována tak, aby poskytla každému žákovi (podle míry jeho schopností a zájmů) takové **základy odborného vzdělání**, které mu umožní uplatnit se později jako tanečník v souborech zájmové umělecké činnosti nejrůznějšího zaměření nebo v povoláních, pro která jsou kultura pohybového projevu a zvládnutí základů tance vhodným předpokladem. V případě zájmu a nezbytných předpokladů je mimořádně nadaným žákům umožněna příprava k dalšímu studiu směřujícímu k profesionálnímu působení.

Taneční obor **se člení** na přípravné studium, I. a II. stupeň základního studia, studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin¹⁹⁹ a studium pro dospělé²⁰⁰.

¹⁹⁹ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

²⁰⁰ Do studia pro dospělé mohou být na základě rozhodnutí ředitele školy přijati uchazeči, kteří již absolvovali studijní zaměření „Tanec“, i zcela noví uchazeči, kteří prokážou předpoklady ke studiu (dle platné legislativy). Výuka a její organizace se řídí individuálním vzdělávacím plánem, který zpracuje příslušný pedagog tanečního oboru a následně schvaluje ředitel školy.

5.3.1. Přípravné studium

Základní umělecká škola Bedřicha Smetany v Karviné umožňuje žákům vzdělávání v přípravném studiu před I. stupněm základního studia. Vzdělávací obsah, způsob organizace a realizace přípravného studia vycházejí z dlouholetých zkušeností a jsou přizpůsobeny věku a schopnostem dětí.

Do přípravného studia **před I. stupněm základního studia** (01, 02) mohou být přijímáni žáci již od 5 let věku²⁰¹. Studium je pojato jako přípravný ročník a koncipováno jako jednoleté (pro děti od 6 let věku) až dvouleté (pro děti od 5 let věku), rozhodující je věk dítěte k 1. 9. daného školního roku. Pro přijetí ke studiu je nutné prokázat předpoklady ke vzdělávání²⁰², což posoudí pedagog tanečního oboru.

Cílem přípravného studia je vzbudit zájem žáků o umělecké vzdělávání v tanečním oboru a zprostředkovat jim pomocí praktických činností konkrétní zkušenost s výukou na základní umělecké škole. Žáci si osvojí elementární návyky a dovednosti nezbytné pro jejich další umělecký vývoj.

Výsledky své práce mohou žáci prezentovat na průběžných koncertech pořádaných pro veřejnost či na veřejných vystoupeních organizovaných třídními učiteli. Žáci se také podílejí na veřejném vystoupení celého tanečního oboru v závěru každého školního roku.

Žáci, kteří absolvovali jednoleté přípravné studium nebo druhý ročník dvouletého přípravného studia před I. stupněm základního studia, dostávají na konci daného školního roku **potvrzení o absolvování přípravného studia**. Na základě vykonání postupové zkoušky mohou pokračovat ve studiu v 1. ročníku základního studia I. stupně ve studijním zaměření „Tanec“.

Učební plán²⁰³

Přípravný ročník T-0,1 T-0,2

předměty	ročník	
	1. přípravný (01)	2. přípravný (02)
Přípravná taneční výchova	1	2

Poznámky k učebnímu plánu

Výuka je realizována pod vedením pedagoga tanečního oboru. Korepetice je závazně stanovena v rozsahu 1 vyučovací hodiny na třídu²⁰⁴.

Vyučovací předměty

- **Přípravná taneční výchova** je realizována kolektivně ve skupině min. 5 žáků. Kultivuje přirozený dětský projev formou pohybových her a hravých cvičení a ověřuje předpoklady jednotlivých dětí pro zvládnutí dalších stupňů výuky. Během studia se postupně zpřesní pohybová koordinace, vyučující se zaměří také na dodržování zásad správného držení těla a seznámí žáky v elementární podobě se základy kultury pohybu, což významně přispěje k jejich správnému tělesnému vývoji.

²⁰¹ Důvodem k přijetí mladších dětí může být pouze mimořádná míra nadání. O přijetí rozhoduje ředitel ZUŠ dle platné legislativy.

²⁰² Dle platné legislativy.

²⁰³ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

²⁰⁴ O konkrétní podobě potřebné korepetice rozhodne ředitel školy.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Přípravná taneční výchova

Přípravný ročník (01/02)

Žák:

- ✓ zvládá elementární pohybové dovednosti a návyky potřebné pro získání správného držení těla
- ✓ zvládá základní orientaci v prostoru
- ✓ rozlišuje tempové změny (pomalu, rychle), základní dynamiku (slabě, silně), tónovou výšku (nízko, vysoko)
- ✓ dokáže se zapojit do skupinové i kolektivní práce a spolupracovat s ostatními
- ✓ výsledky své práce dokáže prezentovat na veřejnosti

5.3.2. Studijní zaměření *Tanec*

Do studijního zaměření **Tanec** jsou přijímány děti od 7 let věku (mladší děti jsou zařazeny do přípravného studia). V rámci studia jsou rozvíjeny jejich přirozené pohybové schopnosti, zpřesňuje se svalová i pohybová koordinace končetin i celého těla, důraz je kladen také na kultivovaný pohybový projev. Celá výuka je postavena na činnostním pojetí a skupinové práci žáků, čímž se přirozeně posiluje jejich schopnost kooperace a empatie.

V průběhu studia se žáci seznámí s různými tanečními technikami (s některými pouze okrajově), přičemž je jim ponechán prostor pro vlastní kreativitu a možnost určité profilace. Žáci jsou vedeni k tomu, aby se zajímali o kulturní dění související s tancem (taneční představení v divadlech, taneční filmy, taneční přehlídky a soutěže) a aby se naučili využívat těchto zkušeností k vlastní tvorbě ve výuce. Během studia se mohou všichni žáci prezentovat na veřejných vystoupeních jiných oborů (Slavnostní koncerty ZUŠ, výchovné koncerty pro žáky MŠ a ZŠ, průběžné koncerty, mezioborové projekty), ale také na svém „tanečním večeru“.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin²⁰⁵, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou cíleně připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.

Učební plány²⁰⁶

I. stupeň základního studia

T-1,1

předměty	ročník							celkem hodin
	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Taneční příprava	1	1						2
Základy lidového tance			0,5					0,5
Klasická taneční technika			0,5	1	1	1	1	4,5
Současný tanec			1	1	1	1	1	5
Taneční praxe	1	1	1	1	1	1	2	8

II. stupeň základního studia

T-1,2

předměty	ročník				celkem hodin
	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Klasický tanec	0,5	0,5	0,5	0,5	2
Současný tanec	0,5	0,5	0,5	0,5	2
Taneční praxe	2	2	2	2	8

Poznámky k učebním plánům

V případě potřeby lze jednotlivé ročníky ve studijních skupinách slučovat. Celková minimální týdenní časová dotace bude dodržena.

Ve všech uvedených předmětech se vyučuje ve skupině 5 až 15 žáků. Korepetice je závazně stanovena v rozsahu 1 vyučovací hodiny na třídu²⁰⁷.

Vyučovací předměty

- **Taneční příprava** je vyučována kolektivně. Žáci se učí zvládat základní návyky týkající se správného držení těla, koordinace, pružnosti a obratnosti, seznamují se se základy tanečních kroků. Výuka je zaměřena na postupné uvědomělé ovládání jednotlivých částí těla a na zvyšování celkové

²⁰⁵ Bliže viz kapitola 7 tohoto švp.

²⁰⁶ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

²⁰⁷ O konkrétní podobě potřebné korepetice rozhodne ředitel školy.

pohyblivosti tak, aby bylo možno provádět harmonický pohyb celého těla. Důraz je kladen také na rozvíjení prostorového a hudebního citění. Taneční průprava využívá vlastních námětů dětí, pohybových a tanečních her s náčiním.

- **Základy lidového tance** jsou vyučovány kolektivně. Žáci se formou dětských lidových her a tanců seznamují všeobecně se základními tanečními kroky lidového tance (české a moravské), a to se zřetelem k jeho charakteristickému provedení. Jsou vedeni k citlivému a přesnému vyjádření tempa, rytmu, dynamiky a výrazu lidové písně nebo lidové hudby.
- **Klasická taneční technika** je integrovaným předmětem a je vyučována kolektivně. Specifickými prostředky rozvíjí všeobecnou taneční techniku žáků. Upevňuje správné držení těla, zdokonaluje pohyby dolních a horních končetin, prohlubuje pohybovou koordinaci, rovnováhu, smysl pro přesnou formu a čistotu vedení pohybu. Žáci se učí pohybové kázni, vytrvalosti a vůli. K výuce tance na špičkách lze přistoupit teprve po dokonalém zvládnutí klasické taneční techniky (u mimořádně nadaných žáků v rámci vyšší hodinové dotace).
- **Klasický tanec** je integrovaným předmětem a je vyučován kolektivně. Jde o předmět II. stupně, který navazuje na předmět *Klasická taneční technika* z I. stupně. Cílem výuky je zvládnout vyšší stupeň techniky klasického tance. Postupné zvládání náročnějších prvků taneční techniky přispěje k rozvoji síly a pohyblivosti nohou, dokonalější pohybové koordinaci a k posílení smyslu pro styl tanečního pohybu.
- **Současný tanec** je integrovaným předmětem a je vyučován kolektivně. Navazuje na předměty vzdělávací oblasti „Taneční tvorba a interpretace“. Cílem výuky je kultivovat přirozený pohyb dětí na základě znalosti anatomie a analýzy pohybu, cíleně pěstovat jejich kreativitu a přivést je ke správnému používání pohybu (tzn. rozmístění síly v těle a správné používání opěrného systému trupu, postupné vypracování těžištního pohybu, protažení v tělesné ose i osách končetin, průběžné zvyšování pohybového rozsahu, práce na pohybovém detailu). Žáci se na základě vrozené potřeby vyjadřovat se pohybem učí vytvářet trvalé vztahy mezi myšlením, emocemi a pohybem, protože vědomí jejich neoddělitelnosti je základem pojetí tance jako výchovné metody i tance v současném smyslu slova.
- **Taneční praxe** je integrovaným předmětem a je vyučována kolektivně. Jde o předmět, který přímo souvisí se všemi předchozími vyučovacími předměty. Taneční praxe podněcuje tvořivé schopnosti žáků a pěstuje v nich smysl pro vzájemnou pohybovou souhru s ostatními ve skupině. Slouží ke zdokonalování a prohlubování taneční techniky a tanečního projevu žáků, ale také k přípravě tanečních skladeb pro interní i veřejná vystoupení a soutěže.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Taneční průprava

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ v elementární podobě dodržuje zásady správného držení těla v základních polohách na místě, na zemi i v pohybu z místa
- ✓ dle svých dispozic provádí cviky vedoucí k posilování a zcitlivování jednotlivých svalových oblastí

2. ročník

Žák:

- ✓ dodržuje zásady správného držení těla v základních polohách na místě, na zemi i v pohybu z místa
- ✓ přiměřeně svým schopnostem využívá cviky zaměřené na pružnost, koordinaci a aktivní pohyb celého těla i jeho částí

- ✓ zvládá chůzi, běh, poskok a cval po diagonále i v prostoru
- ✓ provádí elementární pohybové vazby a dokáže si je zapamatovat

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: **Základy lidového tance**

I. stupeň

3. ročník

Žák:

- ✓ zvládá základní prvky vybraných dětských lidových her a tanců, a to s důrazem na charakteristický styl provedení
- ✓ orientuje se v elementárním názvosloví problematiky lidového tance (polka, sousedská apod.)

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: **Klasická taneční technika**

I. stupeň

3. ročník

Žák:

- ✓ zvládá správné držení těla v postavení čelem k tyči
- ✓ zvládá základní prvky cvičení u tyče a základy skoku

4. ročník

Žák:

- ✓ zvládá základní prvky klasické taneční techniky u tyče se zaměřením na správné přenášení váhy těla na stojnou dolní končetinu
- ✓ orientuje se v základním názvosloví klasické taneční techniky (přípravné port de bras, battement tendu, demi-plié)

5. ročník

Žák:

- ✓ zvládá základní prvky klasické taneční techniky čelem k tyči i bokem k tyči
- ✓ zvládá skoky čelem k tyči v I., II., V. pozici s mezivypérováním i bez něj
- ✓ zvládá ve cvičení u tyče port de bras paží
- ✓ orientuje se v základním názvosloví klasické taneční techniky (rond de jambe par terre en dehors, en dedans, relevé)

6. ročník

Žák:

- ✓ dokáže se zaměřit na koordinaci pohybu dolních i horních končetin u základních prvků klasické taneční techniky u tyče i na volnosti
- ✓ uvědomuje si práci hlavy během cvičení u tyče
- ✓ dokáže na volnosti zařazovat jednoduché obraty détourné

7. ročník

Žák:

- ✓ zvládá základní skoky klasické taneční techniky, které uplatňuje při svém pohybovém vyjádření
- ✓ zvládá základní pózy klasické taneční techniky se zaměřením na koordinaci pohybu dolních končetin, horních končetin a hlavy při interpretaci zadaného pohybového úkolu
- ✓ při interpretaci vědomě užívá základní odborné názvosloví

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Současný tanec

I. stupeň

3. ročník

Žák:

- ✓ zvládá správné držení těla v základních polohách na místě i v pohybu z místa
- ✓ zvládá a při improvizaci využívá osvojené základní taneční kroky (různé druhy chůze, běhu a poskoků)
- ✓ zvládá pohybovou koordinaci těla

4. ročník

Žák:

- ✓ orientuje se v krátkých pohybových vazbách v různých polohách na místě i v pohybu z místa
- ✓ uvědoměle ovládá jednotlivé svalové skupiny a koordinuje pohyby těla tak, aby byl pohybový projev harmonický
- ✓ dokáže vnímat hudební předlohu a zohlednit ji v daném prostoru
- ✓ v tvorbě vlastního projevu aplikuje získané vědomosti a dovednosti (koordinace těla, správné držení těla, základní taneční kroky)
- ✓ prostřednictvím taneční improvizace dokáže vystihnout náladu a dynamiku hudebního doprovodu

5. ročník

Žák:

- ✓ zvládá plynulý harmonický pohyb celého těla v krátkých pohybových vazbách v polohách na místě i v pohybu z místa
- ✓ zvládá plynulý harmonický, koordinovaný pohyb celého těla založený na zvládnutí těžiště
- ✓ dokáže v improvizaci a výrazových etudách uplatňovat své osobité schopnosti

6. ročník

Žák:

- ✓ prostřednictvím zdokonalování tanečních technik se zaměřuje na zvládnutí nejrůznějších vazeb pohybových prvků s důrazem na uvědomělý centrální pohyb
- ✓ dokáže v improvizaci samostatně řešit drobné prostorové, rytmické a vztahové úkoly
- ✓ podílí se na vytváření choreografického dílka na základě uplatňování svého osobitého projevu (dle vlastních preferencí)

7. ročník

Žák:

- ✓ dokáže vnímat danou hudební předlohu a adekvátně ji vyjádřit pohybem
- ✓ využívá znalosti zásad optimálního postavení (držení) celého těla při pohybu v prostoru, ve skupině, s rekvizitou a s partnerem
- ✓ ve skupině dokáže hodnotit dodržování zásad a zákonitostí optimálního postavení těla při provádění pohybových úkolů
- ✓ dokáže tvořit choreografická dílka formou individuální nebo skupinové práce a uvědomuje si důležitost správného provedení pohybu
- ✓ do tvořeného choreografického dílka vnáší prvky těch tanečních technik, ke kterým více tíhne, čímž se profiluje dle svého zájmu

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ využívá svého pohybového slovníku k sebevyjadřování (svobodná tvorba)
- ✓ ovládá taneční techniku v takové míře, aby zvládl analýzu i syntézu pohybu, ale také přesný přenos vnitřních podnětů
- ✓ při improvizaci využívá techniku z různých oblastí tanečního umění

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ při improvizaci využívá taneční techniku v takové míře, aby zvládl analýzu i syntézu pohybu, dbá na čistotu pohybového provedení
- ✓ prostřednictvím improvizace dokáže uplatnit své osobité pohybové vyjádření a využít jej jako základu pro autorskou tvorbu
- ✓ uvědomuje si intelektuální a emocionální část své osobnosti i své fyzické možnosti, vnímá důležitost jejich vzájemného vnitřního propojení

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Taneční praxe

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ zvládá pohyb z místa (chůze, běh)
- ✓ dokáže v hudební předloze rozeznat tempo (pomalu – rychle), dynamiku (slabě – silně), náladu (veselá – smutná) a reagovat na ně pohybem
- ✓ vnímá svůj prostor a svou roli ve skupině

2. ročník

Žák:

- ✓ používá při improvizaci chůzi, běh, poskoky, cval, skoky, obraty v krátkých kombinacích
- ✓ dokáže reagovat na dynamiku v hudbě a přizpůsobit tomu své pohybové vyjádření
- ✓ dokáže dle pokynů pohybově vyjádřit choreografii vytvořenou dle pohybových možností studijní skupiny

3. ročník

Žák:

- ✓ uplatňuje získané taneční dovednosti v drobných tanečních skladbách
- ✓ uplatňuje své tvořivé schopnosti a pohybovou fantazii v improvizacích zadáních
- ✓ orientuje se v elementárních zákonitostech jevištní komunikace a v pohybu na jevišti
- ✓ dokáže dle pokynů pohybově vyjádřit přiměřeně obtížnou choreografii vytvořenou dle pohybových možností studijní skupiny

4. ročník

Žák:

- ✓ ovládá elementární zákonitosti jevištní komunikace a pohybu na jevišti
- ✓ uplatňuje své vědomosti při spoluúčasti na tvorbě tanečního vystoupení
- ✓ na základě improvizací zadání dokáže spolupracovat s ostatními ve skupině

5. ročník

Žák:

- ✓ uplatňuje elementární zákonitosti jevištní komunikace a pohybu na jevišti
- ✓ dokáže se podílet na tvorbě tanečního vystoupení
- ✓ uplatňuje elementární sebekontrolu svého tanečního výkonu
- ✓ na základě improvizací zadání dokáže spolupracovat s ostatními ve skupině a vnášet své tvořivé podněty

6. ročník

Žák:

- ✓ využívá předchozí znalosti z lidového tance k určení charakteristických prvků a následně jich využívá v choreografiích
- ✓ vnáší do interpretace choreografií emocionální projev
- ✓ zhodnotí taneční výkon své studijní skupiny

7. ročník

Žák:

- ✓ subjektivně zhodnotí vlastní předvedený taneční výkon i taneční výkon ostatních ve skupině
- ✓ na základě vlastních zkušeností dokáže vnímat komunikační obsah choreografického díla a svým způsobem choreografii jako celek hodnotit
- ✓ ovládá zákonitosti jevištní komunikace a pohybu na jevišti, vnímá možnosti symboliky barev a tvarů kostýmů a rekvizity
- ✓ dokáže uplatnit osvojenou techniku pohybu při pohybovém ztvárnění hudební předlohy a svým způsobem ji interpretovat (emocionální projev, osobité vyjádření)
- ✓ na základě vlastních zkušeností s různými tanečními technikami dokáže rozlišit mezi současným, klasickým a lidovým tancem a určit jejich charakteristické prvky

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ subjektivně zhodnotí vlastní předvedený výkon na veřejných akcích
- ✓ svým způsobem zhodnotí sledované choreografické dílo a diskutuje o něm
- ✓ zvládá harmonický pohybový projev, který uplatňuje při tvorbě vlastní choreografie
- ✓ vnímá důležitost vnitřního i vnějšího prostoru
- ✓ vnáší podněty do společně tvořeného choreografického díla (návrhy kostýmů a rekvizit)
- ✓ dokáže se orientovat v charakteristických tancích různých národů (španělský, irský) i v tancích současných (hip hop, street dance, step)

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ podílí se na tvorbě a realizaci společného choreografického díla a dokáže zhodnotit vlastní přínos
- ✓ vnímá komunikační obsah choreografického díla, diskutuje o kvalitě technického provedení pohybu a vyjádří svůj vlastní názor
- ✓ chápe důležitost vnitřního i vnějšího prostoru, vnímá svou roli v dané taneční kompozici (na základě uvědomění si vlastního pohybu v čase a prostoru)
- ✓ při tvorbě vlastní choreografie využívá všech získaných pohybových dovedností, které dokáže zužitkovat také při tvorbě choreografie společné
- ✓ spolupracuje s učitelem při scénickém řešení společně vytvořeného choreografického díla (návrhy kostýmů a rekvizit, osvětlení, využití jevištního prostoru)
- ✓ má osvojeny nezbytné teoretické znalosti související s tanečním i hudebním dějinným vývojem (dobové tance, lidové tance, současné tance, tance různých národů)

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Klasický tanec

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

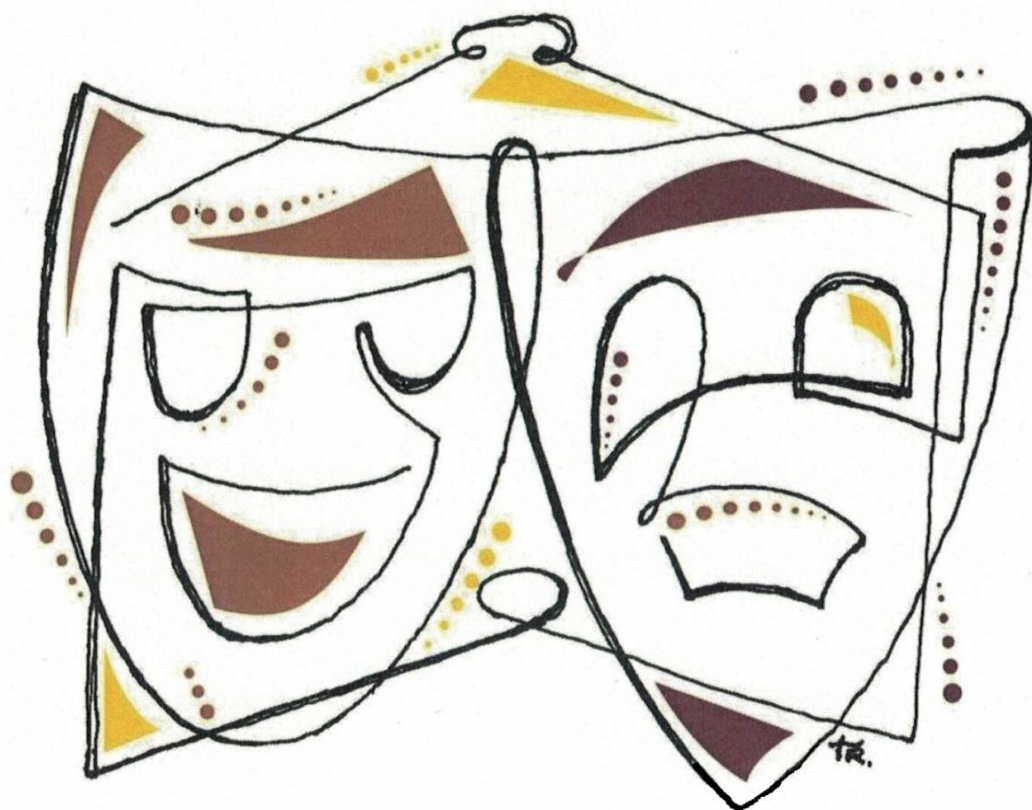
- ✓ dokáže cvičení u tyče i na volnosti provádět v rychlejším tempu
- ✓ dbá na čistotu provedení a dotažení všech prvků klasické taneční techniky
- ✓ dokáže během cviku měnit celé chodidlo na relevé (důležité je správné držení osy)
- ✓ dokáže do vazeb vkládat prvky demi-plié, nelevé, passé, port de bras
- ✓ zná a užívá odborné názvosloví z oblasti techniky pohybu

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ zvládá náročnější prvky klasického tance rozvíjející větší sílu a pohyblivost dolních končetin, dokonalejší pohybovou koordinaci, smysl pro výraznou formu a styl tanečního pohybu (prvky uplatňuje v náročnějších pohybových úkolech)
- ✓ užívá osvojené odborné názvosloví a pojmosloví z různých oblastí techniky pohybu i taneční tvorby

literárne dramatický obor

5.4. LITERÁRNĚ-DRAMATICKÝ OBOR

Literárně-dramatický obor v základním uměleckém vzdělávání je oborem syntetizujícím, jehož základem jsou tvořivé činnosti dramatické (pohybové, mluvní), přednesové a slovesné. Podchycuje, komplexně a systematicky rozvíjí umělecké vlohy dětí k divadelní a slovesné činnosti a také jejich schopnost vnímat a tvořivě zobrazit v čase a prostoru lidské chování a jednání (příčemž základním principem uplatňovaným při výuce je dramatická hra). Je prostředkem k rozvoji sociability dětí (schopnost kolektivně cítit, řešit obtížné sociální situace apod.), jejich emocionálního rozvoje a schopnosti sebepoznání a sebekontroly.

Žáci si **v průběhu studia** osvojují základní dramatické (přednesové, slovesné) návyky a dovednosti, které pak následně rozvíjejí jak v kolektivu, tak i jako sólisté. Těžištěm výuky je práce v kolektivu. Důraz je kladen na rozvoj schopnosti samostatně, originálně, přirozeně a přitom kultivovaně se vyjadřovat prostřednictvím hlasu, pohybu, gesta, psaného slova či předmětu (materiálu). Součástí výuky je rovněž mluvní a pohybová výchova a individuální práce se zvoleným učivem (poezie, próza, monolog, téma apod.) zohledňující žákův rozvoj. Výuka postupuje od jednoduchých improvizací až k inscenačnímu procesu. Součástí výuky je také rozvíjení schopnosti rozpoznat a zhodnotit dramatická či literární díla a dávat je do souvislostí. Žáci se současně učí kritickému myšlení, respektu, schopnosti naslouchat, sebereflexi a reflexi vlastní práce i práce druhých.

Vzděláváním v literárně-dramatickém oboru žáci získávají předpoklady pro uplatnění v těch oblastech lidské činnosti, ve kterých úspěch závisí na specifických komunikačních dovednostech a vysoké míře empatie (např. koordinace různých týmů, manažerské pozice, učitelské profese atd.). Získané znalosti a dovednosti jsou jim následně také skvělým vodítkem pro studium, při němž je nutná práce s textem a jeho porozumění. V případě zájmu a nezbytných předpokladů je mimořádně nadaným žákům umožněna příprava k dalšímu studiu směřujícímu k profesionálnímu působení.

Literárně-dramatický obor **se člení** na přípravné studium, I. a II. stupeň základního studia, studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin²⁰⁸ a studium pro dospělé²⁰⁹.

²⁰⁸ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

²⁰⁹ Do studia pro dospělé mohou být na základě rozhodnutí ředitele školy přijati uchazeči, kteří již absolvovali studijní zaměření „Dramatická výchova“, i zcela noví uchazeči, kteří prokáží předpoklady ke studiu (dle platné legislativy). Výuka a její organizace se řídí individuálním vzdělávacím plánem, který zpracovává příslušný pedagog LDO a následně schvaluje ředitel školy.

5.4.1. Přípravné studium

Základní umělecká škola Bedřicha Smetany v Karviné umožňuje žákům vzdělávání v přípravném studiu před I. stupněm základního studia a přípravné studium před II. stupněm základního studia. Vzdělávací obsah, způsob organizace a realizace přípravného studia vycházejí z dlouholetých zkušeností a jsou přizpůsobeny věku a schopnostem dětí.

5.4.1.1. Přípravné studium před I. stupněm základního studia

Do přípravného studia **před I. stupněm základního studia** (01, 02) mohou být přijímáni žáci již od 5 let věku²¹⁰. Studium je pojato jako přípravný ročník a koncipováno jako jednoleté (pro děti od 6 let věku) až dvouleté (pro děti od 5 let věku), rozhodující je věk dítěte k 1. 9. daného školního roku. Pro přijetí ke studiu je nutné prokázat předpoklady ke vzdělávání²¹¹, což posoudí pedagog literárně-dramatického oboru.

Dramatická výchova využívá schopnosti dětí přijímat a prožívat fiktivní situace v imaginárním světě pohádek a příběhů. Přípravná dramatická výchova si klade za cíl vytvořit podmínky k budování bezpečného prostoru vzájemného respektování a důvěry, ve kterém mohou žáci vyjadřovat skutečné city a prožitky. **Výsledky své práce** mohou žáci prezentovat na průběžných koncertech nebo představeních pořádaných pro rodičovskou veřejnost či pro ostatní žáky.

Žáci, kteří absolvovali jednoleté přípravné studium nebo druhý ročník dvouletého přípravného studia před I. stupněm základního studia, dostávají na konci daného školního roku **potvrzení o absolvování přípravného studia**. Na základě vykonání postupové zkoušky mohou pokračovat ve studiu v 1. ročníku základního studia I. stupně ve studijním zaměření „Dramatická výchova“.

Učební plán²¹²

Přípravný ročník LD-0,1 LD-0,2

předměty	ročník	
	1. přípravný (01)	2. přípravný (02)
Přípravná dramatická výchova	1	1

Vyučovací předměty

- **Přípravná dramatická výchova** je realizována kolektivně ve skupině min. 5 žáků. Jde v ní o tvořivý způsob získávání zkušeností, vědomostí, dovedností, formování postojů na základě vlastního prožitku a vlastní aktivní činnosti. Základním principem je hra, která vychází z přirozené dětské hravosti.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Přípravná dramatická výchova

Přípravný ročník (01/02)

Žák:

- ✓ rozpozná prostor jeviště a hlediště

²¹⁰ Důvodem k přijetí mladších dětí může být pouze mimořádná míra nadání. O přijetí rozhoduje ředitel ZUŠ dle platné legislativy.

²¹¹ Dle platné legislativy.

²¹² Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

- ✓ zopakuje jednoduché rytmy
- ✓ v říkadlech, jednoduchých básních a písniích ovládá tempo a dynamiku hlasového projevu
- ✓ spolupracuje s ostatními při jednoduchých hrách
- ✓ dokáže prezentovat výsledky své práce na veřejnosti

5.4.1.2. Přípravné studium před II. stupněm základního studia

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let²¹³, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. Jsou vyučováni podle učebního plánu I. stupně základního studia (viz dále). Tento typ studia je vhodný také pro žáky, kteří se chystají k přijímacímu řízení²¹⁴ především na střední či jiné školy pedagogického nebo uměleckého zaměření.

Výsledky své práce mohou žáci prezentovat na průběžných koncertech pořádaných pro rodičovskou veřejnost či na veřejných vystoupeních organizovaných třídními učiteli. Žáci, kteří absolvovali jednoleté přípravné studium před II. stupněm základního studia, dostávají na konci daného školního roku **potvrzení o absolvování přípravného studia**. Na základě prokázání předpokladů ke studiu nebo vykonání postupové zkoušky mohou pokračovat ve studiu II. stupně základního studia v odpovídajícím studijním zaměření.

²¹³ Pro přijetí ke studiu je nutné prokázat předpoklady ke vzdělávání (dle platné legislativy), což posoudí pedagog literárně-dramatického oboru.

²¹⁴ Obsah a organizace tohoto typu studia vychází z požadavků k přijímacímu řízení dané školy. Žáci jsou pak v rámci výuky na ZUŠ B. Smetany v Karviné připravováni dle těchto požadavků. Studium je jednoleté.

5.4.2. Studijní zaměření Dramatická výchova

Studium ve studijním zaměření **Dramatická výchova** žákům umožňuje prostřednictvím tvořivých činností dramatických (pohybových, mluvních), přednesových a slovesných rozvíjet umělecké vlohy směrem k divadelnímu a slovesnému projevu. Je skvělou volbou pro ty, kteří se v budoucnu chtějí připravovat na profesi, v níž úspěch závisí na vysoké míře empatie, na schopnosti pohotového a srozumitelného vyjadřování, na týmové kooperaci a spolupráci a na specifických komunikačních dovednostech (studium herectví, režie, dramaturgie, učitelství, apod.).

Do studijního zaměření **Dramatická výchova** jsou přijímáni žáci od 7 let věku (mladší děti jsou zařazeny do přípravného studia). Jsou vedeni v individuální, skupinové a kolektivní výuce. V průběhu studia se žáci učí tvořivě vnímat, vytvářet a sdělovat v čase a prostoru lidské vztahy a jednání. Rozvíjí se jejich schopnost samostatně, originálně, přirozeně a přitom kultivovaně se vyjadřovat prostřednictvím hlasu, pohybu, gesta, psaného slova či předmětu (materiálu). Žáci se také při hlubším seznamování s literaturou (poezie, próza, monolog, dialog, námět, téma atp.) učí rozeznávat a hodnotit. Při realizaci dramatické hry, která je základem práce v tomto oboru, jsou v určité míře využívány také další umělecké dovednosti (taneční, výtvarné i hudební vyjadřování), čímž dochází k přirozenému propojování všech uměleckých oborů. Žáci se dále učí také tvořivému přístupu, samostatnému myšlení, tolerantnímu chování a spolupráci. Součástí výuky mohou být návštěvy vybraných divadelních a filmových představení, výstav, koncertů a kulturních památek, účast na hereckých, recitačních a divadelních workshopech.

Mimořádně nadaní a mimořádně talentovaní jedinci jsou vzděláváni podle UP studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin²¹⁵, které klade větší nároky na přípravu žáků. V rámci tohoto typu studia se žáci mohou cíleně připravit k přijímacím zkouškám na různé typy středních a vysokých škol s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.

Učební plány²¹⁶

I. stupeň základního studia

LD-1,1

předměty		ročník							celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Dramatická příprava		2	2						4
Dramatika a slovesnost				2	2	2	2	2	10
Přednes				1	1	1	1	1	5
Volitelné předměty	Pohybová příprava					1	1	1	0-3
	Hudební příprava					1	1	1	0-3
	Výtvarná příprava					1	1	1	0-3

²¹⁵ Blíže viz kapitola 7 tohoto švp.

²¹⁶ Předměty a týdenní hodinové dotace, které má žák v rámci svého studijního zaměření povinné, jsou v tabulce označeny tučným písmem.

II. stupeň základního studia

LD-1,2

předměty		ročník				celkem hodin
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Základy dramatické tvorby		2	2	2	2	8
Sólový dramatický projev a umělecký přednes		1	1	1	1	4
Volitelné předměty	Pohybová příprava	1	1	1	1	0-4
	Hudební příprava	1	1	1	1	0-4
	Výtvarná příprava	1	1	1	1	0-4

přípravné studium před II. stupněm

LD-1,1/II.

předměty	ročník	celkem hodin
	0/II.	
Dramatická příprava	2	2
Dramatika a slovesnost	2	2
Přednes	1	0-1

Poznámky k učebním plánům

V případě potřeby lze jednotlivé ročníky ve studijních skupinách slučovat. Celková minimální týdenní časová dotace bude dodržena.

V případě zájmu si žáci na I. i II. stupni mohou v kterémkoli ročníku (daným tabulkou) zvolit jakýkoli z volitelných předmětů. Realizace volitelných předmětů je vázána na ekonomickou situaci školy v daném školním roce.

Do jednoletého přípravného studia **před II. stupněm základního studia** (ročník 0/II.) mohou být zařazeni nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia. Tito žáci začínají plnit školní ročníkové výstupy na úrovni I. stupně základního studia. V rámci svého učebního plánu mají dva povinné a jeden nepovinný předmět.

Vyučovací předměty

- **Dramatická příprava** je integrovaným předmětem a je vyučována kolektivně ve skupině max. 10 žáků. Cílem je probouzet vlastní aktivitu a prohlubovat zájem dětí, vychovávat jejich schopnost spolupracovat ve skupině a vytvářet základ pro správné osvojování odborných dovedností.
- **Dramatika a slovesnost** je integrovaným předmětem a je vyučována kolektivně ve skupině max. 10 žáků. Navazuje na elementární dovednosti získané v předmětu *Dramatická příprava*. Hlavním obsahem studia je dramatická hra, která učí žáky jednat a mluvit bez přípravy, pěstuje cit pro rytmus a tvar, pomáhá vytvářet vztah k předloze. Žáci si osvojují základní metody práce na divadelní hře, na roli i na textu pro přednes. Dramatická hra také prohlubuje citovou výchovu žáků, kultivuje osobní projev a vztahy ve skupině.
- **Přednes** je integrovaným předmětem a je vyučován individuálně nebo ve skupině max. 5 žáků. Hlavním obsahem je práce na textu prózy, poezie, popř. monologu či dialogu. Žáci jsou připravováni na interpretaci slovesného díla jako zaujatého aktuálního vlastního sdělení, učí se volbě přiměřeného textu z hlediska myšlenkových i uměleckých kvalit, učí se rozeznávat a hodnotit. Při výuce je dbáno na kulturu mluvního projevu, na využití technických dovedností i na vědomé tvořivé uplatňování základních výrazových prvků přednesu.
- **Základy dramatické tvorby** jsou integrovaným předmětem a jsou vyučovány kolektivně ve skupině max. 10 žáků. Jde o předmět na II. stupni, který navazuje na předmět *Dramatika a slovesnost* z I. stupně. Hlavním obsahem výuky jsou tvořivé dramatické činnosti (od improvizací a krátkých etud až k vytváření ucelených tvarů zpracovávajících zvolené téma), které žáky podněcují k aktivnímu jednání, umožňují jim projevit vlastní názory a postoje k životu, rozvíjejí komunikační schopnosti a dovednosti.
- **Sólový dramatický projev a umělecký přednes** je integrovaným předmětem a je vyučován individuálně nebo ve skupině max. 5 žáků. Jde o předmět na II. stupni, který navazuje na předmět

Přednes z I. stupně. Hlavním obsahem je práce na motivu z dramatické hry, na dramatické postavě, na textu pro přednes, volených přiměřeně věku a odborné vyspělosti žáka. Je využíváno dramatické hry jako metody práce k ozřejmování slova jako gesta, dialogu jako formy kontaktu apod. Dochází ke zdokonalování techniky projevu. Žák pracuje na předloze z hlediska vytvoření a vyjádření osobitého vztahu k tématu předlohy a také z hlediska logického sdělování obsahu a respektování stylu a formy díla.

Volitelnými předměty jsou *Pohybová průprava*, *Hudební průprava* a *Výtvarná průprava*.

- Předmět **Pohybová průprava** se vyučuje ve skupině max. 15 žáků. Vzhledem ke speciálním nárokům výuky může být vyučována odborným pedagogem tanečního i literárně-dramatického oboru. Jejím obsahem je rozvoj pohybové kreativity žáků prostřednictvím specifických pohybových dovedností (pružnost, obratnost, pohyblivost, citění rytmu, dynamiky, prostoru, schopnost pohybové improvizace, hudebně rytmické citění). Cílem je přirozený, kultivovaný a koordinovaný rytmický pohyb celého těla, které tím získává schopnost výrazu. Žák se učí komunikovat a vyjadřovat prostřednictvím svého těla.
- Předmět **Hudební průprava** se vyučuje ve skupině max. 20 žáků. Vzhledem ke speciálním nárokům výuky může být vyučována odborným pedagogem hudebního i literárně-dramatického oboru. Jejím obsahem je rozvoj hudební a rytmické tvořivosti žáků. Prostřednictvím specifických hudebních dovedností (zpěv, hra na Orffův instrumentál, rytmizace, hudební improvizace) se žáci učí vyprávět, komunikovat a především vyjádřit výraz v hudebně rytmické formě. Hlasová pedagogika se podřizuje tzv. hereckému zpívání.
- Předmět **Výtvarná průprava** se vyučuje ve skupině max. 15 žáků. Vzhledem ke speciálním nárokům výuky může být vyučována odborným pedagogem výtvarného i literárně-dramatického oboru. Jejím obsahem je hledání inspirací, asociací, souvislostí a výrazu, které výtvarná tvorba nabízí tvorbě dramatické. Vedle vytváření potřebných masek, kostýmů, kulís či rekvizit se žáci učí prostřednictvím různých technik nalézat vyjádření skrze výtvarnou tvorbu.

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Dramatická průprava

I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ✓ dokáže spolupracovat s partnery v jednoduché hře
- ✓ v jednoduché pohybové dramatické hře si uvědomuje své partnery v prostoru, dokáže na ně reagovat
- ✓ zvládá základy správného a přirozeného držení těla
- ✓ vnímá zákonitosti/podstatu rytmického citění a dynamiky
- ✓ vnímá rytmičnost a melodičnost řeči a základy dechové opory
- ✓ na elementární úrovni používá ke svému vyjádření v rámci dramatické hry a improvizací vybrané prostředky jiných uměleckých oborů (hudba, tanec, výtvarné umění)
- ✓ zvládá samostatné jednoduché slovní vyjádření
- ✓ na základě získané zkušenosti zaujme stanovisko ke zvolenému tématu i k práci skupiny

2. ročník

Žák:

- ✓ zvládá v kolektivu svůj úkol v jednoduchém ději
- ✓ zvládá jednoduchou zadanou etudu nebo dramatizaci
- ✓ uplatňuje pohybové dovednosti v jednoduché dramatické akci
- ✓ chápe elementární zákonitosti rytmického citění a dynamiky
- ✓ vnímá měkký hlasový začátek, rytmičnost a melodičnost řeči a základy dechové opory
- ✓ zvládá samostatné jednoduché slovní vyjádření
- ✓ zvládá práci se zástupnou rekvizitou
- ✓ dokáže hodnotit své postavení a svou roli v kolektivu

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Dramatika a slovesnost

I. stupeň

3. ročník

Žák:

- ✓ uvědomuje si svou roli a úkol v příběhu a dokáže podle toho jednat
- ✓ přiměřeně svým schopnostem zvládá jednoduchou zadanou etudu nebo dramatizaci s využitím různorodých vyjadřovacích prostředků (slovo, pohyb, gesto, mimika, rekvizita, kostým apod.)
- ✓ v jednoduchých hudebně pohybových cvičeních zvládá změny tempa a dynamiky a základy prostorového cítění
- ✓ zvládá základy správného a přirozeného držení těla
- ✓ chápe zákonitosti prostorového, rytmického cítění a dynamiky
- ✓ zvládá základy dechové opory, měkký hlasový začátek, rytmičnost a melodičnost řeči
- ✓ používá ke svému vyjádření v rámci dramatické hry a improvizací další prostředky jiných uměleckých oborů (hudba, tanec, výtvarné umění)
- ✓ zvládá jednoduché pointované slovní sdělení
- ✓ dokáže vytvořit jednoduchou improvizovanou loutku a osvojit si základní principy jejího ožívání
- ✓ na elementární úrovni diskutuje o zhlédnutém dramatickém díle či literatuře
- ✓ na základě získané zkušenosti zaujme stanovisko ke zvolenému tématu, k vlastní práci i k práci skupiny
- ✓ sebekriticky hodnotí své postavení a svou roli v kolektivu

4. ročník

Žák:

- ✓ v jednoduchých cvičeních a etudách zvládá kontakt s partnerem a vyjádří vztah k němu
- ✓ v kolektivní improvizaci zvládá jednoduchou dramatickou situaci
- ✓ zvládá jednoduchou taneční hru se zpěvem, chápe odlišnost výrazu danou tempovými, rytmickými a dynamickými variantami
- ✓ používá ke svému vyjádření v rámci dramatické hry a improvizací další prostředky jiných uměleckých oborů
- ✓ dokáže písemně zpracovat vlastní zážitek
- ✓ zvládá jednoduché pointované slovní sdělení
- ✓ zvládá ve cvičeních vyjádření jednoduchého podtextu
- ✓ ve cvičeních zvládá dialog s předmětem jako partnerem
- ✓ na základě znalostí a zkušeností diskutuje o zhlédnutém dramatickém díle či literatuře
- ✓ na základě získané zkušenosti zaujme stanovisko ke zvolenému tématu, k vlastní práci i k práci skupiny, reflektuje práci druhých
- ✓ reflektuje práci druhých
- ✓ sebekriticky hodnotí své postavení a svou roli v kolektivu

5. ročník

Žák:

- ✓ v náročnějších cvičeních a etudách zvládá kontakt s partnerem a vyjádří vztah k němu
- ✓ zvládá jednoduchou dramatickou a pohybovou improvizaci
- ✓ respektuje tvar etudy (jednáním vyjadřuje svůj vztah k postavě, k partnerovi i k prostředí)
- ✓ zvládá práci s prostorem, rytmem a dynamikou
- ✓ vědomě uplatňuje základy dechové opory, měkký hlasový začátek, rytmičnost a melodičnost řeči
- ✓ používá ke svému vyjádření při interpretaci vybrané předlohy, vlastní tvorbě či improvizaci prostředky jiných uměleckých oborů
- ✓ zvládá jednoduchou slovní improvizaci, pracuje s podtextem
- ✓ dokáže tvořivě pracovat s rekvizitou či loutkou
- ✓ na základě znalostí a zkušeností diskutuje o zhlédnutém dramatickém díle či literatuře a dává je do souvislostí
- ✓ na základě získané zkušenosti zaujme stanovisko ke zvolenému tématu, k vlastní práci i k práci skupiny, reflektuje práci druhých a dokáže zhodnotit vlastní práci
- ✓ sebekriticky hodnotí své postavení a svou roli v kolektivu, dokáže naslouchat ostatním

6. ročník

Žák:

- ✓ využívá vhodných divadelních výrazových prostředků
- ✓ na základě vlastního jednání v dramatických situacích zkoumá témata a konflikty a následně s nimi pracuje
- ✓ dokáže zpracovat vlastní námět (s využitím vhodných vyjadřovacích prostředků)
- ✓ respektuje tvar etudy
- ✓ dokáže komunikovat a spolupracovat s partnerem, dokáže vyjádřit své myšlenky a emoce
- ✓ uplatňuje prostorové, rytmické a dynamické citění v pohybových dramatických improvizacích
- ✓ vědomě uplatňuje základy dechové opory, měkký hlasový začátek, rytmičnost a melodičnost řeči, identifikuje jejich užívání u druhých
- ✓ využívá ke svému vyjádření při interpretaci vybrané předlohy, vlastní tvorbě či improvizaci prostředky jiných uměleckých oborů
- ✓ dokáže písemně zaznamenat drobný jevištní tvar (etuda, improvizace apod.)
- ✓ na základě získaných znalostí a zkušeností a hodnotí dramatické dílo či literaturu
- ✓ sebekriticky hodnotí své postavení a svou roli v kolektivu, dokáže naslouchat ostatním, respektuje je
- ✓ na základě získané zkušenosti zaujme stanovisko ke zvolenému tématu, k vlastní práci i k práci skupiny, dokáže zhodnotit vlastní práci i práci druhých

7. ročník

Žák:

- ✓ technicky i výrazově (s využitím prvků divadelního jazyka) zvládá svůj úkol a roli při společné realizaci dramatického tvaru
- ✓ samostatně zpracuje vlastní námět (s využitím vhodných vyjadřovacích prostředků, vlastních myšlenek a emocí) a společně s ostatními jej přetvoří v dramatický tvar
- ✓ chápe podstatu dramaturgické práce, rozumí režijnímu plánu dramatického či jevištního tvaru a podílí se na jeho realizačním naplnění
- ✓ rozpozná pravdivost a přirozenost hraného projevu založeného na komunikaci a spolupráci s partnerem s přihlédnutím ke specifikům daného žánru
- ✓ vědomě uplatňuje prostorové, rytmické a dynamické citění v pohybových dramatických improvizacích
- ✓ při interpretaci vybrané předlohy, vlastní tvorbě či improvizaci využívá ke svému vyjádření prostředky jiných uměleckých oborů (pohybové, hudební, taneční a výtvarné prvky), vědomě je vzájemně propojuje
- ✓ dokáže písemně vytvořit a zaznamenat drobný jevištní tvar (etuda, improvizace apod.)
- ✓ tvořivě interpretuje vhodnou předlohu pro individuální tvorbu, dokáže s ní v rámci různých forem experimentovat
- ✓ dokáže komunikovat prostřednictvím materiálu, rekvizity či loutky
- ✓ na základě získaných znalostí a zkušeností hodnotí dramatické dílo či literaturu, dává je do souvislostí
- ✓ na základě získané zkušenosti zaujímá stanovisko ke zvolenému tématu, k vlastní práci i k práci skupiny, hodnotí práci druhých a přijímá kritiku své práce
- ✓ sebekriticky hodnotí své postavení a svou roli v kolektivu, dokáže naslouchat ostatním a respektovat je i jejich názory a myšlenky

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Přednes

I. stupeň

3. ročník

Žák:

- ✓ zvládá správnou výslovnost vokálů
- ✓ dle svých zájmů a preferencí vybere vhodný text (poezie, próza, dramatický text, námět, téma)
- ✓ vyhledá v textu základní dějové momenty
- ✓ dokáže vyjádřit svůj vztah k tématu literární předlohy
- ✓ orientuje se v základních rozdílech interpretace poezie a prózy
- ✓ na základě znalostí a zkušeností diskutuje o zhlédnutém dramatickém díle či literatuře
- ✓ na základě získané zkušenosti zaujímá stanovisko ke zvolenému tématu a k vlastní práci

4. ročník

Žák:

- ✓ vyhledá v textu základní dějové momenty a vyjádří vlastními slovy podtext
- ✓ zvládá správnou výslovnost vokálů a rozumí procesu tvorby jednotlivých konsonantů
- ✓ vybere vhodný text (poezie, próza, dramatický text, námět, téma) a identifikuje hlavní autorovu myšlenku
- ✓ na elementární úrovni analyzuje zvolený text, reprodukuje autorovu myšlenku a zaujímá k ní postoj
- ✓ rozumí základním výrazovým prvkům přednesu
- ✓ na základě znalostí a zkušeností diskutuje o zhlédnutém dramatickém díle či literatuře
- ✓ na základě získané zkušenosti zaujímá stanovisko ke zvolenému tématu, hodnotí svou práci

5. ročník

Žák:

- ✓ zvládá správnou výslovnost vokálů i konsonantů
- ✓ analyzuje hlavní myšlenku autora textu a vyjádří vlastními slovy podtext
- ✓ analyzuje zvolený text, reprodukuje autorovu myšlenku a zaujímá k ní postoj
- ✓ zvládá v nadsázce různé varianty řečových cvičení
- ✓ rozumí výstavbě textu či dramatického díla
- ✓ na základě znalostí a zkušeností diskutuje o zhlédnutém dramatickém díle či literatuře a dokáže je dávat do souvislostí

6. ročník

Žák:

- ✓ samostatně analyzuje hlavní myšlenku autora textu a vyjádří vlastními slovy podtext
- ✓ podílí se na výstavbě textu či dramatického díla
- ✓ na základě získané zkušenosti zaujímá stanovisko ke zvolenému tématu a k vlastní práci, hodnotí svou práci a přijímá kritiku

7. ročník

Žák:

- ✓ samostatně vybere vhodný text a identifikuje hlavní autorovu myšlenku
- ✓ analyzuje zvolený text i jeho hlavní myšlenku, v rámci interpretace do něj vnáší vlastní myšlenky a postoje
- ✓ rozumí principům tvůrčího psaní
- ✓ na základě znalostí a zkušeností diskutuje s učitelem nebo ve skupině o zhlédnutém dramatickém díle či literatuře, dává je do souvislostí, aktivně se zajímá o kulturní dění ve svém okolí
- ✓ na základě získané zkušenosti zaujímá stanovisko ke zvolenému tématu a k vlastní práci, hodnotí svou práci, přijímá kritiku a dokáže s ní dále pracovat

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Základy dramatické tvorby

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ v improvizacích a etudách ke sdělení využívá slovní i pohybový výrazový rejstřík
- ✓ v improvizacích a etudách dokáže vytvořit zadaný charakter
- ✓ ve cvičeních zvládá stylizovaný projev ve zvoleném dobovém stylu, žánru
- ✓ v kolektivní dramaturgické i režijní spolupráci realizuje drobný dramatický tvar
- ✓ rozlišuje jednotlivé složky dramatického díla (režie, dramaturgie, scénografie, hudba atp.) a aktivně se podílí na jejich tvorbě
- ✓ dokáže jednáním mimoslovními prostředky (pohyb, zvuk) vyjádřit vztah k partnerovi a daným okolnostem
- ✓ má povědomí o funkci umění v souvislosti s vývojem kultury a společnosti
- ✓ na základě získaných zkušeností zaujímá kritický a hodnotící postoj ke své práci i k práci druhých

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ vědomě využívá ke sdělení slovní i pohybový výrazový rejstřík
- ✓ v improvizacích a etudách je schopen vytvořit a v jednání udržet zadaný charakter
- ✓ rozlišuje míru a typ stylizace v různých žánrech, dokáže s ní pracovat
- ✓ v kolektivní dramaturgické i režijní spolupráci realizuje větší ucelený dramatický tvar
- ✓ rozlišuje jednotlivé složky dramatického díla (režie, dramaturgie, scénografie, hudba atp.), rozumí jejich využití, chápe, jak ovlivňují práci herce, a aktivně se podílí na jejich tvorbě
- ✓ zvládá dramatický dialog jako vyšší formu vyjádření vztahu s využitím slovních, mimoslovních a dalších divadelních výrazových prostředků
- ✓ chápe funkci umění v souvislosti s vývojem kultury a společnosti
- ✓ zaujímá kritický a hodnotící postoj ke své práci i k práci druhých
- ✓ přijímá kritiku své práce, uplatňuje sebereflexi

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Sólový dramatický projev a umělecký přednes

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ rozpozná strukturu textu pro přednes, rozumí zákonitostem jeho výstavby a na základě získaných zkušeností přednes samostatně vystaví
- ✓ vytváří a zpracovává jednoduché texty literárního, dramatického i dokumentárního charakteru, dbá na sdělnost obsahu, tématu, formy stylu i žánru
- ✓ dokáže pronést bez přípravy krátké sdělení na dané téma (hovoří spatra)
- ✓ s učitelem a kolegy diskutuje o kvalitě a způsobu provedení dramatického či literárního díla
- ✓ vybere a obhájí vhodné prostředky ke zpracování zvoleného tématu

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ využívá základní vyjadřovací techniky (plní úkol moderátora, konferenciéra, reportéra atp.)
- ✓ prostřednictvím aplikace osvojených postupů pro práci na zvolené předloze tvořivě interpretuje samostatně zvolený dramatický či literární text, dialog, monolog, námět téma atp.
- ✓ na základě získaných znalostí a zkušeností v oblasti tvorby textů a tvůrčího psaní (volba stylu, žánru, formy, tématu, obsahu atp.) vytváří a zpracovává náročnější texty literárního, dramatického i dokumentárního charakteru
- ✓ rozpozná kvalitu dramatického či literárního díla, zhodnotí způsob jeho zpracování a provedení
- ✓ dokáže vystihnout tematický záměr zhlédnuté inscenace a pochopit smysl použití inscenačních prostředků
- ✓ zvládá realizaci zvoleného tématu včetně volby vhodných prostředků k jeho zpracování

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Pohybová průprava

I. stupeň

5.–7. ročník

Žák:

- ✓ zvládá základní složky pohybového projevu (správné držení těla, rytmická paměť, rytmické a melodické citění, představivost a fantazie)
- ✓ zvládá orientaci v prostoru (prostřednictvím tanečních her)
- ✓ umí si vytvořit pohybový materiál (prostřednictvím tanečních her)
- ✓ dokáže improvizovat na danou hudební předlohu

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ zvládá jednoduchý pohybový úkol v dramatické akci

- ✓ při pohybové a herecké akci správně využívá daný prostor i pohybový materiál
- ✓ samostatně vytvoří jednoduchý literární text, po společné domluvě ve skupině jej pohybově ztvární

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ zvládá přirozený, kultivovaný a koordinovaný rytmický pohyb celého těla
- ✓ dokáže komunikovat a vyjadřovat se prostřednictvím svého těla
- ✓ s využitím specifických pohybových dovedností dokáže ztvárnit jednoduchý příběh, téma či námět
- ✓ v dramatické akci využívá výrazové schopnosti podpořené pohybovou kreativitou

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Hudební průprava

I. stupeň

5.–7. ročník

Žák:

- ✓ zvládá základní složky hudebně hlasového projevu (správné držení těla, základy pěvecké techniky, rytmická paměť, rytmické a melodické cítění, představivost a fantazie)
- ✓ vědomě propojuje hudebně hlasový projev s pohybem a dramatickou akcí

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ při zpěvu v pohybové a herecké akci zvládá správné užívání hlasu (měkké nasazení tónu, rezonance, dechová technika, artikulace)
- ✓ orientuje se v základních pojmech hudební nauky (nota, takt, stupnice, dur/moll atd.)
- ✓ prostřednictvím specifických hudebních dovedností (zpěv, hra na Orffův instrumentál, rytmizace, hudební improvizace atd.) dokáže zpracovat jednoduchý příběh, téma či námět

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ zvládá jednoduchý hudebně rytmický či pěvecký úkol v dramatické akci
- ✓ má základní přehled o hudebních žánrech a slohových obdobích

Školní ročníkové výstupy vyučovacího předmětu: Výtvarná průprava

I. stupeň

5.–7. ročník

Žák:

- ✓ ovládá základní techniky kresby, malby a modelování
- ✓ používá základní prvky výtvarné tvorby (bod, linie, tvar, barva)
- ✓ zhotoví jednoduchou masku, kulisu, rekvizitu z papíru
- ✓ experimentuje se základními technikami i s materiálem

II. stupeň

1.+2. ročník

Žák:

- ✓ vědomě si vybírá techniku pro zhotovené masky, kulisy, rekvizity, experimentuje s materiálem
- ✓ dokáže spolupracovat v kolektivu na zadaném úkolu

3.+4. ročník

Žák:

- ✓ zvládá samostatně zhotovit složitější masku, kulisu, kostým nebo rekvizitu z různých materiálů
- ✓ své vytvořené dílo použije v dramatické akci

6. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Naše škola může poskytnout základy uměleckého vzdělání ve všech čtyřech uměleckých oborech také žákům se speciálními vzdělávacími potřebami²¹⁷ (dále SVP), pokud to charakter jejich zdravotního²¹⁸ či sociálního²¹⁹ znevýhodnění nebo zdravotního postižení²²⁰ umožňuje.

Pro přijetí ke studiu je nezbytné splnit následující **podmínky**:

- zákonní zástupci s ředitelem školy předem *zkonzultují vhodnost zařazení* takového žáka do výuky a sdělí všechny nezbytné informace, které mohou vzdělávání ovlivnit;
- zákonní zástupci *doloží doporučení ze školského poradenského zařízení* (pedagogicko-psychologická poradna, speciální pedagogické centrum), ideálně včetně podpůrných opatření²²¹ pro vzdělávání žáka v základním uměleckém školství;
- zákonní zástupci doloží *písemnou žádost o přijetí* ke studiu na ZUŠ,
- žák musí *úspěšně vykonat* přijímací talentovou zkoušku.

Na základě splnění výše uvedených podmínek se vzdělávání žáků se SVP dále bude řídit následujícími **zásadami**:

- zákonným zástupcům bude předem poskytnuto srozumitelné poučení o zásadách vzdělávání v daném uměleckém oboru, následně podepíší *informovaný souhlas* se zařazením dítěte do výuky;
- přijatým žákům se SVP bude zajištěn *individuální přístup* či přiměřená *integrace do běžné výuky*, vše s ohledem na typ jejich znevýhodnění nebo zdravotního postižení;
- učitelé budou respektovat a dodržovat podpůrná opatření doložená v *doporučení školského poradenského zařízení*, vytvářet vstřícné a podnětné školní prostředí, používat pedagogické postupy a metody v souladu se vzdělávacími potřebami žáků se SVP;
- vzdělávání žáků bude probíhat podle ročního *individuálního vzdělávacího plánu*, který vytvoří příslušný pedagog a schválí ředitel školy.

²¹⁷ Dle platné legislativy se žákem se SVP rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

²¹⁸ Zdravotním znevýhodněním se myslí zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo zdravotní poruchy, které vedou k poruchám učení nebo chování.

²¹⁹ Sociálním znevýhodněním se myslí především rodinné prostředí s nízkým socioekonomickým statusem, nařízená ústavní či ochranná výchova, status azylanta nebo uprchlíka.

²²⁰ Dle platné legislativy se osobami se zdravotním postižením myslí takové, které mají dlouhodobé fyzické (tělesné), duševní, mentální nebo smyslové (zrak, sluch, hmat) postižení, které v interakci s různými překážkami může bránit jejich plnému a účinnému zapojení do společnosti na rovnoprávném základě s ostatními. Mezi zdravotní postižení řadíme také vady řeči, autismus, souběžné postižení více vadami a vývojové poruchy učení nebo chování.

²²¹ Dle platné legislativy se podpůrnými opatřeními rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka.

7. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných (diagnostikování některým ze školských poradenských zařízení) a mimořádně talentovaných (identifikování přímo na ZUŠ) je na naší škole realizováno (v souladu s RVP ZUV v platném znění) **studiem s rozšířeným počtem vyučovacích hodin**. To umožňuje vytvořit potřebné vzdělávací podmínky pro další rozvíjení žáka. V obou případech jsou stanoveny závazné podmínky, jejichž splnění je nezbytně nutné pro zařazení žáka do příslušné formy studia.

S ohledem na přiznanou vyšší hodinovou dotaci, míru nadání i talentu, se u žáka předpokládá větší prezentace na koncertech, soutěžích či jiných aktivitách školy, pravidelná docházka a vysoká míra motivace, díky níž se žák zodpovědně připravuje na výuku a vykazuje mimořádné studijní výsledky.

7.1. Mimořádně nadaní žáci

Žáky, kteří jsou školským poradenským zařízením (pedagogicko-psychologickou poradnou či speciálně pedagogickým centrem) diagnostikováni jako mimořádně nadaní, bude škola vzdělávat podle individuálního vzdělávacího plánu. **Individuální vzdělávací plán**, který vychází z tohoto ŠVP a je součástí dokumentace žáka, může být dle aktuální situace v průběhu celého školního roku upravován.

Individuální vzdělávací plán obsahuje:

- vzdělávací model pro mimořádně nadaného žáka,
- časové a obsahové rozvržení studia,
- volbu pedagogických postupů,
- způsob hodnocení, úpravu zkoušek;
- seznam doporučených učebních pomůcek, učebnic a materiálů.

Vzdělávání mimořádně nadaných žáků všech uměleckých oborů probíhá na obou stupních podle učebních plánů studia s rozšířeným počtem vyučovaných hodin, které vychází z učebních plánů základního studia v daných studijních zaměřeních, přičemž je závazné navýšení vyučovacích hodin v rozsahu daném tabulkami níže. Žák je do studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin zařazen na základě splnění níže uvedených podmínek a **setrvává v něm po celou dobu studia na ZUŠ²²²** (nezmění-li se některá z podmínek).

Podmínky k zařazení žáka do dané formy studia:

- žádost zákonných zástupců žáka,
- doporučení příslušného školského poradenského zařízení,
- úspěšné vykonání komisionální zkoušky (dle platné legislativy),
- souhlas ředitele školy.

7.2. Mimořádně talentovaní žáci

Žáky, kteří jsou pedagogem či skupinou pedagogů ZUŠ identifikováni jako mimořádně talentovaní, případně se cíleně připravují na studium ve středních nebo vysokých školách uměleckého či pedagogického směru, bude škola vzdělávat podle individuálního vzdělávacího

²²² Žáka ve studiu s rozšířeným počtem vyučovacích hodin, který na konci druhého pololetí neprospěl, lze přejadit do příslušného ročníku základního studia.

plánu. **Individuální vzdělávací plán**, který vychází z tohoto ŠVP a je součástí dokumentace žáka, může být dle aktuální situace v průběhu celého školního roku upravován.

Individuální vzdělávací plán obsahuje:

- vzdělávací model pro mimořádně talentovaného žáka,
- časové a obsahové rozvržení učiva,
- volbu pedagogických postupů,
- způsob hodnocení, úpravu zkoušek.

Vzdělávání mimořádně talentovaných žáků všech uměleckých oborů probíhá na obou stupních podle učebních plánů základního studia v daných studijních zaměřeních, přičemž je možné navýšení vyučovacích hodin podle individuálních potřeb žáka a možností školy, a to s ohledem na rozsáhlejší vzdělávací obsah. Žák je do studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin zařazen na základě splnění stanovených podmínek a **setrvává v něm po dobu 1 školního roku**.

Podmínky k zařazení žáka do dané formy studia:

- úspěšné vykonání komisionální zkoušky (dle platné legislativy),
- hodnocení a doporučení umělecké rady školy,
- souhlas ředitele školy.

7.3. Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Pro každý vyučovaný obor (hudební, taneční, výtvarný, literárně-dramatický) jsou v RVP ZUV určeny tabulky pro tvorbu učebních plánů studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin, a to na I. i II. stupni. Navýšení hodinové dotace je určeno jako závazné minimum pro žáky mimořádně nadané. Pro žáky mimořádně talentované platí navýšení hodinové dotace dle návrhu umělecké rady a schválení ředitele školy. Hodiny, které má žák v rámci svého studia povinné, jsou vyznačeny tučným písmem.

7.3.1. Hudební obor

Tabulka č. 1 se řídí učebním plánem *I. stupně základního studia*, přičemž je povinně navýšena individuální výuka **v rozsahu alespoň 4 vyučovacích hodin**. Žáci jsou ve hře na nástroj, sólovém i žánrovém zpěvu vyučováni individuálně, v dalších předmětech kolektivně.

vzdělávací oblasti	organizace výuky	ročník							navýšení hodinové dotace
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Hudební interpretace a tvorba	individuální	1	1	1	1	1	1	1	minimálně +4 h.
	kolektivní	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	-
Recepce a reflexe hudby	kolektivní	1	1	1	1	1	(1)	(1)	-

Tabulka č. 2 se řídí učebním plánem *II. stupně základního studia*, přičemž je povinně navýšena individuální výuka **v rozsahu alespoň 4 vyučovacích hodin**. Žáci jsou ve hře na nástroj, sólovém i žánrovém zpěvu vyučováni individuálně, v dalších předmětech kolektivně.

vzdělávací oblasti	organizace výuky	ročník				navýšení hodinové dotace
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Hudební interpretace a tvorba	individuální	1	1	1	1	minimálně +4 h.
	kolektivní	1	1	1	1	-
Recepce a reflexe hudby	kolektivní	1	1			-

7.3.2. Výtvarný obor

Tabulka č. 3 se řídí učebním plánem *I. stupně základního studia*, přičemž je povinně navýšena kolektivní výuka **v rozsahu alespoň 2 vyučovacích hodin**. Žáci jsou vyučováni ve skupině max. 8 žáků.

vzdělávací oblasti	organizace výuky	ročník							navýšení hodinové dotace
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Výtvarná tvorba	kolektivní								minimálně +2 h.
Recepce a reflexe výtvarného umění		3	3	3	3	3	3	3	

Tabulka č. 4 se řídí učebním plánem *II. stupně základního studia*, přičemž je povinně navýšena individuální výuka **v rozsahu alespoň 4 vyučovacích hodin**. Žáci jsou vyučováni ve skupině max. 8 žáků.

vzdělávací oblasti	organizace výuky	ročník				navýšení hodinové dotace
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Výtvarná tvorba	kolektivní					minimálně +4 h.
Recepce a reflexe výtvarného umění		3	3	3	3	

7.3.3. Taneční obor

Tabulka č. 5 se řídí učebním plánem *I. stupně základního studia*, přičemž je povinně navýšena kolektivní výuka **v rozsahu alespoň 6 vyučovacích hodin**. Žáci jsou vyučováni ve skupině max. 8 žáků, v tanečním souboru ve skupině min. 5 žáků.

vzdělávací oblasti	organizace výuky	ročník							navýšení hodinové dotace
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Taneční tvorba a interpretace	kolektivní								minimálně +6 h.
Recepce a reflexe tanečního umění		2	2	3	3	3	3	4	

Tabulka č. 6 se řídí učebním plánem *II. stupně základního studia*, přičemž je povinně navýšena individuální výuka **v rozsahu alespoň 4 vyučovacích hodin**. Žáci jsou vyučováni ve skupině max. 8 žáků, v tanečním souboru ve skupině min. 5 žáků.

vzdělávací oblasti	organizace výuky	ročník				navýšení hodinové dotace
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Taneční tvorba a interpretace	kolektivní					minimálně +4 h.
Recepce a reflexe tanečního umění		3	3	3	3	

7.3.4. Literárně-dramatický obor

Tabulka č. 7 se řídí učebním plánem *I. stupně základního studia*, přičemž je povinně navýšena výuka **v rozsahu alespoň 3 vyučovacích hodin**. Žáci jsou vyučováni individuálně nebo ve skupině max. 2 žáků v individuální výuce, ve skupině max. 5 žáků v kolektivní výuce a v divadelním souboru ve skupině min. 5 žáků.

vzdělávací oblasti	organizace výuky	ročník						navýšení hodinové dotace
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Tvorba a interpretace	individuální	2	2	3	3	3	3	3
Recepce a reflexe	a kolektivní							
								minimálně +3 h.

Tabulka č. 8 se řídí učebním plánem *II. stupně základního studia*, přičemž je povinně navýšena výuka **v rozsahu alespoň 4 vyučovacích hodin**. Žáci jsou vyučováni individuálně nebo ve skupině max. 2 žáků v individuální výuce, ve skupině max. 5 žáků v kolektivní výuce a v divadelním souboru ve skupině min. 5 žáků.

vzdělávací oblasti	organizace výuky	ročník				navýšení hodinové dotace
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Tvorba a interpretace	individuální	3	3	3	3	minimálně +4 h.
Recepce a reflexe	a kolektivní					

8. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

Hodnocení je přirozenou a nedílnou součástí každé lidské činnosti, tedy také vzdělávání. Hodnotitelem ve výuce ovšem není vždy pouze učitel, ale také samotný žák. Zatímco učiteli hodnocení umožňuje posoudit aktuální míru osvojení nezbytných dovedností a vědomostí žáka a následně jeho připravenost pro další vzdělávání, žákovi hodnocení poskytuje důležitou zpětnou vazbu o jeho uměleckém výkonu, odkrývá mu jeho vlastní úspěchy i nedostatky a motivuje jej ke zlepšení celkového prospěchu.

8.1. Zásady a způsob hodnocení žáků

Učitelé naší školy mají příležitost hodnotit své žáky z různých hledisek a v různých situacích. Důležité pro nás je především pozitivně laděné hodnocení, které má motivační charakter. Pro všechny vyučující jsou závazné tyto **zásady hodnocení**:

- na začátku každého školního roku je nutné prokazatelně seznámit žáky i jejich zákonné zástupce se způsoby hodnocení;
- při hodnocení se přihlíží k individuálnímu pokroku každého žáka, zohledňuje se také momentální indispozice (zejména zdravotní);
- každý učitel je povinen vést soustavnou evidenci o hodnocení žáka průkazným způsobem tak, aby mohl doložit správnost celkové klasifikace i způsob získaných podkladů.

V průběhu studia žáků používáme různé **způsoby hodnocení**:

- pro stanovení celkového výsledku vzdělávání je nutný přiměřený počet *průběžných hodnocení*, přičemž průběžné hodnocení se provádí min. 1x měsíčně a je zaznamenáno do třídní knihy známkou;
- žáky v jednotlivých předmětech hodnotíme *známkou* dle daných kritérií, ale využíváme také *alternativní hodnocení a motivační prostředky*;
- shrnující *písemné prověřování* osvojených znalostí (v hudebním oboru) je vždy min. týden předem oznámeno, aby žáci měli možnost se připravit, a vždy je jim umožněna také oprava (písemná nebo ústní);
- nedílnou součástí celkového hodnocení je také *analýza stanovených podkladů* (viz níže).

Hodnocení známkou ve výuce

Žáci jsou v jednotlivých předmětech průběžně hodnoceni známkou, a to dle těchto **kritérií**:

- **1 (výborný)** – žák zvládá požadované dovednosti a ovládá požadované vědomosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi. Zvládá stanovený vzdělávací obsah zcela samostatně.
- **2 (chvalitebný)** – žák zvládá požadované dovednosti a ovládá požadované vědomosti uceleně, ale s drobnými chybami a nepřesnostmi, v podstatě chápe vztahy mezi nimi. Zvládá stanovený vzdělávací obsah víceméně samostatně nebo na základě menších podnětů ze strany učitele.
- **3 (uspokojivý)** – žák zvládá požadované dovednosti a ovládá požadované vědomosti se závažnějšími chybami a nepřesnostmi, prozatím nechápe vztahy mezi nimi. Zvládá stanovený vzdělávací obsah v podstatě pouze na základě podnětů ze strany učitele.

- **4 (neuspokojivý)** – žák nezvládá požadované dovednosti a neovládá požadované vědomosti, nechápe vztahy mezi nimi. Nezvládá daný vzdělávací obsah ani na základě podnětů ze strany učitele.

Podklady pro celkové hodnocení

Pro objektivní stanovení celkové klasifikace na vysvědčení není určující pouze průběžné nebo okamžité hodnocení známkou, ale také **další způsoby hodnocení**:

- *soustavné pozorování žáků* ve výuce, při interních i veřejných vystoupeních (zjišťování pokroku v dlouhodobějším časovém horizontu);
- *sledování a posuzování výkonů žáků* (zjišťování kvality výsledků vzhledem k osobnímu maximu jednotlivých žáků),
- *vyhodnocování osobní angažovanosti žáků* (snaha, píle, aktivita, kreativita) a míry jejich připravenosti na vyučování (včetně domácí přípravy);
- *analýza výsledků různých činností žáků* (referáty, projekty, schopnost sebehodnocení i hodnocení druhých apod.);
- *výsledky různých druhů zkoušek* (průběžné písemné a ústní, praktické, pohybové, závazně stanovené – viz níže), při nichž žáci prokazují míru zvládnutí stanovených školních ročníkových výstupů.

Závazně stanovené komisionální zkoušky

Na základě vyhlášky pro základní umělecké vzdělávání v platném znění jsou závazně stanoveny následující druhy komisionálních zkoušek, o jejichž výsledku se vede příslušná dokumentace:

- přijímací zkouška,
- postupová zkouška,
- rozdílová zkouška,
- opravná zkouška,
- závěrečná zkouška.

Výsledná známka z těchto zkoušek je chápána jako jeden z podkladů ke stanovení výsledné klasifikace na vysvědčení. O výsledcích zkoušek rozhoduje tříčlenná komise.

Hodnocení na vysvědčení

Škola vydává vysvědčení, na němž jsou klasifikací vyjádřeny zjištěné výsledky vzdělávání v předmětech daných učebním plánem každého žáka a jeho celkový prospěch v souladu s vyhláškou o základním uměleckém vzdělávání v platném znění.

Ukončení vzdělávání závěrečnou zkouškou

Žák školy ukončí vzdělávání v základním studiu i studiu s rozšířeným počtem vyučovacích hodin na I. i II. stupni vykonáním závěrečné zkoušky. Totéž platí také pro studium pro dospělé.

Dle platné legislativy může mít tato zkouška formu absolventského vystoupení, výstavy výtvarných prací nebo jinou formu prezentace, která umožňuje hodnocení výsledků vzdělávání žáka.

8.2. Oblasti vlastního hodnocení školy

Ve **Vlastním hodnocení školy** (na základě platné legislativy) se škola průběžně a systematicky zaměřuje na tyto oblasti:

- podmínky vzdělávání,
- průběh vzdělávání,
- podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, prezentace školy na veřejnosti, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob ve vzdělávání;
- výsledky vzdělávání žáků,
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Výsledky této činnosti jsou každoročně zaznamenány ve „*Výroční zprávě o činnosti ZUŠ*“.